

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi Fizibilite Raporu

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	13
Fizibilite Raporunun Amacı	13
Çalışma Yöntemi	15
Masa Başı Araştırmalarının Yapılması	15
Veri Toplama	17
Saha Çalışmaları	17
Fizibilite Raporunun Oluşturulması	17
Kapsam	18
2. PROJENİN TANIMI, KAPSAMI, AMAÇ ve HEDEFLERİ	23
Proje Tanımı ve Kapsam	23
Proje Amacı ve Hedefleri	25
Projenin Tamamlayıcılığı	26
3. ARKAPLAN ve GEREKÇE	31
Mevcut Durumun Değerlendirilmesi	33
Tarihçe	33
Endüstri Mirası	35
Merkez Lavuarı	36
Fener Mahallesi	37
Çaydamar Tesisleri	38
Zonguldak Limanı	39
Üzülmez	39
Kozlu ve Üzülmez Amele Evleri	40
Kozlu-Zonguldak-Üzülmez Demiryolu Hattı	41
Kozlu	41
Kılıç Mahallesi	41
İhsaniye Mahallesi	42
Ereğli Demir Çelik Tesisi Lojmanları	42
Coğrafi Yapı ve İklim	43
Demografik Yapı	44
Sosyo-Ekonomik Durum (Genel, Sektörel ve/Veya Bölgesel)	46
Sosyal Altyapılar	49
Eğitim Altyapısı	49

Sağlık Altyapısı	52
Kültürel Altyapılar	52
Turizm Altyapısı ve Turizm Sektörü	53
Ziyaretçi Sayıları	54
Kültürel Miras Turizmi	55
Etkinlikler	56
El Sanatları ve Coğrafi İşaretli Ürünler	57
Zonguldak'ta Kıyı ve Deniz Turizmi	58
Doğa Turizmi	59
Ekoturizm Değerleri	60
Mağara Turizmi Değerleri	62
Akarsuların Sunduğu Alternatif Turizm Çeşitliliği	63
Şelale Turizmi Değerleri	63
Yayla Turizmi Değerleri	64
Turizm Aktiviteleri	65
Botanik Turizmi	67
Sağlık Turizmi	67
Kanyoning	68
Arkaplan	69
Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı, Kaynağı ve Uygunluğu	69
Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat	71
Projenin, İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu	72
Projeyle İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar	74
Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi	74
Sorunlar ve Öncelik Alanlarının Belirlenmesi	82
SWOT Analizi	91
4. TALEP ANALİZİ	102
Talebin Değerlendirilmesi	106
5. TASARIM	116
Proje Bilgileri ve Giriş	110
Proje Alanının Yeri ve Çevresi	110
Proje Alanı İle İlgili Genel Kararlar	112
Yöntem	113

Yapıların Analizi	119
Çevresel Kararlar	121
Çevre Düzenleme ve Peyzaj Kararları	125
Üzülmez Mekanizasyon Atölyesi Müdahale Kararları	132
Lavuar Binası Müdahale Kararları	142
Kapalı Alan Fonksiyon Dağılımı	152
Sonuç ve Genel Değerlendirme	155
Mühendislik Kararları	161
6. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM ve İNSAN KAYNAKLARI	176
Proje Konusuyla İlişkili Diğer Kurum ve Kuruluşlar	177
7. PROJE YÖNETİMİ ve UYGULAMA PROGRAMI	180
Proje Süresince Yönetim Modeli	180
Faaliyet 1: Proje Ekibinin Kurulması, Projenin Yürütülmesi ve Kontrolörlük İşlerinin Yapılması	181
Faaliyet 2: Üzülmez Kültür Vadisi, Lavuar Ve Atölye Binası Yapım İşİ İhale Dosyasının Hazırlanması ve İhalenin Yapılması	182
Faaliyet 3: Yüklenici Firmaya Yer Tesliminin Yapılması, Zonguldak Bel. İnşaat Ruhsatının Alınması	182
Faaliyet 4: İnşaat Uygulama Projesine Başlanması	182
Faaliyet 5: Üzülmez Kültür Vadisi Proje Alanının Açılışının Gerçekleştirilmesi	183
Faaliyet 6: Proje Ara Ve Sonuç Raporlarının Hazırlanması	183
Proje Faaliyet Takvimi	184
Proje Sonucunda Üretilen Ürün ve Hizmetler	184
Proje Sonrasında Girdilerin Sağlanması	185
Proje Sonrası Yönetim Modeli	185
Gelir-Gider Dengesi ile Finansal Yönetim Kurgusu (Proje Dönemi ve Sonrası)	185
Projenin Beklenen Sonuçlarının Sürdürülebilirliği	186
Projenin, GÜdümlü Proje Desteği Kapsamında Desteklenecek Alanlarla Olan İlgisi	187
Projenin Katma Değer Yaratacak Unsurları	188
8. İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ	194
9. PROJENİN FİNANSMANI	198
Zonguldak İl Özel İdaresi Mali Yapısı	198

Finansman Yöntemi (Özkaynak, Dış Kredi, Hibe, Yid vb.)	198
Finansman Kaynakları ve Koşulları	198
Finansman Maliyeti	199
Finansman Planı	199
10. PROJE ANALİZLERİ	202
Ekonomik Analiz	202
Finansal Analiz	205
Geri Dönüş Süresi	206
Net Bugünkü Değer	207
İç Karlılık Oranı	208
Fayda / Maliyet Oranı	208
Risk Analizi	209
KAYNAKÇA	212
EKLER	216

1. GİRİŞ

Bu bölümde; raporun amacı, kapsamı ve organizasyonu, çalışma yöntemi, bulguların özeti, sonuçlar ve öneriler anlatılmaktadır.

FİZİBİLİTE RAPORUNUN AMACI

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi Ön Fizibilite çalışması; projenin hayata geçirilmesi durumunda Zonguldak ilinde eğitim, kültür ve sanat alanları ile sosyal yaşamın ne şekilde etkileneceği, oluşturulacak turizm destinasyonu ile yerli ve yabancı turist portföyünde artışa sebep olup olmayacağı gibi konularda tespitlerde bulunulması amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Rapor kapsamında amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

1. Sosyal, Ekonomik ve Çevresel Analizin Yapılması, mevcut durumun anlaşılması; proje hedeflerinin test edilmesi,

- Üzülmez kültür vadisi projesinin uygulanması durumunda kamu menfaatine yönelik ekonomik ve sosyal net faydalar tespiti,
- Zonguldak ilinin kültürel altyapısının ve turizm tesislerinin araştırmalarının yapılması ve rapor içinde bu husustaki tavsiyelere yer verilmesi,
- Zonguldak ilinin, deniz, yayla, mağara, kültür turizm potansiyelinin araştırılması,
- Zonguldak ili turizminin sorun ve potansiyellerinin analizinin yapılması, mevcut sorunların belirlenmesi, gelecekteki olası sorunların tespitinin yapılması,
- Zonguldak ili turizm odaklarına ait bilgilerin toplanması ve yorumlanması
- Zonguldak ili endüstriyel miras odaklarına ait verilerin toplanması ve yorumlanması,
- Zonguldak ilini ziyaret eden yerli ve yabancı turist potansiyelinin araştırılması ve yatırımın gerçekleştirilmesi sonucunda ilin yerli ve yabancı turist potansiyelinde artış olup olmayacağının araştırılması,
- Bölge için katma değeri yüksek yatırımı belirlemek amacıyla uygun altyapının tespit edilmesi,
- Temel ve dolaylı yararlanıcıların beklentilerinin araştırılması

2. Mekânsal tasarım ve yatırım gereksinimlerinin belirlenmesi,

- Yatırım yerinin genel tasarımının yapılması için gerekli kararların alınması,
- Yatırım alan kullanımlarının doğru bir şekilde belirlenmesi,
- Yatırımın gerçekleşeceği koridor ve etki alanını kapsayan bölgede, öngörülen sistemin kentin diğer bölgeleriyle ilişkisinin değerlendirilmesi,

3. Teknik Uygunluk ve Maliyetlerin Araştırılması, uygulanabilirliğin tespiti,

- Üzülmüş Kültür Vadisi Projesinin uygulanabilir olup olmadığını anlama üzere gerekli ön çalışmaların ortaya koyulması,
- Üzülmüş ve Gököl hattına mevcut demiryolu bağlantısını entegrasyonunun sağlanıp sağlanamayacağını araştırılması,
- Mali ve finansal analiz ile risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmesi,
- Mimari projede belirlenen yapım maliyetleri, işletme gelir ve giderleri ile uygulama programına bağlı olarak Üzülmüş kültür vadisi projesi için mali ve finansal analiz yapılması,

4. İşletme Modeli ve Örneklerin İncelenmesi ve yatırımın doğru şekilde yönlendirilmesi,

- İşletme modeli, gelir ve giderlerin belirlenmesi, yönetim şemasının oluşturulması,
- Sürdürülebilir işletme modeli için analiz çalışmasının yapılması,
- Ulusal ve uluslararası pazarda iyi uygulama örneklerinin araştırılarak raporlanması,
- Yatırımcıların ve yatırımın doğru şekilde yönlendirilmesi.

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Proje ile tanımlanan amaçların mekânsal karşılıklarını bulabilmesi ve uygulanabilir olmasını ölçmek amacı ile fizibilite çalışması kapsamında aşağıdaki adımların izlenmesi planlanmaktadır.

MASA BAŞI ARAŞTIRMALARININ YAPILMASI

Masa başı araştırmaları kapsamında bölgede yapılan planlama çalışmalarının incelenmesi başlanmıştır. Üzülmüş Kültür Vadisinin içinde bulunduğu bölgenin özellikleri tespit edilmiştir. Çalışmanın arka planının tariflenmesi amacı ile proje fikrinin kaynağı ve geçmiş projelerle ilgisini sunan dokümanlar incelenmiştir. Gerekçelerin olgunlaşmasını sağlayan koşulların ve mevcut durum analizi kapsamında:

- Bölgesel – sektörel öncelikler
- Zonguldak'ın genel durumu
- Zonguldak'ın demografik, ekonomik, ulaşım, sosyal ve kültürel yapısı
- İlin demografik, ekonomik, ulaşım, sosyal ve kültürel altyapısı
- Mevcut durum ve öncelikler bağlamında değerlendirme

Bu kapsamda Üzülmüş Kültür Vadisi'nin ilişkili olduğu öncelikli planlama stratejileri ve mevcut durum analizleri doğrultusunda SWOT analizi yapılmıştır.

VERİ TOPLAMA

- Masa başı çalışmalarda elde edilen sonuçların detaylı incelenmesine yönelik veriler toplanmıştır.
- Talep analizinin yapılabilmesi için gerekli veriler toplanmıştır.

SAHA ÇALIŞMALARI

Saha çalışmaları 3 ana başlık altında gerçekleştirilmiştir.

- Teknik gezi ve görsel envanter oluşturma
- Bilgilendirme toplantıları ve bu toplantılarda elde edilen bilgiler
- Birebir görüşmeler (30 adet)
 - Saha araştırmaları kapsamında...
 - Çalışmalar sırasında görüşmecilere sorulan sorular:
 - Zonguldak il bütününe düşündüğünüzde arkeolojik değerlerin yanı sıra “kültür turizmi” ile ilgili değerler nelerdir. Endüstri Mirası Zonguldak’ın kültür mirası açısından önemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - Zonguldak Endüstri Mirasının tanımlayan en önemli kavramlar ve mekânsal odaklar hangileridir, bahsettiğiniz bu odakların kentsel kimlik ve kentsel bellek açısından önemi nedir (Bahsedilmediyse özellikle Üzülmüş Lavuarı hatırlatılmalı)?
 - Üzülmüş lavuarının yeniden işlevlendirilerek korunması ile ilgili olarak ne düşünüyorsunuz?
 - Olumluya nasıl bir yöntem ve program belirlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz. Yapıların yeniden işlevlendirilmesi sırasında sağlanması gereken faydalar nelerdir (Bu noktada projenin planlanan mimari programı hakkında kısa bilgi verilecek)?
 - Zonguldak endüstri mirasının önemli bir değeri olan Üzülmüş lavuarının ve vadinin ildeki yaşam kalitesini artırmaya yönelik bir katkısını sağlamak açısından sosyal ve kültürel amaçlarla kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz? Kültür merkezine dönüştürülmesi halinde kentsel belleğin/hafızanın korunmasına destek olabilir mi? Projenin kentsel anlamda ulaşması gereken hedefler nelerdir?
 - Zonguldak endüstri mirası turizm açısından değerlendirildiğinde diğer hangi turizm türleri ile ilişkilendirilebilir. Üzülmüş kültür vadisi bu süreçte nasıl bir rol üstlenebilir?
 - Zonguldak endüstri mirasının tanıtımı nasıl yapılmalıdır?

FİZİBİLİTE RAPORUNUN OLUŞTURULMASI

Tüm çalışmalar bir rapor haline getirilerek Üzülmüş Kültür Vadisi Fizibilite Çalışması oluşturulmuştur.

KAPSAM

Giriş bölümünde fizibilite raporunun amacı, kapsamı ve organizasyonu, çalışma yöntemi, bulguların özeti, sonuçlar ve öneriler sunulmaktadır.

Fizibilite raporunun ilk bölümünde projenin tanımı, kapsamı, amaç ve hedefleri ortaya konmuştur. Projenin teknik içeriği, bileşenleri, fiziki/mekânsal/mali büyüklüğü, uygulama yeri ve süresi, çıktılar, hedef kitle/bölge, proje sahibi ve yürütücü kuruluşlar hakkında bilgi verilmektedir.

Projenin amaçları ve bu amaçlara yönelik olarak projenin gerçekleştirilmesi halinde sosyoekonomik açıdan ulaşılması planlanan hedefler bu bölümde belirtilmelidir.

Arka plan bölümünde proje fikrine dayanak teşkil eden Bölge Kalkınma planı başta olmak üzere sektörel çeşitlilik hedeflerinden, bölgesel plan, stratejilerden ve Zonguldak İl Özel İdaresinin benzer çalışmalarından bahsedilecektir. Ayrıca projenin tamamlanmış ya da yapım aşamasında olan diğer projelerle ilişkisi değerlendirilmekte ve tamamlayıcılığı ortaya konmaktadır.

Gerekçe bölümünde projenin ilgili olduğu sorun alanları, bölgesel ve il düzeyindeki öncelikler bağlamında detaylı bir şekilde tanımlanacaktır. Sektörel ve bölgesel kalkınma açısından darboğazları verilerle ortaya koymak amacı ile projenin sunacağı faydalar tanımlanmıştır. Projenin, Zonguldak ili ve Batı Karadeniz Bölgesi açısından gereklilikleri dört ana başlık altında açıklanmıştır. Bu başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması
- Endüstriyel Mirasın Korunması
- Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi
- Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

Gerekçe bölümünde tamamlanan sorun alanları bağlamında mevcut durum analizi yapılarak tanımlanan öncelikler açısından SWOT analizi yapılmıştır.

Talep analizi bölümünde projenin tasarım kapasitesini belirleyecek talep düzeyi sayısal yöntemlerle öngörülenecektir. Talep analizinde aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir:

Mevcut talep düzeyi güncel istatistiki veriler ile belirlenmesi amacı ile bölgedeki benzer yerlerin ziyaretçi profilleri, konaklama ve ziyaretçi sayıları incelenmiştir.

Geçmişteki eğilim ile birlikte parametrelerdeki değişim öngörülleri doğrultusunda talep projenin ekonomik ömrü boyunca hesaplanacaktır. Talebin geçmişteki eğilimini anlamak amacı ile 2000 yılından itibaren veriler bölge düzeyinde ele alınmış hem yaşam kalitesinin artırılması hem de turizm boyutu ile ilgili talepler öngörüllmüştür.

Fizibilite çalışması kapsamında Üzülmöz Kültür Vadisi için oluşacak talebi belirleyen temel parametreler ortaya konduktan sonra bu parametrelerin projenin ekonomik ömrü boyunca değişimi öngörüllmektedir.

2. PROJENİN TANIMI, KAPSAMI, AMAÇ ve HEDEFLERİ

2. PROJENİN TANIMI, KAPSAMI, AMAÇ VE HEDEFLERİ

PROJE TANIMI ve KAPSAM

Bu bölümde projenin adı, amacı, türü, teknik içeriği, bileşenleri, büyüklüğü, uygulama süresi, uygulama yeri veya alanı, proje çıktıları, ana girdileri, hedef aldığı kitle ve/veya bölge, proje sahibi kuruluş ve yasal statüsü, yürütücü kuruluşlar hakkında genel bilgi verilmektedir.

Zonguldak İli Merkez İlçe Asma Mahallesi Baştarla Mevkii'nde 1619 ada ve 18 parselde yer alan 10.641,37 m2 taşınmaz ve üzerindeki Üzülmez Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar Binası Zonguldak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Milli Emlak Müdürlüğüne Zonguldak İl Özel İdaresi adına tahsis edilen alanda kurulacaktır.

Yatırımın başlangıcından sonra 24 ay içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. Projenin toplam yatırım büyüklüğü KDV dahil 19.717.515,98 TL'dir. Yatırımın sahibi ve yürütücü kuruluşu Zonguldak İl Özel İdaresi olacaktır.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi bahse konu olan alanda hazırlanmakta olup Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı 2018 Yılı Gündümlü Proje Desteği Programına sunulacaktır.

Proje kapsamında, Zonguldak İli Merkez İlçe Asma Mahallesi Baştarla Mevkii'nde 1619 ada ve 18 parsel üzerinde bulunan Üzülmez Eski Lavuar ve Eski Atölye yapılarının mümkün olduğunca orijinal hali ile korunarak işlevlendirilmeleri ve bu sayede endüstri mirasının turizme kazandırılması ile bölgede madencilik kültürünü deneyimlemeye yönelik potansiyel alanların değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Projede Müze-Restoran (Madencilik tarihini ve kültürünü ilimize gelen yerli ve yabancı turistlere tanıtmak amacıyla, Türkiye Taşkömürü Kurumunda atıl durumda bulunan madencilik makineleri, restoranın içinde ve proje alanının açık mekanlarında sergilenecektir. Bu nedenle söz konusu yapıya müze-restoran vasfı kazandırılmıştır.), müze-restoran yapısının alt katında bulunan fiziki mekanlarda kafeterya, sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi gibi ticari birimlerden oluşan alt meydan ve çeşitli aktiviteler ve organizasyonların düzenleneceği bir üst meydan oluşturulması öngörülmektedir.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi ile amaçlanan, Zonguldak Turizm Master Planı kapsamında belirlenen turizm stratejisine göre önemli bir kazanım elde etmek, endüstriyel miras olarak koruma altına alınmış yapılara işlevsellik kazandırılarak

Zonguldak Kamuoyunun hizmetine sunulmasını sağlamaktır.

Proje ile 2014 – 2023 Batı Karadeniz Bölge Planı'nın "Yenilikçilik ve Girişimcilikle Desteklenen Sektörel Çeşitlilik" gelişme ekseninde "Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi" önceliğine katkı sağlanması beklenmektedir. Bununla birlikte ilgili planda "Aktif olarak kullanılmayan fakat uygun durumda olan kömür madenleri turizm ve kültür aktivitelerine yönelik olarak değerlendirilmelidir" ibaresine istinaden hazırlanan projenin, bölgesel ve ulusal ölçekteki Türkiye Turizm Stratejisi 2023 hedeflerine de katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 vizyonuna yönelik ilkeler kapsamında; turizmde rekabetin ucuz ürün yerine markalaşan turizm bölgeleri oluşturularak sağlanması, turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi-yerel-sivil aktörlerin uyum ve işbirliği içinde daha üretken çalışmalarının sağlandığı yönetim mekanizmalarının işler kılınması, ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi, ulusal tanıtım ve pazarlamaya ek olarak destinasyon bazında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine başlanması, zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi, belli bir güzergahın doğal ve kültürel dokusunun yenilenerek belli temalara dayalı olarak turizm amacıyla geliştirilmesi, dünya ile yarışabilen markalaşan turizm yerleşmelerinin planlanması şeklinde sıralanan stratejilere Üzülmez Kültür Vadisi Projesi ile katkı sağlanabilmesi hedeflenmektedir.

BAKKA 2018 Yılı Çalışma Programında üzerinde çalışma yapılması planlanan gündümlü projeler arasında Zonguldak Üzülmez Kültür Vadisi Projesi planlanmış ve 10 Milyon TL bütçe ayrılması öngörülmüştür. Projenin toplam maliyeti KDV dahil 19.717.515,98 TL ön görülmüş olup, 9.717.515,98 TL'si Zonguldak İl Özel İdaresince karşılanacaktır. Proje taraflarıyla projenin genel hatları, paydaşları, yasal izinler, çizim ve planlama işlemleri hususunda Zonguldak İl Özel İdaresi ile BAKKA arasında projeye ilişkin alt yapı çalışmaları ve görüşmeler 1 yıldır devam etmektedir. Proje kapsamında 2018 yılı ağustos ayında başlangıç ve ardından Mutabakat Toplantıları organize edilmiş ve gündümlü proje uygulama süreci fiilen başlatılmıştır. Proje ile 2018 yılı içerisinde sözleşme imzalanmasının ardından 2019-2021 yılları arasında projenin uygulanması öngörülmektedir. Proje alanı Zonguldak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Milli Emlak Müdürlüğüne Zonguldak İl Özel İdaresine adına tahsis edilmiş, Proje alanında bulunan tescilli lavuar binası ve mekanizasyon atölyesinin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri tamamlanarak Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca onaylanmıştır. Söz konusu tescilli yapıların Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon projelerinin hazırlanması işleri KDV Dahil 1.264.960,00 TL bedel ile Zonguldak İl Özel İdaresince karşılanmıştır.

PROJE AMACI ve HEDEFLERİ

Bu bölüm kapsamında Üzülmöz Kültür Vadisi Projesinin amaçları ve bu amaçlara yönelik olarak projenin gerçekleştirilmesi halinde sosyoekonomik açıdan ulaşılması planlanan hedefler belirtilmiştir.

Sosyal aktivite alanlarının az olması nedeniyle, Zonguldak halkı özellikle kış sezonunda evlerinde ve İlde bulunan 2 AVM'de vakit geçirmektedir. Aktivite alanlarının yetersiz olması nedeniyle çocuklar ve gençlerimiz evlerinde teknoloji bağımlısı olmuş, kişisel gelişimleri ve aynı zamanda aile içi iletişimleri son derece zarar görmüştür. Tüm bu olumsuz etkiler düşünüldüğünde, kültür ve tarihin izlerini taşıyan proje alanında, çocuklar, gençler ve ailelerin vakit geçirebileceği, teknolojinin doğru ve verimli kullanılmasını sağlayan, aynı zamanda eğlencenin ve dinlencenin bir arada olacağı, çeşitli sosyal ve kültürel aktivitelerin gerçekleştirilebileceği bir alan oluşturulacaktır. Bu kapsamda; Farklı bir mekan oluşturmak amacıyla yola çıktığımız Üzülmöz Kültür Vadisi Projesi ile Turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesi, yerleşmelerin yaşam ve mekan kalitesinin artırılması, sosyal kalkınmanın sağlanması, sağlıklı ve dengeli bir çevre oluşturulması hedeflenmektedir. Proje hedeflerimiz doğrultusunda Üzülmöz Kültür Vadisinde; Lavuar binası jeopark ziyaretçi merkezine, Mekanizasyon atölyesi ise müze - restorana dönüştürülecektir. (Madencilik tarihini ve kültürünü ilimize gelen yerli ve yabancı turistlere tanıtmak amacıyla, Türkiye Taşkömürü Kurumunda atıl durumda bulunan madencilik makineleri, restoranın içinde ve proje alanın açık mekanlarında sergilenecektir. Bu nedenle söz konusu yapıya müze-restoran vasfı kazandırılmıştır.)

Mekanizasyon atölyesinin zemin katında kafeterya, açık servis alanı, teknik alan, sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi vb. amaçlı alanlar, wc, mutfak ve buna bağlı servis alanı, ofis odası, çalışan soyunma odaları ile depo planlanmıştır. Mekanizasyon atölyesi 1. Kat üst meydan katında Ek Giriş Yapısı, Hol, WC, Ana Salon Müze Restoran ve Teras bulunmaktadır. Asma katta ofis odaları oluşturulacaktır. Lavuar Binası Zemin Kat Alt Meydan Katında Jeopark Ziyaretçi Merkezi girişi ve Hediyelik Eşya Satış Alanı, Bilet satış, kasa ve danışma deski, ofis, vestiyer alanı, depo, WC, 1. Kat Üst Meydan Katı ve asma kat ise jeopark ziyaretçi merkezi olarak kullanılacaktır. Giriş nizamiye yapısı, açık otopark alanı, Kent parkı, giriş karşılama yolu, bitkisel peyzaj alanları, kamusal meydan, yapısal tünel, Üst Meydan ve Etkinlik Alanı, Avlu, Derebaca Deneyim Ocağı oluşturulacaktır.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2018-2021 Dönemleri için hazırlamakta olduğu sonuç odaklı programları; Turizmin Çeşitlendirilmesi, Markalaşma ve Bütüncül Turizmin Geliştirilmesi, Filyos Vadisine Yönelik Yatırımların Doğru ve Etkili Bir Şekilde Yönlendirilmesi, Yerel Kalkınma Fırsatları ve Kurumsal Dönüşüm olarak tanımlamıştır. Güdümlü proje desteği almak üzere sunulan

Üzülmöz Kültür Vadisi Projesi, TR81 Batı Karadeniz Bölgesi'nde Turizmin Çeşitlendirilmesi, Markalaşma ve Bütüncül Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetleri içermektedir.

Proje ile hedeflenen, Üzülmöz Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar Binasına işlev kazandırılarak, İlde faaliyet göstermiş olan endüstriyel tesisler ve eklentilerinin turistik alan olarak organize edilmesi ile endüstri miraslarının korunması, bu yöntemle turistler için ilgi çekici odak noktalarının oluşturulması, söz konusu konumda kapalı ve açık alanlar yaratılarak kent hayatına kazandırılması ve bu faaliyetler doğrultusunda Zonguldak halkı ile TR 81 Bölgesinin yaşam kalitesinin artırılmasıdır.

Üzülmöz Kültür Vadisi Projesi, 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planında da belirtildiği gibi Sürdürülebilir Sosyal Kalkınma gelişme ekseninde yerleşmelerin mekan ve yaşam kalitesinin artırılması önceliği ile Kentsel alanların yaşanabilir hale getirilmesi tedbiri ile ilgilidir.

Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucu görülmektedir ki Batı Karadeniz Bölgesi sahip olduğu kültürel ve sosyal donatılar hem yapıları hem sayıları bakımından ülke ortalamasının altında kalmaktadır. Bu durum Batı Karadeniz Bölge Planında da "Zonguldak ve çevre illerde bulunan müze, tiyatro ve çok amaçlı gösteri salonları yetersizdir" şeklinde vurgulanmıştır. Bununla birlikte kültürel ve sosyal donatı alanının yetersizliği ile bölgenin demografik yapısı paralellik göstermemektedir. Zira; bölge halkının sosyokültürel özellikleri, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi ve ardından Bartın ve Karabük Üniversitelerinin kurulması, üniversitelerin zamanla büyüyerek gelişmesi ile değişime uğramış ve canlılık kazanmıştır. Üniversitelerle bölgeye gelen genç ve eğitimli nüfus; festival, sinema ve müze gibi sosyal ve kültürel aktivitelere ilgi duymaktadır. Proje ile yapılacak kültürel ve sosyal donatılar Zonguldak halkının, yerel ve misafir öğrencilerin, yerli ve yabancı turistlerin ve çevre illerin turizm ve kültür lokomotifleri olacaktır. Üzülmöz Kültür Vadisi Projesi ile bölgenin kültürel yelpazesi çeşitlenirken Batı Karadeniz Bölgesinin alternatif turizm potansiyeli ile ekonomisi canlanmış olacaktır.

PROJENİN TAMAMLAYICILIĞI

İlimiz turizm potansiyeli yüksek doğal güzelliklerle dolu mağaralar açısından zengindir. Bunun yanı sıra alternatif turizm alanlarından yayla turizmi, plaj turizmi, kültür turizmi gibi birbiriyle ilintili pek çok turizm değeri mevcuttur. İlimizde mağara turizmi, yayla turizmi ve benzeri turizm çeşitlerinin canlandırılması ile endüstriyel miras kalıntılarının dönüşümünü sağlayarak turizme kazandırılması böylece turizm destinasyonunun tüm sahalara yayılması bu sektörde kalkınma sağlanmasının önünü açacaktır. Proje uygulama alanının güzergahında bulunan Kok Fabrikası Bacası, Maden Müzesi, Gököl Mağarası, ilimizin önemli turizm değerleridir. Söz konusu lokasyona gelen tüm ziyaretçiler bahsi geçen turistik alanları da ziyaret etme şansına kavuşacaklardır zira bahsi geçen turizm değerleri aynı güzergah üzerindedir. Projemizle bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlere alternatif yaratılarak, şehrin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı canlanacaktır. İlimiz de son yıllarda turizm üzerine çeşitli fikir ve uygulama projeleri geliştirilmiştir. Zonguldak Jeolojik Mirasının Turizm Amaçlı Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Hazırlanması Projesi, Harmankaya Alternatif Turizm Odağı Projesi, Zonguldak Mağaraları Ziyaretçi Merkezi Projesi, Kandilli Köy Pazarı ve Ziyaretçi Merkezi Projesi, Süzek Kanyonu Projesi ile Liman Projesi hayata geçirilmesi planlanan ve tamamı turizmin canlandırılmasına yönelik projelerdir. Zonguldak İl Özel İdaresi ve bağlı birlikleri ile TR81 bölgesi kapsamında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan turizm içerikli projeler tamamlanıp hayata geçtiğinde Üzülmaz Kültür Vadisi Projesi bir bütünün parçaları gibi birbirine bağlanacak ve turizm destinasyonu tamamlanacaktır. Kültür ve Turizm içerikli her proje bölgemizin kalkınmasına hizmet edecek özellikte olup bölge turizmi açısından topyekün bir sinerji oluşturmaktadır. Şüphesiz ki Batı Karadeniz bölgesinde bulunan illerin birbirine yakın olması; faaliyete geçen turizm değerlerinde domino etkisi yaratacak ve bölgede sosyal ve kültürel paylaşımların artmasında büyük bir sinerjinin açığa çıkmasını sağlayacaktır.

3. ARKAPLAN ve GEREKÇE

3. ARKAPLAN VE GEREKÇE

Arkaplan ve gerekçe bölümünde; mevcut durum değerlendirmesi, projenin arkaplanı, proje fikrinin ortaya çıkışı ve gerekçeler açıklanmıştır.

Mevcut durum değerlendirmesi kısmında, projenin yer aldığı Zonguldak ili ve içinde bulunduğu Batı Karadeniz Bölgesi ile ilgili mevcut durum ortaya konmuş ve değerlendirmesi yapılmıştır.

Arkaplan bölümünde, proje fikrinin nasıl ortaya çıktığı ve hangi süreçlerden geçerek son halini aldığı açıklanmıştır.

Gerekçe bölümünde, mevcut durum değerlendirmesi ardından sorunlar ve öncelik alanları belirlenmiş, bunların bölgesel ve ulusal planlarla ilişkisi ortaya konulmuştur.

Endüstri yapıları, sanayi devriminin toplumsal yaşama getirdiği değişim ve gelişmenin en önemli yansımalarıdır. Ancak bu tip yapılar, zaman içinde işlevlerini kaybetmiş ve gelişen kentsel doku içinde atıl duruma düşerek yok olma tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, sanayi yapılarının korunması ve yaşatılması amacıyla "Endüstriyel Miras" kavramının oluşmasına sebep olmuştur. Endüstriyel miras kavramı Avrupa'da üzerinde durulan bir konu olmuş, kurulan uluslararası örgütler ile birçok yapı tescillenerek koruma altına alınmıştır. Uluslararası platformda, endüstriyel miras olarak koruma altına alınan yapıların, içinde barındırdıkları üretim aletleri, makineleri, peyzajı vb. birçok unsuru ile birlikte ele alındığı görülmektedir. Ancak bu yapı ve tesisleri bugün ki hali ile koruma altına almak yapıların sürdürülebilirliği için yeterli olmamaktadır. Yeniden işlevlendirme kavramı, işlevsel ömürlerini tamamlamış bu tür yapıların, güncel mekânsal ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden değerlendirilerek toplumsal hayata kazandırmak için önemli bir araçtır. Varoluşlarıyla kentin sosyal ve ekonomik belleğinde önemli yer edinmiş olan endüstri yapılarının, mimari bir bakış açısı ile incelenmesi gerekliliktir. Endüstri binalarının yeni teknolojilere yapısal uyum sağlayamamaları, kent baskıları ve çeşitli nedenlerle işlevini bütünüyle kaybetmeleri konusu, bu yapıların yeniden farklı amaçlarla kullanımını ve korunma gerekliliğini gündeme getirmiştir. Bu yapıların; görsel önemleri, dönemlerine ait endüstriyel nitelikleri ve işlevleri paralelinde değerlendirmek, endüstriyel tarihe dikkat çekilmesini sağlamak, korunmalarına katkıda bulunmak yeni işlev önerilerinin çıkış noktasını oluşturmalıdır.

Aynı zamanda Arkeolojik ve kentsel sit alanları barındıran Zonguldak'ta tescil edilmiş 500 kadar taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Zonguldak zengin tarihi ve kültürel mirasları ile kültürel turizm açısından birçok olanak sunan

bir şehirdir. Zira; doğ al yayla, mağ ara, şelale, rafting, kültürel ve tarihi değerleriyle; endüstri mirası deneyimi sunan turizm, kıyı turizmi, eko turizm, tarih ve kültür turizmi gibi turizm türlerine ve bunlara ek olarak alternatif turizm faaliyetlerine olanak sağlamaktadır. Turizm türünde çeşit ve farklılık isteyen turistler için Zonguldak bölgenin cazibe merkezi olmaya uygun durumdadır.

Çalışma kapsamında incelenen Üzülmüş Lavuar ve Atölye Binaları, ilimizin kentsel kimliğinde büyük bir yer teşkil etmektedir. Fakat zamanla boşaltılan endüstri yapıları, şehir çevresinde kullanılmayan atıl kalmış neredeyse harabeye dönmüş alanların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Zonguldak halkı için önemli olan bu tesisin, toplumsal hayata kazandırılması çok önemlidir. Yeniden işlevlendirme ile farklı kültür, cinsiyet ve yaş grupları tarafından kullanılmasına ve bu sayede çok daha fazla insanın faydalanabilmesine olanak sağlanmalıdır. Bu tür yapılar, yüklendikleri fonksiyonlarla diğer yapılardan daha çok tercih edilmekte çünkü diğer yapılara göre dış görünüşleri ile farklılık yaratmakta ve barındırdıkları tarihi değerler ile merak uyandırmaktadır. Üzülmüş Kültür Vadisi yapılarının koruma ve yeniden işlevlendirmesi ile kentin yaşam kalitesini arttırmayı planlayan toplumsal katılım boyutlu kentsel yenileme anlayışı hedeflenmektedir. Bu yaklaşımla kentin sürdürülebilirliği sağlanacak ve kent kültürü yaratılması gerçekleşecektir. Zonguldak ilinin ekonomik çeşitliliği son derece kısıtlı olup, hatta tek bir sektöre kanalize olmuş, şehrin iktisadi yelpazesi dar bir çerçevede sıkışıp kalmıştır. Tarım ve hayvancılığın da gelişmediği ilimizde ekonomi, sektörel bazda kömür ve kömüre bağlı yan sanayi ağırlıklı bir yapı sergilemektedir ki son yıllarda ağır sanayi ne yazık ki küçülmeye başlamıştır. Bu durum Zonguldak'ta işsizliğin yüksek oranlarda seyretmesine ve göç alan bir ilden göç veren bir ile dönüşmesine sebep olmuştur. İşsizlik ve yoksulluktan en çok etkilenen kesim gençler ve dezavantajlı bireylerdir. Şüphesiz ki ilin ekonomik yelpazesinin çeşitlenmesinde en önemli itici güç dünyada ve ülkemizde olduğu gibi turizm değerlerinin ekonomiye kazandırılmasıdır. Ekonomiye çeşitlendirmek, şehrin görüntüsünü değiştirmek ve yeni bir ekonomi oluşturmak isteyen büyük sanayi şehirleri dünya çapında önemli turizm şehirleri haline gelmiştir. Örneğin; 1980'lerde Baltimore'daki liman bölgesinin dönüşümü ile başlayan kent turizmi, yeni oteller, kültürel mekanlar, yeme içme ve eğlence faaliyetlerini içeren tesisler ile endüstriyel mirasın güçlü bir karışımı haline gelmiştir. Projemiz ile ekonomiye canlılık katacak, turizm amaçlı yeni mekanlar oluşturulacak ve genç işsizlere istihdam olanakları yaratılacaktır. Böylece kısıtlı ekonominin turizm eliyle güçlenmesi sağlanacaktır.

MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde Zonguldak ili ve içinde bulunduğu TR81 Bölgesi ile ilgili mevcut durum analizleri irdelenmiştir.

Zonguldak İli, Karabük ve Bartın illeri ile birlikte, Türkiye İstatistiki Bölge Sınıflandırmasına göre 26 bölgeden biri olan ve Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan TR 81 Bölgesinde tanımlanmaktadır.

Zonguldak yönetsel anlamda Merkez İlçe, Alaplı, Çaycuma, Devrek, Gökçebeğ ve Karadeniz Ereğli, Kilimli ve Kozlu ilçelerinden oluşmaktadır.

Zonguldak, Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Karadeniz'e batı ve kuzeyden kıyısı olan bir ildir. 3.310 km²lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının binde altısını kaplamaktadır. Karadeniz kıyılarından başlayan il toprakları, kuzeyden Karadeniz, kuzeydoğudan Bartın, doğudan Karabük, güneyden Bolu, batıda Düzce illeriyle çevrilidir.

Zonguldak, İstanbul'un yaklaşık 360 km doğusunda, Ankara'nın 270 km kuzeyinde, dağlık, engebeli, yoğun bitki örtüsüne sahip ve Türkiye'nin tek koklaşabilir taşkömürünün üretildiği bir ildir.

Zonguldak, ilde bulunan doğal kaynakların yönlendirdiği bir ekonomik yapı göstermektedir. İl tarım dışı kesimlerin ağırlık kazandığı birkaç ilden biridir.

Zonguldak, yeraltı kaynakları açısından zengin olduğu için ilde taşkömürüne bağlı madencilik sektörü gelişmiştir. Madencilikle beraber Zonguldak ekonomisinin en önemli unsuru demir çelik endüstrisidir. Zonguldak'ta ağırlık kazanan diğer endüstriler orman ürünleri, tuğla, seramik, çimento, gemi inşaatı ve iplik olarak sıralanabilir.

Zonguldak il ve ilçelerinin geneline yayılmış bir turizm sektörü son yıllarda yapılan yeni yatırımlarla önem kazanmaya başlamıştır.

TARİHÇE

Karabük, Bartın ve Zonguldak illerini kapsayan Batı Karadeniz bölgesi içindeki idari sınırlar ekonomik ve sosyal nedenlerle değişikliklere uğramıştır. Ancak bölgedeki yerleşmelerin tarihi bir bütün olarak ele alınmalıdır. Tarihsel bütünlük açısından ele alındığında üç ilin kapsadığı yerleşmeler benzer süreçler geçirmiştir.

Orta Anadolu'nun hemen hemen tümünde egemen olan Hitit İmparatorluğu, Ege Göç Kavimleri hareketi ile ortadan kalkarken, Frig boylarından oluşan Bithin, Mariandyn ve Migdon adlı göç toplulukları yörenin ilk sakinleri

olmuştur. MÖ VI. Yüzyılda Batı Anadolu'da başlayan kolonizasyon süreci ile birlikte, yörede de Kdz. Ereğli (Herakleia Pontica), Filyos (Teion), Sesamus (Amasra) gibi yerlerde ticari iskeleler (emperion) kurulmuştur.

MÖ 334'e kadar Perslerin egemenliğinde kalan bölge, bu tarihten sonra Makedonyalıların eline geçmiştir; ancak yöre halkının isyanı sonucu kısa bir süre bağımsız bir yönetime (Bithynia Krallığı) kavuşmuştur. MÖ 27'de Roma İmparatorluğuna, 395 yılında ise Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğuna bağlanmıştır.

1084 yılında Anadolu Selçukluları tarafından ele geçirilen Zonguldak ve yöresi, IV. Haçlı Seferi'nden sonra Cenevizliler ve Candaroğulları tarafından ele geçirilir. 1460 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Amasra'yı almasıyla birlikte yöre Osmanlıların eline geçmiştir.

1829 yılında taşkömürünün bulunmasıyla yeniden önem kazanan bölgede 1848'de ilk kömür ocakları kurulmuştur. Madenlerin faaliyete geçmesiyle havzaya yerli ve yabancı sermaye girişi başlamıştır. Bu suretle kömür ocakları, birbiri ardına açıldıkça baş gösteren ekonomik ve sosyal koşullar, maden ocaklarının açıldığı bu sahada yeni bir yerleşim birimi meydana getirmiştir. 1896 yılına kadar yapılan yazışmalarda Zonguldak, Ereğli livasına bağlı "Zonguldak nam mevki" olarak anılmıştır.

1893 yılında Zonguldak limanı mendireğinin inşası ile faaliyet sahası daha da genişleyen Zonguldak mevkiinin nüfusu ve bina sayısı hızla çoğaldığından, tarihi Zonguldak'a oranla çok eski olan Gaca Köyü, konumunu muhafaza ederken, Elvan Köyü'nün mahallesi olan Zonguldak mevki 1899 yılında kaza olmuştur. Zonguldak 1920 yılına kadar kaza teşkilatı olarak yönetilmiştir. Ancak maden cevherinin üretimi ve satışı arttıkça, daha doğrusu ekonomik koşullara şartlara paralel olarak şehirde nüfus ve yapı adedi de arttığından, Zonguldak, 1 Haziran 1920 tarihinde kaza sınıfından çıkarılarak mutasarrıflık (ilçe) sınıfına alınmıştır.

Kurtuluş Savaşı ve sonrasında kurulan Cumhuriyet'le birlikte havza hak ettiği önemi görmüş ve Zonguldak 1 Nisan 1924 tarihinde Cumhuriyet sonrası kurulan ilk il olmuştur.

Kuzeybatı Anadolu'nun en büyük illerinden biriyken, 1991'de Bartın ve 1995 yılında da Karabük'ün ayrılmasıyla Zonguldak bugünkü il sınırlarına ulaşmıştır.

Kömür Havzası

Zonguldak'ın tarihi Kastamonu ve Bolu illeri arasındaki "Kömür Havzası" tarihi ile biçimlenir. Osmanlı zamanlarında buharlı makinelerin kullanımında ihtiyaç haline gelen taşkömürü gereksinimi daha sonraki zamanlarda giderek artarak devam eder. Zonguldak ;1840'lı yıllarda başlayan taşkömürü üretimi

1850'den sonra hızlanınca giderek büyür ve gelişir. Maden ocaklarının devreye girmesiyle havzaya yerli ve yabancı sermaye girmeye başlar, ekonomik ve sosyal şartlar yeni yerleşim birimlerini meydana getirir.

1840-1865 yılları arasında havzadaki kömür üretimi İngiliz ve Fransız şirketler tarafından yapılır.1865'te havzanın yönetimi İngilizlerden alınıp Bahriye Nezareti'ne verilir 1909 -1920 yılları arasında ise Osmanlı Maadin Ticaret ve Ziraat Nezareti havzayı yönetir.

I. Dünya savaşı sonrasında uzun yıllardan beri maden ocaklarını çalıştırdıklarını bahane eden Fransızlar 1919 'da Zonguldak'ı işgal ederler.1920 de Büyük Millet Meclisi'nin açılması sonrasında Zonguldak Mutasarrıflık (İlden küçük kazadan büyük yer) haline getirilir. 1921 de Fransızlar işgali kaldırıp havzadan çekilirler. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte 1926'dan sonraki dönemlerde İş Bankası desteğiyle kurulan şirketler 1940'lı yıllara kadar faaliyet gösterir. 1936 ile 1940 yılları arasında havzadaki işletmeler devletleştirilmiştir. Bu dönemde havzadaki kömür işletmeleri Etibank'a devredilmiş ve "Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü (EKİ)" adını almıştır.

1957 yılında "Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TKİ)" olarak faaliyetini sürdüren kurum, 1983 yılında, "Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK)" olarak anılmaya başlamıştır.

ENDÜSTRİ MİRASI

Osmanlının ve Cumhuriyet'in ilk sanayi kenti olan Zonguldak'ta, endüstri mirası niteliği taşıyan yapılar çoğunluktadır. Dolayısıyla Zonguldak ili, günümüze de ayakta kalan ve bir dönem insan gücüne dayalı kömür endüstrisine hizmet veren yapıları sebebiyle, endüstriyel mirasa sahip özellikli bir kent olma niteliğini yapısında barındırmaya devam etmektedir.

Mevcut durumda Zonguldak, kıyı potansiyelini kullanamamasının yanı sıra bölgede ve Türkiye'de en önemli endüstri miras alanlarına sahip olsa da henüz endüstri mirası bilincinin oluşmaması nedeni ile potansiyelini kullanamamaktadır. Endüstri mirası kültür turizminin bir parçasıdır. Ereğli, Kandilli ve Zonguldak merkez ilçede kültür turizmi açısından önemli bir potansiyel bulunmaktadır.

1829 - 1940 yılları arasındaki yüz yıllık bir süreçte, önce yabancıların (ağırlıklı olarak Fransız, İtalyan ve İngiliz şirketlerinin), 1926 yılından sonra da Türkiye İş Bankası şirketlerinin kurduğu sanayi ve sosyal tesislerinin önemli bir bölümü yok olmakla birlikte, bir kısmı hâlâ ayakta.

Sanayi ile gelişen, kültürün sanayi eliyle şekillendiği ve en büyük potansiyellerinden biri endüstriyel miras turizmi alanında olan Zonguldak'ta endüstri turizmine kaynak olabilecek sanayi tesisleri arasında özellikle Merkez

Lavuarı Dekantasyon Kuleleri, Fener Mahallesi, Çaydamar Tesisleri ile Üzülmaz bölgesinde yer alan Üzülmaz Eski Lavuar Binası, Eski Atölye Binası ve Rombaki konağı ön plana çıkmaktadır. Ereğli ilçesinde ise Aşağı Kandilli bölgesinin önemli bir endüstri mirası olarak turizme kazandırılarak acil olarak koruma önlemleri alınması gerekmektedir.

Merkez Lavuarı

Lavuar tesisleri TTK'nin 1957 yılından günümüze kadar kullandığı ve maden ocaklarından çıkartılan kömürün satışı sunulmadan önce temizlenmesini, taş topraktan ayrılması ve yıkanması yoluyla zenginleştirilmesini sağlayan bir tesistir. Eskiye teknoloji ve günümüz modern tesislerinden daha fazla verim alındığı gerekçesi ile TTK tarafından tesisin yıkımına karar verilmiştir.

2006 yılında yıkım kararı alınan ve büyük bir kısmı yıkılan Lavuar Tesisleri Alanı da endüstri miras değerlerinin ön plana çıktığı günümüzde, yıkım çalışmaları esnasında, Mimarlar Odası Ankara Şubesi yönetim kurulunun 23-24 Eylül tarihlerinde Zonguldak'a düzenlediği gezide Cumhuriyet Dönemi Endüstri Binalarından olan Zonguldak Lavuarı için tescil talebinde bulunulmuş, talebin T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca değerlendirmesi sonucunda, 08.12.2006 tarih ve 335 sayılı kararla endüstriyel miras olarak tescil edilmiştir.

Yapılan tescil başvurusu neticesinde tesisin yıkım ve sökülmeden geriye kalan Kriblaj Ünitesi, Silo Altı Tesisi ve Kömür yıkama ünitelerine ait üç adet Dekantasyon kulesi Zonguldak'ın kent kimliğini gelecek nesillere yansıtması anlamında endüstri mirası olarak değerlendirilmiş ve yaklaşık 23.000 m² alanıyla beraber tescillenmiştir (Bakioğlu, 2018).

Tescil süreci devam ederken, büyük bir kısmı yıkılan, sonrasında terk edilen, köhne ve atıl bir hale bürünen lavuar tesislerinin bulunduğu alan, uzun süre yapılan yasal itirazların sonuçlanmasını beklerken herhangi bir kullanımı olmadığı için kent halkı açısından sorunlu bir bölgeyi çağırıştırır duruma gelmiştir. Merkezi konumu sebebiyle kentlinin kullandığı yolların keşiştiği alanda, yarı yıkılmış, moloz ve yıkıntının ağırlıklı olduğu görsel kirliliğinin ön plana çıkmasıyla oluşan yıkım sonrası manzara, son derece rahatsızlık yaratmaya başlamıştır.

Kentte yaşayan çeşitli aktörler tarafından yeniden planlanması düşünülen alan için farklı beklentilerin olması, alanın Zonguldak gibi topografik açıdan yapılaşmaya uygun olmayan bir kentin merkezinde bulunması, yerel yöneticilerin alan için farklı düşüncelerinin bulunması, alanın mülkiyetinin yine bir kamu kuruluşu olan ve Zonguldak için önemi büyük olan Türkiye Taşkömürü Kurumu'na (TTK) ait olması gibi nedenlerden dolayı dönüşüm süreci yaşayan alan ile ilgili karar alma süreci yavaşlamıştır.

Fotoğraf 1. Merkez Lavuar Tesisleri Dekantasyon Kuleleri

İçerisinde 130 civarında sivil toplum örgütü ve kamu temsilcisini bulunduran Zonguldak Kent Konseyi yaklaşık 3 aylık bir çalışma sonucu planlama alanının sınırı dahil olmak üzere alana yönelik projenin hangi yöntemle elde edilmesi gerektiği ve planlama alanının tasarımından kentin beklentilerinin neler olduğuna kadar birçok detayı da kapsayacak şekilde izlenecek yöntem için bir yol haritası hazırlamış ve bu raporu Zonguldak Belediye Meclisine öneri olarak sunmuştur. Bunun üzerine 2010 yılında Zonguldak Belediye Meclisi Kent Konseyi'nden gelen raporu uygun bularak raporun içerisinde yer alan Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği'ne uygun bir yarışma düzenlemiştir. Yarışma sonrası uygulama aşamasında sıkıntılar yaşanmış ve süreç durdurulmuştur. 2018 yılında ise Lavuar Tesisleri alanı yeniden Zonguldak Valiliği'nin gündemine girmiştir.

Fener Mahallesi

Fener Mahallesi, her ne kadar adını Fener'den alıyorsa da bu mahallede eski fenerden sonra ilk yapılar Ereğli Şirketi (Fransızlar) tarafından yapılmıştır. Buradaki yerleşim, Zonguldak Limanı'nın yapımı ile bağlantılı olarak 1890'lı yıllara dayanmaktadır. Yayla Konağı'ndan Fener'e kadar uzanan, Ereğli Şirketinin idari ve sosyal tesislerinin bulunduğu, limana bakan bu mahalleye 1930'lu yıllara kadar Fransız mahallesi de denmektedir. Cumhuriyet öncesi bu mahalleye giriş izine tabi olarak gerçekleşmektedir. Aynı zamanda Ereğli Şirketi Müdürlük binası (yıkılan İşçi Müdürlüğü) önündeki bariyerden içeriye görevlilerden başkasının geçmesi yasaklanmıştır (Zaman, 2012).

Ereğli Şirketinin Devletçe satın alınmasından sonra, 1937 yılında EKİTAŞ'ın (Ereğli Kömürleri İşletmesi T.A.Ş.) kurulmasının ardından bu mahalle, EKİ'nin yönetim merkezinin bulunduğu yer konumuna gelmiştir. 1950 yılında, 'A tipi' binası, 1953 yılında ise 28 ve 9 aileli apartman ile Yayla İlkokulu ve okulun salonu Yayla Sineması yapılmıştır. 1955 yılında da 24 daireli apartman tamamlandıktan sonra Fener Mahallesi gelişmiştir. 1952 yılında biri Doktorlar Lokali, diğeri de Mühendisler lokali olarak kullanılan (B tipi) iki yapı, kuyuları yapan İngiliz "The Cementation Company Ztd" ve Alman "DEMAC" firmaları tarafından yaptırılmış ve EKİ'ye devredilmiştir. Yapıların mimarı Prof. Mehmet Ali Handan'dır (Zaman, 2012).

EKİ döneminde mahalleye girmek yasak değildir ama, Tenis Kortu, Deniz Kulübü gibi sosyal tesislerden yararlanmanız için de bu tesislere üye olunması gerekmektedir. Buralarda oturmayı hayal bile edemeyen kent halkı misafirlerini bu güzel bahçeli mahallede gezdirmekle övünmektedir (Zaman, 2012).

Semtın adı yarım yüzyıldan fazla bir süredir yaygın olarak Fener Mahallesi olarak kullanılmakla birlikte, günümüzde bu ad ile adlandırılmış resmi bir yerleşim birimi bulunmamaktadır. Fener semti olarak tanımlayabileceğimiz bu alan Yayla Mahallesi sınırları içinde yer almaktadır.

Fotoğraf 2. A Tipi ve Fener Mahallesi (Zaman, 2012)

278.000 m²'lik bir alanda kurulu bulunan Fener Mahallesi'nde, Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda çalışan personelin ikametgahlarını sağladıkları lojmanların yanısıra, özel şahısların kullandığı konut ve işyerleri, vali konağı, sosyal tesis ve işletmeler (Deniz Kulübü, A Tipi Misafirhane, B Tipi Lokal, Kilise Restoran, Deniz Feneri Restoran, Maden Mühendisleri Derneği Lokali, Tabipler Odası Lokali), spor tesisleri (futbol sahası, tenis kortları, basketbol sahası), gezi yolu, çocuk oyun bahçesi gibi tesisler bulunmaktadır.

Fener Mahallesi, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 13.05.21996 tarih ve 4596 sayılı kararıyla Kentsel ve III. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

Doğal dokusu ve bütüncül yerleşim alanı olarak yüzyılı aşkın süredir niteliğini koruyan bölgenin tescil kararının gerekçesi de bu bölgenin; tarihsel, kültürel ve doğal değerinin vurgulanması açısından son derece anlamlıdır. Türkiye'nin ilk maden kenti olan Zonguldak'ın tarihinde önemli bir yer tutması ve kentin sanayileşerek gelişmesine tanıklık etmesi bakımından simgesel bir değer taşımaktadır.

Çaydamar Tesisleri

Çaydamar, Zonguldak Merkez ilçesinin güney kesiminde yer almaktadır. Geçmişte çok önemli bir kömür üretim yeri niteliğinde olan Çaydamar'da artık kömür üretimi yapılmamaktadır. Çaydamar İşletme Müdürlüğü'ne ait sahanın bir bölümü Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı (MEKSA) tarafından eğitim amaçlı olarak kullanılmaktayken, bir bölümü atıl durumdadır. Bu saha içinde geçmişte TTK tarafından yaptırılmış ve kullanılmış çok sayıda bina bulunmaktadır.

Zonguldak Maden Müzesi'nin yapımı için bu alanın değerlendirilmesi uygun bulunmuştur. Burada bir kuyunun da bulunması, maden müzesinin cazibesini daha çok arttırabileceği düşüncesini doğurmuştur. Ancak TTK'nın bu alanı üretim amaçlı kullanacağını bildirmesi sonucu başka yer arayışları gündeme gelmiş ve müze bugün bulunduğu Üzülmaz Eğitim Ocağı yanındaki yerine inşa edilmiştir.

Çaydamar üretim sahasının ve Kuyubaşı'nın kentin hemen içinde sayılabilecek bir noktada olması, buradaki vardiya başlangıç ve bitim saatlerinde kullanılan sirenin (Çaydamar borusu) kent içinde bile yankılanması, Zonguldak halkının otantik kültüründe derin izler bırakmıştır.

Fotoğraf 3. Fener Mahallesi, havadan görünüş

Fotoğraf 4. Fener Mahallesi, A Tipi Konukevi

Fotoğraf 5. TTK Çaydamar Tesisleri

Fotoğraf 6. TTK Çaydamar Tesisleri

Zonguldak Limanı

Liman mevcutta ağırlıklı olarak ticari amaçlı kullanılmakta, başta kömür olmak üzere birçok ürün yurtiçi ya da yurtdışına çıkmaktadır. Liman çevresinin bir bölümü rekreasyon amaçlı düzenlenmiştir.

Zonguldak Limanı kuruluşundan bu yana, kent içinde halkın kısa süreli dinlenme gereksinimlerinde her zaman ilk sırada yer almıştır. Liman çevresinde bulunan çay bahçeleri, parklar, restoranlar en çok rağbet gören yerlerdir.

Her kesimin kolayca ulaşabileceği bir noktada (ve uzaklıkta) bulunması nedeniyle günün her saatinde burada bulunan işletmeler faal durumdadır.

Filyos limanının açılması ve ağır endüstriyel ticaretin Filyos'a kayması ile Zonguldak limanı daha çok rekreatif amaçlı kullanılabilir. Mendirek'ten Karakum'a kadar kesintisiz kullanım olanağı elde edilebilir. Liman içinde sportif etkinlikler (yelken, kano, vb.) yapılması ve limanın yat turizmine elverişli hale getirilmesi mümkün olacaktır.

Üzülmez

Üzülmez bölgesi Zonguldak kentinin endüstri mirası yapıları açısından oldukça zengin bir yeridir. Bu alandaki yapılar endüstri mirasının turizm odaklı değerlendirilmesi açısından yüksek potansiyele sahiptir. Bu yapılardan bazıları şunlardır:

- Rombaki Lavuarı,
- Üzülmez Atölyesi,
- Rombaki Köşkü,
- Kok Bacası,
- Derebaca ve Kömür Ocakları,
- Üzülmez Taşkömürü İşletme Müessesesi.

Rombaki Lavuarı

Lavuar, 63 Ocakları imtiyaz sahibi madenci Rombaki tarafından 1907 yılında yaptırılmıştır. 1957 yılına kadar lavuar, 2000 yılına kadar atölye olarak kullanılmıştır. Oturumu 100 m2 olan yapının üzerinde kurulduğu arazi hazineye aittir. Yapı çevresi işgalden korunmuştur. Yapının restorasyonu ile ilgili çalışmalara başlanmıştır. 2009 yılında koruma altına alınmış kayıtlı endüstriyel kültür mirasıdır. Hem mimari hem de sanayi tesisi olarak niteliği bulunan bu yapı ve etrafının düzenlenmesi ile kitaplık, sergi salonu vb. turizm amaçlı kullanımı mümkün olacaktır (Zaman, 2017).

Fotoğraf 7. Rombaki (Üzülmez) Lavuarı

1. Bu kısım Kürşat Coşgun tarafından hazırlanmıştır.

2. Bu kısım Kürşat Coşgun tarafından hazırlanmıştır.

Üzülmez Atölyesi

Atölye, Rombaki Lavuarı ile aynı arazi üzerindedir. 1935 yılında İş Bankası TÜRKİŞ Kömür Şirketi tarafından yaptırılmıştır. 300 m2 alan üzerine kurulu olan yapı, kuruluşundan 2000 yılına kadar atölye olarak kullanılmıştır. Sanayi tesisi olarak niteliği bulunan bir yapıdır. Yapının restorasyonu ile ilgili çalışmalara başlanmıştır. Restorasyonu tamamlandığında turizm amaçlı gezilerde uğranılacak noktalardan biridir (Zaman, 2017).

Rombaki Köşkü

Köşk, 63 Ocakları imtiyaz sahibi madenci Rombaki tarafından 1912 yılında yaptırılmıştır. Oturumu 150 m2 olan yapı, bahçesi ile beraber 1000 m2 alana sahiptir. Günümüzde Türkiye Taşkömürü Kurumu Üzülmez Müessesesi misafirhanesi olarak kullanılmaktadır. 1989 yılında koruma altına alınmış kayıtlı endüstriyel kültür mirasıdır (Zaman, 2017).

Kok Bacası

63 metre yüksekliğindeki baca, İş Bankası TÜRKİŞ Kömür Şirketi tarafından, kok fabrikasının bir parçası olarak 1935 yılında yapılmıştır. 1976 yılına kadar Ereğli Kömür İşletmeleri Üzülmez Müessesesi kok fabrikasını kullanmıştır. 1990 yılında yıkılan kok fabrikasından geriye kalan tek yapıdır. 1990 yılında koruma altına alınmış kayıtlı endüstriyel kültür mirasıdır (Zaman, 2017).

Derebaca ve Kömür Ocakları

Derebaca, 63 Ocakları imtiyaz sahibi madenci Rombaki tarafından 1886 yılında sürülmüştür. 63 Ocakları, 1926 yılından itibaren İş Bankası TÜRKİŞ Kömür Şirketi tarafından işletilmiş, 1940 yılında Ereğli Kömür İşletmeleri tarafından devletleştirilmiştir (Zaman, Kozlu – Zonguldak – Üzülmez Demiryolu Hattının Turizm Amaçlı Kullanılması Projesi, 2017).

Üzülmez Taşkömürü İşletme Müessesesi

Üzülmez Taşkömürü İşletme Müessesesi, Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun beş müessesesinden birisidir. Üzülmez Müessesesinde kömür çıkarma faaliyetleri devam etmektedir (Zaman, 2017).

Kozlu ve Üzülmez Amele Evleri

Türkiye'de işçilere yönelik uygulanan ilk yerleşkelerden biridir. Seyfi Arkan tarafından tasarlanan Zonguldak Maden ve Kömür İşletmeleri Amele Evleri Mahallesi (1934-36) ve Kozlu Kömür İşletmeleri Amele Evleri Mahallesi (1935) projeleri, erken Cumhuriyet döneminde işçilerin barınma sorununa çözüm getirmiş ilk büyük ölçekli ve kapsamlı konut kompleksleridir. Ekonomik, rasyonel ve kolay üretilmesi planlanan konutlarda topoğrafya ve zemin

Fotoğraf 8. Üzülmez Atölye Binası

Fotoğraf 9. Rombaki Köşkü

Fotoğraf 10. Kok Bacası

Fotoğraf 11. Derebaca Ocağı

ilişkilerine önem verilir. İşçi, işyar, mühendis evleriyle, köy ve işçi çocukları için ilkokul ve tenis kortları, ayrıca bekar işçiler için bir yatakhane ve idare yapısı içeren tasarımı, Cumhuriyet ülküsünün getirdiği yeni yaşamın Anadolu'daki bir köye kurulan lojman yapısındaki karşılığıdır.

Kozlu-Zonguldak-Üzülmez Demiryolu Hattı

Hat, Kozlu-Zonguldak Limanı ve Üzülmez-Zonguldak Limanı olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım 6 km uzunlukta olup 1943 yılında hizmete açılmıştır. İkinci kısım 5,5 km uzunlukta, 1850'lerde dekovil hattı olarak inşa edilmiş, Cumhuriyet döneminde demiryolu hattına çevrilmiştir. Hatlar üzerinde günde bir kez 10-12 vagonluk kömür katarı işletilmektedir. Ayrıca yine günde bir kez boş vagonların taşınması söz konusudur (Zaman, 2017).

Kozlu

Kozlu ilçesinde, Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı Kozlu Müessese Müdürlüğü bulunmaktadır. Ayrıca Küçük Sanayi Sitesi de mevcuttur. İl Merkezine 5 km mesafededir. İlçenin ana geçim kaynağını madencilik oluşturmakla birlikte küçük çaplı tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yanında balıkçılık da yapılmaktadır.

Kozlu'nun en önemli turizm potansiyelini İllıksu sahili, Değirmenağzı koyu ve şelaleleri ile ilçe sahil yolu oluşturmaktadır. Yaklaşık 2 km uzunluğundaki sahil düzenlemesinde, halkın dinlenme gereksinimini karşılayan tesisler, parklar, çay bahçeleri, oyun alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları bulunmaktadır. Aynı noktadan yoğun bir şekilde olta balıkçılığı da yapılmaktadır. Yürüyüş güzergahının Kozlu yönü, içinde lunapark, aquapark, carting parkuru ve çok sayıda yeme-içme tesisinin bulunduğu bir rekreasyon alanı ile son bulur.

Yaz aylarında İllıksu plajı her gün yüzlerce insanın ziyaret ettiği bir alandır. Bu güzergâh üzerindeki restoran ve çay bahçeleri en çok rağbet edilen yerlerdir.

Değirmenağzı koyu ve şelaleleri özellikle trekking yapan yerel halkın tercih ettiği bir bölgedir. Kanyon boyunca çok sayıda irili ufaklı şelale bulunmaktadır.

Kılıç Mahallesi

İş Bankası'nın Kozlu'daki madencilik alanındaki faaliyetlerini yürütmek üzere 1926 yılında kurulan Kozlu Kömür İşleri T.A.Ş. (Kömür-İş), madencilik faaliyetlerinin yanı sıra, işçilerin sosyal yaşam ve konut gereksinimlerini karşılamak üzere de çalışmalar yapar. Mimar Seyfi Arkan tarafından 1934 yılında, Kozlu bölgesi Kılıç Mevkiinde idari ve sosyal tesisler ile planlı yerleşim ve spor alanları projeleri gerçekleştirilir. Bu proje bölgenin ilk kentsel tasarım çalışmasıdır. Proje kapsamında işçi, mühendis ve memur evleri, bir ilkokul, tenis alanı, ergen işçiler için yatakhane, yol düzenlemeleri yer almaktadır.

Yolun sonunda ve egemen bir noktaya yönetici evi yerleştirilmiştir. 1935 yılında yapılan projeye sinema, voleybol sahası gibi tesisler de eklenmiştir. Birer katlı evlerin, topografyanın avantajlarından yararlanarak manzarayı ve denizi görmesi sağlanmıştır. Yakın zamanlara kadar bölgede çalışanların konut ve sosyal yaşam gereksinimlerinin giderilmesinde önemli bir işlevi olan Kılıç Mahallesi, gerek TTK'nın hizmet ve üretiminin daraltılması, gerekse izlenen genel ekonomik politikalar doğrultusunda günümüzde tamamen boşaltılmış ve izbe bir hale dönüşmüştür (Zaman, 2012).

İhsaniye Mahallesi

Bu bağlamda değerlendirildiğinde İhsaniye Mahallesi'nin, topografik yapısının elverdiği ölçüde kentsel gelişim göstermiş olduğu tespit edilmiştir. Sadece bir minibüs hattı ile ulaşımın sağlandığı görülmüştür. Bunun dışında özel araç ile ulaşım sağlanmaktadır. Yolların bakımsız ve dar olduğu görülmüştür. Tüm bu nedenler projenin gerekliliğini vurgulamaktadır. İhsaniye Mahallesi'ne yeni ulaşım alternatiflerinin getirilmesi ile kentsel gelişiminin hızlanacağı ve yeni konut alanları imkan sağlanacağı öngörülmektedir.

Toplu ulaşım odaklı kentsel gelişim için oldukça yüksek potansiyeldeki İhsaniye Mahallesi, sahip olduğu yeşil alan miktarı bakımından kent merkezine kıyasla daha yaşanabilir bir bölge olarak görülmektedir. Burada oluşturulacak yeni konut alanlarının oldukça düşük yoğunluklu ve az katlı olması mevcut dokunun bozulmadan geliştirilmesini sağlayacaktır.

Ereğli Demir Çelik Tesisi Lojmanları

1964'te 4200 işçiyle çalışmaya başlayan Ereğli Demir Çelik Fabrikası için açılan yarışmaya ilgi büyük olur; değerlendirme sonucu jüri Yılmaz Sanlı, Yılmaz Tuncer, Vedat Özsan ve Güner Acar'dan oluşan grubun projesini birinci seçer. Jüri, "... manzaraya açık yerleşimin etap etap üretilebilirliği, çevre bağlantılarının, yaya ve araç ulaşılabilirliğinin iyi çözülmesi, ekonomik eleman tipleşmesi, prefabrikasyona rağmen farklı yükseklikteki yapılarla monotonluğun önlenmesi" ni projenin başarısı olarak nitelendirir. İlk prefabrike beton panel konut sistemi uygulamasıdır.

Fotoğraf 12. Seyfi Arkan yapılarından Kılıç Mahallesi İlkokulu

COĞRAFI YAPI ve İKLİM

Zonguldak, Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Karadeniz'e 46 deniz mili kıyısı olan, dağların Karadeniz'e paralel üç sıra halinde uzandığı eğimli ve engebeli bir ildir. Zonguldak kent merkezinde arazi yapısı oldukça sarp ve bozuktur.

Zonguldak toprakları sık bir vadi ağıyla parçalanmış olup bu vadiler kimi kesimlerde genişleyerek düzlükler oluştururlar. İlin en büyük ve en önemli vadisi olup Filyos Çayı boyunca uzanan ve genişliği yer yer 300 – 400 metreyi bulan Filyos Çayı Vadisidir. İlin ikinci büyük vadisi yer yer 600 – 700 metre genişleyen ve kıyıda 14-15 kilometre kadar içeriye giren Alaplı Irmağı Vadisidir. Zonguldak kentinin yamaçlarında kurulduğu ve bu nedenle Zonguldak Vadisi olarak da adlandırılan Üzülmaz Deresi Vadisi ise güneyden kuzeye doğru Üzülmaz Deresi etrafında yer alır.

Zonguldak ve çevresi ılıman Karadeniz ikliminin altındadır. Her mevsimi yağışlı ve ılık olan Zonguldak'ta kurak mevsime rastlanılmamaktadır. En fazla yağış sonbahar ve kış mevsimlerinde görülür. İlde mevsimler ve gece-gündüz arasında önemli bir sıcaklık farkı bulunmamaktadır. Denizden iç kesimlere doğru gidildikçe, iklim biraz daha sertleşir.

Zonguldak'ın temeli paleozoik yaşlı devoniyen ve karbonifer oluşumlarla kaplıdır. Bu temel jeolojik yapı kuzeyde ve il merkezi çevresinde bozulmuş kıvrılmış, parçalanmıştır. Kırıklar yer yer kuzeydoğu, güneybatı doğrultusunda, kıyıya koşut uzanır.

Yerkabuğunun oluşumu zamanında çeşitli bitkilerin sularla sürüklenip milyonlarca yıl (tahmini 395-280 milyon yıl) kumların altında kalarak yavaş yavaş taşlaşması (şist), tabakalaşması, kömürleşmesi (kömür tabakaları arasında çürümelerini tamamlamış ağaç ve bitki/eğrelti otu fosillerine rastlanılmaktadır) sonucunda oluşan kömür yataklarının bulunduğu alan "Taşkömürü Havzası" olarak bilinir.

DEMOGRAFİK YAPI

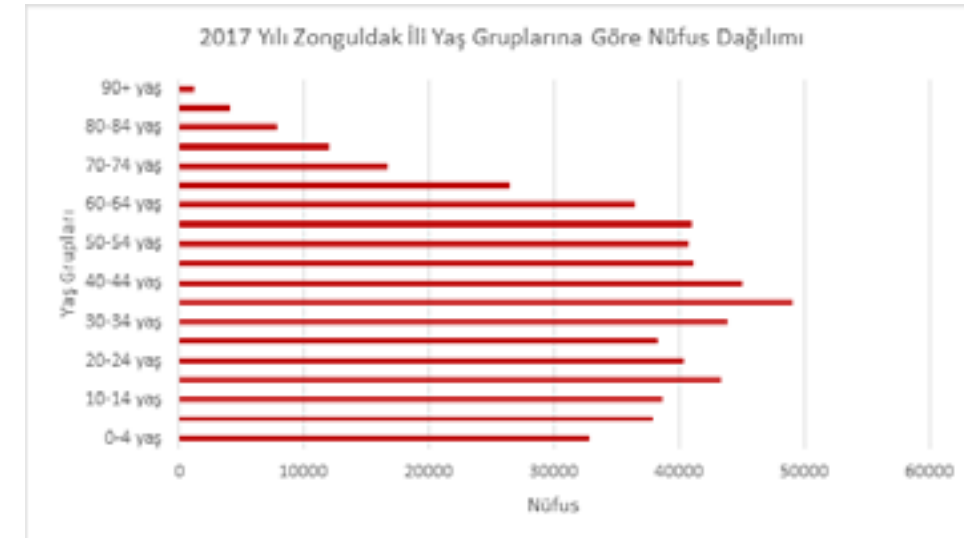
TR81 Batı Karadeniz Bölgesi'nin nüfusu 2017 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre 1.034.922 kişidir. Buna göre Türkiye nüfusunun %1,28'i Batı Karadeniz Bölgesinde yaşamakta olduğu görülmektedir. 2017 yılı itibariyle Zonguldak 596.892 kişilik nüfusu ile bölgenin en fazla nüfusa sahip ilidir. Son yıllarda Karabük ve Bartın illerinin nüfusu artarken Zonguldak'ın nüfusunun giderek azaldığı görülmekte buna karşın bölge nüfusu ise artış yönünde ilerlemektedir.

Yıl	Türkiye	TR81	Zonguldak	Karabük	Bartın
2000	67.803.927	1.024.879	615.599	225.102	184.178
2007	70.586.256	1.016.484	615.890	218.463	182.131
2008	71.517.100	1.020.767	619.151	216.248	185.368
2009	72.561.312	1.026.825	619.812	218.564	188.449
2010	73.722.988	1.035.071	619.703	227.610	187.758
2011	74.724.269	1.019.425	612.406	219.728	187.291
2012	75.627.384	1.020.108	606.527	225.145	188.436
2013	76.667.864	1.020.957	601.567	230.251	189.139
2014	77.695.904	1.019.534	598.796	231.333	189.405
2015	78.741.053	1.023.593	595.907	236.978	190.708
2016	79.814.871	1.032.260	597.524	242.347	192.389
2017	80.810.525	1.034.922	596.892	244.453	193.577

Tablo 1. 2000 – 2017 Dönemi Türkiye, TR81 Batı Karadeniz Bölgesi ve İl Bazında Yıllara Göre Nüfuslar

Kaynak: (TÜİK, 2018)

2017 yılı verilerine göre Zonguldak nüfusunun %14 ünü 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oluşturmaktadır. TR81 Batı Karadeniz Bölgesi genç nüfusunun ise %52,25 i Zonguldak'ta bulunmaktadır.

Grafik 1. 2017 Yılı Zonguldak İli Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı

Kaynak: (TÜİK, 2018)

Zonguldak ilindeki 83.609 kişilik genç nüfusun yanı sıra 32.146 kişilik üniversite öğrencilerinden oluşan bir nüfus da bulunmaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin artırılmasında hem genç nüfusa hem de özellikle üniversite öğrencilerine yönelik hedeflerin belirlenmesi önemlidir.

TR81 Batı Karadeniz Bölgesi 2017 yılı verilerine göre iş gücüne katılma oranı %50,5 iken istihdam oranı %46,9'dur. Bölgedeki 15-64 yaş grubunu kapsayan aktif nüfus ise 727.079 kişi olarak ifade edilmektedir.

İstihdam edilen nüfusun sektörel dağılımına bakıldığında en güncel verilerin düzey 2 alt bölgelere göre olduğu görülmektedir. 2017 yılına ait bu verilere göre TR81 Batı Karadeniz Bölgesi toplam nüfusunun %33,1'i tarım sektöründe, %24,1'i sanayi sektöründe ve %42,9'u hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir.

Zonguldak, 2010 yılından sonra yaşam şartlarının kötüye gitmesi, gelir yetersizliği ve işsizlik gibi sorunlar yüzünden göç vermeye başlamıştır. Kentin ekonomik durumunun kötüleşmesi, altyapı sorunları, hava kirliliği ve eğitim seviyesinin artması göçün artmasına neden olmuştur. Net göç hızı, aldığı ve verdiği göçler Türkiye geneli ile birlikte değerlendirildiğinde göze çarpmaktadır.

Yıl	Ülke/il	ADNKS Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (Binde)
2017	Türkiye	80810525	2684820	2684820	0	0
2017	Zonguldak	596892	19421	22541	-3120	-5,21

Tablo 2. 2017 Yılı Türkiye ve Zonguldak Göç Verileri Karşılaştırması (TÜİK, 2018)

TÜİK'ten elde edilen verilere göre 2017 yılı içerisinde 42.920 kişi Batı Karadeniz Bölgesi'ne göç etmişken 45.084 kişi ise bölgeden ayrılmıştır. Bu nedenle bölgenin nüfusu göç yoluyla 2.164 kişi azalmıştır. Zonguldak, Karabük ve Bartın illerinin en fazla göç aldığı il İstanbul olmuştur. Yine 3 il için ikinci sırada Ankara gelmektedir. Buna karşın Bartın ve Karabük illerinin en çok göç aldığı üçüncü ilin Zonguldak olduğu görülmektedir. İstanbul ve Ankara hem göç verilen hem de göç alınan iller sıralamasında bölge illerinin hepsi açısından ilk iki sırada yer alırken, Kocaeli her üç il için önemli bir diğer il olmuştur. Zonguldak açısından Bursa, Karabük açısından Çankırı göç verilen iller arasında yer alırken; bölge illerinin hepsinin birbirleriyle güçlü bir göç ilişkisi içinde olduğunu söylemek mümkündür. Bu açıdan öne çıkan Bartın'ın göç verdiği hedefler arasında Zonguldak ve Karabük öne çıkmaktadır.

2017 yılına ait alınan verilen göç bilgilerine göre Batı Karadeniz Bölgesinin en çok göç aldığı ve verdiği yaş grubu 20 – 29 yaş olarak görülmektedir. 15 – 19 yaş grubunda alınan göçteki artışın bölgedeki üniversitelerin bu yaş grubuna sunduğu eğitim olanaklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Grafik 2. 2017 Yılı TR81 Batı Karadeniz Bölgesi Alınan - Verilen Göçün Yaşlara Göre Dağılımı (TÜİK, 2018)

2012 – 2017 döneminde Zonguldak nüfusunun göç verme eğiliminde değişkenlik içerisinde olduğu görülmektedir. 2012 – 2013 döneminde -14,1 seviyesinde olan net göç hızı 2015-2016 döneminde -3,2 seviyelerine gerilemiştir. Karabük, bu açıdan inişli-çıkışlı bir görünüm arz etmesine karşın net göç değeri pozitifte seyretmektedir. 2012 – 2014 döneminde Bartın temel alınarak incelendiğinde ise göç veren bir nitelik arz ederken 2014 – 2017 döneminde bu durumun aksi yönde değiştiği görülmektedir.

İl	Toplam Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç
Zonguldak	596 892	19 421	22 541	- 3 120
Bartın	193 577	8 759	8 144	615
Karabük	244 453	14 740	14 399	341
TR81	1 034 922	42 920	45 084	- 2 164

SOSYO-EKONOMİK DURUM (GENEL, SEKTÖREL VE/VEYA BÖLGESEL)

Bölge, sahip olduğu zengin taşkömürü, yer altı kaynakları ve bu zenginliklerine bağlı olarak gelişmiş olan demir-çelik endüstrisiyle tanınmaktadır. Kömürün bölgedeki varlığının keşfi ile bölgenin sosyoekonomik gelişimine pozitif yönde etkisi olan madencilik ve buna bağlı gelişen sanayi sektörü son yıllarda bu etkisini kaybetmeye başlamıştır. Tek sektör üzerinden gelişimin beraberinde getirdiği bazı olumsuz durumlar yaşanmaktadır. Sanayi sektörü dışında başka sektörlerde iş imkanları yeterli olmadığından dışarıya göç gibi konular gündeme gelmektedir.

Toplam yüzölçümü 330.600 hektar olan Zonguldak ilinde orman ve fundalık arazi alanı 194.021 hektar, tarım arazisi alanı 91.823 hektar, çayır ve mera alanı 1.598 hektar ve tarım dışı arazi ise 43.237 hektardır. İlin tarımsal potansiyelini

oluşturan zirai faaliyetleri hububat (buğday, arpa, mısır vb.) yetiştiriciliği, meyve (fındık, çilek, elma vb.) yetiştiriciliği ve sebzeçilik (yazlık ve kışlık) yanında patates ve ayçiçeği gibi sanayi bitkileri oluşturmaktadır. Ayrıca son yıllarda gelişen örtü altı yetiştiriciliği tarımsal yapıda giderek artan bir öneme sahip olmaktadır.

Zonguldak ilinde organik tarım da yapılmaktadır. Organik tarım ile uğraşanların sayısı 1.138, organik tarım alanı ise 15.200 dekadır. Zonguldak'ta organik tarım konusunda 4 adet kontrol sertifikasyon firması faaliyet göstermektedir. (Anadolu, BCS, Ecocert ve Orser firmaları) ayrıca Alaplı Ziraat Odası müteşebbis firma olarak faaliyet göstermektedir. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne de organik tarım yapan üreticilerin yıl içerisinde düzenli olarak kontrolleri yapılmaktadır. Hayvansal ürünlerin üretiminde aile işletmeleri düzeyinde besi sığırcılığı, küçük ve orta, işletmeler düzeyinde besi sığırcılığı, orta ve büyük işletmeler düzeyinde yumurta ve besi tavukçuluğu yapılmaktadır.

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK, daha önceki ismiyle Ereğli Kömürleri İşletmesi - EKİ), bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasında itici güç olmuştur. Yarattığı istihdam kapasitesi ve yan sektörler ile Zonguldak ve bölge illerinde (özellikle Bartın ve Karabük) yaratılan katma değer temel belirleyicisi ve kaynağını teşkil etmiştir. Zonguldak'ın tarihsel gelişimi içinde TTK, endüstri, ulaşım, enerji, haberleşme, ticaret ve altyapı donanımlarının gerçekleştirilmesini bizzat üstlenmiştir. Beş üretim müessesesi, buldukları bölgede endüstriyel gelişmeyle birlikte kentleşmenin de yolunu açmışlar, ekonomik ve sosyal kalkınma bu bağlamda hız kazanmıştır.

Türkiye'nin 3 temel demir çelik fabrikasından 2 tanesi salt hammadde kaynağına yakınlık nedeniyle Zonguldak sınırları içerisinde kurulmuştur. Bugün 3,3 milyon tonluk yassı çelik üretim kapasitesiyle ülke gereksiniminin %60'ını karşılayan ERDEMİR ve 1,1 milyon tonluk uzun mamul üretim kapasitesiyle ülke ihtiyacının %15'ini karşılayan KARDEMİR'in varlık nedenleri de TTK'dır. TTK'nın ülke enerji talebinin karşılanmasında rolü büyük olmuştur. EKİ bünyesinde kurulan ÇATES 'de üretilen elektrik enerjisi, enerji nakil hatlarıyla iletilerek, İstanbul, Kocaeli ve Sakarya başta olmak üzere, ülkemizde endüstrileşme tohumlarının atıldığı ve bugün de ekonomimizin itici gücü olan Marmara Bölgesinin o zamanki ihtiyacı karşılanmıştır.

TTK; ilimizin ve bölgenin kalkınmasında, karayolları ve demiryolları yapımından liman işletmesine, maden makineleri imalatından altyapı yatırımlarına kadar geniş bir yelpazede projeler gerçekleştirmiş ve salt taşkömürü üretim değeri ile sınırlı olmayan, hesaplanamayacak devasa katma değerler yaratmıştır. Bu süreç, hala azımsanmayacak oranlarda devam

etmektedir. Bugünün Zonguldak'ının yaratılmasında, sözü edilen bölge ve illerin bugünlere gelmesinde TTK'nın etkisi büyüktür.

Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü bölgede 5 Müessese Müdürlüğü ile hizmet vermektedir.

Bunlar sırasıyla; Kozlu - Üzülmüş - Karadon - Armutçuk - Amasra Müessese Müdürlükleridir. TTK 'da 27 taşkömürü sahasında rödovans karşılığı işletmecilik yapan firmalarca 2015 yılsonunda 948.573 ton kömür üretimi gerçekleştirilmiş olup yaklaşık 15.660.329,10 TL (KDV dâhil) rödovans bedeli alınmıştır.

Yine Kurumun ruhsat sınırları dâhilinde bulunan ve ihalesi yapılan Alacaağzı ve Kandilli sahasında üretime başlanmış, Amasra-B sahasında hazırlıklar sürdürülmektedir. Türkiye Taşkömürü Kurumunda 2015 yılı sonu itibarıyla 9.200 kişi istihdam edilmektedir. Kurumun 2015 yılı Taşkömürü üretimi tüvenan 1.585.275 ton, satılabilir 948.573 ton olarak gerçekleşmiştir.

Bunun yanı sıra il sınırları içerisinde ülke ekonomisinde önemli bir paya sahip olan demir-çelik sanayileri de bulunmaktadır. İl sınırları içerisinde bulunan ve ülke demir-çelik ihracatının %70'ini yapan Erdemir demir-çelik sanayi burada faaliyet göstermektedir.

Ayrıca il sınırları içerisinde tuğla, seramik, çimento vb. taş ve toprağa dayalı sanayi ile iplik fabrikası, gemi inşasına dayalı fabrikalar, kauçuk fabrikaları ve orman ürünlerinin işlenmesi için faaliyet gösteren fabrikalar bulunmaktadır. Bu gibi önemli göstergeler kapsamında bölge Sanayi alanında da ön plana çıkmaktadır.

SOSYAL ALTYAPILAR

Eğitim Altyapısı

Bölgenin eğitim olanaklarına bakıldığında, ilk ve orta öğretim alanında Türkiye ortalamasına yakın olduğu görülmektedir. Bölge illeri net okullaşma oranı açısından Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Eğitim Seviyesine Göre Net Okullaşma Oranı (%)					
2016 - 2017 Öğretim Yılı		Zonguldak	Karabük	Bartın	Türkiye
İlkokul	Kız	91,1	91,96	91,98	91,68
	Erkek	90,97	91,13	91,46	91,42
	Toplam	91,04	91,54	91,71	91,54
Ortaokul	Kız	96,47	95,75	97,13	94,69
	Erkek	96,11	95,24	97,08	94,26
	Toplam	96,28	95,49	97,11	94,47
Ortaöğretim	Kız	91,69	95,9	96,43	83,39
	Erkek	90,71	96,61	94,31	83,77
	Toplam	91,19	96,27	95,35	83,58

Kaynak: Bölgesel İstatistikler, Eğitim İstatistikleri (TÜİK, 2018)

Bölgede ilk ve ortaöğretimde eğitim veren okul sayısı 2017 verilerine göre toplam 767'dir. Bu okulların 442'si nüfusu ile doğru orantılı olarak Zonguldak'ta bulunmaktadır.

Tablo 5. TR81 Batı Karadeniz Bölgesi İlkokul, Ortaokul ve Lise okul sayıları

İl	İlkokul Okul Sayısı	Ortaokul Okul Sayısı	Ortaöğretim Okul Sayısı
Zonguldak	217	131	94
Karabük	58	74	45
Bartın	67	47	34

Kaynak: Bölgesel İstatistikler, Eğitim İstatistikleri (TÜİK, 2018)

Zonguldak'ta uzmanlık alanı otelcilik ve turizm olan bir lise bulunmaktadır. Bunun dışında mutfak ve servis dallarında yiyecek ve içecek hizmetleri eğitimi veren mesleki ve teknik Anadolu Liseleri, çok programlı Anadolu Liseleri de vardır.

Adı	Kurum Türü	Verdiği Eğitim	Bulunduğu İlçe
Alaplı Çok Programlı Anadolu Lisesi	Çok Programlı Lise	Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri	Alaplı
Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Meslek Lisesi	Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri	
Pastacılık - Yiyecek İçecek Hizmetleri	Kdz. Ereğli		
Piri Reis Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Kat Hizmetleri - Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	
Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri			
Servis - Yiyecek Ve İçecek Hizmetleri	Kdz. Ereğli		
Ormanlı Çok Programlı Anadolu Lisesi	Çok Programlı Lise	Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri	Kdz. Ereğli
Sivriler Çok Programlı Anadolu Lisesi	Çok Programlı Lise	Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri	Kozlu
Yayla Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Kız Meslek Lisesi	Servis - Yiyecek Ve İçecek Hizmetleri	
Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri			
Hostestlik - Yiyecek Ve İçecek Hizmetleri	Merkez		
Karaman Çok Programlı Anadolu Lisesi	Çok Programlı Lise	Mutfak - Yiyecek İçecek Hizmetleri	Merkez

Tablo 6. Zonguldak İlinde Eğitim Veren Lisans Öncesi Mesleki Eğitim Kurumları

Okul dışı yaygın eğitim faaliyetlerine göre Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan yaygın eğitim kurumlarını bitirenler söz konusu olduğunda, halk eğitim merkezlerini 87.855 kişinin, mesleki eğitim merkezlerini 4.822 kişinin, 3308 sayılı Kanuna göre açılan meslek kurslarını ise 7.436 kişinin bitirdiği görülmektedir.

Kaynak: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Bölgede halk eğitim merkezlerinde eğitim gören 87.855 kişiden 41.161'i Zonguldak'ta eğitim almaktadır. Yine diğer yaygın eğitim kurumlarında eğitim alan kişi sayısının bölgedeki diğer illere göre nüfus ile de orantılı olarak Zonguldak ilinde daha fazla olduğu görülmüştür.

TR811 Zonguldak		Devam Eden Kursiyerler			Bitiren Kursiyerler					
		Toplam	Erkek	Kadın	0-5	6-14	15-22	23-44	45+	Bilinmeyen
		126947	74091	52856	1255	15614	28317	61421	16171	1558
Milli Eğitim Bakanlığı	Toplam	72990	42416	30574	599	10825	17513	34596	9457	-
	Halk Eğitim Merkezi	41161	23163	17998	-	4469	5379	23269	8044	-
	Mesleki Eğitim Merkezi	2909	1765	1144	-	-	1106	1657	146	-
	3308 Kapsamında Açılan Meslek Kursları	4546	3118	1428	-	-	393	3587	566	-
	Özel Dershane	10239	4930	5309	-	4156	6053	30	-	-
	Özel Motorlu Taşıtlı Sürücü Kursu	9927	7095	2832	-	-	3759	5473	695	-
	Özel Muhtelif Kurslar	707	320	387	67	275	144	221	-	-
	Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	2948	1730	1218	532	1519	532	359	6	-
	Özel Etüt Eğitim Merkezi	228	133	95	-	191	37	-	-	-
	Bilim ve Sanat Merkezi (Üstün veya Özel Yetenekliler)	325	162	163	-	215	110	-	-	-
Diyaret İşleri Başkanlığı	Kur'an Kursları	10355	289	10066	-	170	847	4408	4583	-
Türkiye İstatistik Kurumu	Yaygın Eğitim Faaliyetleri Araştırması	43602	31386	12216	656	4619	9957	22417	2131	1558

Tablo 7. Zonguldak ilinde yaygın eğitim kurumlarında eğitim alan kişi sayısı

Kaynak: Bölgesel İstatistikler, Eğitim İstatistikleri (TÜİK, 2018)

Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan üç üniversiteden bölgede ilk kurulmuş olan Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak'ta yer almaktadır. Bülent Ecevit Üniversitesi'nde bulunan 11 fakülte altında 57 bölüm, bir yüksekokul altında iki bölüm ve sekiz meslek yüksekokulu altında eğitim veren 76 bölüm bulunmaktadır. 2018 yılı verilerine göre üniversiteye kayıtlı öğrenci sayısı toplam 34.868'dir.

Üniversitenin varlığı ve hem öğrenci hem de öğretim elemanlarının sayısının Zonguldak il nüfusundaki ağırlığı göz önünde bulundurulduğunda, sosyokültürel mekanların ve etkinliklerin, nitelik ve nicelik olarak iyileştirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Sağlık Altyapısı

Batı Karadeniz Bölgesi'nin sağlık altyapısı ile ilgili istatistiklere yönelik en güncel veri 2016 yılına aittir. Bölgede 2016 yılı itibarıyla 4'ü özel, 17'si kamu olmak üzere toplam 21 hastane bulunmaktadır. Özel hastanelerin üçü Zonguldak'ta, biri ise Karabük'tedir.

Bölgedeki ilk üniversite hastanesi Zonguldak'ta bulunan Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesidir. Hastane bünyesinde radyoterapi ve kemoterapi merkezleri bulunmaktadır. Söz konusu merkezler, fiziksel koşulları iyileştirildiğinde ve kapasiteleri arttırıldığında çevre illere ve hatta Ankara ve İstanbul gibi büyük kentlere dahi hizmet verebilecek duruma gelebilecektir (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2013).

Grafik 3. 2016 Yılı 100.000 kişi başına düşen hastane yatak sayıları ve hekim sayıları karşılaştırması ile toplam hekim sayısına göre il sıralaması (TÜİK, 2018)

Bunun yanı sıra 2010 yılında Karabük'te Tıp Fakültesi kurulmuş olup öğrenci alımına başlamıştır. Akademik kadro tamamlanana kadar öğrenciler Bülent Ecevit Tıp Fakültesinde eğitimlerini sürdürmekteyken 2016-2017 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren Karabük Üniversitesi Demir-Çelik Kampüsü içerisinde bulunan Tıp Fakültesi Binasında eğitimlerine başlamışlardır (Karabük Üniversitesi, 2018).

Bölge genelinde yüz bin kişi başına düşen hastane sayısı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Zonguldak ve Karabük illerinde Türkiye ortalamasının üzerinde olan yüz bin kişi başına düşen yatak sayısı, Bartın ilinde ortalamasının altındadır.

Yüz bin kişiye düşen hekim sayısı bakımından Batı Karadeniz Bölge genelinin ortalaması Türkiye ortalamasının altında iken, Zonguldak ülke ortalamasının üzerindedir.

KÜLTÜREL ALTYAPILAR

Bu bölümde Zonguldak ilinin kültür altyapılarını müze ve ören yerleri, sinema ve tiyatrolar ile diğer ziyaretçi merkezleri şeklinde sınıflandırılarak incelenecek ve mevcut durum ortaya konulacaktır.

Müzeler; Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı resmi müzeler, bakanlık denetimindeki özel müzeler ve diğer müzeler olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Zonguldak'ta yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı resmi müzeler; Karadeniz Ereğli Müzesi ve Zonguldak Maden Müzesi'dir. Bakanlığın denetimindeki özel müze Çanakçılar Özel Etnografya ve Arkeoloji Müzesi'dir. Diğer Müzeler ise; Karadeniz Ereğli Belediyesi Kent Müzesi ve Gazi Alemdar Gemisi Müzesi ile Bülent Ecevit Üniversitesi'nde bulunan Biyoloji Müzesi, Denizcilik Müzesi, Maden Haritacılığı Müzesi ve Tahir Karauğuz Müzesi şeklinde sıralanmaktadır.

Önemli kültürel etkinlikler olan sinema ve tiyatrolar açısından bölgeyi değerlendirdiğimizde var olan tiyatro salonu sayısı Türkiye'deki salon sayısının %2,42'si kadardır.

Tiyatro salon sayısı bakımından bölgedeki salonların yarısından fazlası Zonguldak'ta bulunmaktadır. Sergilenen gösteri sayısı ve ulaşılan izleyici kitlesi göz önünde bulundurulduğunda Zonguldak ilinin Karabük ve Bartın illerine göre ön planda olduğu görülmektedir.

Bölge Adı	Tiyatro Salonu Sayısı	Koltuk Sayısı	Gösteri Sayısı	Seyirci Sayısı
Türkiye	783	287.214	31.690	7.006.410
TR81 Batı Karadeniz Bölgesi	19	5.952	366	87.791
Zonguldak	11	3.800	231	57.977
Karabük	5	1.525	51	14.189
Bartın	3	627	84	15.625

Tablo 8. Tiyatrolara İlişkin Salon, Koltuk, Gösteri ve İzleyici Sayıları

Kaynak: (TÜİK, 2018)

Bölge Adı	Sinema Salonu Sayısı	Koltuk Sayısı	Gösteri Sayısı	Seyirci Sayısı
Türkiye	2.692	328.845	58.214	68.482.526
TR81 Batı Karadeniz Bölgesi	43	4.592	1.018	803.515
Zonguldak	26	3.049	614	478.217
Karabük	13	1.165	304	215.298
Bartın	4	378	100	110.000

Tablo 9. Sinemalara İlişkin Salon, Koltuk, Gösteri ve İzleyici Sayıları

Kaynak: (TÜİK, 2018)

TURİZM ALTYAPISI ve TURİZM SEKTÖRÜ

Zonguldak ili sahip olduğu jeolojik yapı gereği özellikle taş kömürü ve endüstriyel hammadde yatakları için uygun bir oluşum ortamı sunmaktadır. Bu rezervler uzun yıllar boyunca ilin ekonomisine katkıda bulunmuştur. Bu süreçte oluşan birçok fabrika, lojman, okul yapıları bulunmaktadır. Eski önemini yitirmesi ile atıl duruma gelen yapılar endüstri mirasımızın gözde örneklerini oluşturmaktadır.

Zonguldak ile Bartın'ın sahip olduğu yaklaşık 140 kilometrelik kıyı şeridinin 80 kilometrelik kısmı Zonguldak'ta bulunmaktadır. Kıyı şeridi boyunca Zonguldak-Ereğli, Zonguldak-Bartın sahil şeridi istikametinde küçük, keşfedilmemiş, el değmemiş koy ve plajlar barındırmaktadır. Kıyının hemen ardı yemyeşil ormanlar ile kaplıdır.

Gün geçtikçe değişen turizm anlayışı kıyı turizminin yanı sıra alternatif turizm çeşitlerinin de gelişmesinde etkili olmuştur. Tabiat parkları, ormanları, çok yıllık ağaçları, uzun mağaraları, yeşil ile bütünleşen yüksek şelaleleri ve farklı faunası ile yayları Zonguldak'ta doğa ve macera turizmi açısından önemli değerler barındırmaktadır. Doğaseverlere ekoturizm, mağara turizmi, şelale turizmi ve yayla turizmi gibi birçok doğayı deneyimleyebileceği alternatif turizm olanakları sunmaktadır.

Arkeolojik ve kentsel sit alanları barındıran Zonguldak'ta tescil edilmiş 500 kadar taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Bu varlıklar ağırlıklı olarak sivil ve idari binalardan, mezarlık ve mezar taşlarından, antik yapıların kalıntılarından oluşmaktadır. Bu zengin tarihi ve kültürel mirasları kültürel turizm açısından birçok olanak sunmaktadır.

Zonguldak'ın sahip olduğu endüstri mirası, doğal, kültürel ve tarihi değerleriyle; endüstri mirası deneyimi sunan turizm, kıyı turizmi, eko turizm, tarih ve kültür turizmi gibi turizm türlerine ve bunlara ek olarak, alternatif turizm faaliyetlerine olanak sağlamaktadır.

Turizm türünde çeşit ve farklılık isteyen turistler için Zonguldak bölgenin cazibe merkezi olmaya uygun durumdadır.

Ziyaretçi Sayıları

Yabancı Ziyaretçiler

2017 yılına ait Zonguldak'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı ve tesis türlerine göre ortalama kalış süreleri verileri aşağıdaki gibidir.

- Gelen ziyaretçi sayısı: 4.657 kişi
- Turizm işletme belgeli tesislerde ortalama kalış süresi: 1,32 gün
- Belediye belgeli tesislerde ortalama kalış süresi: 1,74 gün

Yerli Ziyaretçiler

2017 yılına ait Zonguldak'a gelen yerli ziyaretçi sayısı ve tesis türlerine göre ortalama kalış süreleri verileri aşağıdaki gibidir.

- Gelen ziyaretçi sayısı: 190.602 kişi
- Turizm işletme belgeli tesislerde ortalama kalış süresi: 1,50 gün
- Belediye belgeli tesislerde ortalama kalış süresi: 1,56 gün

Tablo 10. Bölgeye Gelen Turist Sayısı

Yıllar	Yabancı	Yerli	Toplam
2000	7062	220682	227744
2001	3793	68829	72622
2002	15780	263104	278884
2003	8005	258133	266138
2004	13093	256917	270010
2005	21346	315051	336397
2006	11311	313208	324519
2007	11294	128135	139429
2008	22449	323812	346261
2009	14395	333301	347696
2010	39897	443682	483579
2011	45188	479707	524895
2012	45886	489145	535031
2013	68557	477825	546382
2014	82388	603950	686338
2015	67889	582215	650104
2016	62209	683472	745681
2017	56185	594468	650653

Yeni bir varış yeri oluşturulması ve turizmin geliştirilmesinden bahsederken turistlere sağlanan konaklama imkânları da önem kazanmaktadır. Konaklama imkânlarının çeşitliliği başka bölgeleri ziyaret eden insanların lokasyonu tercih etmesinde ve turizm hareketliliğinde oldukça etkilidir.

Kültürel Miras Turizmi

Zonguldak ili birçok tarihi ve kültürel değere sahiptir. Arkeolojik ve kentsel sit alanları bulundurmaktadır. Sit alanları Merkez, Karadeniz Ereğli ve Çaycuma bölgeleri etrafına dağılmıştır. Zonguldak ili sınırları içinde tescil edilmiş 500 kadar taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Bu varlıklar ağırlıklı olarak sivil ve idari binalardan, mezarlık ve mezar taşlarından, antik yapıların kalıntılarında oluşmaktadır.

Sahip olduğu çok ve çeşitli kültürel değerler, Zonguldak'a gelen yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı olmaktadır.

Ev / Konak	Antik Kent / Kalıntı			Çarşı
Gökçebeş Herkime Evleri	Çaycuma Tieion-Billaos Antik Kenti Kadioglu Mozaikleri	Devrek Karakoçlu Beylik Mezarı	Merkez Uzun Mehmet Anıtı	Devrek Bastoncular Çarşısı, Baston Atölyesi
Hamam	Kale			
Kdz. Ereğli Bozhane Hamamı	Çaycuma Filyos Kalesi	Devrek Beykoz Asarı (Kalesi)	Kdz. Ereğli Ereğli Kalesi	
Müze			Diğer	
Gökçebeş Çanakçılar Özel Etnografya ve Arkeoloji Müzesi	Kdz. Ereğli Kdz. Ereğli Müzesi (Halil Paşa Konağı) Gazi Alemdar Gemisi Müzesi	Merkez Zonguldak Maden Müzesi Bülent Ecevit Üniversitesi Tahir Karauğuz Müzesi Bülent Ecevit Üniversitesi Maden Haritacılığı Müzesi Bülent Ecevit Üniversitesi Biyoloji Müzesi Bülent Ecevit Üniversitesi Denizcilik Müzesi	Kdz. Ereğli Ölüce Feneri Herakles Sarayı Çeştepe Fener Kulesi	

Tablo 11 Zonguldak'ın Kültürel Miras Değerleri

Zonguldak'da İnanç Turizmi

Zonguldak'da camii, kilise ve dini ziyaret yerleri bulunmaktadır.

Tablo 12 Zonguldak'ın İnanç Turizmi Değerleri

Çaycuma	Kdz. Ereğli	Kozlu
Akçahatipler Köyü Merkez Camii	Orhangazi Camisi (Ayasofya Kilisesi) Rum Kilisesi Cehennemağzı Mağarası	Kozlu Kilisesi Yeni Cami

Etkinlikler

Zonguldak ili sınırları içinde halen birçok yayla şenlikleri, festivaller ve spor organizasyonları her yıl tekrarlanmaktadır.

İlçe	Tür	Etkinlik Adı	Tarih
Alaplı	Festival	Alaplı Fındık, Kültür, Turizm ve Spor Festivali	1 - 7 Eylül
Alaplı	Festival	Alaplı Yağlı Pehlivan Güreşi	6 - 7 Eylül
Alaplı	Etkinlik	Fındık Hasadı	Ağustos - Eylül
Alaplı	Özel Gün	Ulu Porsuk'un doğum günü	Temmuz
Alaplı	Festival	Yayla ve Bal Festivali	14 - 20 Haziran
Çaycuma	Festival	Çaycuma Yoğurt ve Kültür-Sanat Festivali	23 - 30 Haziran
Çaycuma	Fuar	Deco Boss Yapı ve Mobilya Fuarı	Ekim
Çaycuma	Fuar	Farmers Fairs Batı Karadeniz Tarım Fuarı	27 - 28 - 29 Eylül
Çaycuma	Festival	Filyos Belediyesi Kültür Sanat ve Denizcilik Festivali	27 - 28 - 29 Temmuz
Devrek	Festival	Uluslararası Devrek Baston ve Kültür Festivali	14 - 21 Haziran
Ereğli	Festival	Hamsi Festivali	Aralık
Ereğli	Festival	Osmanlı Çileği Kültür Festivali	18 Haziran
Ereğli	Festival	Uluslararası Sevgi Barış Dostluk Kültür Sanat Festivali	1 - 7 Temmuz
Gümel	Festival	Bölüklü Yayla ve Bal Festivali	1 - 7 Temmuz
Kilimli	Festival	Kilimli Kabotaj ve Kültür- Sanat Şenliği	1 Temmuz
Kozlu	Festival	Dağköy Güreşleri ve Yayla Şenlikleri	25 Temmuz
Merkez	Sezon	Balık Sezonunun Açılması	Ağustos
Merkez	Özel Gün	Dünya Madencilik Günü	1 - 7 Aralık
Merkez	Festival	Geleneksel Beycuma Köyü Kebap Festivali	30 - 31 Ağustos - 1 Eylül
Merkez	Festival	Karaelmas Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali	21 - 25 Haziran
Merkez	Özel Gün	Kömür Günü	8 Kasım
Merkez	Kongre	Uluslararası Kömür Kongresi ve Sergisi	2 - 4 Haziran
Merkez	Festival	Zonguldak Yaz Festivali	Ağustos
Merkez	Özel Gün	Zonguldak'ın Düşman İşgalinden Kurtuluşu ve Uzunmehmet'i anma günü	21 Haziran

Tablo 13 Zonguldak İli Festival, Fuarları ve Tarihleri

İş Toplantıları ve Etkinlikler

Günümüz toplumunda insanların meslekleri gereği sergi, konferans, kongre, toplantı amaçlı seyahatleri ve konaklama faaliyetlerinin artmasıyla birlikte iş turizmi artmıştır.

Yıl boyunca iş turizmi- konferanslarda, toplantılarda, motivasyon toplantılarında ve sergilerde iş misafirleri, birden fazla gün boyunca misafirleri çeken etkinliklerle birlikte ilin sahip olduğu doğal ve kültürel turizm olanakları desteklenebilir.

Zonguldak, 1978 yılından beri her iki yılda bir düzenlenen Türkiye Kömür Kongresi'ne ev sahipliği yapmaktadır. Aynı zamanda Dedeman Zonguldak; çok amaçlı ve geniş toplantı salonları, profesyonel toplantı ve teknik personeli ile kongre turizmine katkıda bulunmaktadır.

El Sanatları ve Coğrafi İşaretli Ürünler

Devrek Bastonu

Klasik Devrek Bastonu, el sanatı ürünüdür. Gövdesi kızılçık, sapı ceviz ağacı olup, gövdesinde başları sap kısmına doğru dolanmış iki yılan motifi bulunur. Günümüzde değişik biçim ve malzemeden yapılmış, sapları ve gövdesinde boya, gümüş, sedef, bakır işlemeli motifler bulunan bastonlar yapılmaktadır.

Bugün tüm dünyada Devrek Bastonu olarak tanınan bu sanat eserleri özelliğini hammaddesi ile buna uygulanan sanatsal ve yerel kültür birikiminden almaktadır. Yapılış ve taşıdığı değer nedeniyle, kullanım amaçlı alınabileceği gibi hediye olarak da sunulabilir ve koleksiyonlarda da yer alır.

Elpek Bezi Dokumacılık Sanatı

Ketenden elde edilen Elpek Bezi yüzyıllardır giyim malzemesi olarak kullanılmıştır. Günümüzde yöresel nakışlarla süslenerek, yelek, buluz, çanta ve hediyelik eşya biçiminde değerlendirilmektedir. Elpek Bezi, yörede sanayi gelişip, dokumacılıktan ve keten tarımından vazgeçilinceye kadar önemini korumuştur. Elpek bezi günümüzde Ereğli'yi temsil eden hediyelik turistik bir ürün haline gelmiştir.

Yöre Mutfağı

Yöre mutfağında ağırlık unlu (buğday ve mısır unu) mamullerden yapılan yemek türlerindedir. Kestane, Ülkemizde sadece Kdz. Ereğli'de yetişen Osmanlı Çileği, orman altı bitki örtüsü içinde yer alan dağ çiçeği, kızılçık (kiren), kuşburnu, böğürtlen, fesleğen, nane, defne, karayemiş, ahlat yöre mutfağında değişik kullanma biçimlerinde değerlendirilmektedir.

Yörede yetişen zılbit otu, fasulye, bal kabağı, patates, pırasa, ıspanak, ısıt, hodan, ısırgan, ebegümeci, barbunya, bakla, karalahana gibi çeşitli sebzeler ve otlar Zonguldak mutfağının başlıca hammaddeleri arasında yer almaktadır.

Kestane

Zonguldak ormanlarında 'kuzu kestanesi' yetişmekte olup, mevsiminde toplanan kestane suda haşlanarak 'tuzlama' bütün olarak fırında kavrulmasıyla 'kavşak', 'çizilerek ateşte pişirilmesiyle kebab (kömme) biçiminde değerlendirildiği gibi kurutulularak da saklanır.

Zonguldak'ta Kıyı ve Deniz Turizmi

Zonguldak 80 kilometrelik kıyı şeridi boyunca Zonguldak-Ereğli, Zonguldak-Bartın sahil şeridi istikametinde küçük, keşfedilmemiş, el değmemiş koy ve plajlar barındırmaktadır. Doğu yönünden (Bartın sınırından) itibaren Sazköy, Filyos, Türkali, Göbü, Uzunkum, Kapuz, Değirmenağzı, İlıksu, Kireçlik, Mevreke ve Alaplı mevkileri ilin en önemli kumsallarıdır.

Bakir kumsallar olan Türkali ve Göbü sahili deniz turizmi açısından, Filyos kıyısı, Ereğli plajları ve İlıksu plajı ise deniz sporları açısından değerlendirilebilir. Bununla birlikte Zonguldak ilinin ikinci zamana ait kıvrımlı kireçtaşı üzerinde yer alan falezli kıyıları görülmeye değerdir.

Tablo 14 Zonguldak'ın Plajları

Merkez	Çaycuma	Kdz. Ereğli
Kapuz Plajı	Filyos Plajı	Kireçlik
Manolya Parkı Plajı	Sazköy Plajı	Erdemir ve Ereğli Belediyesi Plajları
Uzunkum Plajı		Mevreke (Kıyıcak) sahili
Kızlar Plajı		Köseagağı
		Alacaağzı
		Çavuşağzı
Kilimli	Kozlu	Alaplı
Türkali Sahili	İlıksu Plajı	Kocaman Plajı
Göbü Sahili	Değirmenağzı Plajı	Alaplı Belediye Plajı
	Kozlu Plajı	

Kapuz Plajı

Kapuz Plajı, Karadeniz'deki 7 mavi bayraklı plajdan biri olmasının yanı sıra Zonguldak'taki tek mavi bayraklı plaj olma özelliğine sahiptir. Zonguldak şehir merkezinde yer alan Kapuz Plajı, 180 metre uzunluğa ve 25 metre genişliğe sahiptir.

Kapuz Plajı, Zonguldak Belediyesi tarafından işletilmekte olan bir halk plajıdır. Yeşille mavinin buluştuğu plaj, kumdan bir sahile sahiptir. Plajın arka kısmında bulunan ağaçlar, gölgeleriyle insanları rahatlatmaktadır.

Filyos Plajı

Zonguldak'ın Çaycuma ilçesine bağlı Filyos beldesinde bulunur. Filyos Çayı'nın batısında, oldukça geniş bir kumsal alan bulunmaktadır. Filyos Plajı'nda, Abacık Mevkii'nden kaleye kadar denize girme imkânı mevcuttur. Plaj, limanın her iki yanında yer alan plaj yaklaşık 2 kilometrelere uzunluktadır.

Çevrede otel mevcuttur. Yeşilin mavi ile buluştuğu plaj hemen yanı başında Tios Antik Kentine ait tarihi kalıntılarla süslenmiştir. Tios antik kentine ait tiyatroyu, su kemerini ve kale önemli turizm alanlarıdır.

Türkali ve Göbü Sahili

Zonguldak ilinin Kilimli ilçesinde bulunan 2 kilometrelik uzunluğunda, ilin en uzun ve en temiz sahillerinden biridir. 2012 tarihinde Göbü Plajı ve Türkali Plajı (Mavi Bayrak) iyi kalitede su olarak kaydedildi.

Karadeniz'in Derinliklerinin Keşfi: Su Altı Dalış Turizmi

Su altı dünyasının flora, fauna ve arkeolojik kültür varlıklarını görmek, fotoğraflamak ve sportif balık avlamak amaçlı olarak gerçekleştirilen bir turizm çeşididir.

Kdz.Ereğli	Kozlu	Zonguldak Merkez	Kilimli
Alacaağzı Mevkii	Değirmenağzı Mevkii	Kapuz Mevkii	Çatalağzı ÇATES Barç Batığı
Çavuşağzı Mevkii	Kozlu Balıkçı Barınağı	Fener Mevkii Sualtı Dalış Noktası	Kilimli Balıkçı Barınağı
	İlıksu Mevkii	Faik Kalkavan Gemi Batığı	

Tablo 15 Zonguldak'ın Su Altı Dalış Alanları

Kdz. Ereğli'nin Çavuşağzı mevkii ile Alacaağzı mevkii çeşitli gruplarca sportif ya da turizm amaçlı olarak su altı dalış faaliyetlerinin gerçekleştirileceği dalış ve batık dalış noktalarıdır.

Doğa Turizmi

Gün geçtikçe değişen turizm anlayışı kıyı turizminin yanı sıra alternatif turizm çeşitlerinin de gelişmesinde etkili olmuştur.

Tabiat parkları, ormanları, çok yıllık ağaçları, uzun mağaraları, yeşil ile bütünleşen yüksek şelaleleri ve farklı faunası ile yayları Zonguldak'ta doğa keyfi sunan alanlardır.

Doğaseverlere ekoturizm, mağara turizmi, şelale turizmi ve yayla turizmi gibi birçok doğayı deneyimleyebileceği alternatif turizm olanakları sunmaktadır.

Ekoturizm

Alaplı	Çaycuma	Devrek	Gökçebey	Kdz. Ereğli	Merkez
Gümelî Tabiat Anıtı	Göldağı Tabiat Parkı	Bostandüzü Ormaniçi Dinlenme Alanı Yedigöller Milli Parkı	Veyisoğlu Köyü Anıt Ağacı Çanakçılar Hayvanat Bahçesi ve Botanik Parkı	Fetih Çınarları Danaağzı Tabiat Parkı	Zonguldak Kent Ormanı İncüvez Çamlığı Tabiat Parkı

Mağara Turizmi

Alaplı	Çaycuma	Kozlu	Kdz. Ereğli	Merkez	Kilimli
İncivezaltı Mağarası	Çayır Köyü Mağarası	İhsaniye ve Küçük İhsaniye Mağaraları	Cehennemağzı Mağarası	Gökgöl Mağarası İnağzı Mağarası İlksu Mağarası Sofuar Mağarası Erçek Mağarası	Kızılelma Mağarası Cumayanı

Şelale Turizmi

Devrek	Kdz. Ereğli	Zonguldak Merkez	Alaplı	Devrek
Madencioğlu Şelalesi	Kayalıdere Şelalesi Güneşli Şelaleleri	Harmankaya Şelaleleri Değirmenağzı Şelaleleri	Bölüklü Yaylası Bacaklı Yaylası Gümelî Yaylaları	Aksu Yaylası Manzut Yaylası

Yayla Turizmi

Tablo 16. Zonguldak'ın Doğa Turizm Değerleri

Ekoturizm Değerleri

Yörenin doğal değerlerinden kaynaklanan zenginliği ile birlikte özgün dokusunu koruyan tabiat parkları ve ormanlık alanları ile birçok ekoturizm değeri barındırmaktadır. Yürüyüş ve sırt çantalı geziler, dağ bisikletçiliği ve bisiklet gezileri, atlı geziler, ATV'lerle geziler, adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.), yaban hayatı ve kuş gözlemciliği (fauna gezileri), doğa gezileri, bakir orman gezileri, botanik gezileri, kırsal miras gezileri, enteresan peyzajlara geziler, yayla gezileri, köy ortamında ev pansiyonu konaklaması, köy ürünleri satın alma, ahşap el sanatı ürünleri satın alma gibi birçok alternatif turizm sunmaktadır.

Gümelî Tabiat Anıtı

Alaplı ilçesi Gümelî Ormanları içerisinde, taşıdığı tabii kaynak değerleri sebebi ile 2550 dekarlık alan 11 Mart 2008 tarihinde "Gümelî Tabiat Anıtı" olarak ilan edilmiştir. Sahanın en önemli özelliği; 1987 ve 1164 yaşlarındaki Porsuk ağaçlarının da bulunduğu tabii, yaşlı porsuk meşceresi olmasıdır. Alanda, ortalama yaşları 300 ile 500 arasında değişen çok sayıda porsuk ağacı bulunmaktadır.

Gümelî Tabiat Anıtı'nın en önemli özelliği, bir ağacın binlerce yıl genç bir fidan gibi yaşamasını sağlayan eşsiz tabii özellikleridir. Bu özellikleriyle de Gümelî Tabiat Anıtı Türkiye'nin zengin tabiat turizmi alanlarının, hassas ve en değerlilerinin başında yer almaktadır.

Bostandüzü Ormaniçi Dinlenme Alanı

Devrek ilçesi Akçasu köyünde bulunmaktadır. Yaklaşık 3,5 hektarlık bir alan üzerinde kurulmuştur. Barındırdığı ağaçlar, küçük akarsular ile doğa ile iç içe olan bir alandır. Kamp ve karavan turizmi için son derece uygun olan bu alanda lokanta, telefon, oturma grubu, otopark, çeşme, büfe gibi üniteler bulunmaktadır.

Danaağzı Tabiat Parkı

Zonguldak'ın dördüncü, ülkenin 190. tabiat parkı, Kdz. Ereğli sınırları içerisinde yer alan Danaağzı Mevkii olarak ilan edilmiştir. Tepeören Köyü yakınlarındaki 57 hektarlık bir alandır. Bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenmesine uygun, özgü kaynak değerlerini barındıran bir parktır.

Tüm bu görsel ve fiziksel değerleri, yamaçları, manzara güzellikleri ile ekoturizm ve rekreasyonel potansiyelinin yüksek olduğu tabiat parkıdır.

Zonguldak Kent Ormanı

Kent Ormanı'na Zonguldak Merkeze bağlı Elvanpazarcık Beldesinden gidilebilmektedir. Kent Ormanı içinde çocuk oyun alanları, yürüyüş yolları, seyir terası, yağmur barınağı, çadır kamp alanı, ahşap köprü, gölet ve otopark bulunmaktadır. Orman içinde çok sayıda ağaç ve endemik bitki türü yer almaktadır.

Mağara Turizmi Değerleri

Zonguldak ilinde kireçtaşının geniş alanlara yayılması yörenin mağara oluşumları bakımından zengin bir potansiyele sahip olmasında etkilidir. Yapılan tespitlerde çok sayıda mağara olduğu ve bunlardan on dokuzunun turistik nitelik taşıdığı tespit edilmiştir.

Turizm çeşitliliği açısından mağaralar önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Merak, gizem ve heyecan duygularını kamçılayan mağaraların cazibesine her geçen gün daha fazla insan ilgi göstermektedir. Binlerce, belki de milyonlarca yıl öncesine ait; dikit ve sarkıtların beslediği mağaralar yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir.

Cehennemagzı Mağaraları

İl merkezine 50 km uzaklıktaki Ereğli'de bulunan yan yana sıralanmış 3 mağaranın ortak adıdır. Bu mağaralar volkanoklastik kayalar içerisinde gelişmiştir. Mağaraların ikisinde göl bulunmaktadır.

Birinci mağara 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümünün zemininde bitki ve geometrik motiflerle bezeli bir mozaik bulunmaktadır.

İkinci mağara, yol kenarında yaklaşık 10 m yüksekliğinde olup yöre halkı tarafından Koca Yusuf Mağarası olarak adlandırılmıştır.

Üçüncü mağara ise yüzölçümü bakımından en geniş olanıdır. Zemini taban suyu ile kaplıdır. İnsan eli ile yapılan mağara birinci ve ikinci mağaralara su sarnıcı görevi üstlenmiştir.

Cehennemagzı Mağaraları, hem ilk çağın önemli kehanet merkezi hem de ilk Hristiyanlığın ibadet yeri olması gibi özelliklere sahiptir.

Gökgöl Mağarası

Zonguldak-Ankara karayolunun 5. kilometresinde Üzülmüş bölgesinde yol üzerinde bulunmaktadır. Kollarıyla birlikte toplam uzunluğu 3350 metre ile Zonguldak'ın en uzun ikinci mağarası olan Gökgöl, değişik özelliklere sahip 4 belirgin kattan meydana gelmiştir. Mağarada Kuzeydoğu-Güneybatı ve Kuzeybatı-Güneydoğu istikametine yönelen iki ana galeri ve bu galerilere açılan oda ve salonları vardır.

Kızılelma Mağarası

Türkiye'nin en uzun mağaralarından bir olan Kızılelma Mağarası Zonguldak ili Gelik bölgesinde Ayiçi köyünde Kızılelma semtinde bulunmaktadır. Düden şeklinde gelişen mağara Ayiçi Dere ve Aydın Dere'nin sularını toplar. Mağaraya 30x10 metre boyutlu fosil ağızdan girilip, 100 metre sonra suya rastlanmaktadır.

Yeraltı sisteminin (Kızılelma- Cumayarı) toplam uzunluğu 10 kilometreyi bulan mağara, Türkiye'nin ikinci uzun mağara sistemi unvanını taşımaktadır.

Akarsuların Sunduğu Alternatif Turizm Çeşitliliği

Zonguldak'ta akarsuların farklı drenaj özellikleri kano, rafting, olta balıkçılığı gibi faaliyetler için uygundur. Debinin arttığı veya eğim değerlerinin azalması, akışın hiç olmadığı bölümleri ile debi çeşitliliğine sahiptir. Bu özelliği akarsu turizminin farklı uygulamaları için zengin alternatifler sunar.

Çaycuma	Devrek	Gökçebey
Filyos Çayı	Dirgine Çayı Gülüş Irmağı	Hacimusa Deresi

Tablo 17. Zonguldak'ın Akarsuları

Filyos Çayı

Filyos Çayı; Köroğlu Dağları, Bolu Dağları ve Ilgaz Dağlarından gelen çayların toplanıp, bir araya getirdiği çaydır. 228 kilometre uzanan çay, Zonguldak'ın Filyos beldesinde Karadeniz'e dökülür.

Bulunduğu vadinin flora ve fauna çeşitliliği, kuş türlerini barındırması ve rafting, olta balıkçılığı gibi faaliyetler için uygunluğa sahip olması ile çeşitli turizm olanakları sunmaktadır.

Dirgine Çayı

Yedigöller Milli Parkı güzergahında bulunan Dirgine Çayı, özellikle Mart-Haziran aylarında yükselen su seviyesiyle raftingciler için uygun bir mekandır. Bu alanda son yıllarda yapılan rafting etkinliklerine çok sayıda kişi katılmaktadır.

Şelale Turizmi Değerleri

Harmankaya Şelaleleri

Zonguldak şehir merkezine 12 kilometre mesafededir. Nehir yatağında 3 kilometrelik yürüyüşle ulaşılmaktadır. 250-280 metre rakımları arasında olup Karagöl Dere'nin kilaşı tabakalarını aşındırması sonucu meydana gelmiştir.

Değirmenağzı Şelaleleri

Değirmenağzı Deresi üzerinde bulunan şelaleler irili ufaklı pek çok şelaleden oluşmaktadır. Değirmenağzı deresinin, 595 metre rakımlı tepesinden akan şelale doğa ile bütünleşmiş bir görsel sunmaktadır.

Madencioğlu Şelaleleri

Madencioğlu Şelalesi Zonguldak'ın Devrek ilçesinden yaklaşık 30dk sürüş mesafesinde yer almaktadır. Aynı dere üzerinde 3 şelaleden oluşmaktadır.

Yayla Turizmi Değerleri

Zonguldak'ta geniş alanlara yayılmış, pek çok canlı türünü barındıran ve yaylacılığın devam ettiği yaylalar bulunmaktadır. Ulaşım için yolları bulunan, doğal peyzaj görselliği, iklimi ve sunduğu manzara seyirleri ile yayla turizmi için uyum alanlar vardır. Yaylalar; doğa yürüyüşü, bisiklet turizmi, fotoğrafçılık, kamp, binicilik ve botanik turizmi gibi alternatiflerde sunmaktadır.

Yaylalar arasında öne çıkanlar Alaplı ilçesinin Gümeli beldesinde bulunan Bacaklı ve Bölüklü yaylalarıdır.

Bacaklı Yaylası

Bacaklı Yaylası Zonguldak'ın en yüksek yeri konumundadır. Rakımı 1.500 metredir. Kuş ve yaban hayatı yönüyle zengin yaylalardır.

Bölüklü Yaylası

Bölüklü Yaylası Zonguldak'ın en yüksek noktası olan Bacaklı Yaylası'nın eteklerindedir. Halen yaylacılık gelenekleri sürdürülen yayla endemik canlı türleri açısından zengindir. Yayla Zonguldak'a 80, Alaplı'ya 35 kilometre uzaklıktadır.

Turizm Aktiviteleri

Zonguldak sahip olduğu doğal güzellikleri ve doğada gizlenen endüstri mirası ile alternatif turizm potansiyeli yüksek olan illerden biridir. Avcılık, olta balıkçılığı, doğa yürüyüşü, bisiklet turizmi, kuş ve yaban hayatı gözlemciliği, doğal ürün toplayıcılığı, kamping, binicilik, fotoğrafçılık gibi pek çok alternatif turizm imkânı bulunmaktadır.

Endüstri Mirası Deneyimi

Limanı ve taş kömürüyle ülkemizin sanayileşme serüveninde önemli bir rol üstlenmiş olan Batı Karadeniz'in önde gelen kentlerinden Zonguldak, endüstri mirasımızın gözde örneklerini barındırmaktadır. Başlıca Endüstri Mirası alanları aşağıda verilmiştir.

1.	Kandilli
2.	Varagel
3.	Üzülmez Lavuarı
4.	A Tipi Konukevi
5.	Şarjomen Rapid İskelesi
6.	Fener Mahallesi
7.	Çaydamar Tesisleri
8.	Rombaki konağı
9.	Kozlu-Üzülmez Demiryolu
10.	Çatalağzı Termik Elektrik Santrali
11.	Zonguldak Merkez Lavuarı ve Dekantasyon Kuleleri
12.	Armutçuk kandilli demiryolu
13.	Kozlu İncirharmanı Pervane Binası
14.	Üzülmez Kok Fabrikası Binası
15.	Çatalağzı Lavuarı
16.	Tarihi Yüksek Maden Mektebi
17.	Zonguldak Limanı

Avcılık

Zonguldak av ve yaban hayatı anlamında da çeşitlilik ve zenginlik göstermektedir. Özellikle Merkez, Devrek, Gökçebey ve Kdz. Ereğli civarında bulunan orman alanlarında ayı, domuz kurt, tilki, porsuk- çakal- dağ keçisi, sincap, karaca, tavşan, gibi yaban hayvanları ve yaban ördeği, yaban güvercini, çulluk, bakal gibi kuş türleri avlanmaktadır. Zonguldak'ta 3 adet devlet avlağı, 2 adet genel avlak olmak üzere toplam 5 adet avlak bulunmaktadır. Bu avlak alanları avcılık ile ilgilenen turistlerin ilgisini çekmektedir. Avlak alanları aşağıdaki listede verilmiştir.

1.	Alaplı Genel Avlağı
2.	Perşembe Genel Avlağı
3.	Kızılcapınar Devlet Avlağı
4.	Dirgine Devlet Avlağı
5.	Çaycuma Devlet Avlağı

Av turizmine ve av yaban hayatı değerlerine dayalı doğa turizmi Zonguldak'ta önemli yer tutmaktadır. Yeşilöz Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Zonguldak Devrek'te bulunan bir sahadır. Av ve yaban hayatı yönetiminde biyoçeşitlilik zenginliğinin devamlılığı, türlerin nesillerinin tehlikeye atılmaması, korunması ve av kaynaklarından sürdürülebilir yararlanma amacıyla, 8500 hektarlık olan Yeşilöz Yaban Hayatı Geliştirme Sahası oluşturulmuştur.

Akarsularda sazan, alabalık, karabalık ve mercan, denizde ise istavrit, hamsi, mezigit, palamut, barbunya gibi balıklar avlanmaktadır.

Bisiklet Turizmi

Arazi şartlarının dağ bisikleti için uygun olduğu parkurlar bulunmaktadır. Bisiklet turizmi için birçok rota belirlenmiştir. Zonguldak'ın sahip olduğu doğal miras karakteri taşıyan fiziki coğrafyayı gözlemleyerek bu spor faaliyeti gerçekleştirilebilir.

1.	Filyos Çayı Vadisi
2.	Kdz. Ereğli – Kırmacı – Balıköy – Gökçeler – Armutçuk – Kepez Etabı
3.	Kdz. Ereğli – Kızılcapınar – Delihakkı – Kepez Etabı
4.	Filyos – Çayırköy Etabı
5.	Devrek – Yedigöller Milli Parkı, Kozlu – Sivrililer – Eğerci – Devrek Etabı
6.	Kozlu – Sivrililer – Ayvatlar – Saraycık – Beycuma Etabı
7.	Ulutun Barajı – Kozlu – Olukyanı – Sarmısaklı – Alanlı – Kardeşler Etabı

Doğa Yürüyüşü

Zonguldak doğal güzellikleri ve sahip olduğu endüstri mirası sayesinde farklı manzara seyirleri, deneyimleri sunmaktadır. Vadileri doğa yürüyüşü için uygun parkurlara sahiptir. Doğanın güzellikleri arasında, endüstri mirasının yaşanmışlığına da tanıklık edebilirsiniz.

1.	Değirmenağzı Şelaleleri (Aşağıçayır, Yahma Köyü, Üçköy/ Kozlu Alacaağzı – Gökçeler Vadisi (Kandilli / Kdz.Ereğli)
2.	Güneşli Şelaleleri – Kayalidere Vadisi (Çaylıoğlu Beldesi, Devrek – Kdz.Ereğli arası)
3.	Harmankaya Şelaleleri (Elvanpazarlık / Merkez)
4.	Ilıksu – Saka Köyü (Kozlu)
5.	Bölüklü Yayla – Bacaklı Yayla (Gümeli / Alaplı)
6.	Dirgine Vadisi – Aksu Yaylası (Eğerci / Devrek)
7.	Bostandüzü (Akçasu Köyü / Devrek)
8.	Çatalağzı Donbay Düzü
9.	Elmacı Köyü – Dağköy Hattı
10.	Madencioğlu şelaleleri (Özbaşı/Devrek)
11.	Hacımusca Deresi (Hacımusca/Gökçebey)

Binicilik

Doğa yürüyüşü için uygun arazi yapısına sahip vadiler, plato yüzeyleri ve yaylalar binicilik için de uygun şartlar sunmaktadır.

Fotoğrafçılık

Zonguldak ili platoları, yaylaları, botanik parkları, peyzajı, tabiat parkları, endüstri mirası ile bu alanların özellikleri fotoğrafçılık faaliyet türü için uygun şartlara sahiptir.

Kamping

Zonguldak ili, sahip olduğu doğal miras özelliklerinin zengin görselliği ve kampçılık standartlarına müsait alternatifler sunmaktadır. Zonguldak ilinde özellikle Kdz.Ereğli'de bulunan Tas Gölü Doğal Yaşam ve Kamp Alanı ve Bostandüzü Ormanı Dinlenme Alanı bu alternatif turizm için başlıca yerlerdir.

Kuş ve Yaban Hayatı Gözlemciliği

Zonguldak coğrafi doğal güzellikleri içerisinde birçok kuş ve yaban hayvanı da barındırmaktadır. Özellikle Çaycuma'da bulunan Filyos Kuş Cenneti, Sazköy, Filyos Deltası'nda bulunan birçok kuş çeşitliliği bu aktiviteye uygun alanlar barındırmaktadır.

Botanik Turizmi

Çanakçılar Hayvanat Bahçesi ve Botanik Parkı

Zonguldak Gökçebey'deki Çanakçılar Tesislerindeki 140.000 m²'lik açık işletme alanının 30 dönümlük bölümünde yer alan Hayvanat Bahçesi ve Botanik Alanında 75 farklı türden 850 hayvan ve onlarca çeşit bitki ve çiçek yaşıyor.

Büyükten küçüğe tüm doğa severlere açık olan bu alanda ziyaretçiler gönüllerince; hayvanların ve doğanın güzelliğini bire bir yaşayarak dünyamız için taşıdıkları önemi canlı canlı gözlemliyor.

Sağlık Turizmi

Ilıksu Kaplıcası

Karadeniz Ereğli karayolu üzerinde ve Kozlu beldesine bağlı Aşağıçayır Köyü sınırları içinde bulunmaktadır. Yol kenarında bulunan Ilıksu Kaplıcası, özellikle yaz aylarında yoğun ilgi görüyor. Çevresinde herhangi bir tesis bulunmayan halka açık kaplıcaya girenler, çeşitli eklem ve bel ağrılarına şifa arıyor. Yöre insanların yanında çevre ilçe ve beldelerden gelenler de oluyor. Ilıksu Kaplıcası'nda suyun sıcaklığının 27 derece olduğu belirtildi.

Kanyoning

Harmankaya Kanyonu

Harmankaya Kanyonu, Zonguldak şehir merkezine yakınlığı ile dikkat çeken son derece eşsiz bir doğa harikasıdır. Şelalelerin yer aldığı vadi içine orman içindeki patika yoldan iniş yapılır. Alanın mevcuttaki zorlu coğrafyasına karşın çok sayıda doğa tutkununu ağırlamasına mümkün kılan alternatifler sunmaktadır. Parkur boyunca ziyaretçilere yemyeşil bir bitki örtüsü eşlik eder.

ARKAPLAN

Zonguldak ekonomisi tek bir sektöre bağımlı olmuş, şehrin iktisadi yelpazesi dar bir çerçevede sıkışıp kalmıştır. Tarım ve hayvancılığın geri planda kaldığı ilde ekonomi, sektörel bazda kömür ve kömüre bağlı yan sanayi ağırlıklı bir yapı sergilemektedir ki son yıllarda ağır sanayi küçülmeye başlamıştır. Bu durum Zonguldak'ta işsizliğin yüksek oranlarda seyretmesine ve göç alan bir ilden göç veren bir ile dönüşmesine sebep olmuştur.

İşsizlik ve yoksulluktan en çok etkilenen kesim gençler ve dezavantajlı bireylerdir. Şüphesiz ki ilin ekonomik anlamda çeşitlenmesinde en önemli itici güç dünyada ve ülkemizde olduğu gibi turizm değerlerinin ekonomiye kazandırılmasıdır. Ekonomiyi çeşitlendirmek, şehrin imajını yenilemek ve yeni sektörleri desteklemek gibi hedeflere sahip büyük sanayi şehirleri dünya çapında önemli turizm şehirleri haline gelmiştir. Örneğin; 1980'lerde Baltimore'daki liman bölgesinin dönüşümü ile başlayan kent turizmi, yeni oteller, kültürel mekanlar, yeme içme ve eğlence faaliyetlerini içeren tesisler ile endüstriyel mirasın güçlü bir karışımı haline gelmiştir.

Zonguldak'ta son yıllarda turizm üzerine çeşitli fikir ve uygulama projeleri geliştirilmiştir. Zonguldak turizm potansiyeli yüksek doğal güzelliklerle dolu ve mağaralar açısından zengindir. Bunun yanı sıra alternatif turizm alanlarından yayla turizmi, jeoturizm, endüstriyel miras turizmi gibi birbiriyle ilintili pek çok farklı değere bir arada barındırmaktadır. Ancak söz konusu turizm alanlarında halkın ihtiyacını karşılayabilecek yeterli donatıların bulunmadığı ve altyapı çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu bir gerçektir. Zonguldak'ta mağara turizmi, yayla turizmi ve benzeri turizm çeşitlerinin canlandırılması ile endüstriyel miras kalıntılarının dönüşümü sağlanarak turizme kazandırılması böylece turizm destinasyonunun tüm sahalara yayılması bu sektörde kalkınma sağlanmasının önünün açacaktır. Bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlere alternatif yaratılarak, şehrin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı canlanacaktır.

Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı, Kaynağı ve Uygunluğu

Zonguldak ilinde kömür üretimi yapılan alanlardan biri olan Üzülmüş aynı zamanda ilin önemli endüstriyel miras odaklarından biridir. Rombaki Lavuarı ve Atölye binasının işlevsel dönüşümünü öneren kültür vadisi projesinin hayata geçmesi ve kömür yükü taşımada kullanılan Üzülmüş Kozlu Demiryolunun turizm amaçlı kullanımlara açılması ile birlikte bölgenin endüstriyel peyzajının kullanılarak korunması ve kentsel yaşam kalitesini yükseltecek şekilde işlevsel dönüşümü söz konusudur.

Projenin turizm ve kültür odaklı katma değer yaratılabilmesi için alanın vadi ölçeğinde ele alınarak, tüm Zonguldaklıların yaşam kalitesini arttıracak nitelikli kamusal alan ve kültür odakları oluşturulması sürecinde oluşacak sosyal, ekonomik ve çevresel olumlu etkiler önem kazanmıştır.

İlk olarak 25.08.2013- 29.06.2017 dönemi Zonguldak Valisi Ali Kaban tarafından Valiliğin gündemine alınan Üzülmüş Lavuarı (Rombaki Lavuarı) ve Atölyesi, "Üzülmüş Bilim, Kültür ve Sanat Vadisi Projesi" adı ile kültür merkezi olması amacıyla projelendirme çalışmalarına konu olmuştur. Bu çalışmalar kapsamında kültür merkezi yapılması amacıyla söz konusu taşınmazların yer aldığı hazineye ait "Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak ayrılan arazinin ön tahsisi Çevre ve Şehircilik Zonguldak İl Müdürlüğü Milli Emlak Müdürlüğü tarafından 23 Mart 2017 tarihinde uygun bulunmuş ve 25.08.2017 tarih ve 8199 sayılı yazı ile Zonguldak İl Özel İdaresine tahsisi yapılmıştır.

30.06.2017-02.11.2018 döneminde Zonguldak Valiliği görevini devralan Vali Ahmet Çınar, Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi çalışmalarını devam ettirmiş, proje kapsamında "Kent Müzesi" fonksiyonunun da değerlendirilmesi yönünde girişimlerde bulunulmuştur. Alanda yer alan Derebaca Ocağının maden deneyimi anlamında değerlendirilebileceği fikri ortaya çıkmıştır. Projeye konu olan tescilli yapılara ait güncel rölöve ve restitüsyon çalışmaları bu dönemde tamamlanmış ve Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne onaylanmıştır.

07 Kasım 2018 tarihinde görevine başlayan Zonguldak Valisi Erdoğan Bektaş da Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi için çalışmaların sürdürülmesini sağlamıştır. Vali Bektaş, "Kent Müzesi" fonksiyonunun yerine Lavuar Binası için Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezi ve Atölye binası için de Müze-Restoran işlevlerini onaylamıştır. Bu değişiklikler doğrultusunda Şubat 2019'da restorasyon projeleri tamamlanmış ve Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü onayı alınmıştır.

Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat

Ülkemizin en önemli maden ve sanayi şehri olan Zonguldak İlinin Endüstriyel amaçla inşa edilmiş yapılarının büyük bir kısmı TTK Genel Müdürlüğüne aittir. Üzülmüş Kültür Vadisi projesi kapsamında restore edilerek işlev kazandırılacak olan Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar binası Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından Endüstriyel Miras olarak tescillenmiştir. Tescil tarihinden sonra alanın ve binaların güvenliği TTK Müdürlüğü tarafından sağlanmaktadır.

Zonguldak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bağlı Milli Emlak Müdürlüğü tarafından 25.08.2017 tarih ve 8199 sayılı yazı ile üzerinde Üzülmüş Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar Binasının bulunduğu 10.641,37m²'lik taşınmazın ön tahsisi, 13.12.2019 tarih ve 17349 sayılı yazı ile de kesin tahsisi Zonguldak İl Özel İdaresine yapılmıştır.

Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar Binasının rölöve ve restitüsyon projeleri İl Özel İdaresinin öz kaynakları ile ihale edilmek suretiyle hazırlanmış, Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantısında Kurulun onayına sunulmuş ve Kurul onayından geçmiştir. İl Özel İdaresi yine öz kaynakları ile mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin ihalesine çıkmış yüklenici firma ile sözleşme imzalamıştır.

Üzülmüş Kültür Vadisi Restorasyon Projesi ise Şubat 2019'da yapılan Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantısına sunulmuş ve kurulun onayı alınmıştır.

Projenin, İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu

İl Özel İdaresi mevzuatına göre Zonguldak İl Özel İdaresinin başlıca faaliyet alanı; ildeki kişi ve kuruluşlara yönelik, basta eğitim, sağlık, tarım, çevre ve bayındırlık alanlarında olmak üzere yasalarla belirlenen tüm kamu hizmetlerini yürütmek; ilin kaynaklarının bir plan dahilinde, rasyonel biçimde dağıtımını ve kullanımını sağlayarak halkın yaşam kalitesini ve ilin kalkınmışlık düzeyinin yükselmesi için faaliyetler yürütmektedir.

Zonguldak İl Özel İdaresinin Benzer Proje Tecrübesi

Projenin Adı	Projenin Amacı ve Yeri	Projenin Sonuçları	Projedeki Rolü ve Projeye Katılım Derecesi	Projenin Maliyeti (TL)	Projeye Finansman Katkısı
Gemicilikte Kullanılan İleri Kaynak Teknikleri Meslek Edindirme Projesi	Bölgede yaşayan dezavantajlı 78 genç işsive gemicilikte kullanılan ileri kaynak tekniklerinin öğretilmesi	Gençler gemicilikte kullanılan ileri kaynak tekniklerini ve bu tekniklerde kullanılan makine, alet, malzeme ve ekipmanları en üst seviyede kullanabilme bilgi ve becerisine kavuşturulmuştur. Başarılı olan kursiyerler istihdam edilmiştir.	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	470.702,07	Merkezi Finans İhale Birimi
7' den 70' e Hizmetten Hizmete...	Bölgede yasayan dezavantajlı 50 kadına eğitim yoluyla meslek edindirek işsiz kadınların iş bulma imkanını artırılması	Proje sonunda kursiyerlerin %20 'si istihdam edilmiştir. Sonuç olarak toplumda bireyler arasında fırsat eşitliği sağlanarak yaşam kaliteleri yükseltilmiştir.	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	77.308,21	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Hayata Bağlanan Yol	Zonguldak Merkezde bulunan 2 belde, 23 köy ve 97 mahallenin ulaşımını sağlayan 10 km uzunluğundaki yolun asfalt ve kanal çalışmasının yapılması, belde halkının sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlere erişiminin kolaylaştırılması	İlde yasayan halkın daha güvenli ve hızlı seyahat etmesi sağlanmıştır. İlde yatırım yapan müteşebbisler ile çiftçilerin ürettikleri ürünlerin nakliyesi komşu il ve ilçelere daha hızlı ve güvenle yapılmıştır.	Proje ortağıdır.	1.039.046,26	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Zonguldak'ın Yöresel Değerleri Türkiye ile Buluşuyor	Proje kapsamında dezavantajlı 14 kadına elpek bezi dokumacılığı eğitiminin verilmesi, yöresel ürünlerimizin tanıtımı için kültür belgeseli ve tanıtım jenerajinin çekilmesi, katalog ve belgesellerin yayınlanması	Zonguldak'a ait el sanatlarının yemeklerin, tarım ürünlerinin ve geleneksel kıyafetlerinin yapım, üretim ve pazarlama tekniklerinin yer aldığı envanter kataloğu bastırılmış ve farkındalık çalışmaları başlatılmıştır.	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	321.683,35	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Karalmanın Geleceği Aydınlik Romanları Meslek Ediniyor.	Zonguldak'ta yasayan 40 Romanın doğalgaz iç tesisatçılığı alanında meslek edinmelerini sağlayarak istihdama kazandırmak	40 kursiyerle başlayan ve 7 ay süren mesleki eğitimler sonucunda 23 Roman doğalgaz iç tesisatçısı unvanını alarak kalifiye eleman olarak İş-Kur İl Müdürlüğüne kaydedilmişlerdir.	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	335.000,00	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, AB Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı
Manolya Park	Bölgenin sanayi ve turizm altyapısının geliştirilmesi, sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre için gerekli altyapının oluşturulması	Zonguldak ili Karakum Mevkii kıyı şeridinde altyapı ve rekreasyon çalışmaları yapılarak Manolya Park kuruldu.	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	1.470.000,00	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Devrek Baston Satış Merkezi, Müzesi ve Doğa Kültür Parkı.	Devrek Bastonu ve hediyelik eşya üretimi ve satışını yapan işletmelerin çalışma ve pazara ulaşım koşullarını iyileştirmek, kültür turizmi potansiyelini ortaya çıkaracak yeni kentsel alanlar oluşturmak	Devrek İlçesi, Zonguldak ve TR 81 Bölgesinde üretilen yöresel ürünlerin ve bastonculuğun belirli bir düzen içinde satışa sunulması ve pazar sahasının genişletilmesi	Başvuru sahibi ve koordinatördür.	5.700.000,00	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı

Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar

Zonguldak Üzülmez Kültür ve Sanat Vadisi Projesi

İlk olarak 25.08.2013- 29.06.2017 dönemi Zonguldak Valisi Ali Kaban tarafından Valiliğin gündemine alınan Üzülmez Lavuarı (Rombaki Lavuarı) ve Atölyesi, "Üzülmez Bilim, Kültür ve Sanat Vadisi Projesi" adı ile kültür merkezi olması amacıyla projelendirme çalışmalarına konu olmuştur. Bu çalışmalar kapsamında kültür merkezi yapılması amacıyla söz konusu taşınmazların yer aldığı hazineye ait "Kültürel Tesis Alanı" olarak ayrılan arazi Çevre ve Şehircilik Zonguldak İl Müdürlüğüne bağlı Milli Emlak Müdürlüğü tarafından Zonguldak İl Özel İdaresine tahsis edilmiştir.

Tahsis yapıldıktan sonra rölöve ve restitüsyon projeleri ile Zonguldak Üzülmez Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binaları, Derebaca Ağız Alanları Koruma ve Yeniden İşlevlendirme Projesi Zonguldak İl Özel İdaresi tarafından hazırlanmıştır.

Restorasyon projesinin amacı; tarihi bir belge olarak yapının sosyokültürel kimliğini oluşturan mekânsal, biçimsel, yapısal özgün karakterini bozmadan problemlerini çözmek ve yapının özgün kullanımına uygun işlev verilerek sürdürülebilir korunmanın sağlanmasıdır.

Restorasyon projesi kapsamında çerçevelenen çağdaş koruma yaklaşımına göre, bir süredir kullanılmayan yapılar için restorasyon ilkeleri belirlenmiş, bu ilkelere uygun şekilde uygulama detayları çözülerek, çağdaş eklerin mimari dilinin ne olması gerektiği tartışılmış yine bu ekler için uygun mimari detaylar geliştirilmiştir.

Mimari mirasın korunmasına yönelik müdahalelerde yapının özgünlüğünün tüm boyutlarıyla korunması esastır.

Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi TAMAMLANMIŞ PROJELER

Zonguldak Maden Müzesi

Zonguldak Maden Müzesi (ZMM), Zonguldak Taşkömürü Havzası'nda ve ülkenin endüstri öncüsü Zonguldak ili kent merkezinde yer almaktadır.

Müzenin kuruluş amacı ilin Osmanlı'dan günümüze kadar üstlendiği sanayi şehri olma özelliğinin kaynaklarını, oluşturduğu teknik ve kültürel birikimi gelecek kuşaklara aktarmaktır.

ZMM'nin kurulduğu alan, ilk olarak 1880'li yıllarda üretime açılan özel

maden ocaklarından biridir. Ocak, 1940'ta devletleştirilmiş, 2. Dünya Savaşı sırasında hava saldırı sığınağı olarak kullanılmıştır. 1964 yılında Ereğli Kömür İşletmeleri'ne ait eğitim merkezi haline gelmiştir. Günümüzde de eğitim ocağı olarak kullanılmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol gereği, müzenin işletmeciliği Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülmekte, TTK'nin eğitim faaliyetleri, müze içinde ve eğitim ocağında sürdürülmektedir.

İlde 1930 yılından bu yana bir maden müzesi oluşturma çabaları sürmekteydi. 2008 yılından sonra söz konusu "eğitim ocağı" alanında bir "maden müzesi" yapılmak üzere hazırlık ve proje çalışmalarına başlanmıştır.

Zonguldak Merkez Çınartepe Mahallesi, Bülent Ecevit Caddesi, 33 pafta, 129 ada ve 55 parselde bulunan ve Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün 29.08.2006 tarih ve 38314 sayılı yazılarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına tahsis edilen 6.932,79 m²'lik alan üzerinde inşa edilen Zonguldak Maden Müzesi, Başbakan Binali Yıldırım tarafından 9 Aralık 2016 tarihinde resmi açılışı yapılarak ziyarete açılmıştır.

Gökgöl Mağarası

Zonguldak'ın 5 km güneydoğusunda bulunan Gökgöl mağarası, yatağına derince gömülmüş Erçek Deresi'nin doğu yamacında yer alır. Kollarıyla birlikte toplam uzunluğu 3350 metre ile Zonguldak'ın en uzun 2. mağarası olan Gökgöl, değişik özelliklere sahip 4 belirgin kattan meydana gelmiştir. Birbirine bağlı katlardan oluşmuş ve yatay gelişmiş aktif bir mağara olan Gökgöl, ana galerinin yanında iki büyük yan koldan oluşur. Büyük Çöküntü salonu yan kolların bulunduğu yerdir. İçinde yağışlı dönemlerde debisi artan bir yer altı deresi akmaktadır. Büyük Çöküntü salonunda örneği başka mağaralarda olmayan değişik renkte ve şekillerde damlataş oluşumları bulunmaktadır. Gökgöl mağarası damlataş oluşumu yönünden çok zengindir. Her türden oluşum, sarkıt, dikit, sütun, bayrak damlataşları ve yoğun makarna sarkıtları görülür.

İlk olarak 2001 yılında ziyarete açılan Gökgöl Mağarası, 2016 yılında aydınlatmaları, yürüyüş parkuru, cam köprüleri ve seyir terasları düzenlenerek restorasyonunun tamamlanmasının ardından yeniden ziyarete açılmıştır. Üzülmez Kültür Vadisi ile yaya olarak ilişki kurulabilecek ve ziyaretçi sayısını olumlu yönde etkileyebilecek destekleyici bir turistik destinasyondur.

Gökgöl Mağarasının, yapım çalışmaları başlayan Zonguldak Jeoparkı için önemli bir merkez olacağı düşünülmektedir.

Proje ile eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurum projeleri

Zonguldak Jeoparklaşma Süreci – Jeolojik Miras

“Jeolojik park” kelimelerinin birleştirilmiş hali olan “Jeopark”, yeryüzünde nadir rastlanan doğal oluşumları bulunduran yerlerin turistik ziyaretler için düzenlenmesiyle oluşturulmaktadır. Jeoparklarda doğal zenginlikler öne çıkarılır, görünür hale konur, ziyaret için çekici duruma getirilir. Doğal oluşumlar, jeolojik geçmişte dünyanın uzun süre içinde yaşadığı şartların veya geçirdiği çok önemli olayların taş, kayaç, mineral, fosil istifi, yer şekli olarak günümüze kalan izleri, kalıntıları olup, bunlara Jeolojik Miras nitelmesi yapılır (Wimbledon, 1996; Burek ve Prosser, 2008). Bilimsel adı jeosit olan “nadir doğal oluşumlar”, yerkürenin insanlığa değerli miraslarıdır (Digne Bildirgesi, 1991). Onlar jeolojik geçmişin belgeleridir ve yok olduklarında asla yerine konulamazlar. Tahrip edildiklerinde Dünyanın geçmişinden, hafızasından bir zaman dilimi silinmiş olur. Bu nedenle jeositlerin korunmaları gerekir. Yerbilimi bu belgelerin ayrıntılı incelemesi ile yapılır; dünyanın dört buçuk milyar yıllık geçmişi hakkında parça parça bilgiler jeositlerden toplanır. İlaveten maden, petrol, doğal gaz, yeraltı suları ve çeşitli doğal kaynakların araştırılıp bulunması da bunlarla sağlanır (Kazancı & Ürün, 2018).

Jeopark, bir bölgede bulunan jeolojik miras unsurlarının korunması ve yerel kalkınma için kullanılmasıdır. Bu hali ile jeoparklar doğa koruma, doğa eğitimi ve jeoturizm araçlarıdır. Jeolojik miras bulunduğu yörenin özel varlığıdır, yöresel zenginliğidir, oraya özgüdür, başka yerde benzeri yoktur. Bu yöreye özgü oluş yerel kimlik oluşturabilmenin alt yapısıdır ve şehirlere farklılık sağlamada kullanılmaktadır. Turizmi isteyen ülke ve topluluklar için jeoparklar yararlı, ucuz ve kalıcı yatırımlardır.

Zonguldak, keşfedilen mağara sayısı ve bu mağaraların oluşum evrelerinde meydana gelmiş olan mağara içi karakterleriyle geniş bir yelpazeye sahip bir coğrafyada yer almaktadır. Kentin her alanına yayılmış olan mağaralar ağının, yerli-yabancı turistler, araştırmacılar ve mağara sporcuları için çeşitlilik içeren bir gezi ağını mümkün kıldığı düşünülmektedir.

Jeoparklaşma süreci ile niteliklerinin farklı bir seviyeye taşınması ve bununla birlikte ziyaretçi sayısının artması hedeflenmektedir. Tasarlanacak ve Gökgöl Mağarası ile bağlantısı kurgulanacak bir gezi güzergahı ile ziyaretçilerin buraya taşınması planlanmaktadır.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) 2018 yılı Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı çerçevesinde desteklenerek uygulanmasına başlanmıştır.

Kandilli Köy Pazarı ve Endüstri Mirası Ziyaretçi Merkezi

Kandilli bölgesinin doğal, tarihi ve sosyal özelliklerinin tanıtımını sağlayacak ve yerel ürünlerin satışının yapılacağı Kandilli Köy Pazarı ve Ziyaretçi merkezi projesi, Kandilli bölgesindeki eko turizm odaklarını tanıtmak amacıyla Ereğli-Zonguldak yolu üzerinde, Kandilli giriş kavşağı yakınında yer almaktadır.

Kandilli turistik destinasyonlarına giriş kapısı niteliğinde olan kavşakta, Kandilli'nin tanıtımını yapacak, bölgeye gezgin trafiğini teşvik edecek ve günlük yerel ekonomiye katkıda bulunacak işlevlerin harmanlanmasıyla kurgulanacak bir yapı hedeflenmiştir.

Yapı, orman dokusu ile bütünleşik proje alanı içinde yükselerek hem Ereğli – Zonguldak karayolu kullanıcıları için görünür/davetkar bir odak oluşturan, kavşak noktası ile ilgili merak uyandıran, hem de pilotiler üzerinde yükseldiği için çevresindeki ağaçlar üzerinden Kandilli ve çevresindeki destinasyonlara vistalar yaratacak yapı birimleri bütünü olarak kurgulanmıştır.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) 2018 yılı Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı çerçevesinde desteklenerek uygulamasına başlanmıştır.

Zonguldak Eski İskele Kıyı Yenileme ve Rekreasyon Projesi

İlde üretilen kömürün taşınması için kullanılan Zonguldak Limanı süreç içerisinde değişime uğramış ve bir çöküntü alan haline gelmiştir. Tarihsel süreçte önemli bir rol üstlenen bu limanın halk tarafından rahatlıkla kullanılamaması nedeni ile Zonguldak Valiliği Zonguldaklılar ile kıyıyı tekrar bir araya getirmek, yapılacak yeni düzenlemeler ile yaya sürekliliğini ve kentlinin kıyıya erişimini sağlamak temel amaçtır.

Proje kapsamında Valilik ve tünel arasında yer yer iskeleler kullanılarak denizle karanın ara kesitinde yürüyüş alanları oluşturulmuş ve kentten denize doğru ve kıyı boyunca yaya yolları önerilmiştir. Bu sürekliliğin içerisinde kullanıcıların suya temas edebileceği yeni alanlar yaratılmış ve bu alanların 24 saat aktif kullanımını sağlayacak ticari mekanlar önerilmiştir.

Üzülmez'in bir kültür vadisi olarak gelişimi ile kentin iç kısımları ile kıyı arasında bir bağlantı kurulacak kamusal açık alanlar açısından dengeli ve süreklilik arz eden bir kent makroformu oluşacaktır.

Projenin diğer kurum projeleri ile ilişkisi

Kömüre Giden Demiryolu Projesi

Taşkömürü varlığıyla endüstriyel mirasa sahip Zonguldak, tarihi değerleriyle Karabük ve doğal güzellikleriyle Bartın'da mevcut tren yolları ile yeni turizm rotaları oluşturmak için Kömüre Giden Demiryolu Projesi hazırlanmıştır. Böylece Batı Karadeniz'in kültürel, tarihsel, ekonomik ve doğal değerlerini seyahat severlerle buluşturmak amaçlanmıştır. Proje sonucunda, bu fikrin hayata geçmesine karar verilmiş ve Yeşil Rota ortaya çıkmıştır.

Yeşil Rota ile Batı Karadeniz Bölgesi'nin eşsiz güzellikleri tren yolculuğu ile keşfedilebilmektedir. Yeşil Rota, Ankara'dan Zonguldak'a uzanan yaklaşık 9,5 saatlik keyifli bir tren yolcuğu yapa imkanı sunmaktadır.

Yeşil Rota'nın durak noktaları olan Zonguldak, Karabük ve Bartın'daki kültürel, tarihsel, doğal ve toplumsal değerler ile çeşitli özellikteki endüstriyel ve tarihi mekanları öne çıkarmayı amaçlamaktadır. Yeşil Rota üzerindeki kültürel ve doğal değerlerin korunması amacı ile başka çalışmalar yapılması teşvik edilmektedir. Ayrıca Üzülmüş Kültür Vadisi, Yeşil Rota kapsamında gezilecek duraklardan biri olacaktır.

Gelecekte Potansiyel Taşıyan Projeler

Merkez Lavuarı ve Yarışma Projesi

Tesisin yıkım ve sökülmeden geriye kalan Kriblaj Ünitesi, Silo Altı Tesisi ve Kömür yıkama ünitelerine ait üç adet Dekantasyon kulesi Zonguldak'ın kent kimliğini gelecek nesillere yansıtması anlamında endüstri mirası olarak değerlendirilmiş ve yaklaşık 23.000 m² alanıyla beraber Mimarlar Odası Zonguldak Temsilciliğinin Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna yaptığı başvuru neticesinde tescillenmiştir.

2010 yılında Zonguldak Valiliğince açılan Zonguldak Merkez Lavuarı yarışması kapsamında Zonguldak kent merkezinde ihtiyaç duyulan ortak alan ihtiyacına çözüm oluşturmak hedeflense de yarışma sonucunda dereceye giren projeler yeterli görülmemiş olup uygulamada oluşabilecek sorunlar nedeni ile uygulamadan idare tarafından vazgeçilmiştir. Kent belleğinde önemli bir yeri olan Merkez Lavuarı'nın da endüstri tarihi açısından önemini gözeterek ve kentliler için sosyal ve ekonomik katma değer sağlayacak işlevlerle yeniden düşünülmesi ve kent hayatına kazandırılması amacı ile düzenlenmesi gerekliliği açısından ilin gündeminde önemli bir yer tutmaktadır.

Kok Bacası

Üzülmüş Vadisi içerisinde, proje alanının komşuluğunda yer alan tamamlayıcı niteliğinde olan Kok Bacası tescilli bir alandır.

Avrupa'daki örneklerinde görüldüğü gibi kent merkezinde kalan bu tesisin ikonik bir yapı olma potansiyeli taşıdığı söylenebilir. Bu kapsamda Üzülmüş Kültür Vadisi projesini destekleyebilecek bu alanın ilerleyen zamanlarda yetkili kurumlarca yeniden işlevlendirilmesi ve kentsel bellek açısından hakkettiği değerlerin verilmesi amaçlanmaktadır.

63 metre yüksekliğindeki baca, İş Bankası TÜRKİŞ Kömür Şirketi tarafından, kok fabrikasının bir parçası olarak 1935 yılında yapılmıştır. 1976 yılına kadar Ereğli Kömür İşletmeleri Üzülmüş Müessesesi kok fabrikasını kullanmıştır. Kok Bacası, 1990 yılında yıkılan kok fabrikasından geriye kalan tek yapıdır. 1990 yılında koruma altına alınmış kayıtlı endüstriyel kültür mirasıdır (Zaman, 2017).

Kozlu - Zonguldak - Üzülmüş Demiryolu

Kozlu - Zonguldak - Üzülmüş Demiryolu Hattının Turizm ve Kent İçi Ulaşım Amaçlı Kullanımına Yönelik Fizibilite Raporu ve Konsept Geliştirme Çalışması, 2016 yılında Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından çalışmaları yapılmış olan Kömüre Giden Demiryolu Projesi'nin bir devamı niteliğindedir. Zonguldak ilinde Kozlu - Zonguldak - Üzülmüş Demiryolu güzergâhında bulunan turizm potansiyelini oluşturan öğeleri saptayarak kömür taşımacılığında kullanılan mevcut demiryolunun yolcu taşımacılığında kullanılabilirliğini ölçmek amacıyla, sorun tanımları ve çözüm önerilerini içeren bir ön fizibilite çalışması yapılmıştır.

Şekil 1. Kozlu - Zonguldak - Üzülmüş Demiryolu Hattı Güzergahı

Yapılan tüm analiz ve çalışmaların sonucunda Zonguldak ilinin turizm açısından kalkınması için projeye konu olan demiryolu güzergâhında uygulanması gereken turizm, demiryolu altyapı ve alternatif yol çözümleri ile birlikte bir eylem planı oluşturulmuştur. Zonguldak'ın tarihi ve sahip olduğu endüstriyel mirastan yola çıkılarak kente gelecek olan ziyaretçiler için bir gezi güzergâhı oluşturulmuştur. Bu güzergâhta kullanılacak olan demiryolu araçları ve gereksinimleri saptanmıştır. Demiryolu güzergâhına alternatif olan mevcut ulaşım araçları incelenmiş ve tespit edilen eksiklikler ortaya konmuştur.

Kozlu – Zonguldak – Üzülmüş Demiryolu Hattının turizm amaçlı kullanımı için gereken tahmini bütçe, sağlanacak yatırım için kurum ve kuruluşlar ile hibe ve fonlar hakkında araştırmalar yapılmıştır. Güzergahın “Tarihi Kömür Treni” adı ile hayata geçirilmesi ve bu konudaki çalışmaların devam ettirilmesi amaçlanmaktadır.

GEREKÇE

Bu bölümde Üzülmüş Kültür Vadisi Projesinin ilgili olduğu sorun alanları detaylı bir şekilde tanımlanmıştır. Sektörel ve bölgesel kalkınma açısından darboğazlar, gereklilikler ile ortaya konulmuş, projenin bu darboğazları aşmada ne tür faydaları olabileceği ifade edilmiştir.

Dünyanın en popüler 10. turizm merkezi olan ve 2017 yılında 38,6 milyondan fazla turisti ağırlayan Türkiye, turizm endüstrisinin gerek yerleşmiş gerekse gelişmekte olan alt sektörlerinde geniş yatırım fırsatları sunmaya devam etmektedir.

Elverişli konumu, mevcut potansiyeli, mega projeleri ve 2023 yılı için belirlediği iddialı hedefleriyle turizm sektörü, yatak kapasitesini aşan bir hızla büyümeye devam etmektedir. Son yıllarda ülkeye yapılan yatırımlarda dikkat çekici bir artış olmasına rağmen yeni girişimler için hâlâ büyük fırsatlar bulunmaktadır.

Ülkenin önemli turizm bölgeleri arasında anılan Karadeniz’de ise son dönemlerde yapılan yatırımlar ve tüm turizm türlerini bir arada sunabilmesi sayesinde Batı Karadeniz Bölgesi ön plana çıkmıştır.

Batı Karadeniz Bölgesi’nin Zonguldak-Bartın-Karabük kesimi sahip olduğu doğal değerleri ve kültürel mirası ile etkileyici bir tablo çizmektedir. Bu doğal çevre milyonlarca yıllık oluşum sürecinin eşsiz bir ürünüdür ve ev sahipliği ettiği kültürel miras hem yapılı çevre hem de somut olmayan kültürel miras açısından oldukça zengindir.

Projenin, Zonguldak ili ve Batı Karadeniz Bölgesi açısından gereklilikleri dört ana başlık altında açıklanmıştır. Bu başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması
- Endüstriyel Mirasın Korunması
- Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi
- Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

Sorunlar ve Öncelik Alanlarının Belirlenmesi

Üzülmüş Kültür Vadisi projesi bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenecek özel nitelikli model bir projedir.

Üzülmüş Kültür Vadisi projesi Batı Karadeniz bölge planına ve sektörel stratejilerine uygun şekilde kurgulanmış, fikir oluşturma aşamasından itibaren genel çerçevesini ortaya koymuş olduğu projeyi uygulayacak muhtemel aktörleri belirlemek için gerekli koordinasyonu yürütecektir.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı desteği ile yapılması planlanan projenin bölge planına ve sektörel stratejilerinde belirtilen önceliklerden kaynaklanan gerekçeler bu bölümde sunulmaktadır.

Bölge planı, bölgesel düzeyde sosyoekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyellerini, ulusal düzeydeki politika, plan ve stratejiler ile bölgesel ve yerel düzeyde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi kurgulayan, kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum arasındaki iş birliği ve koordinasyonu sağlayan, bölgenin planlı bir şekilde program ve projelerle gelişmesine temel oluşturan en önemli unsurdur. Bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği kalkınma stratejisinin hedeflerini ve önceliklerini ortaya koyan bir temel politika dokümanı olma özelliği taşıyan ve 2014-2023 dönemini kapsayan Batı Karadeniz Bölge Planı’nın vizyonu “Bağımlı Ekonomik Yapısını Kırmış ve Yaşam Kalitesini Yükseltmiş Bir Bölge Olmak” şeklinde belirlenmiştir.

Zonguldak endüstri mirasının en önemli odaklarından olan Üzülmüş Vadisi, 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planında önerilen “Sürdürülebilir Sosyal Kalkınma” gelişme ekseninde “Yerleşmelerin mekân ve yaşam kalitesinin arttırılması” önceliği ile “Kentsel alanların yaşanabilir hale getirilmesi” tedbiri doğrultusunda Üzülmüş Kültür Vadisi olarak projelendirilmektedir.

İlde atıl durumda olan bir endüstri alanının yaşam kalitesini yükseltecek bir sosyokültürel tesis olarak dönüşmesinin yanı sıra, yeniden işlevlendirilerek korunan Üzülmüş Lavuarı endüstri mirasının bölgede turizmin çeşitlendirilmesi için bir kaynak değer olarak kullanılması hedeflenmektedir. Ulusal Gerekçelendirme kısmında detaylı bir şekilde açıklanan amaçlar bölgesel

kalkınma hedeflerine uygunluğunun yanı sıra il düzeyinde yapılan doğa ve kültür turizmi çalışmaları ile uyum göstermektedir. Zonguldak ilinin 2023 yılında doğa ve kültür turizmi açısından önemli bir destinasyon haline gelmesi amacı ile gerek Zonguldak Valiliği'nin gerek merkez ilçe gerekse kültür mirasının ve yanı sıra endüstri mirası ile öne çıkan Ereğli Kandilli bölgesinde yürüttüğü çalışmalarla uyum göstermektedir. Projenin geçmiş, yürüyen ve planlanan diğer projelerle ilişkisi bölümünde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere projenin endüstri mirasının korunması açısından önemi söz konusudur.

Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması

Bölge Planı'nda "Sürdürülebilir Sosyal Kalkınma" gelişme ekseninde tarif edilen önceliklerinin başında "Yerleşmelerin Mekan ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması" konusu yer almaktadır. TR81 Batı Karadeniz Bölgesi'nin kentsel yaşam kalitesinin düşük olduğu ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bunun sebepleri arasında bölgedeki yerleşmelerin sanayinin ulusal öneminin etkisi ile planlı gelişme sürecini takip eden ve mekan kalitesini olumsuz etkileyen hızlı gelişim dönemidir.

Zonguldak kent merkezinin tarihsel gelişim süreci incelendiğinde kentin maden alanlarının ve sanayi işletmelerinin yer seçimine uygun olarak gelişmesi, yaşam kalitesinin artırılması ve mekânsal ihtiyaçlarla ilgili pek çok çalışma yürütüldüğü ancak; buna rağmen gelişen plansız yapılaşmalar, sanayinin getirdiği hızlı büyüme ve dönüşen kentsel kurgunun etkisi ile Zonguldak'ın kentsel açık mekanlar ve sosyal – kültürel alanlar bakımından dezavantajlı durumda olduğu izlenmektedir.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi kapsamında ilde kamusal canlılığın sağlanabilmesi için atıl duruma gelen kent mekanlarının yeniden değerlendirilerek kente kazandırılmasının yaşam ve mekan kalitesi sorunlarının çözümüne yönelik alternatif bir yol olabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda yeniden işlevlendirilmesi düşünülen Üzülmez Lavuarı kamusal kullanımların mekan ve yaşam kalitesinin artırılmasına olumlu etkileri üzerinden incelenmiştir.

Kamusal alanlarda mekan kalitesi ve kentsel mekan aktiviteleri açısından bakıldığında dünyadaki pek çok maden şehri gibi Zonguldak'ta kentlilerin yaşam kalitesinin artırılması için geçmişte kamu eli ile yapılan sosyal tesisler, sinemalar, spor alanları ve diğer destekleyici tesislerin bir bölümü bugün mevcut değildir, geride kalanlar talebi karşılayamamaktadır ya da atıl durumdadır.

Kentsel açık mekanlar ve kamusal nitelikteki sosyal – kültürel donatı alanları gibi yerler herkesin kullanımına açık olup, insanların bir araya geldikleri,

aktivitelerini gerçekleştirdikleri, sosyalleştikleri kamusal mekanlardır. Kamu, kamusal alan, yarı kamusal alan, kentsel mekân ve yaşam kalitesi kavramları literatürde bir arada ele alınır. Bunun sebebi kentlerdeki kamusal mekanların kalitesi insanların yaşam kalitesini doğrudan etkilemesidir. Bir kentte yaşayan kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı bütün bireyler kentsel mekânın kullanıcılarıdır.

Kamusal açık mekanların ve kültürel tesislerin Zonguldak kent nüfusu için yeterli olmaması sebebi ile yaşanan dezavantajlı durum kentin ve kentlilerin yaşam kalitesinin düşmesine sebep olmaktadır. Mekan ve yaşam kalitesinin düşmesinin en genel sonucu kentin yaşamak, çalışmak ve ziyaret etmek için çekici bir yer olma özelliğini kaybetmesidir. Bu açıdan bakıldığında mekan ve yaşam kalitesini artırmak Zonguldak'ın sosyal kalkınması için önem taşıdığı kadar ekonomik canlılığı için de önem taşır.

Zonguldak kent kurgusu değişirken, kent mekanının tariflenme durumu da değişmekte, belirli dinamiklerin etkisiyle sanayi alanları atılasmaktadır. İlde sosyal ve kültürel alanların azlığı sorununa yönelik, atıl mekanlarının kentsel alan içinde rezerv ve çözüm alanı olarak değerlendirilebileceği düşüncesi ile bakıldığında pek çok endüstriyel miras alanının işlev açısından düşünülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Üzülmez Lavuarı da Zonguldak'taki mekânsal kurgunun dönüşümü ile işlevsiz kalan alanlar arasındadır, günümüzde artan görüş birliği ile eski sanayi alanları sahip olduğu potansiyelleriyle kent ve kentliler için katkı sağlayacak alanlar olarak kabul görmeye başlamıştır.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesinin, Bölge Planında öngörülen "Yerleşmelerin Mekan ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması" önceliğinin tüm tedbirleri ile doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Bölgede özellikle sanayi yapılanması ile dikkat çeken Zonguldak için de önem taşıyan bu tedbirler şu şekildedir:

- Kent İçinde Yer Alan Sanayi Kullanımlarının Kent Dışına Taşınması
- Kentsel Alanların Yaşanabilir Hale Getirilmesi
- Tasman Alanlarına Yönelik Tedbirlerin Alınması
- Engelli Dostu Kent Uygulamalarının Yaygınlaştırılması

Üzülmez Kültür Vadisi Projesinin hayata geçirilmesi ile doğrudan ve/veya dolaylı olarak bölge planında yer alan ve yukarıda ifade edilen tedbirlerin yerine getirilmesi hedeflenmektedir.

Kentlerin ve özellikle kamusal açık mekanların toplumsal yaşamı üzerinde önemli bir etkisi vardır. Açık kamusal kent mekanları; kentlinin toplandığı, kamusal paylaşım, iletişim ve etkileşimin en yoğun olduğu, insanları saran ve yakınlaştıran, kendilerini ifade edebilecekleri, karşılaşmaları için potansiyel yaratan, kentli kültürünün oluşumuna olanak tanıyan, toplumsal-davranışsal uzlaşma ve özgürlük alanlarıdır. Bu anlamda, Kent içinde kamusal açık mekan

olarak kullanılma potansiyeli bakımından önem arz eden alanların başında gelen Üzülmaz Lavuarı ve içinde bulunduğu Üzülmaz Kültür Vadisi'nin

Kamusal canlılığın sağlanabilmesi için bu alanların, esnek kullanımlar üzerinden ele alınarak, mevcut ihtiyaçlara göre gerekli kullanımların belirlenmesi çalışmaları yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, atıl alanların sosyokültürel amaçlara yönelik esnek kullanımlarla değerlendirilmesi ile elde edilecek deneysel ve katılımcı ortamın, kamusal alan oluşturulması ve canlandırılması adına önemli fırsatlar sunabileceği fikri tüm paydaşların hem fikir olduğu bir konudur.

Talep analizi bölümünde incelenen Zonguldak'ın demografik yapısının yıllar içinde değişimi, yaş gruplarının dağılımı, kent-kır nüfusu ve göç verme durumu açısından bakıldığında ilde yaşam kalitesinin yükseltilmesi ihtiyacının talep yönüyle de gerekli olduğu görülebilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2016 yılında yayımlanan illerde yaşam endeksi ile bireylerin ve hane halklarının yaşamını objektif ve sübjektif göstergeler kullanarak yaşam boyutları ayırımında il düzeyinde ölçmeye, karşılaştırmaya ve zaman içinde izlemeye yönelik bir endeks çalışması yapmıştır. Çalışmanın amacı, ildeki yaşamın tüm boyutları ile izlenmesine ve iyileştirilmesine altlık oluşturacak bir gösterge sistemi geliştirmektir.

TÜİK tarafından yapılan bir çalışmada İllerde yaşam endeksi; konut, çalışma hayatı, gelir ve servet, sağlık, eğitim, çevre, güvenlik, sivil katılım, altyapı hizmetlerine erişim, sosyal yaşam ve yaşam memnuniyeti olmak üzere yaşamın 11 boyutunu kapsamakta ve 41 gösterge ile temsil edilen bu boyutları tek bir bileşik endeks yapısı içinde sunmaktadır. Endeks 0 ile 1 arasında değer almakta ve 1'e yaklaştıkça daha iyi bir yaşam düzeyini ifade etmektedir.

Araştırma kapsamında kişilerin maddi olarak daha çok kaynağa erişebildiği bir hayat sürmelerini sağlayan, onlara yeteneklerini geliştirme, toplum içinde yararlı hissetme ve özgüvenini arttırma yoluyla yaşamını iyileştirme imkânı sunan çalışma hayatı boyutunda en yüksek endeks değerini 0,7921 ile Zonguldak almaktadır.

Bireylerin mevcut ve gelecekteki sağlığına ve sürdürülebilir yaşamına doğrudan etkisi bulunan çevre boyutuna ilişkin endekste ilk sırayı 0,8111 değerini ile Kastamonu almaktadır. Bu sıralamada Zonguldak 42'inci sıradadır.

İnsanların yaşamlarının farklı zamanlarında ve alanlarında ortaya çıkan ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasından doğan tatmin düzeyini ifade eden yaşam

memnuniyeti boyutunda en yüksek endeks değerini ile ilk sırayı Sinop almıştır. Bu konuda Zonguldak 76'ncı sıradadır.

Endüstriyel Mirasın Korunması

Zonguldak'ta mekan kalitesinin artırılması yolu ile yaşam kalitesinin yükseltilmesi ekseninde bakıldığında Üzülmaz Lavuarı'nın yeniden işlevlendirilmesi ile çevresine ve bütün kente olumlu katkılar sağlarken mekan kalitesinin en önemli bileşenlerinden biri olan tarihi alanların korunması ve kent belleği için önemi konuları da desteklenecektir.

Kamusal alanlar geçmiş, bugün ve yarın arasında önemli bir bağlayıcı ve kentsel belleğin oluşmasında etkin bir aktördür. Kentsel hayatın geçtiği ve yaşanmışlıkların biriktiği bu mekânlar sosyal ilişkiler ağı sıklaştıkça, bireysel bellek öğesi olmaktan çıkar, toplumsallaşır ve bellek mekânlarına dönüşür.

Bu doğrultuda Üzülmaz Lavuarı endüstriyel miras alanının sosyal ve kültürel altyapı açısından ilde gözlenen dezavantajların ortadan kalkmasında olumlu bir görev üstlenmesi amaçlanmalıdır.

Bir sanayi kenti olan Zonguldak'ta, sanayinin bu yapılardan çekilmesi ile oluşan/oluşacak kentsel boşlukların kamusal ve kapsayıcı bir işlev kazanması, kentin sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi adına gereklidir. Yapıların endüstriyel miras niteliği taşıması sebebiyle korunmaları da aynı derecede önem taşımaktadır. Kamu yararına ve her kesimden kullanıcıya açık bir işlev kazandırılması kentsel yaşam kalitesinin arttırılmasına katkı sağlarken aynı zamanda yapıların hem fiziksel olarak korunmaları hem de kentsel bellekteki yerlerini kaybetmemeleri açısından faydalı olacaktır.

Kent içinde kalan eski değerini yitirmiş endüstriyel alanların yeniden işlevlendirilerek farklı kullanımlara dönüştürülmesi, gelişmiş ve gelişmekte olan ölkelerde güncelliğini korumaktadır. Endüstriyel alanların dönüşümünde kamusal faydayı ön plana çıkaracak, aynı zamanda da kentsel tasarım bağlamında yaşam kalitesine önemli katkılar sunacak projelere gereksinim vardır.

Sanayi Devrimi döneminde özellikle kentlerin merkezlerinde konumlanan endüstri yapılarının çoğu günümüzde bu işlevlerini yitirmiş ve atıl mekanlar haline gelmiştir. Zamanla bu yapıların birer kültür mirası niteliği taşıması nedeniyle korunmaları gerekliliği önem kazanmıştır.

Dünyada kentlerin en işlek noktalarında yer alan eski endüstri alanları hem kamu hem de yatırımcılar tarafından eski işlevlerini korunmaları ya da yeni

bir işlevle kente kazandırılmaları amacıyla yenilenmeye çalışılmış ve zaman içinde endüstri bölgelerinin “Endüstriyel Miras Turizmi” adıyla dönüştürülmesi haline gelmiştir. Fonksiyon kazandırarak koruma esasına dayanan bir turizm türü olarak ön plana çıkan ve kısmen yeni bir turizm çeşidi olan endüstriyel miras turizmi Batı Karadeniz Bölgesinin ve özellikle Zonguldak İlinin yeniden yapılanması için bir araç olarak görülmektedir.

Endüstriyel mirasın korunması konusu 2013 yılında hazırlanan Batı Karadeniz Bölge Planı’nda belirlenen iki gelişme eksenine de ilişkilidir. Hem turizmin yeni bir sektör olarak geliştirilmesine hem de kentsel mekan ve yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlanması bakımından endüstriyel mirasın korunması büyük önem taşımaktadır.

Zonguldak Kömür Havzası bu anlamda Batı Karadeniz Bölgesinde en yüksek potansiyele sahip alan olarak görülmektedir. Tüm sanayi geçmişini ve endüstriyel miras anlamında taşıdığı potansiyeller göz önünde bulundurulduğunda Batı Karadeniz Bölgesi’nde Zonguldak ili için öne çıkan misyonlardan biri endüstriyel miras turizmi olarak düşünülmektedir.

Zonguldak kent merkezi girişinde yer alan Merkez Lavuarı Dekantasyon Kuleleri, yine merkezde Çaydamar Sanayi Tesisleri, Fener Mahallesi, kıyıda yer alan Şarjomen yapısı, Üzülmüş’de yer alan Kok Bacası, Rombaki Konağı ve Zonguldak Limanı’ndan yola çıkıp kent merkezinden geçerek Üzülmüş Kültür Vadisi Proje alanına kadar ulaşan Kozlu-Zonguldak-Üzülmüş Demiryolu Hattı Zonguldak ilinin en önemli endüstriyel miras öğeleri olarak görülmektedir. Bu yapılar projeye konu olan alan ile bir endüstriyel miras rotası oluşturmakta ve bütünlük arz etmektedir. Hem Zonguldak ilinin hem de Türkiye’nin Sanayi geçmişinin bu önemli izlerini korumak ve farklı fonksiyonlar ile kent yaşamına dahil etmek kültürel ve kentsel sürdürülebilirliğin sağlanmasına katkı sunacaktır.

Zonguldak kent bütünü düşünüldüğünde sanayi yapılarının kentsel bellekteki yeri dikkat çekicidir. Zonguldak Merkez ilçede endüstriyel miras turizmine kaynak olabilecek işlevini yitirmiş çok sayıda sanayi tesisleri arasında ön plana çıkan Üzülmüş bölgesi mevcut durumda kullanılmayan bir alandır ve yapısal olarak tahrip edilmektedir. Bölgedeki yapılara işlev kazandırılması ile bu tahribatın önüne geçilecektir. Aynı zamanda kent için sosyokültürel bir mekan kazanımı sağlanacaktır.

Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi

Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırladığı Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007- 2013, Türkiye’nin doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerini koruma-kullanma dengesi içinde kullanmayı ve turizm alternatiflerini geliştirerek ülkenin turizmden alacağı payı arttırmayı hedef almaktadır. Zonguldak ve Bartın illeri Türkiye Turizm Stratejisi’nin 2023 yılı hedefleri kapsamında öncelikle eko-turizmin geliştirileceği bölgeler arasında gösterilmiştir. Ayrıca Bartın iline bağlı Amasra ilçesi “Turizm Gelişim Koridorları” stratejisi kapsamında Batı Karadeniz Kıyı Koridorunda yer almakta olup ilçenin kıyı, kültür ve doğa turizmi çerçevesinde geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Batı Karadeniz Bölge Planında da ifade edildiği üzere tek sektöre bağımlılığın kırılması ve turizm ile kalkınma sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedefler doğrultusunda Zonguldak ilinin geçmişten günümüze sanayi sektörü ile şekillenen kültürünün turizm ile tanıtımını ve gelecek kuşaklara aktarımını sağlayarak hem turizmin yeni bir sektör olarak gelişimi hem de kültürel mirasın korunması desteklenecektir.

Batı Karadeniz Bölge Planı’nın 7 temel hedefinden biri olan “Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi” kapsamında belirlenen tedbirlerde turizm bölgeleri arasında tematik rotaların belirlenmesi, turizm tesislerinde ve hizmetlerinde yaşanan eksikliklerin giderilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin artırılmasına yönelik stratejilere yer verilmiştir.

Gelişmiş ülkelerde ön plana çıkan endüstriyel miras yapılarının yeni fonksiyon kazandırılması ile korunmasını sağlayan turizm türü “Endüstriyel Miras Turizmi” Zonguldak ili için de geliştirilmesi gereken bir alan olarak görülmektedir.

Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi ile endüstriyel mirasın korunması sağlanırken Zonguldak için yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sunulacak ve aynı zamanda turistler için de ilgi çekici bir odak oluşturulmuş olacaktır. Zonguldak’ta faaliyet göstermiş olan endüstriyel tesisler ve eklentilerinin turistik alan olarak organize edilmeleri, teknoloji tarihine ilgi duyanlar ile endüstriyel tesislerde çalışmış olanların ya da yakınlarının ilgisini çekmektedir. Çünkü bu tesisler Türkiye’nin sanayi geçmişine ayna tutmasının yanı sıra toplumsal bellek, yaşam tarzı ve yerel kültürü tanımlayan öğeleri de bünyesinde barındırmaktadır.

Endüstriyel mirasın değer kazanması, bölgede yerel kimlik kazanımı sağlayarak bölgeyi yeniden canlandıracak, Gökgöl Mağarası ve Zonguldak Maden Müzesi ile birlikte bir destinasyon yaratacaktır.

Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

Sosyal kalkınma genel anlamıyla; yoksulluğun azaltılması ve yeni istihdam alanları yaratılması, sosyoekonomik politika ve kalkınmanın yönetimi, sosyal bütünleşmenin sağlanması, hükümetler arası destek hizmetleri ve uygulaması olmak üzere dört alanda yoğunlaşan ve 1995 yılında Kopenhag'da yapılan Birleşmiş Milletler Sosyal Zirvesi'nde karara bağlanarak geliştirilen kalkınma yaklaşımı olarak ifade edilmektedir. Kalkınmanın sosyal boyutunu öne çıkaran kalkınma yaklaşımı olarak benimsenmektedir.

Sürdürülebilir kalkınmaya bütüncül bir yaklaşımla bakmayı esas alan 2014 – 2023 Batı Karadeniz Bölge Planında sürdürülebilir kalkınma, insan yaşamı için gereken ihtiyaçlar ile doğal kaynakların kullanımı arasında gelecek nesilleri de gözeterek, bugünden geleceğe uyumlu bir programlama yapılmasını amaçlayan bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır.

Batı Karadeniz Bölge Planı'nda belirlenen iki gelişme ekseninden biri "Sürdürülebilir Sosyal Kalkınma" olarak ifade edilmektedir. Bu eksen altındaki önceliklerden biri olan "Sosyal Kalkınmanın Sağlanması" Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi'nin amaç ve hedefleri ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkilidir. Projenin uygulanması halinde sağlayacağı yeni istihdam alanları ile bu öncelik altında ifade edilen aşağıdaki tedbirlerin yerine getirilmesine katkı sağlayacaktır:

- Dezavantajlı Kesime Yönelik Sosyal İçerme Sağlanması
- Bölgenin Eğitim ve Sağlıkta Tercih Edilirliğinin Arttırılması
- Kadınların İstihdam Kapasitelerini Arttırıcı Tedbirlerin Alınması
- İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Bilgi Üretiminin Sürdürülebilir Hale Getirilmesi

Zonguldak'ın sanayi sektörünün yanı sıra turizmde de öne çıkması ile yerel ekonomide tek sektöre bağımlı bir yapıdan çeşitlendirilmiş ekonomik faaliyete geçilecektir. Özellikle dezavantajlı grupların kullanımına yönelik işlevlerle desteklenerek sosyal kalkınmaya destek olacak bir kültürel altyapı kazanılacaktır.

Örgün eğitim çağındaki öğrencilere, çocuklara ve gençlere yönelik kendi yaşadıkları kentin kültürel mirasına ilişkin bilgiler veren, kentlilik bilinci,

sahiplik, katılım kültürü ve kent kimliği konularında müfredat, seminer ve sosyal etkinlik programları hazırlanması desteklenecektir.

Kent kültürü, aidiyet duygusu ve kentli haklarını koruyan eğitim programları ve kültürel etkinlikler desteklenecektir.

Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması açısından Bölge için planlanan turizm ile kalkınma hedefleri doğrultusunda turizm sektörüne katkı sağlayacak yeni altyapıların oluşturulması gerekmektedir. Oluşturulacak yeni kültürel altyapılar hem Zonguldak hem de bölge halkı açısından yeni bir istihdam ortamı yaratacak ve sosyoekonomik gelişime destek olacaktır.

SWOT Analizi

Stratejik bir teknik olan SWOT analizi; yerleşmeler açısından yerin güçlü (Strengths) ve zayıf (Weaknesses) yönlerini, iç ve dış çevreden kaynaklanan fırsat (Opportunities) ve tehditleri (Threats) saptamak amacıyla başvurulan bir analiz yöntemi olma özelliği ile öne çıkmaktadır. SWOT analizinde, çevresel faktörlerin incelenmesi, yerin geleceği açısından önemli olan fırsatların saptanması, bölge/yer için tehdit unsuru oluşturabilecek faaliyetlerin önceden fark edilip önlem alınması, yerin ya da projenin güçlü yönlerinin ortaya çıkması ve bunların hangi durumlarda, koşullarda ve ortamlarda kullanılması gerekebileceğinin saptanması, yerin zayıf yönlerinin belirlenerek önlem alınması, zayıf yönlerin olası tehditler karşısında oluşturabileceği zorlukların analiz edilmesine yönelik stratejik ve planlamacı yaklaşımları öngörür.

Bu bölümde fizibilite kapsamında yapılan literatür araştırması, mülakatlar, uzmanlarla yapılan görüşmeler ve değerlendirme toplantıları sonucu elde edilen veriler çerçevesinde ulaşılan bulgulara swot analizi yöntemi ile yer verilmektedir.

Güçlü Yönler

Genel

- Metropol kentlere (Ankara-İstanbul) yakınlığı
- Yöre halkının ve yatırımcıların kültürel değerlere duyarlı olması
- İstanbul Karadeniz tur güzergâhı içerisinde yer alması
- Zonguldak'ın bir kıyı kenti olması
- Zonguldak'ta dört ulaşım modunun da kullanılıyor oluşu
- Havalimanının varlığı
- Zonguldak'ın ilklerin kenti olması
- Limanların varlığı

Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesi

- Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren planlı bir şekilde gelişen sosyal ve kültürel tesisler
- Kıyı şehri olması ve kıyısız alanların varlığı
- Kent merkezinde yer alan mevcut atıl alanların/yapıların varlığı
- Kent merkezinde yer alan mevcut atıl alanların/yapıların mülkiyetinin bir kamu kurumu olan Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait olması
- Kentin içinde vadilerin olması
- Kentin merkezinden geçen akarsuların varlığı
- Kentin ikliminin açık ve yeşil mekanları teşvik ediyor oluşu
- Zonguldak halkının sosyokültürel etkinliklere ve mekanlara karşı talepkâr oluşu

Endüstriyel Mirasın Korunması

- Türkiye'nin en önemli endüstri miras kenti
- Yerel yönetimlerin bu alanlarda önlemler alıyor olması
- Endüstri yapılarının şehrin farklı noktalarına dağılmış olması
- Korunması gereken endüstri yapılarının mimari yapıları nedeniyle esnek kullanımlara olanak vermesi
- Endüstri mirası yapılarının önemli bir bölümünün tescilli olması
- Yerel tarihçilerin varlığı
- Endüstri mirasının kent kimliğinde önemli bir yeri olması
- Zonguldak Merkezde ve Ereğli'de yer alan endüstri mirası yapılarının bütünlük oluşturması

Turizmin Çeşitlendirilmesi

- Maden Müzesi ve Gökgöl Mağarasının varlığı
- Endüstri mirasının doğal miras ve diğer kültür rotaları ile iç içe olması
- Kıyı kenti olması
- İklim koşullarının dört mevsim turizme uygun olması
- Endüstri mirasının rotalarının varlığı
- Konaklama imkanlarının çeşitliliği
- Üniversitenin varlığı ve turizm bölümünün bulunması
- Diğer turizm türlerinin ve farklı kitlelere hitap eden odakların varlığı
- Mağaralar, şelaleler gibi jeolojik açıdan ilgi çekici oluşumları barındırması

- Sosyokültürel açıdan bakıldığında Zonguldak halkının Turizme bakış açısı ve hizmet kalitesi yaratılması yönüyle olumlu olması

Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

- Eğitim seviyesinin yüksek olması
- Sanayi sektörü için önemli bir merkez oluşu
- Sanayi şehri olması nedeniyle kalifiye işgücünün varlığı
- Üniversitenin varlığı
- Toplumsal hafızada yaşam kalitesinin ve sosyal kalkınmışlığın yüksek olduğu bir geçmiş
- Kadınların çalışma hayatındaki varlığı
- İşsizlik oranının ülke ortalamasından düşük olması
- İş birliği kültürünün gelişmişliği

Zayıf Yönler

Genel

- Metropol kentlere (Ankara-İstanbul) yakınlığı
- Ulaşım altyapısındaki olumsuzluklar
- Kültürel değerlerin korunmasına yönelik önlemlerin uygulanmasında yaşanan sorunlar
- Tur programlarında Zonguldak'a yeterince süre ayrılmıyor oluşu
- Sanayi öncelikli gelişim ve topografik zorluklar sebebiyle belirli alanlarda sıkışık ve yoğun kentleşme
- Havalimanının sadece yaz döneminde aktif olması
- Zonguldak ilinin turizmden ziyade sanayi sektörü ile tanınması
- Şehir içi trafik akışında taşıma kapasitesinin yetersizliği

Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesi

- Gelişen sanayi ile iş olanaklarının artması ve buna bağlı nüfus artışı karşısında kentsel mekanların yetersiz kalması
- Kent merkezinde yer alan mevcut atıl alanların/yapıların fazla kirletilmiş/tahrip edilmiş olması
- Kentsel altyapıların ve sosyokültürel mekanların sayıca ve nitelik olarak yetersizliği
- Kentsel altyapılara ve sosyokültürel mekanlara erişilebilirliğin topografik olarak zorluğu

- Kültür yapılarının yeterli sayıda ve nitelikte olmaması
- Kentteki kamusal açık alanların sayıca ve nitelik olarak yetersizliği
- Bölgedeki sanayi tesislerine bağlı artan  evre kirliliği ve yetersiz  evre kalitesi
- Dezavantajlı grupların kullanımına yönelik mekanların yeterli sayıda ve nitelikte olmaması

Endüstriyel Mirasın Korunması

- Endüstri mirası yapılarının yeterince iyi korunmamış oluşu
- Korunması gereken endüstri mirası yapılar envanterinin oluşturulmamış oluşu
- Atıl alanların  p sorunu
- Atıl kalan endüstri mirası yapılarının hurda olarak yasa dışı bir Şekilde sökülmesi
- Kent içinde halen faal olan sanayi yapılarının olması
- Atıl alanlardaki güvenlik sorunu
- Mülkiyet problemleri

Turizmin  eşitlendirilmesi

- Zonguldak ilinin turizmden ziyade sanayi sektörü ile tanınması
- Ana kitleye hitap etmeyen turizm türlerinin bulunması
- Zonguldak halkının mevcut atıl alanlar hakkındaki olumsuz algısı
- Konaklama tesislerindeki fiyat-hizmet kalitesi dengesizliği
- Yeme-içme mekanlarının hizmet kalitesinin yetersizliği
- Bölgede doğa turizmine yönelik uzmanlaşmış seyahat acenteciliği ve tur operat rl ğ n n az ve yetersiz olması
- Doğa turizmine yönelik potansiyel taşıyan turizm alanlarında ve konaklama tesislerinin yetersiz olması

Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

- Genç ve aktif nüfus için yeterli istihdam alanı bulunmaması
- Tek sektöre bağlı kalkınma ve çalışan nüfus üzerindeki olumsuz etkileri
- Daha çok erkek istihdamına yönelik iş alanlarının bulunması
- Üniversite mezunlarının Zonguldak'ta kalmalarını özendirecek iş olanaklarının olmayışı
- Üniversite  ğrencileri ve genç nüfus için kendilerini geliştirebilecekleri tatmin edici sosyal ve kültürel mekan ve aktivitelerin olmayışı
- Turizm sektöründe nitelikli iş gücünün yeterli seviyede olmaması

Fırsatlar

Genel

- Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesi ulaşım altyapısına yaptığı/yapacağı yatırımlar
- Dünyada ve Türkiye'de kültürel değerlerin korunmasına yönelik oluşturulan politikalar ve alınan  nlemler
- Zonguldak'ta turizmin geliştirilmesine yönelik yeni yapılan/yapılacak projelerin tur programlarında Zonguldak'a ayrılan süreyi arttırmaması
- Kalkınma çabasının kurumlarca ön planda tutulması
- Ulaşım modlarının gelişime açık nitelikte olması
- Havaalanının kapasitesinin geliştirilebilecek olması

Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesi

- Dünyada ve Türkiye'de sanayinin desantrilizasyonu sonucu atıl kalan alanların kente kazandırıldığı başarılı  rnekler
- Şehrin  zerine kurulduğu vadilerin büyük oranda yapılaşmamış olması
- Kent merkezinde yer alan mevcut atıl alanların/yapıların yeni kentsel altyapılar oluşturulması açısından taşıdığı potansiyel

Endüstriyel Mirasın Korunması

- Avrupa Endüstri Mirası Rotası (ERIH)
- Endüstri mirasının korunmasında yeniden işlevlendirmenin etkili bir araç oluşu
- İldeki diğer endüstriyel alanlara ilişkin gelecek yatırımlar ve projeler
- Atıl haldeki endüstriyel alanların yeniden işlevlendirilerek kentsel odaklara dönüşme potansiyeli

Turizmin  eşitlendirilmesi

- Türkiye Turizm 2023 hedeflerinde Batı Karadeniz Bölgesinde doğa ve kültür turizminin bir arada değerlendirilmesine önem verilmiş olması
- Yeni turizm altyapılarının geliştirilmesine olanak sağlayan mevcut atıl alanların/yapıların varlığı
- Kent merkezindeki kolay erişilebilir alanların yeniden işlevlendirilerek turizmde kullanılmasının hem ülkemizde hem de tüm dünyada turistler tarafından ilgi gören bir durum olması
- Doğal ve kültürel kaynakların farklı turizm türlerine olanak sağlıyor oluşu
- Yerel  r nlerin turistik olarak kullanılma potansiyeli

Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

- Turizm sektörünün yeni istihdam alanları yaratmak ve bu anlamda sürdürülebilirliği sağlamak için iyi bir araç oluşu
- Bölge ölçeğinde Sektör çeşitliliğinin sağlanması için turizm sektörünün belirlenmiş olması
- Sivil toplum kuruluşlarının aktif rol üstlenmeye açık oluşu
- Filyos Limanı ve Serbest Bölgesi Projesi

Tehditler

Genel

- Ulaşım altyapı projelerinin uzun vadede hayata geçirilmesi
- Üst ölçek kararların yaptırım gücünün
- Zonguldak'ta turizmin geliştirilmesine yönelik yeni yapılan/yapılacak projelerin tur programlarında Zonguldak için ayrılan süreyi etkilememesi
- İleriye dönük kurulan sanayinin çevre sağlığını olumsuz etkilemesi (Çatalağzı Termik Santrali ve Filyos Termik Santrali)

Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesi

- Turizm sektörünün gelişimi ile artacak talep için yeterli yatırım ortamının oluşmaması
- Zonguldak halkının mevcut atıl yapılara verilen fonksiyona eğilim göstermemesi
- Kent merkezinde yer alan mevcut atıl alanların eski sanayi alanı olması sebebiyle kirletilmiş arazi olmaları
- Kentin merkezinden geçen akarsuların mevsimsel baskınlara yol açarak kent yaşamını olumsuz etkilemesi
- Fırtınaların özellikle kıyı alanlarını tahrip ederek kent hayatını olumsuz etkilemesi

Endüstriyel Mirasın Korunması

- Endüstri mirasının korunması ile ilgili bilincin oluşmaması
- Alanların/yapıların Kar odaklı TTK'nın mülkiyetinde olması
- Yapılaşma baskısı
- Endüstri mirası yapılarının eski yapılar olmalarının doğal süreçlerden olumsuz etkilenmeye daha açık olmalarına neden oluşu
- Korunan yapıların yeniden işlevlendirilmesinde özüne sadık olmayan kullanımlar

Turizmin Çeşitlendirilmesi

- Zonguldak'ın turizm trendlerinde yer bulamaması
- Zonguldak'ın sunduğu turizm ürünlerinin ana akım turistlere hitap etmiyor olması nedeniyle talebin az olması
- Zonguldak ile yakın mesafede bulunan turizm anlamında gelişmiş Safranbolu ve Amasra'nın varlığı

Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

- Ülke ekonomisinde yaşanan dalgalanmalar

4. TALEP ANALİZİ

4. TALEP ANALİZİ

Bu bölümde projenin tasarım kapasitesini belirleyecek talep düzeyi sayısal yöntemlerle öngörülebilecektir. Talep analizinde aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir:

1. Mevcut talep düzeyi güncel istatistik veriler ve mülakatlar ile belirlenecektir.
2. Talebin geçmişteki eğilimi incelenecektir.
3. Talebi belirleyen temel nedenler ve göstergeler açıklanacaktır.
4. Talebi belirleyen temel parametreler ortaya konduktan sonra bu parametrelerin projenin ekonomik ömrü boyunca değişimi öngörülebilecektir.
5. Geçmişteki eğilim ile birlikte parametrelerdeki değişim öngörülerini doğrultusunda talep projenin ekonomik ömrü boyunca hesaplanacaktır.

Talep tahminine yönelik araştırmaların amacı, turizm sektörü için uygun politikalar geliştirmede turist varışlarını tahmin etmek ve talebi etkileyen faktörleri belirlemektir (Akış, 1998). Bu anlamda turizm tesisi yatırımlarında tesisin kurulacağı bölgedeki turizm talebi önem teşkil etmektedir. Turizm talebi faktörü turizm yatırım projelerinde dikkat ve hassasiyetle ele alınması gereken bir unsurdur (Kahraman, 2010). Turizm yatırımları açısından kritik önem taşıyan unsurlardan biri de olan alt yapı-tesis ilişkisi alt yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, enerji, kanalizasyon, sıhhi tesisler vb.) tam olmadığı bir yörede yapılan turizm yatırımının kârlı olması olanaksızdır. Çünkü alt yapı yetersizliği, talep yetersizliğini yaratacak, talebin yetersiz oluşu gelir azalışını, gelir azalışı da işletmenin oluşturacağı kârı azaltacaktır (Kahraman, 2010).

Yapılması planlanan Üzülmüş Vadisi hem Zonguldak ili hem de TR81 Batı Karadeniz Bölgesi için önemli bir kültür ve turizm altyapısı olarak düşünülmektedir. Bu bağlamda öncelikli hedef grubu olarak Zonguldak ve Batı Karadeniz Bölgesi nüfusu olarak değerlendirilmektedir.

Projeden faydalanacaklar temel ve nihai faydalanıcılar olmak üzere öncelikle iki ana gruba ayrılmıştır. Bu ayrım sonrasında Gereke bölümünde değinilen dört temel parametreye göre detaylı olarak irdelenmiştir.

Hedef Gruplar: Projeden fayda sağlayacak birincil hedef grubu TR 81 Batı Karadeniz Bölgesinin nüfusu 2017 yılı Adrese dayalı Nüfus kayıt Sistemine göre 1.034.922 dir. Buna göre Türkiye nüfusunun %1,28' i Batı Karadeniz bölgesinde yaşamaktadır. 2017 yılı itibarıyla Zonguldak 596.892 kişilik nüfusu ile bölgenin en fazla nüfusa sahip olan ilidir. Son yıllarda Karabük ve Bartın illerinin nüfusu artarken Zonguldak'ın nüfusunun giderek azaldığı

görülmektedir. Batı Karadeniz Bölgesinin genç nüfusu ise %52,25 ile yine Zonguldak'ta bulunmaktadır. 596.892 toplam nüfuslu Zonguldak 19.421 kişilik göç almakta iken 22.541 kişilik göç vermektedir. Zonguldak'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı 4.657 kişi olup, Yerli ziyaretçi sayısı ise 190.602 kişidir. Bunun yanı sıra, Zonguldak ilinde eğitim gören ilk, orta ve üniversite öğrencileri toplam 99.958 öğrencidir. Aynı zamanda dezavantajlı bireyler, bölge esnafı, STK'lar, meslek kuruluşları, turizm acenteleri, yerel basın, projenin gerçekleştirilmesinde görev alacak olan Zonguldak İl Özel İdaresi, Proje Paydaşları; Zonguldak Belediyesi, Türkiye Taş Kömürü Kurumu, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, ZONTAB, Kamu Kurum ve Kuruluşları ile proje uygulama aşamasında hizmet verecek firmalar ve alt yükleniciler projeden fayda sağlayacak birincil hedef gruplardır. Zonguldak halkına, yerli ve yabancı turistlere hitap edecek olan projeden, Zonguldak İl bazında 300 bin kişinin fayda sağlayacağını öngörüyoruz. Dezavantajlı olarak nitelendirilen kadınlar, çocuklar, gençler ve engellilere yönelik proje çeşitli avantajlar sunacaktır. Proje kapsamında faaliyete geçecek olan ticari alanlarda dezavantajlı bireylere iş imkanı sağlanarak istihdam olanakları arttırılacaktır. Proje ile kültür ve turizm alanında ortaya çıkan sirkülasyonla bölgenin ticari faaliyetlerinin artması ve göçün olumsuz etkilerinin ortadan kalkmasına da fayda sağlanacaktır.

Nihai Yararlanıcılar: Zonguldak İli Batı Karadeniz Bölgesinin en fazla nüfusa sahip ilidir. Zonguldak'ın Bartın'a olan mesafesi 86 km, Karabük'e olan mesafesi 102 km, Düzce'ye olan mesafesi ise 126 km'dir. Zonguldak İlinin komşu illerle olan fiziki ve sosyokültürel yakınlığı göz önüne alındığında Üzülmüş Vadisi Projesinin Batı Karadeniz Bölge halkına hitap etmesi beklenmektedir. Projenin hayata geçirilmesi bu illerle olan sinerjiyi daha da arttıracak ve yalnızca Zonguldak halkına değil Batı Karadeniz Bölgesinde yaşayan çok sayıda vatandaşın da ihtiyacına cevap verecektir.

Meslek Odaları, Restorasyon ve mimari ile ilgilenen kişi ve kuruluşlar, toplu taşımacılık üzerine hizmet veren ulaşım sektörü ile ticari taksiciler, hediyelik eşya satışı üzerine hizmet veren firma/kişiler, turizm firmaları, seyahat acenteleri, projeden dolaylı olarak etkilenecek nihai faydalanıcılar olarak tanımlanmaktadır. Üzülmüş Vadisi projesinden, komşu iller ile birlikte toplamda 600 bin kişinin fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Detaylı talep analizi yapılırken ise dört ana konu üzerinden gidilmiştir. Bunlardan birincisi başta Zonguldak ili olmak üzere bölgedeki kentsel yaşam kalitesinin arttırılması olarak belirlenmiştir. İkinci olarak Zonguldak kent kültürünün en önemli parçası endüstriyel mirasın korunması gerekliliği ifade edilmiştir. Üçüncü önemli konu ise hem bölgenin hem de Zonguldak ili için planlanan turizm hedefleri doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve turizm

⁴ <http://iibfdergi.bartın.edu.tr/wp-content/uploads/2016/07/Kaplan-U%C4%9EURLU-Turizm-Tesisi-Yat%C4%B1r%C4%B1mlar%C4%B1nda-%C3%96n-Fizibilite-%C3%87al%C4%B1C5%9Fmalar%C4%B1n%C4%B1n-ve-SWOT-Analizinin-%C3%96nemi-Bolu-G%C3%B6yn%C3%BCK-Do%C4%9Fa-Oteli-%C3%96rne%C4%9Fi-435-459.pdf>

altyapılarının iyileştirilmesidir. Son olarak sosyal kalkınmanın sağlanması gerekliliği üzerinden talep analizi irdelenmiştir.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi kapsamında ilde kamusal canlılığın sağlanabilmesi için atıl duruma gelen kent mekanlarının yeniden değerlendirilerek kente kazandırılmasının yaşam ve mekan kalitesi sorunlarının çözümüne yönelik alternatif bir yol olabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda mevcut kentsel yaşam kalitesini belirlemeye yönelik veriler incelenerek hem bölge hem de Zonguldak ili ölçeğinde talep analizi açısından yorumlanmaya çalışılmıştır.

“Yerleşmelerin Mekân ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması” gerekçesine bağlı Üzülmez Kültür Vadisi'nin hedef ziyaretçi kitlesi öncelikle proje alanının yer aldığı Asma Mahallesi ile Zonguldak Merkez ilçe halkı, sonrasında tüm il ve Batı Karadeniz Bölgesi nüfusu olarak belirlenmiştir.

2017 yılı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Zonguldak İl Nüfusu 596.892 kişi, Merkez ilçenin nüfusu 126.303 kişi ve proje alanının bulunduğu Asma Mahallesi nüfusu ise 2.166 kişidir.

Yerleşmelerin mekân ve yaşam kalitesinin arttırılması bağlamında bakıldığında Üzülmez Kültür Vadisi Projesinin hedef ziyaretçi kitlesi Zonguldak ve Batı Karadeniz Bölge halkıdır. İşlev olarak sadece turistik değil kültürel bir yapı olarak da Zonguldak iline hizmet vermesi ve farklı fonksiyonları bir arada bulundurması sebebiyle kentte yaşayan her kesimden kişiye hitap etmesi hedeflenmektedir.

Kültürel aktivitelere, çeşitli etkinliklere ve sosyalleşmeye en çok ihtiyaç duyan genç nüfusun Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret edeceği ve burada vakit geçireceği düşünülmektedir.

İlin özellikle yaz aylarında Almanya başta olmak üzere Avrupa'dan gelen Türkiye kökenli turistler tarafından ziyaret edildiği bilinmektedir. Almanya'da bilinen bir kültür turizmi türü olan endüstri mirasının iki ülke arasında kültürel bağlar kurulmasına destek olacağı düşünülmektedir.

Zonguldak merkez ilçede bulunan bazı kamu yapılarının bölgeye taşınması ile bölgenin yaşam kalitesi ve yoğunluk açısından değişime uğrayacağı düşünülmektedir. Proje alanı yakınında yakın zamanda yer alacak yeni işlevler şu şekildedir.

- Maliye
- Türkiye İstatistik Kurumu
- Park
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
- Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
- Afet Acil Durum Müdürlüğü
- Park ve Cami
- BEÜ Teknopark

Bölgede sosyalleşme mekanlarının azlığı, yeme-içme mekanlarının nitelikli olmayışı, kültürel mekanların ve aktivitelerin yetersizliği, Kamusal açık alan yetersizliği/ihtiyacı söz konusudur.

Özellikle bölgede genç nüfusun zaman geçirebilmesi için gerekli kültürel alanların oluşturulması gereklidir.

Projenin yaşam ve kalitesi ile ilgili hedefleri:

- Gökgöl Mağarasına kent içinden ve dışından ziyaretleri kolaylaştırmak
- Üzülmez Deresi boyunca uzanan kamu yapıları ve paralelinde oluşturulacak rekreasyon alanının kültürel bir odakla sonlanmasını sağlamak
- Proje ile kentlilerin yaşam kalitesini yükselten kamusal açık alanlar ve bununla birlikte doğa ve kültür turizmini canlandırmak

TALEBİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Üzülmez Kültür Vadisi hedef ziyaretçi kitlesi Zonguldak halkı ile çevrede bulunan diğer illerden konaklamalı veya günübirlik ziyarete gelen kişilerdir.

2017 yılı verilerine göre Zonguldak'ta konaklayan ziyaretçi sayısı 299.869'dur. Zonguldak'ta konaklayan kişilerin %40'ının Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret ettiği öngörülmektedir. Bu durumda 119.948 kişinin Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret ettiği öngörülmektedir. Zonguldak ile aynı tur güzergâhı üzerinde yer alan Karabük ve Bartın illerinde konaklayan kişilerin %20'sinin tur güzergâhı üzerinde günübirlik olarak Zonguldak'ı ziyaret ettiği varsayılmıştır. 2017 yılı için Karabük ve Bartın illeri toplam konaklayan ziyaretçi sayısı 694.240'tır. Bu değerlerin %20'ni olan 138.848 kişinin Üzülmez Kültür Vadisi'nin günübirlik ziyaretçisi olduğu varsayılmaktadır. 2017 yılı verilerine göre Zonguldak halkı nüfusu 596.892'dir. Zonguldak'ta yaşayan kişilerin %30'u olan 179.068 kişinin Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret ettiği öngörülmektedir. Bu kapsamda Zonguldak ve diğer illerden gelen günübirlik ziyaretçiler ile birlikte Zonguldak halkı ile birlikte ilk yıl için 437.864 kişinin Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret etmesi öngörülmektedir.

Konaklamalı ve günübirlik ziyaretçi sayısının ilde yapılacak ve ilin kültürel değerlerini koruyup geliştirerek turistik altyapısını güçlendirecek yatırımın tamamlanmasını takiben artacağı beklenmektedir. Artış ile ilgili hesaplamalar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Hesaplamalar sonucu konaklayan turist sayısı yılda 0,04 artmaktadır. Bu hesaplama referans alınarak 2017 yılında öngörülen 437.864 ziyaretçi sayısının 2021 yılında 512.239 kişi olarak Üzülmez Kültür Vadisi'ni ziyaret etmesi öngörülmektedir.

Zonguldak İli Konaklayan Turist Sayısı Projeksiyonu

n	Yıl	Konaklayan Turist Sayısı (y)	x	x.y	x ²	y ²	Zincirleme İndeks	Yıllık Artış Yüzdesi
1	2006	256.655	-5	-1.283.275	25	65.871.789.025	100	
2	2007	273.292	-4	-1.093.168	16	74.788.117.264	29	-71
3	2008	279.702	-3	-839.106	9	77.222.808.804	245	145
4	2009	270.424	-2	-540.848	4	73.229.339.776	95	-5
5	2010	271.551	1	271.551	1	73.840.745.601	101	1
6	2011	283.711	0	0	0	80.290.171.521	119	19
7	2012	284.975	1	284.975	1	81.014.750.625	101	1
8	2013	247.802	2	495.604	4	61.405.831.204	121	21
9	2014	273.774	3	821.322	9	74.952.203.076	110	10
10	2015	252.680	4	1.010.720	16	63.847.182.400	92	-8
11	2016	277.382	5	1.386.910	25	76.940.773.924	110	10
	Toplam	2.311.948	0	1.291.583	110	522.669.313.220	-	-

Standart hata

$$S_{u} = \sqrt{\frac{\sum y^2 - a \sum y - b \sum xy}{n-2}}$$

Standart Hata

y ²	522.669.313.220
a	0
y	2.311.948
b	0
x.y	1.291.583
S _{xy}	240.986

Yıl	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Konaklayan Turist Sayısı	299.869	311.611	323.352	335.094	346.835	452.511	511.219	569.927

5. TASARIM

Tasarım başlığı altında talep analizinde ortaya çıkan kapasite öngörüsüne göre tasarlanan yapının teknik ve mimari özellikleri belirtilmiştir. Yapım işlerinde tercih edilen yapım standartları ve kapalı alan miktarının, makine teçhizat alımında ise seçilen teknoloji ve kapasitenin talep tahminleriyle ilişkisinin, restorasyon sürecinin ve mimari projenin detaylarının aktarıldığı bölüm olacaktır.

PROJE BİLGİLERİ VE GİRİŞ

5. "TASARIM" bölümü
Üzülmez Kültür Vadisi
Projesinin mimari ekibi olan
BUDA Mimarlık tarafından
oluşturulmuştur.

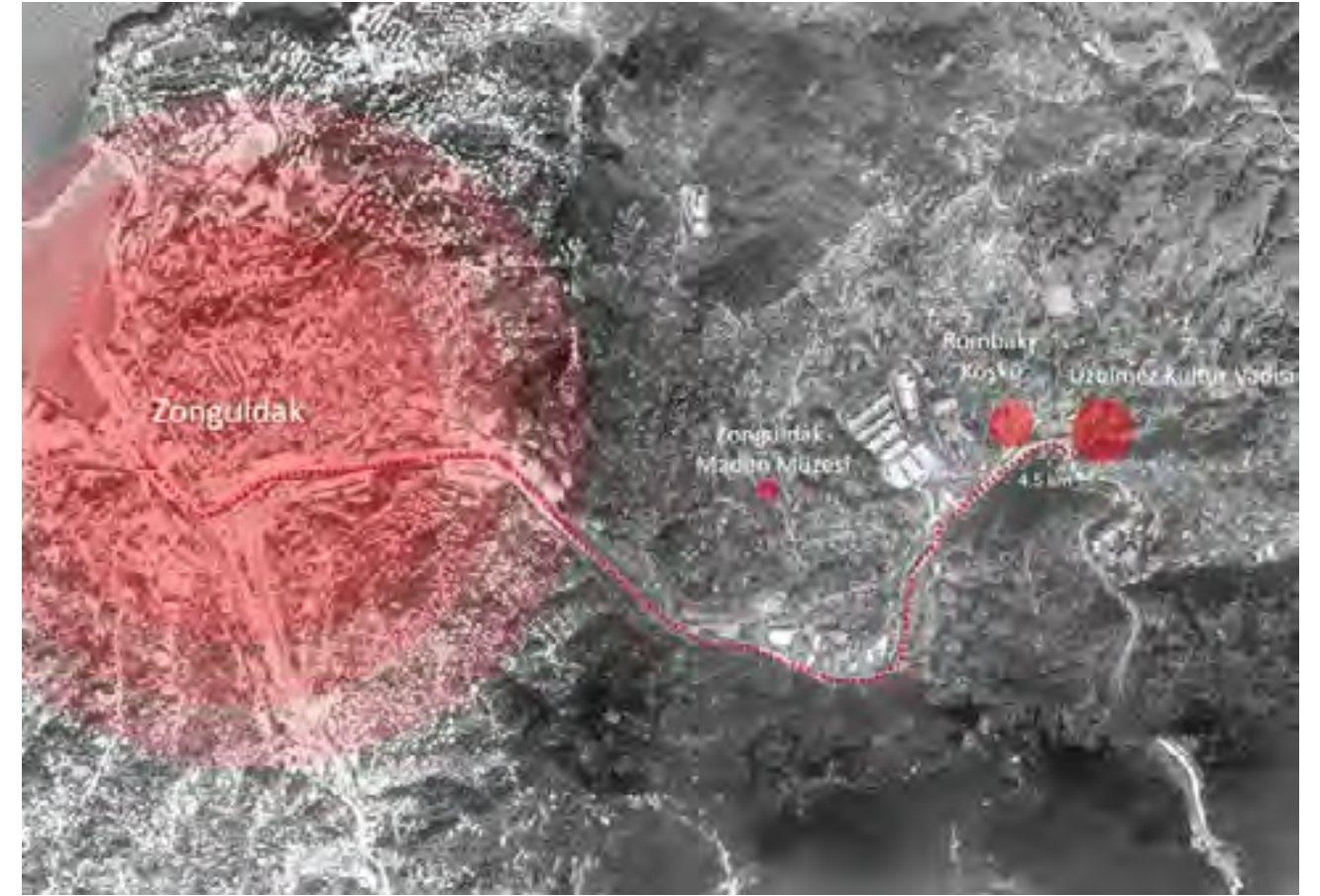
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bağlı Milli Emlak Müdürlüğüne 13.09.2017 yılında ön tahsisi yapılan 10.641,37 m²'lik taşınmaz ve üzerindeki Üzülmez Mekanizasyon Atölyesi ile Eski Lavuar Binasının Zonguldak İl Özel İdaresine kesin tahsisi 13.12.2019 tarih ve 17349 sayılı yazı ile yapılmıştır.

Zonguldak İli Merkez İlçesi Asma Mahallesi Baştarla Mevkii, tapuda 1619 ada, 18 parselde kayıtlı, Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 17.02.2009 tarih ve 1189 sayılı kararı ile tescil edilen, Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 22.06.2018 tarih ve 4510 sayılı kararı ile rölöve çizimi ve restitüsyon projesi onaylanan, 12.10.2018 tarih ve 4701 sayılı kararı ile "Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak planlanan söz konusu parselin "Kültürel Tesis Alanı" olarak değişikliğini içeren imar planı değişikliği onaylanmıştır.

PROJE ALANININ YERİ VE ÇEVRESİ

Proje alanının yer aldığı Zonguldak ili Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesi'nde bulunmaktadır. Taş kömürü ve madencilik alanında ön planda olan il, Türkiye sanayisi ve ticaretinde de önemli bir konumdadır.

Alan, Eski Zonguldak-Ankara karayolu üzerinde Zonguldak Merkez'in kuş uçuşu 3.3 Km doğusunda bulunmaktadır. Karayoluyla Valilik Binasına otomobille 4.5 Km uzaklıktadır. Üzülmez Eski Lavuar Binası ve Eski Atölye Binasının yer aldığı ve işlev kazandırılması hedeflenen alan konum olarak Zonguldak-Kozlu-Üzülmez Demiryolu güzergahının Üzülmez ucunda yer almaktadır.

Alanın Batısında Kok Bacası, Güneyinde Zonguldak Merkez'e giden Adnan Menderes Caddesi ve şu anda aktif olarak kullanılan Lavuar, Doğusunda çeşitli gecekondular ve bahçeler, kuzeyinde şu anda kapalı olan Derebaca ve onun da Kuzey'inde de Rombaki Köşkü ve diğer binalar bulunmaktadır.

Rölöve ve restitüsyon projeleri hazırlanmış olan Zonguldak İli, Merkez'de 1619 Ada ve 13 Parselde, 63 No'lu maden ocağının kapısı (Derebaca) ve 1907 yapımı yığma taş bina ve 1936 yapımı betonarme Kagir atölye binaları ve çeşitli müstemilatları ve muhdesleri ile Üzülmez Kültür Vadisi içerisinde önemli bir alan ve binalar grubudur.

Şekil 2. Üzülmez Kültür Vadisi Proje Alanının Konumu

PROJE ALANI İLE İLGİLİ GENEL KARARLAR

Karabük K.T.V.K.K 17.02.2009 / 1189 tarih ve sayı ile (2. Grup koruma) Endüstriyel Kültür Mirası Envanterinde bulunmakta olan Lavuar Binası; 1907'den 1926 yılına kadar "63 Ocakları Lavuarı" olarak, 1926 yılından 1938 yılına kadar "İş bankası TÜRKİŞ Lavuarı", 1938 yılından 1957 yılına kadar da kömürlerin zenginleştirilmesi için "Üzülmez Müessesesi Lavuarı" olarak isimlendirilmiş ve kullanılmıştır. 1957 yılından sonra 2000 yılına kadar TTK Üzülmez Müessesesi (Mekanizasyon) Atölyesi olarak kullanılmıştır.

1936 yılında İş Bankası TÜRKİŞ Şirketi tarafından Üzülmez 63 Ocaklarının Kok Fabrikası yapılırken duyulan elektro mekanik gereksinimi üzerine yapılmış olan Atölye Binası, 1938'den sonra 2000 yılına kadar TTK Üzülmez Müessesesi Bölge Atölyesi (Torna, tesviye ve dökümhane) olarak kullanılmıştır.

Derebaça'dan aktif olarak 1959'a kadar maden çıkarılması ve sonra da TTK'nın tamir ve bakım atölyesi olarak kullanılmıştır. Gereken tüm ihtiyaçlara göre binalara ekler yıkımlar yapılmıştır.

Sonrasında yapıların kendi haline boş şekilde bırakılması ile dış etmenler yüzünden fazlaca zarar görmesine neden olmuştur.

Fotoğraf 13. Proje Alanı,
Üzülmez Bölgesi, 1963
(Zaman, 2012)

Varoluşlarıyla kentin sosyal ve ekonomik belleğinde önemli yer edinmiş olan bu endüstri yapılarının dönemlerine ait nitelikleri ile endüstriyel tarihe dikkat çekilmesini sağlayarak güncel mekânsal ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden işlevlendirilmesi ile toplumsal hayatın bir parçası haline getirilmesi hedeflenmektedir.

Bu amaç doğrultusunda yapıların ve alanın kamusal, sosyal ve kültürel alanlar ile donatılması planlanmaktadır.

Lavuar Binasının nitelsiz dönem eklerinden temizlenerek ortaya çıkarılması, en az müdahale ile korunarak maket, fotoğraf ve objelerin sergilenebileceği Zonguldak Jeopark Ziyaretçi Merkezi'ne dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Atölye Binasının ise mevcut dokuları, izleri ile korunması, böylelikle geçmişe ait tüm izleri günümüze yansıtabilmesi için sağlamlaştırma, güçlendirme, yenileme ve bütünleme müdahalelerini içererek onarılması ana işlev olarak kömürün ve bu yapıların tarihi sürecini anlatan bir müze-restoran olarak kullanılması, aynı zamanda çok amaçlı bir sosyokültürel etkinlik alanına dönüşmesi hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Restorasyon projesinin amacı; tarihi bir belge olarak yapının sosyokültürel kimliğini oluşturan mekânsal, biçimsel, yapısal özgün karakterini bozmadan problemlerini çözmek ve yapının özgün kullanımına uygun işlev verilerek sürdürülebilir korunmanın sağlanmasıdır.

Restorasyon projesi kapsamında çerçevelenen çağdaş koruma yaklaşımına göre, bir süredir kullanılmayan yapılar için restorasyon ilkeleri belirlenmiş, bu ilkelere uygun şekilde uygulama detayları çözümlenerek, çağdaş eklerin mimari dilinin ne olması gerektiği tartışılmış yine bu ekler için uygun mimari detaylar geliştirilmiştir.

Mimari mirasın korunmasına yönelik müdahalelerde yapının özgünlüğünün tüm boyutlarıyla korunması esastır.

Bu çerçevede aşağıdaki 4 ilke restorasyon yaklaşımı oluştururken dikkate alınmıştır:

Özgünlük: Yapının özgün değerleri korunacak ve kaybolmuş olan özgün elemanları restitüsyon projelerine uygun olarak yeniden üretilecektir.

Müdahalelerin ayırt edilebilirliği: Yapılan müdahaleler, gerek özgün bir mimari elemanın yeniden üretilip yerine konması, gerek niteliksiz ama işlevsel dönem eklerinin yerine nitelikli çağdaş elemanların konması olsun özgün malzemeden ayırt edilmesini sağlayan izler veya formlara sahip olacaktır.

Geri dönüştürülebilirlik: Yapılan müdahaleler yapının malzeme ve yapım sistemi ile uyumlu çalışabilecek ve gerektiğinde en az müdahaleyle özgün malzemeye zarar vermeden geri dönüştürülebilir bir karaktere sahip olacaktır.

En az müdahale: Yeni işlev için ihtiyaç olan değişiklikler, minimum müdahale ile yapılacaktır.

Uzun zamandır kullanım dışı olarak kendi haline boş şekilde bırakılmış, dış etmenler ve yağmalamalar sonucu yıpranmış durumda olan yapıların restorasyonu için, yapıların karakterini zedelemeyen ve özgün mimari dokusu ile tarihi ve estetik değerlerine saygılı bir işlev önerisi düşünülmüş ve Lavuar Binasının Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezine, Atölye Binasının ise Müze-Restorana dönüştürülmesi planlanmaktadır.

Restorasyon müdahalelerinde temel yaklaşım -yukarıda da vurgulandığı gibi- en az müdahale ile yapının sorunlarının çözümlenmesi ve varlığını sürdürebilmesi için koşulların sağlanmasıdır. Bu amaçla yapının onarımlarında zorunlu olan durumlar istisna esaslı müdahalelerden kaçınılmıştır. Yine yukarıda vurgulandığı gibi, esaslı müdahalenin zorunlu olduğu durumlarda ise müdahalelerin geri döndürülebilir nitelikte olması esas alınmıştır.

Yapıların korunması ve yaşatılması amacıyla, öncelikle yapının özgün halinin korunması, mevcut durumunun sağlanması, özgün karakteriyle uyumsuz eklerin ve yanlış müdahalelerin kaldırılması planlanmıştır. Restorasyon projeleri hazırlanırken öncelikle onaylı restitüsyon önerileri dikkate alınmıştır. Yeni işlevin de müsaade ettiği ölçüde restitüsyon verilerinin kullanılmasına özen gösterilmiştir ve restorasyon kararları üretilmiştir. Restorasyon kararları üretilirken aşağıdaki kararlar dikkate alınmıştır:

1.Özgün strüktür, malzeme ve mimari elemanlar, gerekli sağlamlaştırmalar ve bakımlar yapılarak aynen korunmuştur.

2.Restitüsyon projesi ışığında, yapının özgün mimari özellikleri ile uyumsuz biçimde eklenen veya değiştirilen elemanlar yapıdan uzaklaştırılmış ve restorasyon projesinde detayları verilen özgün elemanlar konulmuştur. Özgün elemanların yeniden imalatlarında günümüz konfor koşulları gözetenilmiştir. (Demir pencere ve kapı doğramaları)

3.Yapıya sonradan eklenen tüm mekanlarda ve yapı elemanlarında çağdaş malzemelerin kullanılmasına karar verilmiştir. Böylece hem müdahalelerin ayırt edilebilirliği ilkesine uyulmuş, hem de yapıların özgününe ilişkin yanıltıcı bir algıya sebep olmaktan kaçınılmıştır. Günümüz konfor koşulları gereği yapılacak müdahaleler yapının mimari ve fiziksel karakteriyle uyumlu ve geri dönüşümlü olacaktır. Yeni malzemelerin özgün malzemelerle birlikte kullanımında oluşacak uyum ve uyumsuzluklar değerlendirilip, yapıya yapılacak eklerin yapının mimari özellikleri önüne geçmeyecek ve yarışmayacak şekilde uyum içerisinde tasarlanması sağlanacaktır.

Bu kapsamda yapıda restorasyon uygulamasında kullanılacak malzemelerin üretim şekilleri ve uygulama yöntemleri ile koruma, sağlamlaştırma, bütünleme-tamamlama, temizleme, değiştirme-yenileme ve çağdaş ekleri kapsayan müdahalelerde ilkeler ve uygulama teknikleri belirlenmiştir.

Korumaya ilişkin uygulama kararları:

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, korumaya ilişkin uygulama kararları aşağıdaki gibidir:

- Yapılarda bulunan tüm özgün elemanlar mümkünse korunacaktır.
- Yerde kullanımına devam edilemeyecek kadar hasarlı olan özgün yapı elemanları, yapıdaki diğer elemanlara zarar verilmeden sökülecek ve restorasyon projelerinde belirtilen detayda yeniden üretilecektir.
- Yapının özgünlüğünü bozan ekler ve yanlış müdahaleler kaldırılacaktır.
- Elemanlar mümkün olduğunca yerlerinde korunarak sağlamlaştırılacaktır.
- İyi durumda olan elemanlarda yüzey temizliği yapılacak ve koruyucular uygulanacaktır.

Sağlamlaştırma işlemlerine ilişkin uygulama kararları:

Sağlamlaştırma çalışmaları; yapının malzemesinin, taşıyıcı sistemin ve üzerinde bulunduğu zeminin sağlamlaştırılması olmak üzere üç kısımda ele alınabilir.

Çalışma konusu yapılarda taşıyıcı sistem için ön analizler yapılmış ve bu doğrultuda güçlendirme önerilmiştir. Restorasyon projesinin uygulanması aşamasında, proje aşamasında ek tespitler yapılacak ve gerekirse müdahale kararları bu tespitler doğrultusunda yenilenecektir.

Projelendirme süresince yapının temelleri hakkında yeterli veri elde edilemediği için temeller için detaylı bir müdahale önerilmemiştir. Restorasyon çalışmaları öncesinde yapılacak temel keşif çalışmaları (temel muayene çukurları, sondajlar) sonucu çıkacak veriler doğrultusunda müdahaleler

önerilecek ve ilgili koruma kuruluna iletilecektir. Temellerde kullanılan malzemelere, her malzeme için belirlenen uygun tekniklerle müdahale edilecektir. Malzeme bozulmalarına sebep olan -yerden yükselen nem, çatıdaki bozulmaları, hava kirliliği, trafik gibi çevresel faktörler, drenaj problemleri gibi- temel nedenler araştırılacaktır. Yapının malzeme hasarlarına müdahale edilirken öncelikle bu bozulmaya sebep olan temel nedenin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılacak, sonrasında malzemelerin bozulmuşluk durumlarına göre gerekli yerlerde malzemelerin yenilenmesine veya sağlamlaştırılmasına karar verilecektir.

Genel olarak mevcut atölye binası statik sistem yenilenmesinde amaçlanan mevcut betonarme kolon, giriş ve perde sistemini taşıyıcılık açısından yok saymak, yeni yerleştirilecek çelik sistemin hem kendini hem de betonarme bina kütesinin hem yer çekimi hem de deprem yükleri karşılanacak şekilde desteklemek olacaktır.

Lavuar Binasında ise taşıyıcı sistemi oluşturan çelik giriş, kolon sistemi aslına uyulacak şekilde onarılacak, mevcut taş duvarların düzlem dışı desteklenmesi sağlanacak şekilde ankraj noktalarından güçlendirilecektir.

Temizlemeye yönelik uygulama kararları:

Yapı elemanları üzerinde malzemenin kendi bünyesinden kaynaklı ya da doğa ve insan etkisiyle oluşan kirlenmeler –gerekli görüldüğü yerlerde- öncelikle uygun mekanik yöntemlerle, mekanik yöntemlerin yetersiz geldiği yerlerde ise kimyasal yöntemlerle temizlenecektir. Malzeme yüzeylerindeki kirliliğin temizlik yöntemi belirlenmeden önce kirliliğin bulunduğu malzemelerin türü ve kirin niteliği belirlenmeli, buna göre koruma kimyasaları tarafından belirtilen teknikte temizlik önerilmelidir. Yöntemler, öncelikle temizlenecek yüzeyin bir kısmında denenmeli ve sonuçları gözlemlendikten sonra uygulamaya geçilmelidir. Yapılan temizlik, patina tabakasına zarar vermeyecek nitelikte olmalı, yalnızca bozulmanın ilerlemesine engel olmalıdır.

Yenileme/değiştirmeye yönelik uygulama kararları:

Yapıda onarılması mümkün olmayacak şekilde tahrip olmuş yapı elemanlarının aslına uygun olarak yeniden özgün yer, biçim, boyut ve malzeme ile özgün detaylarında üretilecek ancak yeni olduğunu anlatan işaretler koyulacaktır.

Yeni eklentilere yönelik uygulama kararları:

Geleneksel yapıların yeni işlevlere uyarlanması ve yeniden kullanımında, yapılar kabul edilebilir bir yaşam standardına yükseltirken, bütünlüğü, karakteri ve biçimi saygı görmelidir.

Yapıların yeniden yaşatılabilmesi için geliştirilen öneride, günümüz konfor koşullarının sağlanması için bir takım çağdaş eklemeler yapılması gerekmektedir. Çağdaş kullanım isteklerinin nedeniyle kabul edilebilir değişimler ve eklentiler yapının özgününe uyumlu, görünüş, doku ve biçim yönünden aykırı olmayan malzemelerle yapılacak, yapı malzemelerinin birbiriyle uyumuna özen gösterilecek ve ayırt edilebilir nitelikte olacaktır.

Ayrıca mimari gereklilik veya günümüz yaşam ve konfor standartları veya yapının sorunları nedeniyle yapıya eklenecek elemanlar, günümüz teknolojisini içerecek fakat yapının önüne geçmeyecek şekilde, restorasyon kararlarına ve projesine uygun, minimum ölçüde yapıya dahil edilecektir.

Restorasyon Uygulamasının Programlanması

Yapıda gözlenen bozulmaların başlıca kaynağı nemdir. Bu nedenle ilk müdahale, nemi kontrol altına almak için nemi oluşturan sorunların ortadan kaldırılması olmalıdır. Yapıyı nemden kurtaracak çatı onarımı, çatlakların onarımı, çevre drenajı gibi çalışmalar özgün malzemeleri korumada alınacak ilk ve en önemli koruma önlemleridir. İlk koruma önleminde sonra yapıda ve yapıyı oluşturan malzemelerinde zararlı ürünlerin temizliği, sağlamlaştırma, yüzey koruma ve bakım çalışmaları yapılmalıdır.

Restorasyon uygulamasında sürecin doğru kullanılması, yapının zarar görmesini engelleyecektir. Restorasyon çalışmalarına başlamadan önce gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.

Uygulama sürecinde müdahaleler aşağıdaki gibi planlanmalıdır.

1. Aşama: Yapının strüktürel problemleri konunun uzmanlarının görüşleri alınarak –ilk etapta geçici desteklerle bile olsa- giderilmeli, bu sorunlara kalıcı ve uygun çözümler üretilmelidir. Böylece taşıyıcı sistem sağlamlaştırılacak ve onarımı gerçekleştirilecektir.

2. Aşama: İlk müdahaleler, yapının sudan korunmasını sağlayacak çalışmaları içermelidir. Drenaj sistemi gerekirse sokak ölçeğinde ele alınarak yerden yükselen nem problemleri çözülmeli, çatıda yağmur suyunu uzaklaştırmayı engelleyen sorunlar varsa –ilk etapta geçici olarak da olsa- çözülmeli, yapı içinde nemlenmeye sebep olan tesisat problemleri acil olarak giderilmelidir.

Çatının ve üst örtünün sağlamlaştırılarak, yenilecek kısımlarının tamamlanması, yağmur oluk ve saçaklarının yerleştirilmesi ile eş zamanlı zemin katta temel duvarlarına su yalıtımı ve drenaj yaparak ön koruma sağlanacaktır.

3. Aşama: Diğer disiplinlerin tesisat çalışmaları (sıhhi, iklimlendirme, aydınlatma, elektrik ve enerji sistemleri gibi) ve teknik alt yapılar oluşturulacaktır.

4. Aşama: Yapıların tahrip olan, yok olmuş veya yeni eklenecek cephe elemanları için gerekli çalışmalar yapılarak yerlerine konulacaktır.

1. Aşama: Yapıların dış ve iç cephelerinde duvar yüzeylerinde su itici ürünler ile koruma çalışmaları yapılacaktır.

2. Aşama: İç mekân döşeme, tavan, pencere ve kapı doğramalarının iyileştirme, onarım ve yeniden üretimleri yapılacaktır.

3. Aşama: Yeni işlev dolayısıyla eklenen ekler ve uygun tefriş elemanları yerleştirilecektir.

Tüm uygulamalar esnasında yapılacak çalışmalarda yerinde ölçüler yeniden alınacak ve bu ölçümler belgelenecektir.

YAPILARIN ANALİZİ

Kömür çıkarılması, zenginleştirilmesi ülkenin enerji altyapısı ve döviz sıkıntısının giderilmesi için anahtar rol üstlendiğinden, kesinlikle durmamış ve bu amaçla ne zaman gerekiyorsa ekler, yıkımlar meşru sayılmıştır. Binaların fonksiyon değişikliğine göre defalarca değiştirildiği gözlenmektedir.

Sonrasında kendi haline boş şekilde bırakılması dış etmenler yüzünden daha fazla zarar görmüştür. Ayrıca binanın donatılarının yağmalanması da bozulmaların sebebidir. Örneğin, metal ve ahşap direklerin çalınması yüzünden çatı örtülerinde bozulmalar olmuştur. Yağmur iniş boruları çalındığı için bina cephesinde sudan dolayı korozyon meydana gelmiştir.

Yapı genelinde sıvalı ve boyalı yüzeylerde çatlak, dökülme, kabarma, kirlenme, pas lekeleri ve tuzlanma; beton yüzeylerde beton dökülmeleri ve betonun döküldüğü yerde görülen donatılarda paslanma;

Tuğlalarda aşınma ve eksilme; metallerde aşınma, deformasyon, boya dökülmesi, kabarma, paslanma, pas lekesi ve tuzlanma;

Bu bozulmalara ek olarak, gelişmiş bitki ve mikrobiyolojik oluşumlar ile bazı dönem müdahalelerinde görülen niteliksiz onarımlar tüm malzemelerde görülebilen ortak sorunlardır.

Fotoğraf 14. Üzülmüş Lavuarı ve Mekanizasyon Atölyesi

“Doğal çevre geçmiş ve geçmekte olan zamana tanıklık eder, yaşanmış bütün hatıraları içerisinde muhafaza eder.” TIM INGOLD

Alan üzerinde; farklı dönemlerde amaç doğrultusunda eklemeler ve çıkarmalara maruz kalmış bir yapı stoku bulunmaktadır. Bunlardan en eski olanı Lavuar Binası, yığma taş duvarları ve ahşap çatı strüktürüyle kendini belli etmektedir.

Bu yapının hemen karşısında bulunan atölye yapısı erken dönem betonarme bir yapıdır. Gerekliklerden dolayı fazlaca müdahale görmüş ve yapısal anlamda kötü bir durumdadır.

Fotoğraf 15. Üzülmüş Mekanizasyon Atölyesi

Projeye ilk yaklaşım, kömür işçiliği ve üretim sürecini kültürel bir zenginlik, korunması gereken bir hafıza parçası olarak kabul ederek ortaya çıkmıştır. Bu minvalde projenin üzerine konumlanacağı zemin “bağlamsal olarak” kültür hafızası zemini olacaktır.

Mimari müdahale olarak prensip kararları; niteliksiz eklerin kaldırılması, özgün mimari elemanların minimum müdahale ile sağlamlaştırılarak korunması olarak özetlenebilir.

Yapılması düşünülen kültür kampüsü içerisinde, yeni düşünülen işlevlerden dolayı yapılabilecek ek yapılar, endüstri mirasına ait, cesur tutumla yapısal elemanların “eksponasyonu” olarak oluşacaktır.

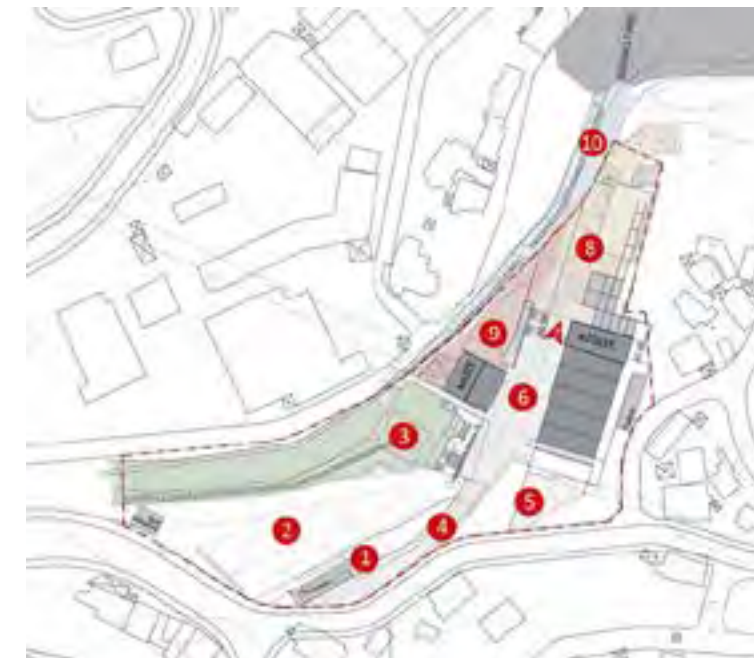
Kent hafızasında farkında olmadan yer etmiş bu yapısal tutum, yeni kültür kampüsünde bilinçli bir kimlik oluşturma çabası olarak ortaya çıkmaktadır.

ÇEVRESEL KARARLAR

Üzülmüş Kültür Vadisi Arsası farklı kot, doğal ve yapısal farklılıkları barındıran bir özelliğe sahiptir. Bu farklı özellikler “kültür vadisi” fonksiyonu için pozitif özellik taşımaktadır. Yapı grubunun farklı fonksiyonları doğal yollardan ayrılmakta ve kendi etki bölgelerini oluşturmaktadır.

Şekil 3. Üzülmüş Kültür Vadisi Vaziyet Planı

Şekil 4. Üzülmüş Kültür Vadisi Fonksiyonları

1. Giriş / Nizamiye Yapısı: (Brüt 57,12m²)

Arazinin Adnan Menderes Caddesi'ne cephe veren noktasında danışma-güvenlik görevlisinin arazi giriş-çıkışı görevbileceği şekilde konumlandırılmış wc ve dolabı olan yaklaşık 20m² lik güvenlik odası yerleştirilmiştir. Bu noktanın arazinin yol ile bağlantı kuran noktası olması hem de sosyal alanlardan uzak olması ve dışarıdan doğrudan ulaşılması gereği ana elektrik hat girişi sağlanması için trafo, jeneratör, ana dağıtım ve pano odaları da bu yapıya eklenmiştir.

Yapı üstünden devam eden saçak açık otopark ile kültür alanları arasında yarı açık bir bekleme, dinlenme noktası oluşturmaktadır.

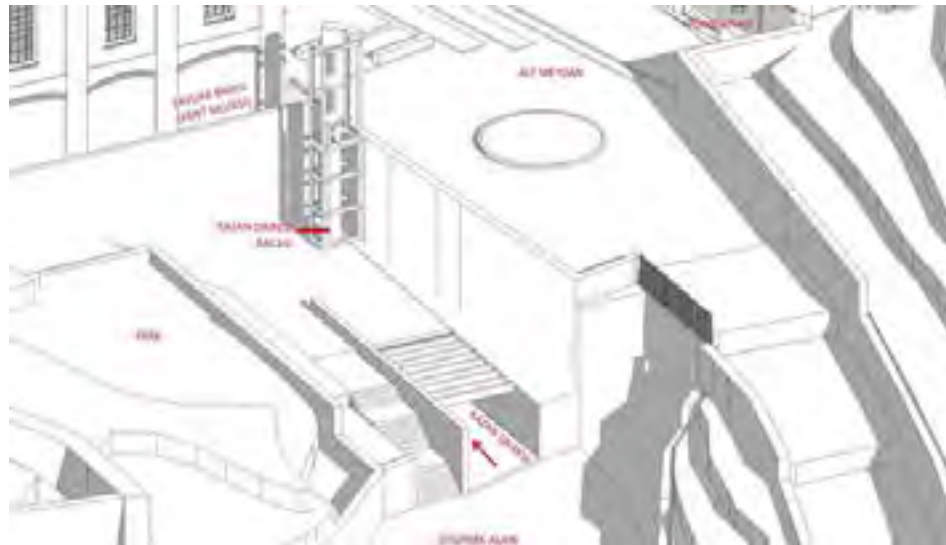
Nizamiye yapısından sonra alanda araç girişine izin verilmeyecek, sadece acil durum (itfaiye, ambulans vs..) , özel durum (yaşlı, engelli vs..) ve teknik servis araçları için indirme-bindirme olanağı olacaktır.

2. Açık Otopark Alanı: 2170 m²

Komplekse yoldan yaklaşımda ilk karşılaşılan alan olan açık otopark alanı, araç dizili beton bir boşluk haline gelmeden, yeşillendirilmiş 'park edilebilir' alan olarak düşünülmektedir. Boşluk algısını arttıracak bir zemin kaplaması yapmak yerine doğal zemin sıkıştırılarak, farklı ebatlarda çakıl yüzeyler olarak kullanılacaktır. Araç park edilebilir alanlar ile yol olarak kalması gereken alanlar ise zemin izleri ile belirlenecek fakat tek tek araç çizgileri konmayacak, yoğunluk durumuna göre dağınık park edilmesi sağlanacaktır. Bu kullanım ile ortalama 35 araç, yoğun günlerde ise 65 araca kadar park olanağı sağlayacaktır.

Otopark alanı sonunda kompleksin mekanik ve elektrik ihtiyacını karşılamak için kazan dairesi ve ana dağıtım odası, (brüt 95m²) kottan da yararlanarak toprak altında kalacak şekilde çözülmüştür.

Şekil 5. Alt Meydan

3. Kent Parkı, Çocuk Oyun Alanı: 1710 m²

Otopark alanı ile arsa sınırını oluşturan, eğimli yapısı dolayısı ile arazinin kalanı ile kopuk konumlanan alan kamusal park alanı olarak düzenlenecektir. Çocuk oyun alanı, koşu-gezi parkı eklenerek doğal bitkilendirmesi ve eğimlenmesinde minimum müdahale amaçlanmıştır.

4. Giriş / Karşılama Yolu: 475 m²

Araçlarını park ettikten sonra ziyaretçilerin güvenlik-danışma noktasından geçerek kamusal meydana ulaşana kadar karşılama yolundan yürümesi ve araziye yaklaşımı deneyimlendiği, arsanın ve binaların bir arada algılandığı ve deneyimlendiği bir rota olarak tasarlanmıştır.

Mevcut yol, düzleştirilerek stabil hale getirilecektir. Mümkün olduğunca az müdahale ile mevcut durumunda korunacak, yolu sınırlandıran duvarlar onarılacak ve gereken yerlerde desteklenecektir.

5. Bitkisel Peyzaj Alanları: 1100 m²

Karşılama yolu ile Lavuar Binası çevresini sınırlandıran, yüksek eğim nedeni ile ulaşımı zor olan alanlar minimum müdahale ile korunacak, bitkisel bakım ve temizlenmesi yapılarak olabildiğince doğal halinde korunacaktır.

6. Kamusal Meydan: 1030 m²

Fazlaca hasar görmüş olan mevcut döşeme, inşaat süresince ve sonrasında acil ulaşım için araziye girecek araçların taşınmasında yeterli olmayacağı, zemin iyileştirmesi ve zemin suyu drenajının sağlanabilmesi için Lavuar Binası ve Atölye Binasının güvenliği sağlandıktan sonra kaldırılacak, alt yapı sistemleri yeniden kurularak ve zemin sıkıştırması yapılarak betonarme döşeme olarak projesine uygun tekrar imal edilecektir. Alanın bir tarafını saran atölye yapısının alt katında bulunan dükkan ve kafeterya, karşısında Lavuar Binası'nın Jeopark Ziyaretçi Merkezi giriş ve danışma alanı ile proje alanının dinlenme noktası olarak düşünülmüştür.

7. Yapısal Tünel, Gezi Tüneli: 270m²

Mevcutta bulunduğu şekline yönelik kamusal alt meydan ile üst meydan arasında kalan; doğal potansiyellerini de kullanarak bir deneyim alanı olarak ziyaretçiye açılacaktır.

8. Üst Meydan ve Etkinlik Alanı: 1050 m²

Alt Meydandan amfi merdiven ve engelli rampası ile ulaşılan üst meydan, Atölye Yapısının ana girişini sağlamakta, aynı zamanda Müze ana salonundan da ulaşılan açık sergi alanları, açık etkinlik alanları ve Derebaca Deneyim alanlarına ulaşım sağlamaktadır. Yaklaşık 285m² alan dinleti, açık hava sineması, açık hava konferansları gibi etkinliklere ev sahipliği yapılabilecek şekilde bir platform haline getirilecek, bu alanın mevcut istinat duvarı tarafına bu etkinliklere altlık oluşturabilecek bir çelik strüktür kurulacaktır. Bu alanda bulunan çelik strüktür, projenin genel konseptini yansıtmının yanında geçmişin yansıtılacağı bir açık hava sergi elemanı olarak düşünülmüştür.

9. Açık Sergi Avlusu: 665 m²

Bir tarafı üst meydan ve etkinlik alanı, diğer tarafı Derebaca Deneyim yolu ile sarıllı açık alan Müze'nin açık hava sergi alanı olarak düzenlenmiştir. Bu alanda farklı ölçek ve kapsamlarda ürünler sergilenecektir.

10. Derebaca Deneyim Yolu: 720 m²

Yaklaşık 100m'lik kısmı turizme açılacak olan Derebaca Ağız Maden Ocağı ile ilişkili olan bu alanda ocağa girmeden önce de kömür işleme deneyiminin izlenebileceği, ürünler sergileneceği gibi orijinal halindeki ray hattı döşenecek ve dekoviller yardımıyla hareketi sağlanacaktır.

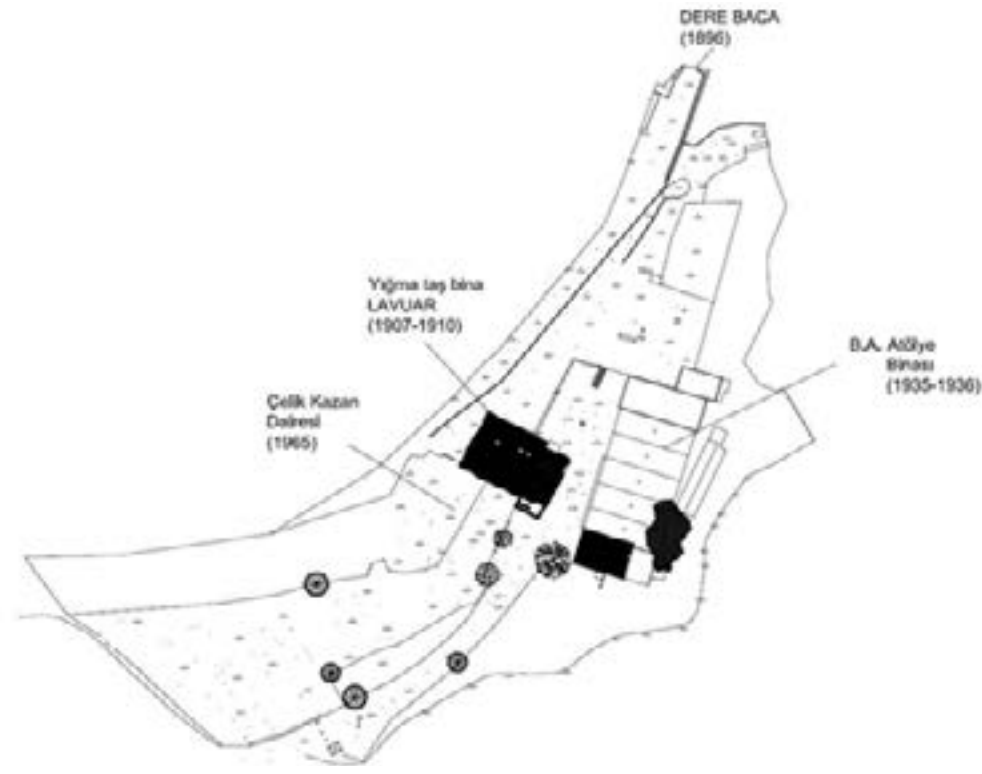
ÇEVRE DÜZENLEME VE PEYZAJ KARARLARI

Giriş

Çevre düzenlemesine konu olan alan, Zonguldak İli, Merkez'de 114 Ada ve 25 Parselde, 63 No'lu maden ocağı veya Derebaca veya bir zamanlar sahibinin adı ile anılan Rombaki madeni giriş kapısı 1907 yapım tarihli yığma taş Lavuar binası ve 1936 yapımı betonarme Kagir atölye binaları ve çeşitli müştemilatları ve muhdesleri barındıran Üzülmüş Vadisi'nin günümüze son derece yıpranmış ve tükenmek üzere ulaşan binalar grubu ve alanlarıdır.

Amaç

Yerleşkenin yer aldığı coğrafi, topografik, hidrolojik değerler, aktif geçmişi ve terkedildikten günümüze kadar olan terkedilmişlik döneminin bıraktığı, görünen ve görünmeyen izler ile yeni işlevler peyzaj tasarımının geliştirilmesinde temel motivasyon unsurlarıdır.

Lavuar, “çamaşırhane” Türkçe karşılığı ile Fransızca “Lavoire” kelimesinden madencilik jargonuna yerleşmiş madenden çıkarılan ham kömürün (Tüvenan kömür) yıkandığı, tasnif edildiği ve zenginleştirildiği bina ve binalar kompleksidir. Kelimenin barındırdığı yıkama ve tasnif ve zenginleştirme kavramları peyzajın dilinin ve ruhunun dile getirilmesinde başat kavram olarak kullanılmıştır. Sahada yapılan ilk ziyarette Derebaca girişi yakınlarında duyulan şırıltılı su sesi(video lavuar musiki) kompleksin bulunduğu mevkiinin hidrolojik değerleri konusunda hem bilgi vermekte hem de geçmiş ve bugün arasındaki zamansal akışı sürdürmektedir. Çevredeki yerel ve çılgın, adeta yağmur ormanları gürbüzlüğündeki flora bir yandan organik karbon dünyasının görselini sunarken milyonlarca yılda oluşmuş yeraltı inorganik karbon dünyası ve bu iki dünya üzerinde sürmüş ve sürececek insan faaliyetleri konusunda hassas duygusal mekânsal kurgulanmalara vesile olacaktır. Açık alan tasarımının uğraştığı ve esas olarak varmak istediği bütünsellik ekolojik ve sınai geri plan önünde duygusal kurguyu sahnelemektir.

Açık alan kurgusu

Kuzeye doğru yükselerek uzanan vadiyi Doğu ve batı yamaçları arasındaki dere hattı ikiye bölmektedir. Doğuya bakan yamaçta Derebaca maden girişi ,batı bakılı yamaçta ise Atölye binası yer almaktadır. Maden ve Lavuar binası bir anlamda geçmiş, Atölye binası yakın geçmiş, ,açık alanlar silsilesi günümüzü anlatırken çevredeki yoğun bitki örtüsü ve dehlizlerde dingin bir musiki ile durmadan akan yerüstü ve yer altı suları 4'üncü boyutu dillendirmektedir. Bu neden ile var olan su potansiyeli açık alanlara farklı boyutlarda birikmekte, yüzeyler oluşturmakta (Doğal su rezervi alanı), sızmakta (Gezi tüneli),akmakta (Su girişleri) ve doğası gereği alanı boyulu boyunca geçerek(ıslak alanlar) yeraltı sistemlerine geçerek (Otopark alanı dehliz ağızları) kaybolmakta ve denize ulaşmaktadır.

Vadiden gelen sürekli yer altı ve yer üstü suyunun büyük kısmı arazi dışındaki yeraltı kanal sistemine geçerken bir kısmı arsa içine alınarak arsanın en kuzey parçasında (Maden girişi yanı) doğal su rezervi ve arkadaki doğal bitki örtüsünün yansıtılacağı, içinde sergi unsurlarının yer alacağı istendiğinde içine yalın ayak girilebilecek anı ve düşünme alanına dönüştürülmüştür. Doğu tarafındaki küçük dik yamaçta tasarlanan yeşil amfi madeni ve Rombaki konutunun bulunduğu yamaçları tam ekran görebilecek konumdadır. Amfinin hemen solundaki performans aktivitelerinin sunulacağı sahne ise yine içine yalın ayak (özellikle çocuklar için) girilebilen sığ yansıma (refleksiyon) havuzudur. Performans aktiviteleri boyunca su basit bir düzenele boşaltılır ve havuz sahne halini alır. Performans bitiminde su tekrar yerine gelir. Bu iki havuz arasındaki dar alanda duran ziyaretçi sağında ve solundaki farklı tondaki su yüzeyleri arasında yer ve zaman konusunda düşüncelere dalar, geçmişin hatıralarını ve güncel hayatın akışına katılır.

Doğal su rezervinden tıpkı Zonguldak çevresindeki doğal şelaleler gibi taşları yalayarak gezi tüneline giren ıslaklık yeraltı bahçesini nemi ile besler ve tavandaki mevcut boşlukları takip eden ve tekrarlayan düzen içindeki ışıklıklar sayesinde zengin bir yeraltı florası oluşturur, Lavuar binası ile atölye arasındaki meydana kullanıcıların ayak tabanlarını ıslatır, su girişlerinden akarak otopark kuzey ucunda en alt kotta kömür yığınlarını yıkayarak yeraltında kaybolur.

Benzer biçimde Derebaca içinden bir tahliye kanalı vasıtası ile çıkan yeraltı maden suyu alanı kat ederek çocuk bahçesi önünde otopark uç kısmında yer alan dehliz önünde kömür yığını yıkar ve yeraltında kaybolur.

Böylelikle iki farklı kaynaktan gelen doğal su, kuruluş amacı kömür yıkamak olan binanın önünde asli işlevini yerine getirerek sahneyi terk eder.

Materyal

Projede temel olarak 5 malzeme kullanılmıştır.

1. Bazalt taşı : Zonguldak bir bazalt şehridir. Birçok bazalt jeolojik formasyonu bulunmaktadır ve bir zamanlar madenciliği de yapılmıştır. Renk olarak ta projenin ruhuna uygundur. Mekanlara göre çeşitli yüzey işlemleri kullanılacaktır.
2. Mıcır-iri dere kumu : Geniş alanların özellikle bakım bağlamında düzenlenmesinde kullanıcı konforunu da gözeterek(mekana göre farklı dane boyutlarında) kullanılacaktır. Maden ve demiryolu tesislerinde esas olarak kullanılan zemin malzemesidir.
3. Doğal taş : Saha genelinde kötü işçilikle oluşturulmuş duvarlar mevcuttur. Yeni yapılacak bazı duvarlarda istenen kalitede kullanılacaktır. Değerli izler barındıran duvarlar ya korunacak veya malzemeleri saha içinde değerlendirilecektir.

Fotoğraf 16.
Doğal Taş Duvarlar

4. Çelik : Farklı tür ve yüzeylerde genel olarak paslandırılmış olarak kullanılması düşünülen endüstriyel malzemedir (Raylar, sergileme elemanı altlıkları, su kirişleri, duvar kaplamaları, yapısal elemanların peyzaj çizgilerine dönüştürülmesi vb.).

Fotoğraf 17. Alandaki Çelik Materyaller

Fotoğraf 18. Alandaki Çelik Materyaller

5. Kömür : Yığınlar halinde belirlenen alanlara serilecektir. (50/100 mm kömürlere “blok” ismi verilmekte, gemi ve lokomotif kazanları için ayrılmaktadır. Buna krible kömür de denir. Daha ufak parçalar 18/50 mm olanlara “ceviz” ismi verilir. 10/18 mm olanlara “fındık” denir ve 0/10 mm olanlara ise “Zerodis” kömür denir.)

Fotoğraf 19. Kömür

Bitkilendirme:

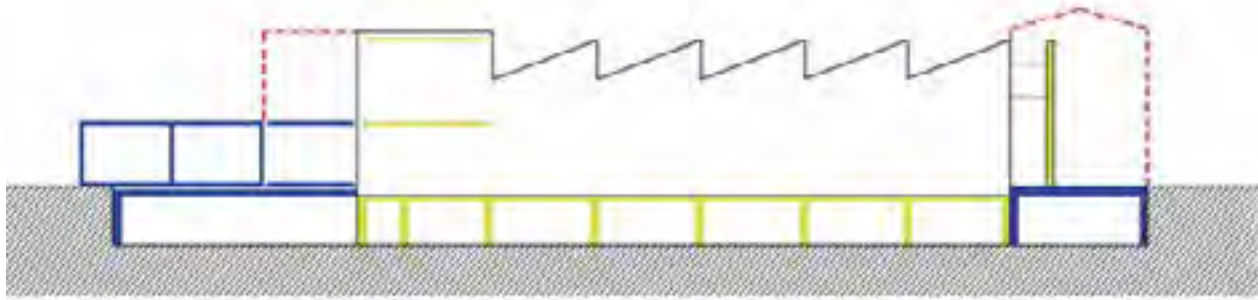
Esas olarak yakın çevredeki flora unsurları kullanılacaktır. Kayın, Gürgen, Porsuk ağacı, Akçaağaç, Orman gülleri, eğrelti otları vb.

ÜZÜLMEZ MEKANİZASYON ATÖLYESİ MÜDAHALE KARARLARI

Temel İlkeler

Atölye Binasının günümüzdeki mevcut dokuları, izleri ile korunması, böylelikle geçmişe ait tüm izleri günümüze yansıtabilmesi için sağlamlaştırma, güçlendirme, yenileme ve bütünleme müdahalelerini içererek onarılması ve çok amaçlı bir kültür-etkinlik alanına dönüşmesi hedeflenmektedir.

KORUNACAK YAPI ———
MUHDES EKLENTİLER - - - - -
ASLINA UYGUN YENİDEN YAPILACAK ———
ÇAĞDAŞ EKLER ———

Muhdes Eklentiler

Yapıya fiziksel ya da teknik ve estetik bütünlük açısından zarar veren, geçmişinin aksettirilmesinde önemli olmayan veya dönemi hakkında bilgi vermeyen, çoğunlukla vasıfsız ve yıkık durumdaki eklenti (muhdes) vb. unsurlar kaldırılacaktır.

Niteliksiz dönem eki duvarlar, betonarme kolon ve kirişler özgün yapıya zarar vermeden keser, kazma, kürek gibi el aletleri kullanılarak sökülecek. Molozlar inşaat mahallinden uzaklaştırılacak.

Çağdaş Ekler

Yapının KUZUY CEPHESİ muhdes eklerinin kaldırılarak yerine yapının giriş, karşılama alanlarını oluşturacak hafif, şeffaf malzemelerle oluşturulacak çağdaş ek yapılacaktır.

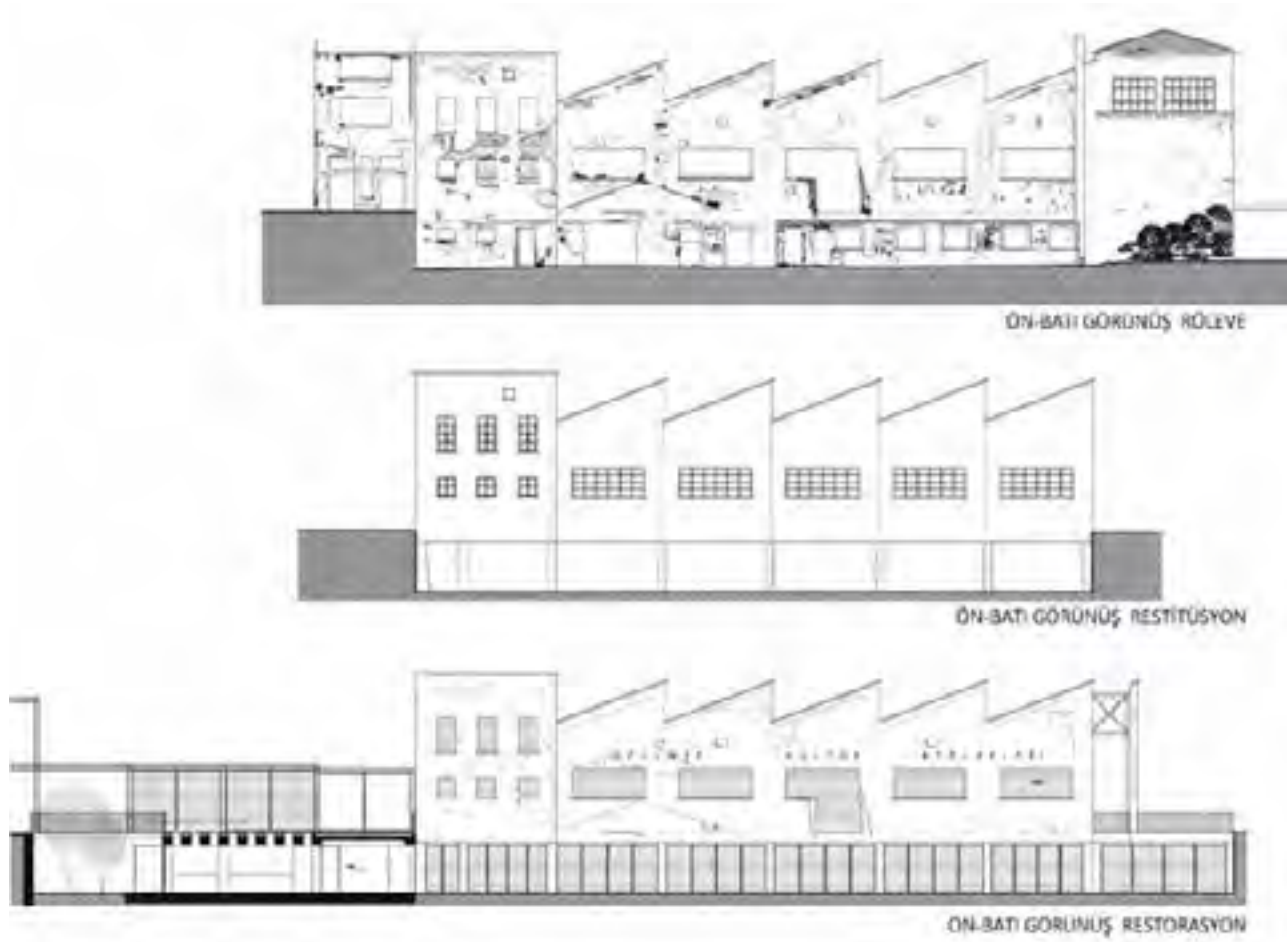
Yapının GÜNEY CEPHESİ muhdes eklerinin kaldırılarak, zemin kattan ana salonun kullanımına verilecek tüm vadinin izlenebileceği bir teras haline getirilecektir. Aynı zamanda muhdes ekler dolayısı ile özelliğini yitirmiş güney cephe yerine çağdaş sistemler ile hafif - şeffaf bir cephe ve 1957 dönemi güney cephesi (restitüsyon projesine uygun) sergilenme amaçlı bir miktar yapıdan koparılmış şekilde konumlandırılarak zamanın izlerinin deneyimlenebileceği bir alanına dönüşmesi planlanmaktadır.

Yapının DOĞU CEPHESİ soyunma alanlarının yer aldığı, taşıyıcı sistemi oldukça yıpranmış ve kısmi olarak çatı örtüsü bulunmayan niteliksiz baraka yapısı etrafına zarar vermeyecek yöntemlerle yıkılacaktır.

Yeni işlevlendirme dolayısı ile depo, teknik alan ve çalışanlar için soyunma alanlarının gerekli olması ve konumunun bu işlevler için uygun olması nedeni ile bu yapının aynı kütleli izlerinde hafif strüktürlü çağdaş ek yapılacaktır.

Zemin kat duvarları 1963 yılına ait fotoğrafları referans alınarak muhdes kabul edilerek (restitüsyon projesine uygun) ana taşıyıcılar hariç tüm duvarlar kaldırılmıştır. Taşıyıcı sistemi güçlendirilerek tek mekan haline getirilecek, dış cephe koşullarından korunabilmesi için çağdaş hafif-şeffaf ve açılır cephe sistemleri yapılacaktır.

Yapının sert peyzaj düzenlemesinde zemin ve 1.katı arasındaki kot bağlantısını kuran 0,00 kotu döşeme ve dış merdiven taşıyıcı sitemindeki zayıflık ve hasar nedeni ile yenilenecektir. Bu yenileme sırasında engelli ulaşım düzenlemeleri de geliştirilecektir.

Yapısal İlkeler

Zemin ve Temel

Projelendirme süresince, yapının temelleri hakkında kesin bir bilgi elde edilememiştir.

Restorasyon çalışmaları öncesinde, yapılacak temel keşif çalışmaları (temel muayene çukurları, sondajlar) sonucu yeni temel sistemi ya da mevcut temel sisteminin güçlendirilmesi alternatifleri geliştirilecektir.

Yalıtım

Yapı dış duvarlarının toprak altında kalan kısımlarına ısı ve su yalıtımı yapılacaktır.

Drenaj

Saha altından geçmekte olan su drenajı gerekli ölçümlerin yapılmasıyla ıslah edilecek ve kapalı bir boru sistemi ile sahadan atılacaktır. Mevcut saha alanındaki su kanalı ve benzeri boşluklar sıkıştırılmış blokaj dolgu ile doldurulacaktır. Gerekli yağmur suyu ve kanalizasyon altyapısı projelendirilecektir.

Kolon, Kiriş ve Perde

Genel olarak mevcut atölye binası statik sistem yenilenmesinde amaçlanan mevcut betonarme kolon, kiriş ve perde sistemini taşıyıcılık açısından yok saymak, yeni yerleştirilecek çelik sistemin hem kendini hem de betonarme bina kütesinin hem yer çekimi hem de deprem yükleri karşılanacak şekilde desteklemek olacaktır.

Mevcut betonarme atölye binası ana holü taşıyıcı sistemi çelik çerçeve sistemleri ile yeniden yapılandırılacaktır. Mevcut betonarme kolonların çevresine bütün yük alınacak şekilde çelik kolonlar yerleştirilecektir. Mevcut betonarme kirişler rijitlik ve mukavemet açısından eş değer çelik kirişler ile desteklenecektir. Deprem yükleri için her iki yatay doğrultuda çelik çaprazlar yerleştirilecektir.

Döşeme ve Merdiven

Korunacak

Mevcut betonarme atölye binası ana hol döşemesi, temel analizleri ve onarımlarından sonra hasar alan kısımları onararak iyileştirme yapılacak, yeni ihtiyaçtan doğan tüm mekanik ve elektrik sistemlerin de sağlanması sonrasında kaplama olarak 10cm yüzey sertleştiricili şap dökülecektir.

Yenilenecek

Yapının asma kat döşemesi ve merdiveni hasarlı olduğundan ve yapıyı hafifletebilmek için betonarme döşemeler kaldırılacak yerlerine kompozit çelik döşeme sistemi ve hafif çelik malzemeler ile merdiven yapılacaktır.

Özgün taşıyıcı elemanların zarar görmemesi için kaldırma işlemi oldukça yavaş, kontrollü ve çok aşamalı şekilde gerçekleştirilecek. Mevcut betonarme kolonların çevresine bütün yük alınacak şekilde çelik kolonlar yerleştirilecektir.

Duvarlar, Cepheler

Korunacak

Atölye binasını ve ana holünü çevreleyen mevcut duvarlar da kolon ve kirişlerdeki statik sistem yenilemesinin devamı olarak çelik kolon ve kirişler ile hem duvarları taşıyacak hem de mevcutta yok olmuş pencereler yerine yapılacak pencere sistemlerini taşıyacak şekilde desteklenerek korunacaktır.

Kaldırılacak

-Hafif çelik malzemeler ile yeniden yapılacak asma kat döşemesi ile birlikte, bu döşemeye teması olan niteliksiz duvarlar mevcut taşıyıcı kolonlardan ayrılarak, kaldırılarak hafif alçı panel sistemler ile yeni işleve uygun yeniden yapılacaktır.

-Yapının güney cephesinde bulunan muhdes ek dolayısı ile özelliğini yitirmiş cephe sistemi kaldırılacaktır. Restitüsyonuna uygun hali sergilenme amaçlı bir miktar yapıdan kopararak çelik taşıyıcı sistem ile tekrar yapılacaktır. Sökülmüş duvarın yerine ise yeni sistemlere uygun çelik bir cephe sistemi eklenecektir. (Detaylar için bakınız restorasyon projesi ve raporu)

Çatı

Mevcut durumda su ya da ısı yalıtımı olmadığı gözlemlenen betonarme çatı döşemesi üzerine hafif malzeme ile yalıtım sağlayıcı kaplama yapılacaktır.

Tamamı sökülmüş oluk, dere ve yağmur inişleri uygun ve mümkün olduğunca gizli detayda metal , çinko malzemededen yeniden yapılacaktır.

İniş boruları cepheye en az zarar verecek şekilde ve tercihen en az görünür doğu cepheye eğim verilerek monte edilecektir.

Malzeme Sorunlarına Yönelik Müdahale Kararları

Badana, Sıva, Boyalı Sıva Elemanlara Yönelik Koruma ve Müdahale Kararları

Restorasyon uygulamasına başlamadan önce harç ve sıvaları oluşturan bileşenlerin türleri ve karışım içindeki oranları, laboratuvar testleri ile raporlandırılacak ve uygulamalarda bu raporlara uygun harç ve sıva kullanılacak.

Korunacak

Mevcut boyalı ve sıvalı yüzeylerde sıva kabarması, bitkilenme, mikrobiyolojik oluşum, niteliksiz onarım, paslanma, tuzlanma, aşınma ve kirlilik tabakaları üzerinde mikro kumlama yöntemi kullanılarak gerekli temizlik işlemleri yapılacaktır.

Yenilenecek

Sıva kabarmalarının ya da ayrılma görülen yerlerde gerekli sağlamlaştırma işlemi yapıldıktan sonra dökülmüş olan alanlarda bordür yapılacaktır.

Raspa işleminden sonra, ortaya çıkan betonarme ya da tuğla yüzeylerde boşalan derz harçlar tamamlanacak, dayanıklılığını yitirmiş olan tuğlalar yenisi ile değiştirilecektir.

Temizlenen ve sağlamlaştırılan yüzey üzerine beyaz çimentolu yeni sıva yapılacak; üzerine iki kat, seyreltilmiş ve su bazlı boya uygulanacaktır.

Mevcut boya ile yeni boya birleşim yerleri temiz bir şekilde bitirilecek, mevcut boya üzerine yeni boya yapılmayacaktır.

İç cephelerde dış etkenlerden korumak için su itici, yüzey koruyucu, tozuma önleyici, şeffaf özelliklere sahip nano teknolojik bir koruma ürünü uygulanacaktır.

Dış cephelerde dış etkenlerden korumak için su itici, yüzey koruyucu, tozuma önleyici, şeffaf özelliklere sahip nano teknolojik bir koruma ürünü uygulanacaktır.

Sıvalı ve boyalı tavanlarda duvarlarda verilen temizlik ve sağlamlaştırma önerileri geçerlidir.

Metal Elemanlara Yönelik Koruma ve Müdahale Kararları

Endüstriyel taşıma sistemi olarak kullanılmış olan günümüzde çok büyük kısmı yerinde bulunmayan çelik profil ray sistemlerine ait niteliksiz metal elemanlar yapıya zarar vermeyecek yöntemlerle sökülecektir.

Demir doğrama, parmaklık, ahşap çıta, ahşap kontrplak vs. muhdes kalıntılar yapıya zarar vermeyecek yöntemlerle sökülecektir.

Pencere ve Kapılar

Pencereler

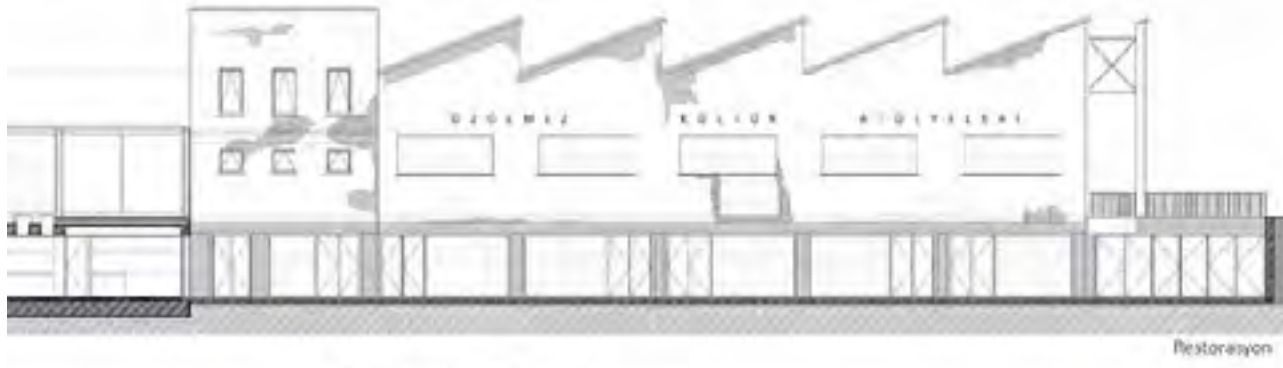
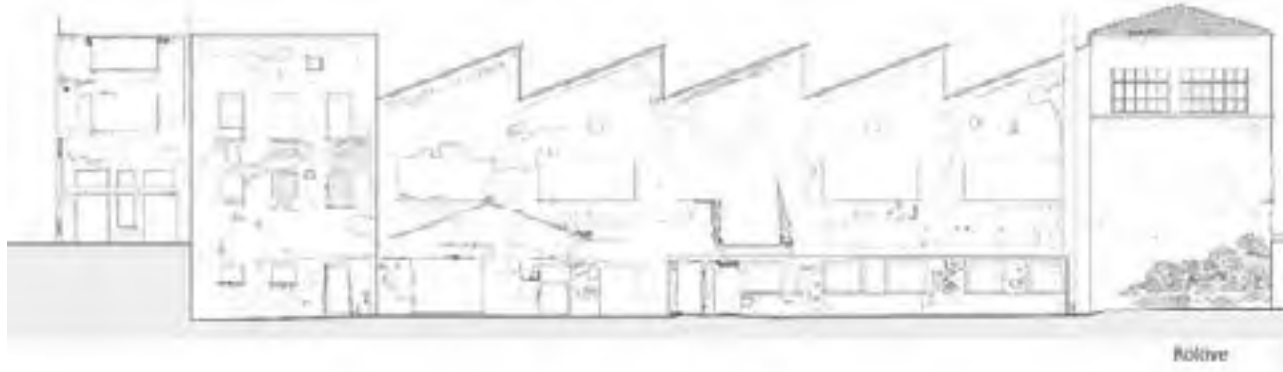
Yapıya ait tüm pencereler hasarlı veya yerinde mevcut değildir.

Temel müdahale kararlarında yapının mevcut hali ile korunması ve eklentilerin çağdaş ve hafif malzemeler ile ayrışması prensibine uygun olarak pencere açıklıklarının da bakım ve iyileştirmesinin yapılarak olduğu gibi korunması ile yeni çelik taşıyıcı sisteme entegre mümkün olduğunca yekpare şeffaf açıklıklar olarak yenilenecektir.

Kapılar

Yapıya ait tüm kapılar hasarlı veya yerinde mevcut değildir.

Temel müdahale kararlarında yapının mevcut hali ile korunması ve eklentilerin çağdaş ve hafif malzemeler ile ayrışması prensibine uygun olarak kapılar özgün malzeme ve farklı detayda yenilenecektir.

MEVCUT DUVARLAR: KORUNACAK

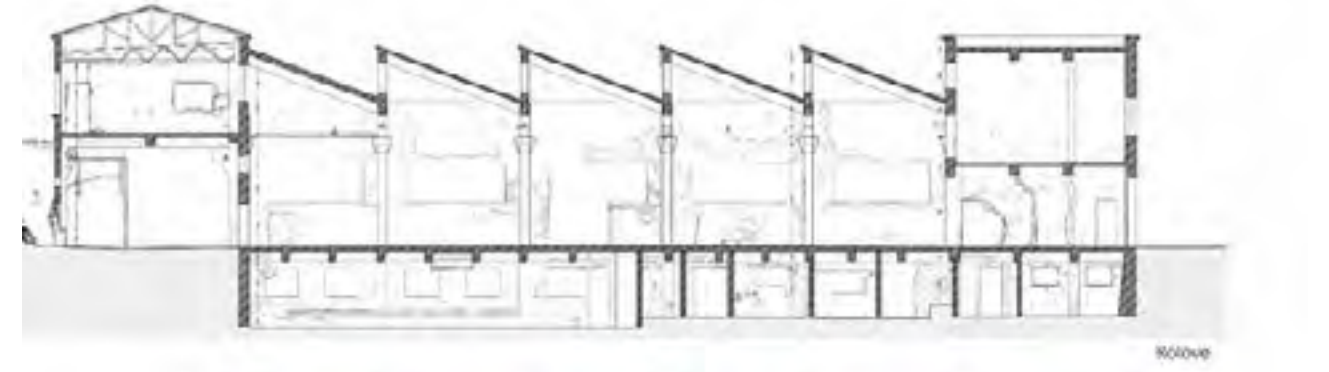
+ Temizleme

+Yenileme (sıva kabarmaları yada ayrılmaları görünen yerler)

+Şeffaf su itici, yüzey koruyucu

Ön Görünüş (Batı Görünüşü)

MEVCUT DUVARLAR: KORUNACAK

+ Temizleme

+Yenileme (sıva kabarmaları yada ayrılmaları görünen yerler)

+Şeffaf su itici, yüzey koruyucu

Ön (Batı) Cephesi İç Görünüşü

Yeniden İşlevlendirme ve Kullanım Kararları

Açık hava sergi alanına dönüştürülecek kültür vadisi içerisinde Atölye Binası'nın da ana işlev olarak kömürün ve bu yapıların tarihi sürecini anlatan bir müze olarak kullanılması, aynı zamanda çok amaçlı bir sosyokültürel etkinlik alanına dönüşmesi hedeflenmektedir.

570m² kullanım alanı bulunan ana salon, yemek hizmeti de verebilecek şekilde organize edilmiş ve ana konsept olarak Müze-Restoran işlevi ile kullanılması uygun görülmüştür. Kompleksin yeme-içme işlevini de barındırıyor olmasına rağmen ana işlevi ve algısı müze – sergileme üzerinden olmalıdır. Bu bağlamda salonun giriş hattını karşılayan, sonunda etkinlik terasına ulaşan hattın ana sergi alanı olarak kullanılması planlanmaktadır. Mevcut yapıda bulunmasına rağmen yapılar koruma altına alınmadan çalınmış olan ray hatları sergileme amaçlı yeniden imal edilecek ve ray hattı üzerinde hareketli kömür çıkarma ve yıkamada kullanılmış ürünler sergilenebilecektir. Salonun cephe alan doğu ve batı hatları yeme-içme işlevine yönelik masa yerleşimine ayrılmıştır.

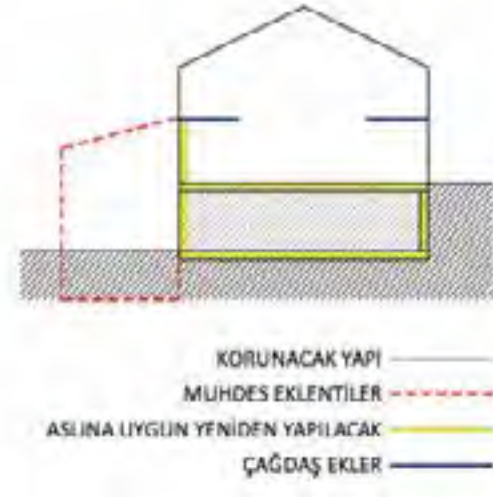
Aynı zamanda salonun farklı işlevlere de hizmet verebilmesi için ana aks üzerindeki sergileme elemanları hareket edebilecek şekilde detaylandırılmaktadır. Salon içerisindeki masa ve sandalyeler danışma yanından ulaşılan ek depo yapısına taşınabilecektir, hareketli tefrişler taşımaya uygun özelliklerde seçilmelidir. Depo alanı brüt 90m² olup, bir adet 35m², iki adet 13m² net kullanım alanlı odadan oluşmaktadır.

LAVUAR BİNASI MÜDAHALE KARARLARI

TEMEL İLKELER

Lavuar Binasının niteliksiz dönem eklerinden temizlenerek ortaya çıkarılması, en az müdahale ile korunması, böylelikle geçmişe ait tüm izleri günümüze yansıtabilmesi için sağlamlaştırma, güçlendirme, yenileme ve bütünleme müdahalelerini içererek onarılması ve Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezi'ne dönüşmesi hedeflenmektedir.

Muhdes Eklentiler

Yapıya fiziksel ya da teknik ve estetik bütünlük açısından zarar veren, geçmişinin aksettirilmesinde önemli olmayan veya dönemi hakkında bilgi vermeyen, çoğunlukla vasıfsız ve yıkık durumdaki eklenti (muhtes) vb. unsurlar kaldırılacaktır. Niteliksiz dönem eki duvarlar, betonarme kolon ve kirişler özgün yapıya zarar vermeden keser, kazma, kürek gibi el aletleri kullanılarak sökülecek. Molozlar inşaat mahallinden uzaklaştırılacak.

1957 dönemi atölye binasının inşası ile doğu cephesine eklenmiş tuğla ve ahşap dikmelerden oluşan, yıkık durumdaki eklenti (muhtes) kaldırılacaktır.

Yapı içerisindeki 1957 dönemi muhtes duvar ve döşeme ekleri kaldırılacaktır.

1957 dönemi atölye binasının inşası ile -3,81 kotundan 0,00 kotuna kadar doldurulmuş olan şist atık alanı açılarak 1907 dönemi restitüsyon projeleri baz alınarak eski kot (-3,81) da kullanıma açılacaktır.

Çağdaş Ekler

Mevcut çelik taşıyıcı sistemde bulunan +4,42 kotu kirişleri üzerine sergi alanı olarak kullanılacak yapının 0,00 kotu giriş kısmının tanımlanabilmesi, mekan hacminin daha iyi algılanabilmesinin sağlanabileceği kısmi hafif, şeffaf asma kat döşemesi ve merdiven oluşturulacaktır.

Yapısal İlkeler

Zemin ve Temel:

Projelendirme süresince, yapının temelleri hakkında kesin bir bilgi elde edilememiştir.

Restorasyon çalışmaları öncesinde, yapılacak temel keşif çalışmaları (temel muayene çukurları, sondajlar) sonucu yeni temel sistemi ya da mevcut temel sisteminin güçlendirilmesi alternatifleri geliştirilecektir.

Yalıtım

Yapı dış duvarlarının toprak altında kalan kısımlarına ısı ve su yalıtımı yapılacaktır.

Drenaj

Saha altından geçmekte olan su drenajı gerekli ölçümlerin yapılmasıyla ıslah edilecek ve kapalı bir boru sistemi ile sahadan atılacaktır. Mevcut saha alanındaki su kanalı ve benzeri boşluklar sıkıştırılmış blokaj dolgu ile doldurulacaktır. Gerekli yağmur suyu ve kanalizasyon altyapısı projelendirilecektir.

Yığma Dış Cephe Duvarları

Mevcut binanın taş duvarlarının yeterli kapasiteye sahip olduğu görülmüş ve yer yer tamiratlar ile bütünlüğünün korunması sağlanacaktır. Restorasyon uygulamasına başlamadan önce, laboratuvar testleri ile yapıda kullanılan taş cinsleri raporlandırılacak.

Çelik Taşıyıcı Sistem

Taşıyıcı sistemi oluşturan çelik kiriş, kolon sistemi aslına uyulacak şekilde onarılacak, mevcut taş duvarların düzlem dışı desteklenmesi sağlanacak şekilde ankraj noktalarından güçlendirilecektir.

Niteliksiz Ekler

Niteliksiz metal elemanlar yapıya zarar vermeyecek yöntemlerle sökülecek.

Temizleme ve Koruma

Korozyon oluşumları ve boya tabakaları kimyasal (boya sökücü) ve mekanik (çelik tel fırça, bisturi vb.) yöntemler kullanılarak, metal yüzeylere zarar vermeden patinaya kadar temizlenecek.

Ulaşılmaz güç bölgelerde iğne uçlu tabancalar kullanılacak.

Temizleme işlemleri sırasında çıkan tozlar, etanol ile silinecek.

Temizlenen yüzeylere antipas uygulanarak dış etkenlere dayanıklı, epoksi esaslı mat boyalar ile boyanacak.

Sağlamlaştırma

Metal elemanlar üzerinde bulunan çatlak ve delikler kimyasallarla doldurularak kapatılacak.

Yeniden Üretim

Korunamayacak kadar hasarlı olan ya da kaybolmuş metal elemanlar restorasyon projesine uygun detaylarla yeniden üretilecek. Eklenen kısımların özgün malzemeden ayrılabilmesi için uygulama sırasında proje müellifi tarafından çözüm üretilecek.

Çatı

Hasarlı ahşap taşıyıcı çatı konstrüksiyonu 1907 restitüsyonuna uygun yenilenecektir. (Marsilya kiremiti, su yalıtımı, ısı yalıtımı, kaplama tahtası, ahşap oturtma çatı - projesine göre üretilecektir-)

Tamamı sökülmüş oluk, dere ve yağmur inişleri uygun detayda metal , çinko malzemeden yeniden yapılacaktır.

İniş boruları cepheye en az zarar verecek şekilde monte edilecektir.

MALZEME SORUNLARINA YÖNELİK MÜDAHALE KARARLARI

Taş Elemanlara Yönelik Koruma e Müdahale Kararları

Restorasyon uygulamasına başlamadan önce, laboratuvar testleri ile yapıda kullanılan taş cinsleri raporlandırılacak. Taş korumada uygulanacak müdahale yöntemlerine karar vermeden önce taş cinsleri, bozulma çeşitleri ve bozulma derinliklerinin belirlenmesi için gerekli deney ve araştırmalar yapılacaktır.

Niteliksiz Ekler

Niteliksiz taşlarla yapılan müdahaleler yapıya zarar vermeyecek mekanik yöntemlerle sökülecek.

Temizleme

Taş temizlemede, mekanik temizleme, atomize su ile yıkama, lazer ile temizleme, kontrollü kumlama, kimyasal temizleme, biyolojik temizleme ve tuz çıkarma teknikleri mevcut durum analizlerine göre belirlenecektir.

Mekanik Temizleme

Patina / kir tabakasının yapının bütüncül olarak algılanmasına veya önemli detaylarının seçilmesine engel oluşturduğu durumlarda temizlik gerekli görülürse, taşın ve kirin türüne uygun olarak çeşitli aletler yardımıyla elle mekanik temizlik gerçekleştirilecektir.

Atomize Su ile Temizlik

Yüzeydeki çözünabilir kirlilikleri ve taş ile tam olarak bağ kurmamış kirlilikleri uzaklaştırmak için atomize su ile temizlik yapılacaktır.

Su yüzeye atomize (zerrecikler halinde) püskürtülecektir.

Atomize (zerrecikler halinde) olarak yıkanan yüzey küçük el fırçaları, diş fırçası vb. aletlerle fırçalanacaktır.

Su zerrecikleri yüzeye direkt olarak püskürtülmeyecek ve bu yöntem çok yıpranmış taşlara uygulanmayacaktır.

2 ATM basınç geçmeyecek, buhar basıncı ayarlanabilecektir.

Uygulama özellikle soğuk hava şartlarında (+20°C altında) uygulanmayacaktır.

Kimyasal Temizleme

Taş yüzeyinden, kir, tuz birikintileri, mantar, bakteri ve benzeri biyolojik oluşumları uzaklaştırmak amacıyla kullanılacaktır.

Kimyasallar kirin niteliğine göre koruma kimyacıları tarafından hazırlanacaktır.

Kimyasal temizleyiciler, önceden ıslatılmış taş yüzeyine fırça, sprey veya folyo şeklinde uygulanıp, bir süre bekletilecektir.

Yumuşayan kir fırça ve sünger yardımı ile yüzeyden alınacaktır.

Taşın yüzeyinde kimyasal kalmamasına dikkat edilecektir.

Kimyasal temizlik en son çare olarak önerilecektir. Mekanik temizleme yöntemleri ile temizlenmesi mümkün olmayan durumlarda proje müellifinin denetiminde uygulanacaktır.

Biyolojik Temizleme

Biyosit türü bitki öldürücü ürünler kullanılacaktır.

Hazırlanan çözeltiler püskürtme yöntemi ile yüzeylere uygulanacaktır.

Yumuşak kıl fırça yardımı ile yüzeyden temizlenecektir.

Tuz çıkarma

Taşın gözeneklerinde birikmiş suda çözünebilen tuzların miktarını azaltmak için müdahale edilecektir.

Tuz çıkarma işlemi öncesinde tuzun kaynağı saptanacaktır.

Atomize su ile tuzlanan yüzey nemlendirilecektir. Bu yüzey distile su ve kağıt hamuru ile kaplanacaktır. Bu sayede tuzun emdirilmesi sağlanacaktır.

Bu işlem yüzeyde çiçeklenme kalmayana kadar tekrar edecektir.

Uygulama özellikle soğuk hava şartlarında (+16°C altında) uygulanmayacaktır.

Sağlamlaştırma, Bütünlüğü Koruma

Çatlak ve Yarıkların Onarılması

Çatlak ve yarıkların doldurulması için özgün malzeme ile uyumlu harç hazırlanacak. Hazırlanan harcın bileşimi proje müellifince onaylanacak.

Bütünlüğü Koruma

Korunamayacak durumda olan taşlar yapıdan uzaklaştırılacak yerine aynı tür ya da benzer nitelikli taş koyulacak.

Bozulan taşlar keski çekiç gibi el aletleri ile yapıdan uzaklaştırılacak.

Taşın çıkarıldığı kısım fırça ile temizlenecek.

Aynı tür taş ya da benzer nitelikli taş, ahşap kamalarla desteklenerek yerine yerleştirilecek.

Restorasyon uygulaması aşamasında özgün harçtan alınan numunelerle yapılacak analizler sonrasında uygun harç hazırlanacak.

Yeni kullanılacak taşın cinsine ve dokusuna uygulama sırasında proje müellifi tarafından karar verilecektir.

Kırılan ve Kopan Parçaların Onarımı

Kırılan taşlar ve kopan taşlar metal kenetlerle ya da uygun yapıştırıcılarla birleştirilecek.

Sağlamlaştırma

Taşın mukavemetini kaybettiğinin saptanması durumunda malzeme içine nüfuz edecek organik ve inorganik sağlamlaştırıcılar kullanılacak. Sağlamlaştırılan taşların mukavemetinin özgün taşların mukavemet değerini geçmemesi ve strüktürel olarak birlikte çalışması sağlanacak.

Sağlamlaştırıcılar, taş yüzeyine fırçayla emdirme, atomize uygulama ve kılcallıkla emdirme metotları ile uygulanacak.

Uygulama yapılırken ortamın nem ve ısı değerlerinin uygunluğu kontrol edilecek.

Uygulama yapılacak yüzey temiz ve kuru olacak.

Uygulama sonrasında (en az 48 saat) yüzeyler yağmur ve rüzgardan korunacak.

Yüzey Koruma

Temizlenmiş ve sağlamlaştırılmış yüzeyleri, suya, kire ve tuz oluşumuna karşı korumak amacıyla su itici kimyasal koruma uygulanacaktır.

Tuğla Elemanlara Yönelik Koruma ve Müdahale Kararları

Restorasyon uygulamalarında kullanılacak tüm tuğlalar özgün yapıda kullanılan nitelikte ve boyutta ürettirilecek. Yeni üretilen tuğlaların, özgün malzemeden ayrılabilmesi için işaret koyulacak.

Niteliksiz Ekler

Niteliksiz tuğla ile yapılan müdahaleler yapıya zarar vermeyecek şekilde sökülecek.

Temizlenme

Tuğla yüzeylerin temizlenmesinde, mekanik temizleme, su ile yıkama, fırça ile temizleme yöntemi, kimyasal temizleme, biyolojik temizleme teknikleri mevcut durum analizlerine göre belirlenecektir.

Bütünleme

Kırılan, Kopan, Eksilen Parçaların Onarımı

Çatlamış ve parça kaybına uğramış olan tuğlalar değiştirilecek.

Eksilen kısımlar özgün tuğla ile aynı nitelik ve boyutta olan tuğlalar ile bütünlenecek.

Yüzey Koruma

Temizlenmiş ve sağlamlaştırılmış yüzeyleri, suya, kire ve tuz oluşumuna karşı korumak amacıyla su itici kimyasal koruma uygulanacaktır.

Badana ,Sıva, Boyalı Sıva Elemanlara Yönelik Koruma ve Müdahale Kararları

Restorasyon uygulamasına başlamadan önce harç ve sıvaları oluşturan bileşenlerin türleri ve karışım içindeki oranları, laboratuvar testleri ile raporlandırılacak ve uygulamalarda bu raporlara uygun harç ve sıva kullanılacak.

Niteliksiz Ekler

İç cephelerdeki mevcut niteliksiz sıvalar ince keski, spatula gibi el aletleri ile kazınacak.

Yenileme

Yeni Derz Yapımı

Derz yapılacak alanlar, sağlam harç yüzeyine kadar temizlenecek.

Özgün harç analizinden alınan karışım oranları dikkate alınarak yeni onarım harcı hazırlanacak.

Onarım harcı, yüzeyden birkaç mm içte bırakılarak gömük derz yapılacak.

Yeni Sıva Yapımı

Kısmen dökülmüş, kabarmış sıvalar ve korunamayacak nitelikteki özgün sıvalar, analizler sonucu belirlenerek hazırlanan sıva ile yenilenecek.

Yeni sıva imalatlarının altına rabbitz teli uygulaması yapılacak.

Yeni Boya Yapımı

Sıvalı yüzey, su esaslı iç cephe boyası ile boyanacak.

Pencere ve Kapılar

Pencereler

Yapıya ait tüm pencereler hasarlı veya yerinde mevcut değildir.

Özgününe uygun detay ve malzemede yenilenecektir. (1907 restitüsyon projesi baz alınacaktır.)

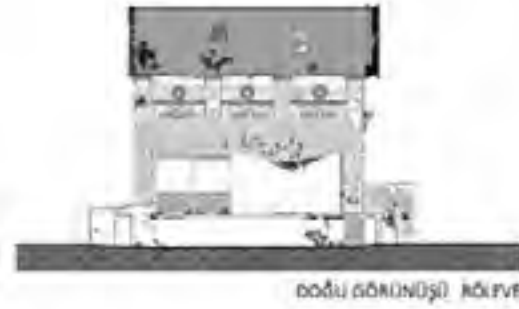
Özgün açıklıklar korunarak çağdaş hafif-şeffaf ve açılır cephe sistemleri yapılacaktır.

Kapılar

Yapıya ait tüm kapılar hasarlı veya yerinde mevcut değildir. İç kapılar projesine uygun malzeme ve detayda imal edilecektir.

KUZİY GÖRÜNÜŞÜ RÖLİVE

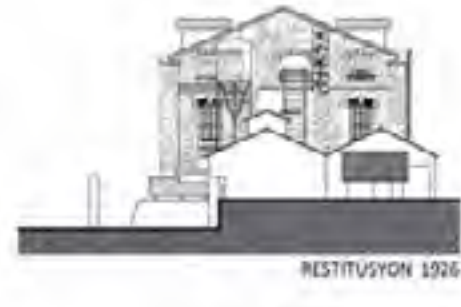
DOĞU GÖRÜNÜŞÜ RÖLİVE

RESTİTÜSYON 1957

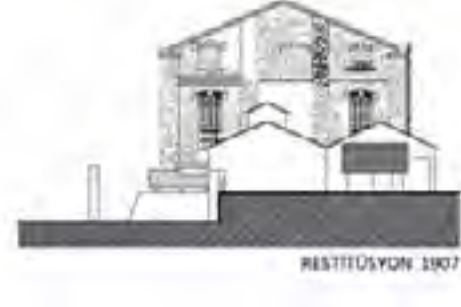
RESTİTÜSYON 1957

RESTİTÜSYON 1926

RESTİTÜSYON 1926

RESTİTÜSYON 1907

RESTİTÜSYON 1907

KUZİY GÖRÜNÜŞÜ RESTORASYON

DOĞU GÖRÜNÜŞÜ RESTORASYON

YENİDEN İŞLEVLENDİRME VE KULLANIM KARARLARI

Açık hava sergi alanına dönüştürülecek kültür vadisi içerisinde Lavuar Binası'nın niteliksiz dönem eklerinden temizlenerek ortaya çıkarılması, en az müdahale ile korunarak maket, fotoğraf ve objelerin sergilenebileceği Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezi'ne dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Doldurulmuş şist alanının da açılması ile 1907 dönemine uygun olarak alt-kamusal meydandan giriş yapılmış, aynı zamanda bu alan giriş, danışma, ofis alanı olarak üst kattaki serginin konumlanacağı ana mekanının hazırlık alanını oluşturmaktadır. Ana sergi holünü barındıran üst kottan açık sergi alanı ve diğer kültürel alanlara çıkış bulunmaktadır. Hem yapının iç algısının hem de sergi alanlarının algısının arttırılabilmesi amacı ile mevcut taşıyıcı giriş kotunda köprü-asma katı eklenmiştir.

Jeopark, bir bölgede bulunan jeolojik miras unsurlarının korunması ve yerel kalkınma için kullanılmasıdır. Bu hali ile jeoparklar doğa koruma, doğa eğitimi ve jeoturizm aracıdır. "Jeolojik park" kelimelerinin birleştirilmiş hali olan "Jeopark", yeryüzünde nadir rastlanan doğal oluşumları bulunduran yerlerin turistik ziyaretler için düzenlenmesiyle oluşturulmaktadır. Jeoparklarda doğal zenginlikler öne çıkarılır, görünür kılınır ve ziyaret için çekici duruma getirilir. Doğal oluşumlar, jeolojik geçmişte dünyanın uzun süre içinde yaşadığı şartların veya geçirdiği çok önemli olayların taş, kayaç, mineral, fosil istifi, yer şekli olarak günümüze kalan izleri, kalıntıları olup, bunlara Jeolojik Miras nitelemesi yapılır.

Zonguldak'ın madencilik kültürü ve jeolojik yapısı ile birlikte mağara turizminin de zengin bir jeolojik miras oluşturduğu görülmektedir. Çok sayıda mağara ve bilhassa Taşkömürünün varlığı önemli ayrıcalıktır. İlaveten, yüz elli yıla varan madencilik kültürü büyük bir birikimdir ve gelecekteki toplum hayatı için yönlendirici olma niteliği taşımaktadır. Mağaralar açısından oldukça zengin olan Zonguldak'ta mağaracılık faaliyetleri Kültür ve Turizm Bakanlığınca ilk kez 1988 yılında başlatılmış ve 7 mağara kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. 1994 yılında İl Turizm Müdürlüğü ve MTA'nın girişimleri ile toplam 19 mağaranın jeolojik etütleri yüzeysel olarak yapılmış bunlardan Gökgöl Mağarası turizm amaçlı olarak ziyarete açılmıştır. Son yıllarda alternatif bir turizm türü olarak gelişme gösteren ve pek çok macera severin ilgisini çeken mağara turizmi 1990'lı yıllardan bu yana turizmi çeşitlendirme politikası güden Kültür ve Turizm Bakanlığının da gündemindedir.

Üzülmez Lavuar Binası ise Zonguldak'ın madencilik kültürü, jeolojik yapısı ve mağaraları gibi jeolojik alanlarının tanıtım ve bilgilendirilmesinin yapılabileceği ziyaretçi merkezi olarak bu olgunun bir parçası olarak projelendirilmektedir.

KAPALI ALAN FONKSİYON DAĞILIMI

Atölye Yapısı 1.853,59 m² brüt kapalı alan, Lavuar Binası 530 m² brüt kapalı alan ve 466,70m² teknik alanlar ile toplam 2850,29 m² yapısal inşaat alanı bulunmaktadır.

Atölye Binası – Kültür Atölyesi, Müze-Restoran

Zemin Kat – Alt Meydan Katı: (Brüt 703,59m²)

Kafeterya: Brüt 154.68m² olan kafeterya alanı; 80,30 m² oturma alanı, 17.97m² açık servis- tezgah alanı ile 42.07m² teknik alan (1 bay, 1 bayan WC, depo, ofis) barındırmaktadır.

Dükkan 1 (Ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi): 65.28m² net alan

Dükkan 2 (Hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi): 67,77 m² net alan

Dükkan 3 (Sanal gerçeklik salonu): 34,76 m² net alan

Çok amaçlı salon ve Müze-Restoran olarak kullanılması planlanan ana alanlara engelli ve yaşlılar için ulaşım sağlanması amacı ile engelli asansörü bulunmaktadır.

Kafeterya, dükkanlar ve ziyaretçi merkezi girişinin bulunduğu alt meydan da zaman geçirecek ziyaretçilerin kullanımında 1 kadın, 1 erkek, engelli kullanımına uygun WC yerleştirilmiştir.

Çok amaçlı salon ve Müze-Restoran olarak kullanılması planlanan ana salonun yemek hizmetini sağlayabilmek için mutfak ile bağlantılı, içerisinde kendi merdiven ve asansörü olan bir servis alanı bulunmaktadır: 25m²

Çok amaçlı salon ve Müze-Restoran'ın yemek hizmetini sağlayacak; yapısal tünelden ulaşılan brüt 207,13m² mutfak alanı ayrılmıştır. Mutfak alanı içerisinde mal gelişini kontrol edebilen bir ofis odası, kuru ve soğuk depolar, yıkama-hazırlama-pişirme alanları ile 1'er WC, duş ve dolap alanı barındıran 1 kadın 1 erkek çalışan soyunma odaları planlanmıştır.

Kompleks ve müze kullanımına hizmet edecek 1 adet net kullanımı 48,60m² depo bulunmaktadır.

1. Kat – Üst Meydan Katı: (Brüt 780m² ana bina, 200m² ek giriş yapısı, 150m² açık teras alanı)

Ek Giriş Yapısı: Giriş, danışma, güvenlik odası ve revir-ofis alanları ile karşılama alanı oluşturmaktadır. Net alanı 109,11m² olan bir adet özel salon ayrılmış, bu salonun özel davetler ve organizasyonlar için atölye niteliğinde kullanılması planlanmıştır.

Hol: 38m² net hol alanı ile ziyaretçi WC alanları (1 tanesi engelli olmak üzere 3'er klozet ve 3'er lavabolu birer bay-bayan WC ve bebek odası) ve üst kat merdivenine aynı zamanda da zemin kattan gelen engelli asansörüne ulaşım sağlanmaktadır. Aynı zamanda alt kat mutfak alanından gelen yemeklerin ana salona servis edilebilmesi için, merdiven ve asansörlü, yaklaşık 30m² servis odası bulunmaktadır.

Ana Salon: Müze – Restoran, Çok Amaçlı Salon: 570m² alanlı salon müze-restoran konseptinde çalışabilecek, alt kattaki mutfaktan yemek hizmeti alabilecek aynı zamanda konferans, toplantı, gösteri-tiyatro gibi hizmetleri sağlayabilecek şekilde değişebilir tefrişli planlanmaktadır.

Teras: 150m² teras alanı ana salona hizmet verecektir.

Asma Kat: (Brüt 170m²)

23m² hol ile ulaşılan asma katta ana salona da cephe alan 3 adet oda bulunmaktadır. 2 adet 28m² , 1 adet 42,50m² net alanlı ofis kullanımına ayrılmış odalardır.

Lavuar Binası – Jeopark Ziyaretçi Merkezi

Zemin Kat – Alt Meydan Katı: (Brüt 215m², net 175m²)

Jeopark Ziyaretçi Merkezi Girişi, Danışma ve Ofis Alanı: 83,82m² net alan

Bilet satış, kasa ve danışma deski: 13,27m² (7,8m uzunluğunda banko alanı arkasında 7,5m² büyüklüğünde ofis, vestiyer alanı bulunmaktadır.)

Bankodan bilet alınarak sağ taraftan devam edildiğinde üst kata (ana sergi katı) çıkan merdivene ulaşılabilecektir. Bu yol üzerinde 11m² büyüklüğünde depo da bulunmaktadır. Bankonun solundan ise bir kadın bir erkek olmak üzere WC alanlarına gidilmektedir.

1. Kat – Üst Meydan Katı: (Brüt 215m², net 175m²)

Kat tamamı ile tek hacim olarak bırakılmış ve ana sergi alanı olarak kullanılacaktır. Bu alandan üst meydan kotuna, açık sergi ve etkinlik alanlarına da çıkış bulunmaktadır.

Asma Kat: (Brüt 100m², net 66m²)

Mekan algısının ve sergi alanlarının artırılması için yapının ortasını boş bırakarak çepeçevre dönen 150cm genişliğinde hafif strüktürlü asma bir balkon katı yapılmıştır. Yine aynı tek kollu merdiven ile ulaşılabilmektedir.

Teknik Ek Yapılar:

Teknik Bina 1 : Atölye Deposu (Brüt 90m²)

Atölye Binasının arkasında (doğu) kalan kısımda mevcutta yıkık durumda bulunan teknik bina yerine yaklaşık aynı boyutlarda ana salon tarafından kullanılabilir depo alanlarını kapsayan 90m² brüt alanlı bir teknik bina konumlandırılmıştır.

Teknik Bina 2 : Giriş, Nizamiye Yapısı (Brüt 57,12m²)

Teknik Bina 3: Kazan Dairesi, Ana Dağıtım Odası (Brüt 95m²)

Teknik Bina 4: Kullanım ve Yangın Suyu Deposu (Brüt 201,12 m²)

Alt Meydan ile Üst Meydanı bağlayan amfi merdivenler hizasından üst meydan alt kotunda kalacak şekilde ve Yapısal Tünelden ulaşılabilecek şekilde su depolarını barındıran bir teknik hacim oluşturulmuştur.

Teknik Bina 5: Yağmur Suyu Deposu (Brüt 113,45m²)

Altyapı sistemleri ile toplanacak olan dere ve yağmur suyunun depolanabilmesi için otopark alanında gömülü bir su deposu yapılacaktır.

Sonuç ve Genel Değerlendirme

Endüstri yapıları, sanayi devriminin toplumsal yaşama getirdiği değişim ve gelişmenin en önemli yansımalarıdır. Ancak bu tip yapılar, zaman içinde işlevlerini kaybetmiş ve gelişen kentsel doku içinde atıl duruma düşerek ve yok olma tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, sanayi yapılarının korunması ve yaşatılması amacıyla “Endüstriyel Miras” kavramının oluşmasına sebep olmuştur.

Endüstriyel miras kavramı Avrupa’da üzerinde durulan bir konu olmuş, kurulan uluslararası örgütler ile birçok yapı tescillenerek koruma altına alınmıştır. Uluslararası platformda, endüstriyel miras olarak koruma altına alınan yapıların, içinde barındırdıkları üretim aletleri, makineleri, peyzajı vb. birçok unsuru ile ele alındığı görülmektedir. Ancak bu yapı ve tesisleri bugün ki hali ile koruma altına almak yapıların sürdürülebilirliği için yeterli olmamaktadır.

Yeniden işlevlendirme kavramı, işlevsel ömürlerini tamamlamış bu tür yapıların, güncel mekânsal ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden değerlendirilerek toplumsal hayata kazandırmak için önemli bir araçtır. Varoluşlarıyla kentin sosyal ve ekonomik belleğinde önemli yer edinmiş olan endüstri yapılarının, mimari bir bakış açısı ile incelenmesi gerekliliktir. Endüstri binalarının yeni teknolojilere yapısal uyum sağlayamamaları, kent baskıları ve çeşitli nedenlerle işlevini bütünüyle kaybetmeleri konusu, bu yapıların yeniden farklı amaçlarla kullanımını ve korunma gerekliliğini gündeme getirmiştir. Bu yapıların; görsel önemleri, dönemlerine ait endüstriyel nitelikleri ve işlevleri paralelinde değerlendirmek, endüstriyel tarihe dikkat çekilmesini sağlamak, korunmalarına katkıda bulunmak yeni işlev önerilerinin çıkış noktasını oluşturmalıdır.

Çalışma kapsamında incelenen Üzülmüş Lavuar ve Atölye Binaları, bulunduğu ilçenin kentsel kimliğinde büyük bir yer teşkil etmektedir. Fakat zamanla boşaltılan endüstri yapıları, şehir çevresinde kullanılmayan atıl kalmış neredeyse harabeye dönmüş alanların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Zonguldak halkı için çok önemli olan bu tesisin, toplumsal hayata kazandırılması çok önemlidir. Yeniden işlevlendirme ile farklı kültür, cinsiyet ve yaş grupları tarafından kullanılmasına ve bu sayede çok daha fazla insanın faydalanabilmesine olanak sağlanmalıdır. Bu tür yapılar, yüklendikleri fonksiyonlarla diğer yapılardan daha çok tercih edilmekte çünkü diğer yapılara göre dış görünüşleri ile farklılık yaratmakta ve barındırdıkları tarihi değerler ile merak uyandırıcı olmaktadır.

Üzülmüş Kültür Vadisi yapılarının koruma ve yeniden işlevlendirmesi ile kentin yaşam kalitesini arttırmayı planlayan toplumsal katılım boyutlu kentsel yenileme anlayışı hedeflenmektedir. Bu yaklaşımla kentin sürdürülebilirliği sağlanacak ve kent kültürü yaratılması gerçekleşecektir.

Şekil 6. Üzülmöz Kültür Vadisi
Restorasyon Çalışması, Genel
Görünüm

Şekil 8. Kamusal Meydan

Şekil 7. Giriş, Açık Hava Sergi
Yolu

Şekil 9. Kamusal Meydan ve
Atölye Binası

Şekil 10. Etkinlik Meydanı

Şekil 11. Lavuar Binası,
Jeopark Ziyaretçi Merkezi

Şekil 12. Atölye Binası, Çok
Amaçlı Salon, Müze-Restoran

Şekil 13. Atölye Binası, Çok
Amaçlı Salon, Müze-Restoran

Şekil 14. Atölye Binası, Çok Amaçlı Salon, Müze-Restoran

MÜHENDİSLİK KARARLARI

KAPALI ALANLARDA MEKANİK VE ELEKTRİK SİSTEM KARARLARI

Ofis, atölye, sergileme, karşılama, müze-restoran alanı vb. gibi konfor gereken mahallerde VRF sistemi iç ve dış üniteleri ile ısıtma ve soğutma sağlanacak. Bu mahallerin havalandırması merkezi taze hava santrali/paket tip klima cihazı ile yapılacak şekilde tasarlanacak.

Mekan giriş kapılarına hava perdesi konulacak.

Temizlik odaları ve WC'lerdeki lavabolar ile soyunma odaları lavabo ve duşlarına sıcak, soğuk ve resirkülasyon hatları çekilecektir.

WC ve depolarda egzoz yapılacaktır. Isıtılmayan depo gibi mahallere donma koruması maksadı ile elektrikli ısıtıcı konulacak.

Lavuar Binasında ve Atölye Binasında yangından korunmak için sprinkler ve yangın dolabı temin edilecek.

Binanın enerji ihtiyacı, sahada uygun bir yerde inşa edilecek enerji tesisinden sağlanacaktır. Enerji tesisinde, uygun güçte kuru tip dağıtım trafosu tesis edilecektir. Tesisin herhangi bir şebeke arızası veya elektrik kesintisi durumunda acil durum yükünü karşılamak üzere arazi içerisinde uygun bir yerde dizel jeneratör grubu tesis edilecektir. Ses izolasyonu gereksinimi incelenerek gerekirse izolasyon kabinli jeneratörler tercih edilecektir. Acil aydınlatma, asansör, yangın pompası, UPS cihazları gibi kritik yükler kesinlikle jeneratörden beslenecektir.

Enerji kesilmesinde dizel-elektrojen grubunun devreye girmesi için gerekli olan sürede binanın bilgi işlem sistemindeki bilgilerin kaybolmaması ve herhangi bir hasar görmemesi için bilgi işlem merkezine ve bu merkeze bağlı bilgisayar terminallerine kesintisiz bir enerji vermek amacıyla statik UPS (kesintisiz güç kaynağı) kullanılacaktır.

Binada gerekli aydınlatma seviyelerini sağlayabilecek bir aydınlatma tesisi tasarlanacaktır. Aydınlatma sistemi fotosel röle, varlık sensörü ve zamanlayıcılar vasıtasıyla gün ışığı ve mahallerin kullanım durumuna bağlı olarak kontrol edilerek enerji tasarrufu sağlanacaktır. Acil durum aydınlatması en az 90 dakika süreyle hizmet verebilecek acil aydınlatma kitli armatürler ile sağlanacaktır. Acil aydınlatma; genel koridorlar, asansör holleri, dolaşım alanları, kaçış yolları, merdivenler ve teknik odalar için tasarlanacaktır.

Yıldırımdan korunma tesisi kapsamında aktif paratoner sistemi tasarlanacaktır.

Binanın giriş çıkışı ve çevresi için fotosel veya zamanlayıcı kontrollü çevre aydınlatma tesisatı tasarlanacaktır. Tesisatın birinci işlevi güvenlik amaçlı çevre aydınlatması, ikinci işlevi ise çevrenin estetik bir şekilde aydınlatılmasının sağlanmasıdır.

Yangın algılama detektörlerinin kontrol paneline yangın sinyali göndermesi durumundaki yangın senaryosu aşağıdaki gibidir;

Yangın kaçış yolu üzerindeki manyetik kontrollü kapılar otomatik olarak açılacak, turnike kolları düşecektir.

Işıklı ve sesli uyarı cihazları devreye geçecek ve önceden kaydedilmiş olan acil durum mesajı anons sistemi tarafından seslendirilecektir.

Merdiven basınçlandırma fanları, duman damperleri ve duman tahliye fanları gibi ekipmanlar (varsa) otomatik olarak çalışacaktır.

Binada yangın asansörü dışındaki asansörlerin otomatik olarak giriş katına inmesi sağlanacaktır.

Yangın alarm panelleri telefon sistemiyle uyumlu çalışabilecek, acil durumda gerekli birimlere uyarı gönderecektir.

Acil durumlar, genel amaçlı anonslar için acil anons ve müzik yayın sistemi tesis edilecektir. Bu amaçla bina içerisinde uygun bir yerde bir ses yayın santrali tesis edilecektir. Acil anons durumunda ses yayın santralinden anons yapmak mümkün olacaktır.

Binanın giriş kapıları ve ortak alanların güvenlik amaçlı izlenmesi için bir kapalı devre TV tesisatı tasarlanacaktır. CCTV merkez cihazları, güvenlik odası veya sistem odasında bulunacaktır. Kameralar aracılığıyla aktarılan görüntülerin görevli tarafından izlenebilmesi için yine güvenlik odasında gerekli sayıda monitör içeren iş istasyonları tesis edilecektir.

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ RAPORU

Üzülmez Kültür Vadisi - Yapısal Analiz ve Dizayn Kriterleri

Malzeme

Betonarme Beton ve Çeliği :

Betonarme Beton:

C30/37 :fck = 30 MPa (Karakteristik Basınç Dayanımı)

Beton Çeliği:

S420 :fyk = 420 MPa (Akma Sınırı)

Yapısal Çelik:

St37 :fyk = 235 MPa (Akma Sınırı)

Referanslar

TS498: Yapı elemanlarının boyutlandırılmasında alınacak yüklerin hesap değerleri

DBYYHY: Deprem bölgelerinde yapılacak yapılar hakkında yönetmelik

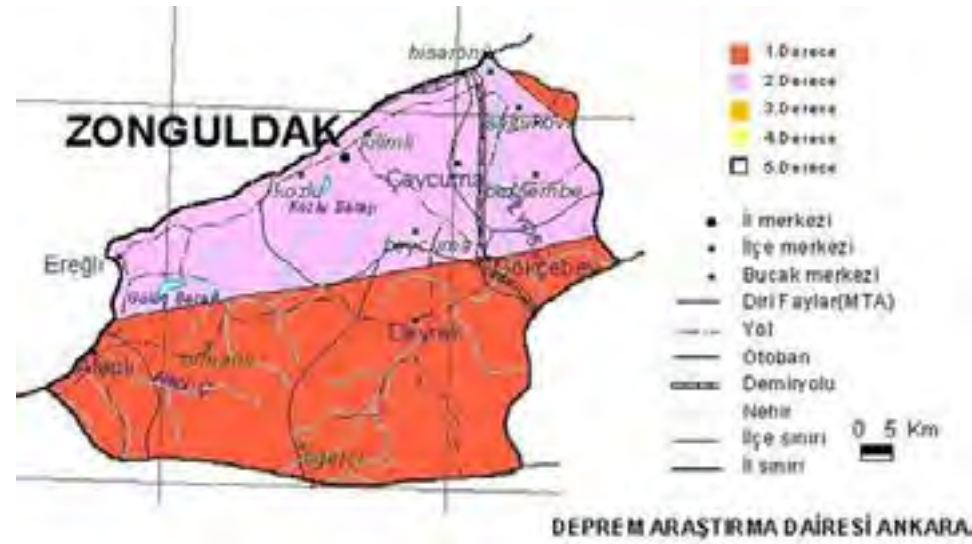
Döşeme Yükleri

- Kaplama Yüğü..... = 0,300 t/m²

- Hareketli Yük Döşeme..... = 0,500 t/m²

- Hareketli Yük Çatı..... = 0,100 t/m²

- Çatı Kar Yüğü..... = 0,075 t/m²

Bölgenin Sismik Verileri

Türk Deprem Yönetmeliği, Zonguldak ili Üzülmüş bölgesini 2. derece deprem bölgesi olarak belirlemiştir. Bu bölge civarında son 100 yılda Richter Ölçeğine göre büyüklüğü 4 ile 5 arasında 7 adet deprem olmuştur: (1929 ve 1969 yılları arasında)

Atölye Binası

Mevcut atölye binası statik sistem yenilenmesinde amaçlanan mevcut betonarme kolon, kiriş ve perde sistemini taşıyıcılık açısından yok saymak, yeni yerleştirilecek çelik sistemin hem kendini hem de betonarme bina kütesinin hem yer çekimi hem de deprem yükleri karşılanacak şekilde desteklemek olacaktır.

Mevcut betonarme atölye binası ana holü taşıyıcı sistemi çelik çerçeve sistemleri ile yeniden yapılandırılacaktır. Mevcut betonarme kolonların çevresine bütün yük alınacak şekilde çelik kolonlar yerleştirilecektir. Mevcut betonarme kirişler rijitlik ve mukavemet açısından eş değer çelik kirişler ile desteklenecektir. Deprem yükleri için her iki yatay doğrultuda çelik çaprazlar yerleştirilecektir.

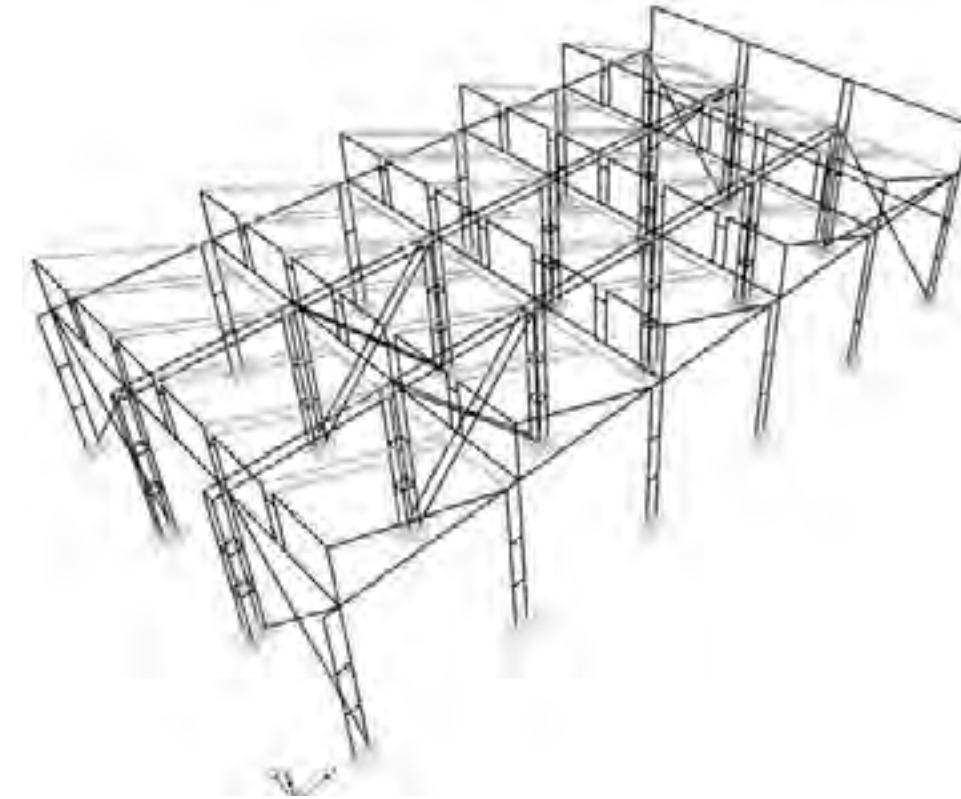
Mevcut atölye binasının ara katlı bölümündeki betonarme döşemeler kaldırılacak yerlerine kompozit çelik döşeme sistemi yerleştirilecektir.

Atölye binasının nizamiye tarafına tamamen yeni çelik bir cephe sistemi eklenecektir.

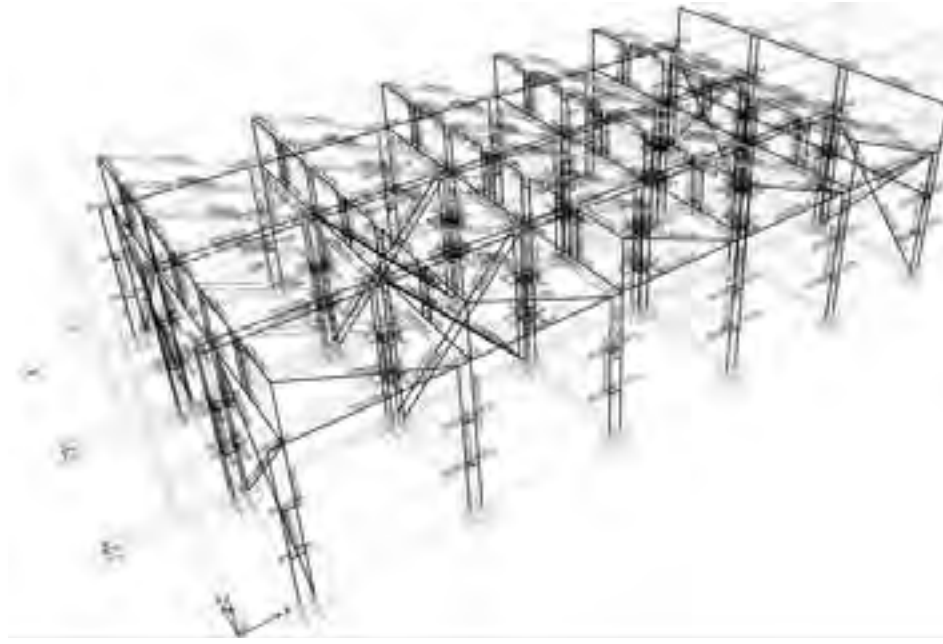
Bina temeli mevcut durumun tespiti ardından analiz edilecektir. Mevcut temellerin yeterli bulunması durumunda mevcut temeller kullanılacak, bulunmazsa mevcut temeller kalınlık ya da ebat olarak büyütülecektir.

Analiz Sonuçları

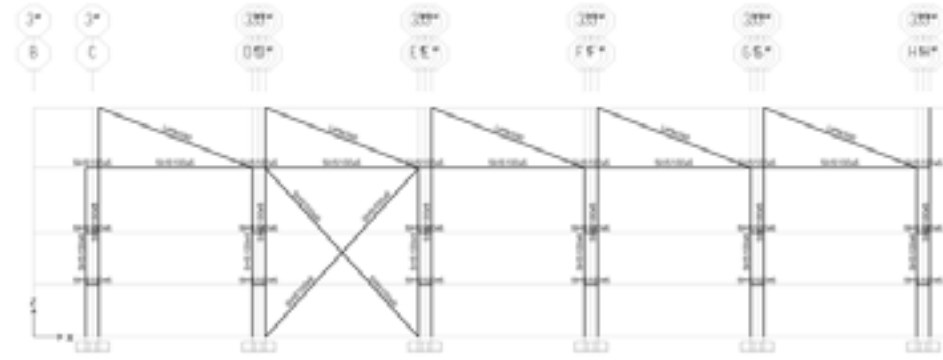
Güçlendirilecek atölye binası hol kısmı 3-boyutlu sonlu elemanlar modeli ile analiz edilmiştir. Bu bölüm SAP2000 hesap programı görselleri ve analiz sonuçlarını içermektedir.

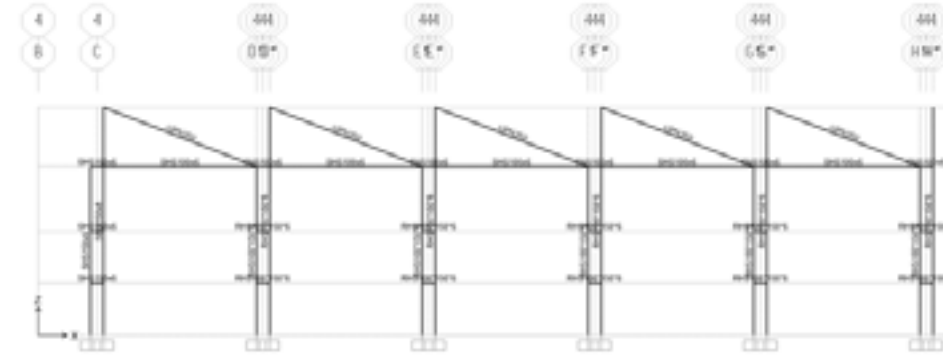
Şekil 15. Çelik Eleman Boyutları

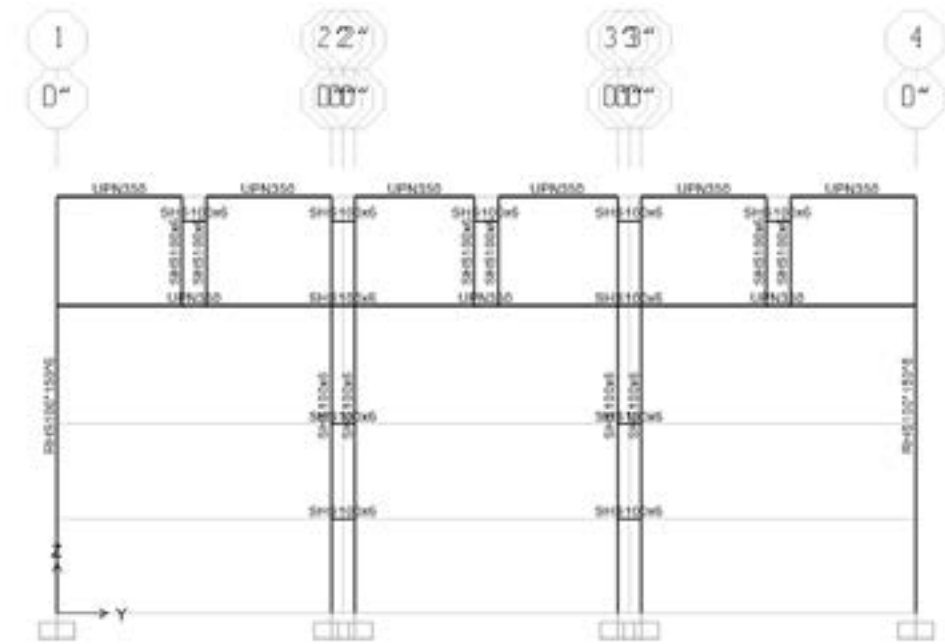
Şekil 16. Çelik Eleman Boyutları - 3' AKSI

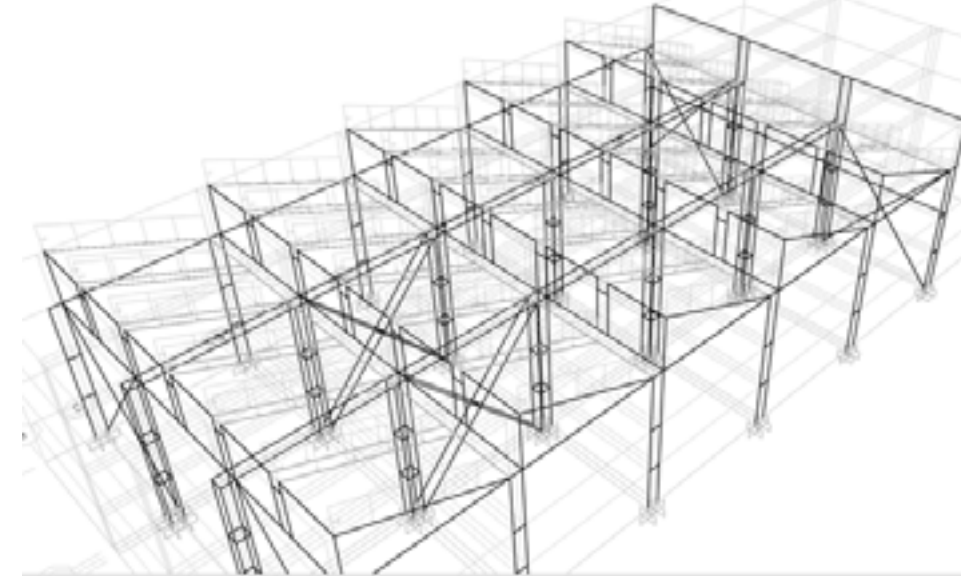
Şekil 17. Çelik Eleman Boyutları - 4' AKSI

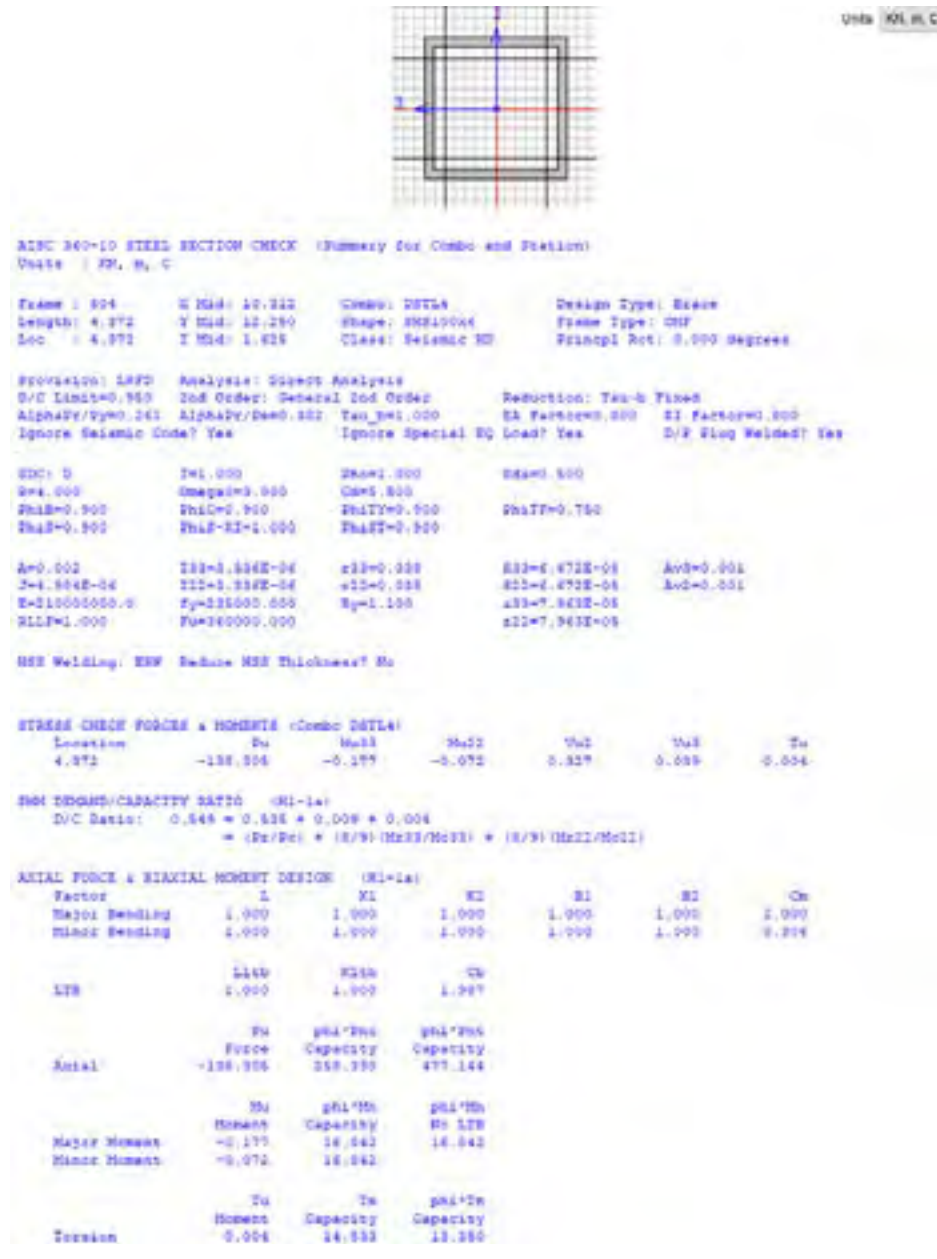
Şekil 18. Çelik Eleman Boyutları - D' AKSI

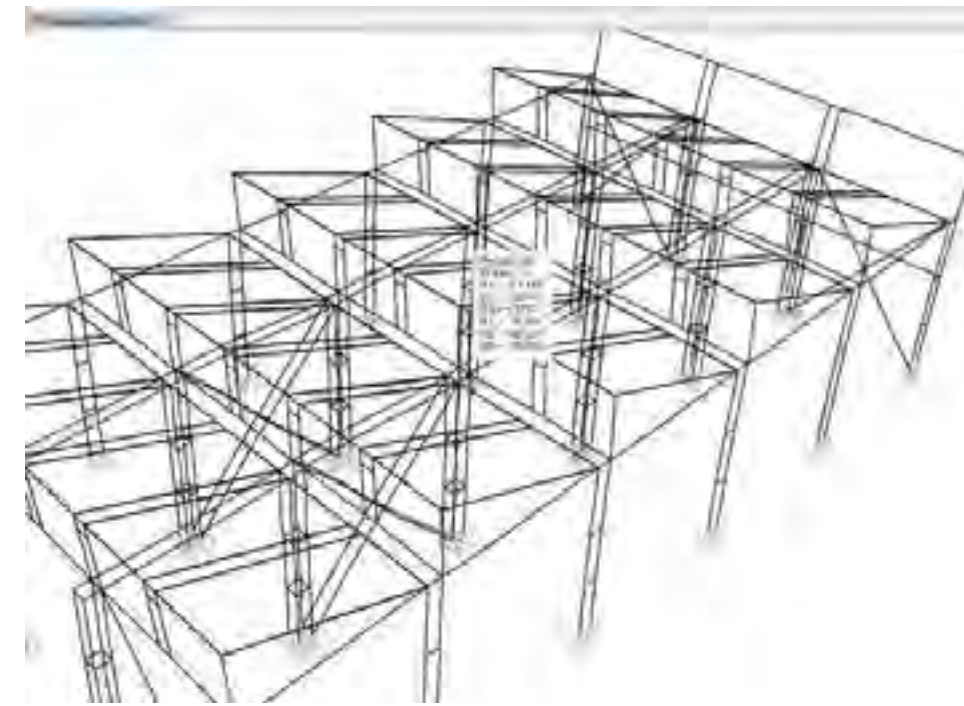
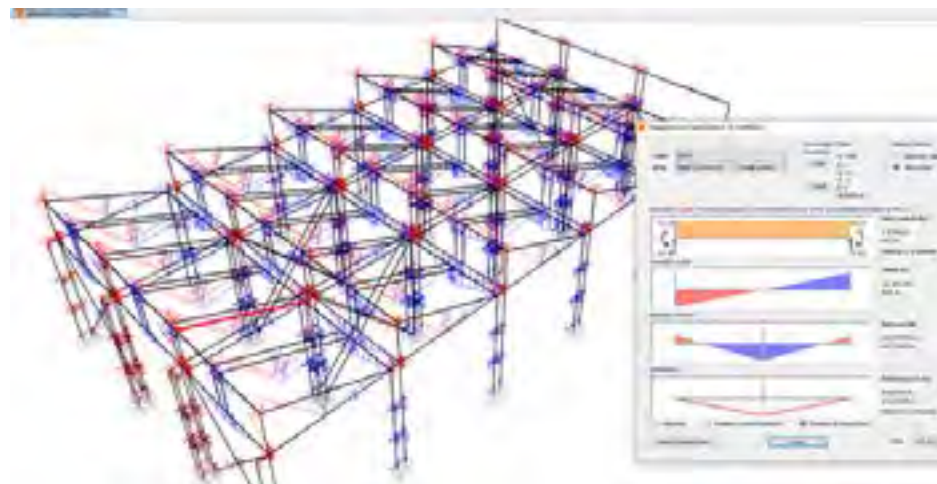
Şekil 19. Çatı Kaplaması Yük değerleri (kN/m)

Şekil 23. Kritik Tipik Çapraz
Tasarım Değerleri

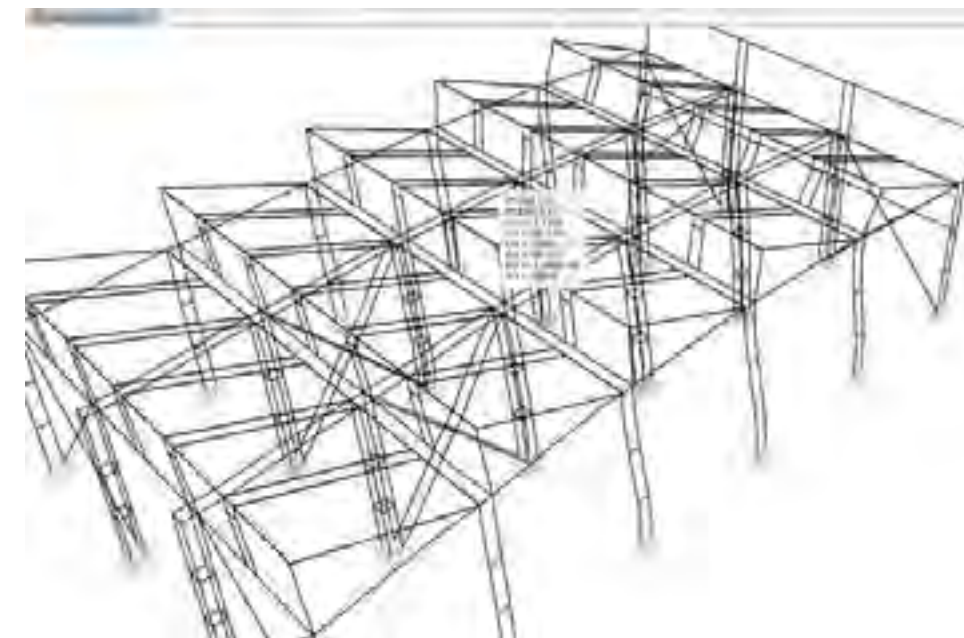

Şekil 24. Sabit Yük altında
oluşan iç kuvvetler, kritik
kiriş detay diyagramları
(kN/m)

Şekil 25. X YÖNÜ
DEPREM YÜKÜ ALTINDA
DEPLASMAN SONUÇLARI

5.5 mm → $L = (8800 * 0.02) / 5 = 35.00 \text{ mm} > 5.5 \text{ mm} \dots\dots\dots \text{OK}$

Şekil 26. Y YÖNÜ DEPREM
YÜKÜ ALTINDA
DEPLASMAN SONUÇLARI

28.5 mm → $L = (8800 * 0.02) / 5 = 35.00 \text{ mm} > 28.5 \text{ mm} \dots\dots\dots \text{OK}$

Lavuar Binası: Mevcut lavuar binasının 1907 aslına uygun olarak rekonstrüksiyonu yapılacaktır. Mevcut binanın taş duvarlarının yeterli kapasiteye sahip olduğu öngörülmüş ve yer yer tamiratlar ile bütünlüğünün korunması sağlanacaktır. Mevcut çelik ara kat ve destek sistemi aslına uyulacak şekilde onarılacak, mevcut taş duvarların düzlem dışı desteklenmesi sağlanacak şekilde ankraj noktalarından güçlendirilecektir.

Mevcut ahşap çatı aslına uygun geometride yeniden tasarlanacaktır.

Giriş Yapısı: Atölye binası giriş yapısı alt kotlarda yeni betonarme kolon kiriş sistemi ile üst katlarda ise yeni çelik konstrüksiyon olarak tasarlanacaktır.

Yapısal Tünel: Betonarme istinat duvarları ile oluşturulacak tünel yer yer betonarme döşeme ile kapatılacaktır.

Temel Sistemi: Mevcut yapıların temel sistemi hakkında henüz bir araştırma yapılmamıştır. Proje başlangıcında yapılacak temel keşif çalışmaları sonucu yeni temel sistemi ya da mevcut temel sisteminin güçlendirilmesi alternatifleri geliştirilecektir.

Altyapı: Saha altından geçmekte olan su drenajı gerekli ölçümlerin yapılmasıyla ıslah edilmiş ve kapalı bir boru sistemi ile sahadan atılması sağlanmıştır. Mevcut saha alanındaki su kanalı ve benzeri boşluklar sıkıştırılmış blokaj dolgu ile doldurulmalıdır. Gerekli yağmur suyu ve kanalizasyon altyapısı projelendirilmiştir.

6. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM ve İNSAN KAYNAKLARI

6. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

Yapımın tamamlanmasının ardından ortaya çıkan taşınmaz varlığın sahipliği, kim ya da kimler tarafından işletileceği belirtilecektir. İşletmenin sürdürülebilirliği bu bölümde irdelenecektir.

İl Özel İdaresi mevzuatına göre Zonguldak İl Özel İdaresinin başlıca faaliyet alanı; ildeki kişi ve kuruluşlara yönelik, basta eğitim, sağlık, tarım, çevre ve bayındırlık alanlarında olmak üzere yasalarla belirlenen tüm kamu hizmetlerini yürütmek; ilin kaynaklarının bir plan dahilinde, rasyonel biçimde dağıtımını ve kullanımını sağlayarak halkın yaşam kalitesini ve ilin kalkınmışlık düzeyinin yükselmesi için faaliyetler yürütmektedir.

Proje yürütülmesi aşamasında projeden sorumlu; 1 Proje Koordinatörü, 1 Proje Sorumlusu, 1 Muhasebe Sorumlusu daimi olarak görev yapacaktır. Aynı zamanda İl Özel İdaresi İdare Amirleri projenin genel işleyişinden daimi sorumludurlar. Uygulama aşamasında İl Özel İdaresi Personellerinden yeterli donanım ve tecrübeye sahip 1 Mimar, 1 İnşaat Mühendisi, 1 Elektrik Mühendisi, 1 Makine Mühendisi ile İl Özel İdaresi bünyesinde görev yapan Koruma Uygulama ve Denetim Bürosunda (KUDEB) çalışan 1 Sanat Tarihçisi, 1 Arkeolog, 1 Mimar, 1 İnşaat Mühendisi ve 1 Şehir Plancısı da projenin denetlenmesinden sorumlu olacaktır.

Yatırım döneminin ardından işletme döneminde projeye konu olan kiralanabilir alanlar müstecire kira usulü ile verilecektir. Dükkanlar, kafeterya ve müze-restoran kiracılarından oluşan bir yönetim kurulacak ve işletme döneminde ortaya çıkacak tüm giderler bu yönetim tarafından kiracılardan toplanacak aidatlar ile karşılanacaktır. Bu yöntem ile İşletme döneminde Özel İdare tarafına hiçbir gider yansıtılmayacaktır.

PROJE KONUSUYLA İLİŞKİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR

Proje konusuyla ilişkili diğer kurum ve kuruluşlar şu şekilde sıralanmaktadır: Zonguldak Valiliği, Karabük Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Türkiye Taş Kömürü Kurumu, Zonguldak Belediyesi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Zonguldak Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ZONTAB), Batı Karadeniz Elektrik Dağıtım Şirketi (Proje alanında restorasyonu tamamlanan ticari birimlere ortak kullanım alanları ile peyzaj alanlarına elektrik hattı çekilecektir) Doğalgaz Dağıtım Şirketi (Ticari birimler ile kafeterya ve restoranda ısıtma, soğutma ve pişirme yapılması için doğalgaz hattı çekilecektir).

7. PROJE YÖNETİMİ ve UYGULAMA PROGRAMI

7. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

Proje yürütücüsü kuruluşlar ve teknik kapasitelerine bu bölümde yer verilecektir. Ayrıca proje uygulama programı aylık bazda gösterilecektir.

Proje yürütücüsü kuruluş Zonguldak İl Özel İdaresi'dir. Zonguldak İl Özel İdaresi'nin başlıca faaliyet alanı; ildeki kişi ve kuruluşlara yönelik, başta eğitim, sağlık, tarım, çevre ve bayındırlık alanlarında olmak üzere yasalarla belirlenen tüm kamu hizmetlerini yürütmek; ilin kaynaklarının bir plan dâhilinde, rasyonel biçimde dağıtımını ve kullanımını sağlayarak halkın yaşam kalitesini ve ilin kalkınmışlık düzeyinin yükselmesi için faaliyetler yürütmektir. Zonguldak İl Özel İdaresi bünyesinde bugün itibarıyla 124 memur, 173 kadrolu işçi, 14 tam zamanlı sözleşmeli, 1 kısmi sözleşmeli ve 238 şirket çalışanı olmak üzere toplam 550 personel çalışmaktadır. Zonguldak İl Özel İdaresi Zonguldak halkının yaşam kalitesini artırmaya yönelik daha önce birçok projeyi başarı ile uygulamış ve tamamlamıştır.

PROJE SÜRESİNCE YÖNETİM MODELİ

Başvuru sahibi İl Özel İdaresi Proje kapsamında taahhüt edilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden, ihale dosyasının hazırlanması ve ihalenin yapılmasından ayrıca uygulama aşamasında kontrolörlük işlemlerinden ve proje raporu hazırlanmasından sorumludur. Zonguldak Valiliği, İl Özel İdaresi ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü proje süresince projenin kamuoyuna tanıtılmasında etkin bir çalışma yürüteceklerdir. Kültür Turizm Müdürlüğü Turizm haftasında projemiz ile ilgili tüm tanıtım çalışmalarını üstlenecek ve bunun yanı sıra Turizm firmalarının bu lokasyona gelmeleri için çalışmalar yürütecektir.

Proje programı 6 ana faaliyetten oluşmaktadır. Bu faaliyetler ve detayları aşağıda açıklanmıştır.

FAALİYET 1: PROJE EKİBİNİN KURULMASI, PROJENİN YÜRÜTÜLMESİ VE KONTROLÖRLÜK İŞLERİNİN YAPILMASI

Projenin yürütülmesi aşamasında 1 proje Koordinatörü, 1 Proje sorumlusu, 1 Muhasebe sorumlusu daimi olarak görev yapacaktır. Ayrıca uygulama aşamasında İl Özel İdaresi personellerinden 1 İnşaat Mühendisi, 1 Mimar, 1 Elektrik Mühendisi, 1 Makine Mühendisi ile Koruma Uygulama ve Denetim Bürosunda (KUDEB) görev yapan; Mimar, İnşaat Mühendisi, Arkeolog, Sanat Tarihçisi ve Şehir Plancısı Projenin denetimini gerçekleştirecektir. Proje uygulaması başlangıcında proje ekibi, kontrolörler ve KUDEB bir araya gelerek iş planı oluşturulacaktır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Proje Koordinatörünün öncülüğünde proje ekibinde görev alan uzmanlarla proje faaliyetleri gözden geçirilerek iş planı oluşturulacaktır.)

1.1 Proje Tanıtımının Yapılması

Proje tanıtımı için kullanılacak basılı materyallerde, tabelalarda ve sosyal medya hesaplarında Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının Görünürlük Rehberi'ne bağlı kalınarak, Kalkınma Ajansı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın logolarına yer verilecektir. Yazılı ve görsel medyada Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının hibe desteğine özellikle vurgu yapılacaktır. Proje kapsamında; -5000 adet el broşürü bastırılacak ve kamuoyuna dağıtımı yapılacaktır. 5 adet tabela yaptırılacak ve proje alanına konumlandırılacaktır. Proje başladığı andan itibaren yazılı ve görsel medyada projenin tanıtımını yapmak üzere bilgilendirmeler yapılacaktır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Proje süresince projenin kamuoyuna tanıtımını sağlayacaktır.)

FAALİYET 2: ÜZÜLMEZ KÜLTÜR VADİSİ, LAVUAR VE ATÖLYE BİNASI YAPIM İŞİ İHALE DOSYASININ HAZIRLANMASI VE İHALENİN YAPILMASI

Uygulama projesinin ihalesi Kamu Mevzuatlarına göre yapılacak olup ihale dosyasının hazırlanması ve ihaleye çıkılması yasal süreçler dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Sonuçlanan ihale yüklenici ile sözleşmeye bağlanacaktır. Bu faaliyet projenin 1. ila 4. ayında gerçekleştirilecektir.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Proje Ekibi yapım işi ihalesinin gerçekleştirilmesinden ve sözleşmelerin imzalanmasından sorumludur.)

FAALİYET 3: YÜKLENİCİ FİRMAYA YER TESLİMİNİN YAPILMASI, ZONGULDAK BEL. İNŞAAT RUHSATININ ALINMASI

İhalenin sonuçlanması, yüklenici firma ile sözleşmenin yapılması ve yer tesliminin akabinde İdaremiz Zonguldak Belediyesine İnşaat Ruhsatı için başvuru yapacak ve inşaat ruhsatının alınması işini gerçekleştirecektir. Bunun yanı sıra Proje alanı Milli Emlak tarafından İl Özel İdaresine tahsis edilmiş olup inşaat faaliyetlerine başlamakta herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Yüklenici firmadan sözleşme akabinde, All Risk Sigortası yapılması istenilecektir. All risk sigortası; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı mevcut yapıların korunmasını kapsamaktadır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (İhaleyi alan firma restorasyon, peyzaj ve altyapı uygulamalarını yapacak olup denetimini Projenin fenni müellifleri, İl Özel İdaresi KUDEB Birimi Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu gerçekleştirecektir.)

FAALİYET 4: İNŞAAT UYGULAMA PROJESİNE BAŞLANMASI

Zonguldak Belediyesinden inşaat ruhsatının alınmasının akabinde yüklenici firma inşai faaliyete başlayacaktır. İnşaat bittikten sonra Müze restoran olarak kullanılacak yapının içinde ve bahçesinde sergilenecek malzemeler TTK tarafından temin edilip tasarımı proje sürecinde İl Özel İdaresi tarafından hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılacak küratör tarafından yapılacaktır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Müze-Restoran da sergilenecek materyallerin TTK'dan teminini sağlayacaktır. Müze-Restoranın İç tefrişat malzemeleri işletmeci tarafından, Jeopark Ziyaretçi Merkezi olarak düzenlenecek yapının iç tefrişatı ise İl Özel İdaresi ve ZONTAB tarafından gerçekleştirilecektir.)

FAALİYET 5: ÜZÜLMEZ KÜLTÜR VADİSİ PROJE ALANININ AÇILIŞININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Üzülmez Kültür Vadisinin resmi törenle açılışı gerçekleştirilerek Kamuoyunun hizmetine sunulacaktır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Projenin açılışı için gereken organizasyonun yapılması ve açılış töreni İl özel İdaresi tarafından gerçekleştirilecektir.)

FAALİYET 6: PROJE ARA VE SONUÇ RAPORLARININ HAZIRLANMASI

Proje faaliyetlerine ve harcamalara ilişkin teknik ve mali rapor ara ve niahi olmak üzere 2 rapor halinde İl Özel İdaresi tarafından hazırlanarak Batı Karadeniz Kalkınma Ajansına sunulacaktır.

Uygulama Birimleri (Rolü):

- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ (Proje faaliyetlerine ve harcamalara ilişkin teknik ve mali rapor İl Özel İdaresi tarafından hazırlanarak Batı Karadeniz Kalkınma Ajansına sunulacaktır.)

PROJE FAALİYET TAKVİMİ

Projenin süresi 24 ay olacaktır. Belirlenen faaliyetlerin hangi aylarda gerçekleştirileceğine dair takvim aşağıda verilmiştir.

No	Faaliyet Adı	Faaliyet Ayları	Uygulama Birimleri
1	Proje ekibinin Kurulması, projenin yürütülmesi ve kontrolörlik işlerinin yapılması	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	Zonguldak İl Özel İdaresi
1.1	Proje Tanıtımının Yapılması	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	Zonguldak İl Özel İdaresi
2	Üzülmez Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binası Yapım İşi İhale dosyasının hazırlanması.	1, 2, 3	Zonguldak İl Özel İdaresi
3	Yüklenici firmaya yer tesliminin yapılması, Zonguldak Bel. inşaat ruhsatının alınması.	4, 5	Zonguldak İl Özel İdaresi
4	İnşaat uygulama Projesine Başlanması	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23	Zonguldak İl Özel İdaresi
5	Üzülmez Kültür Vadisi Proje Alanının Açılışının Gerçekleştirilmesi	24	Zonguldak İl Özel İdaresi
6	Proje ara ve sonuç raporlarının hazırlanması	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	Zonguldak İl Özel İdaresi

Tablo 19. Proje Faaliyet Takvimi

PROJE SONUCUNDA ÜRETİLECEK ÜRÜN VE HİZMETLER

Proje sonucunda işletmeye verilecek ticari alanlarda müze-restoran, Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi gibi çeşitli birimler halkın hizmetine sunulacaktır. Ayrıca gençlere ve yetişkinlere yönelik çeşitli etkinlik alanları, çocuk oyun parkı, deneyim yolu, derebaca maden ocağı turizme açılacak olup kamusal etkinlik alanları oluşturulacaktır.

Projenin hayata geçmesi ile oluşturulan ticari birimlerde istihdam edilecek kişi sayısı tahmini olarak şöyledir. Müze-restoranda çalışacak kişi sayısı: 1 yönetici, 3 garson, 1 aşçı, 1 aşçı yamağı, 2 temizlik personeli toplam: 8 kişi Kafeteryada çalışacak kişi sayısı: 1 yönetici, 2 garson, 1 temizlik personeli toplam: 4 kişi Sanal gerçeklik salonunda çalışacak kişi sayısı: 2 kişi Ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış biriminde çalışacak kişi sayısı: 2 kişi Hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış biriminde çalışacak kişi sayısı: 2 kişi Jeopark Ziyaretçi Merkezinde çalışacak kişi sayısı: 2 kişi Ortak alanların temizliğinden sorumlu: 1 kişi Güvenlik görevlisi: 2 kişi Toplamda Üzülmez Kültür Vadisinde istihdam edilmesi planlanan kişi sayısı toplamda 23 olarak tahmin edilmektedir. Söz konusu istihdamların, müstecirler tarafından işletmelerde çalıştırılması öngörülmektedir.

PROJE SONRASINDA GİRDİLERİN SAĞLANMASI

Üzülmez Kültür Vadisi projesi kapsamında restorasyonu gerçekleştirilen ticari birimler 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre müstecire kiraya verilecek, jeopark ziyaretçi merkezi İl Özel İdaresinin ve İlimizde 17 Belediyenin ortağı olduğu ZONTAB (Zonguldak Turizm Alt Yapı Birliği) tarafından yönetilecektir. Birlik tüzüğü'nün 25. Maddesinde "Üye Mahalli, İdareler ve Belediyeler her yıl Gelir kesin hesabının %0,2(binde iki) birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler" denildiğinden söz konusu birliğin Kültür Vadisini mali bakımdan sürdürebilme gücü ve kapasitesi mevcuttur.

PROJE SONRASI YÖNETİM MODELİ

Jeopark ziyaretçi merkezi olarak planlanan jeopark ziyaretçi merkezi (Lavuar Binası) İl Özel İdaresinin ve İlimizde 17 Belediyenin ortağı olduğu ZONTAB (Zonguldak Turizm Alt Yapı Birliği) tarafından yönetilecektir. ZONTAB'ın görevlendirdiği bir yönetici ve bir idari personel jeopark ziyaretçi merkezinin idaresinden sorumlu olacaktır. Ziyaretçi merkezinin elektrik, ısınma, internet ve diğer zorunlu giderleri ZONTAB tarafından karşılanacaktır. Zira Batı Karadeniz Kalkınma Ajansına sunulan Zonguldak Jeolojik Mirasının Turizm Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Alt Yapı Geliştirilmesi Projesi kapsamında Jeoparklaşma sürecine girilmiş ve bu süreç hali hazırda ZONTAB üzerinden yürütülmektedir. Ticari alanlardan elde edilecek kira gelirleri İl Özel İdaresi hesaplarında toplanacaktır. Kültür Vadisinde işletmecilerden düzenli olarak alınacak aidatlar ile ortak alanların ihtiyaçları karşılanacaktır.

GELİR-GİDER DENGESİ İLE FİNANSAL YÖNETİM KURGUSU (PROJE DÖNEMİ VE SONRASI)

Üzülmez Kültür Vadisi projesinin toplam bütçesi KDV dahil 19.717.515,98 TL'dir. Projenin 10.000.000,00 TL'si Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından desteklenecek olup, 9.717.515,98 TL'si Zonguldak İl Özel İdaresi tarafından eş finansman olarak karşılanacaktır. Jeopark ziyaretçi merkezi olarak planlanan Lavuar Binası ZONTAB tarafından yönetilecektir. ZONTAB'ın görevlendirdiği bir yönetici ve bir idari personel Jeopark Ziyaretçi Merkezinin idaresinden sorumlu olacaktır. Ziyaretçi merkezinin elektrik, ısınma, internet ve diğer zorunlu giderleri ZONTAB tarafından karşılanacaktır. İşletmeye verilen ticari alanlarda elde edilen kira geliri Zonguldak İl Özel İdaresinin hesaplarında toplanacaktır. Ayrıca Müstecirlerle yapılan kira sözleşmesine eklenecek özel maddeye istinaden Üzülmez Kültür Vadisine özgü bir yönetim modeli oluşturulması istenecek toplanan aidatlar doğrultusunda ortak alanların temizlik ve bakım masrafları karşılanacaktır. Üzülmez Kültür Vadisi hizmete girdiğinde kompleks bir turizm tesisi ortaya çıkmış olacak ve yerli yabancı

turistin uğrak noktası haline gelecektir. Bölge halkına dinlenme, eğlence, kültür aktiviteleri, hediyelik eşya ve yöresel ürün temini elde edebilecekleri alışveriş birimleri, sanal gerçeklik salonu gibi pek çok alternatifin bir arada sunulduğu Kültür vadisinde ortaya çıkan sinerji aynı zamanda ekonomik olarak ta bölge ekonomisine önemli katma değer sağlayacaktır.

PROJENİN BEKLENEN SONUÇLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

1924 yılından beri faaliyette olan Zonguldak İl Özel İdaresi ilde birçok yatırım projesi gerçekleştirmiş ve çeşitli projelerde halka hizmet vermiştir. Dolayısıyla bu projenin gerçekleştirilmesi ve devamlılığın sağlanmasında mevcut alt yapısı, deneyimi ve personel tecrübesini kullanacaktır. Zonguldak İl Özel İdaresi bugüne kadar Zonguldak'ta birçok benzer proje gerçekleştirmiştir, bu nedenlerden ötürü, proje kurumsal açıdan sürdürülebilirlik. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6. Maddesinin a fıkrasında İl Özel İdaresi mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni planı, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar gibi ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde yapmakla görevli ve yetkilidir denilmektedir.

İl Özel İdaresinin mevzuatı gereği ve geçmiş yıllarda başarı ile uyguladığı projeler de göz önüne alındığında proje kurumsal açıdan sürdürülebilirlik. Proje kapsamında restorasyonu gerçekleştirilen Müze-Restoran, Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi vb. gibi hizmet verecek ticari birimler 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre müstecir/müstecirlere kiraya verilecek, jeopark Ziyaretçi Merkezi İl Özel İdaresinin ve İlimizde 17 Belediyenin ortağı olduğu ZONTAB Zonguldak Turizm Alt Yapı Birliği tarafından yönetilecektir. ZONTAB 'ın görevlendirdiği bir yönetici ve bir idari personel jeopark ziyaretçi merkezinin idaresinden sorumlu olacaktır. ZONTAB Birlik Tüzüğü'nün 25. Maddesinde Üye Mahalli İdareler ve Belediyeler her yıl Gelir kesin hesabının %0,2 (binde iki) Birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler denildiğinden mali bakımdan sürdürülebilirlik gücü ve kapasitesi mevcuttur. Ayrıca ticari birimleri kiralayan işletmelerden yönetim oluşturmaları istenecek kiracıların oluşturacağı yönetim ile Üzülmüş Kültür Vadisine ait ortak alanlarda temizlik, elektrik, su, ısınma ve benzeri cari giderlerin karşılanması sağlanacaktır.

Tüm kiracı işletmeler teknik sürdürülebilirlik için Zonguldak İl Özel İdaresi'nin denetiminde olacaktır. Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi ile hediyelik eşya dükkanları, restoran ve kafeterya alanında iş ortamı

iyileştirilerek TR81 bölgesinin iş ortamı iyileştirilecek ve turizm potansiyeli güçlendirilecektir. Ticari mekanların kurulması ve satış gelirleri elde etmesi bölgede istihdamı ve iş olanaklarını da arttıracaktır. Ticari işletmeler müstecirlere İdare tarafından ihale yöntemiyle kiralanacaktır. Kiracıların oluşturacağı yönetim ile Üzülmüş Kültür Vadisine ait ortak alanlarda temizlik, elektrik, su, ısınma ve benzeri cari giderlerin karşılanması sağlanacaktır. Tüm kiracı işletmeler teknik sürdürülebilirlik için Zonguldak İl Özel İdaresi'nin denetiminde olacaktır.

Jeopark ziyaretçi merkezinde ZONTAB 'ın görevlendirdiği bir yönetici ve bir idari personel sorumlu olacaktır. Bölgenin mevcut doğal bitki örtüsü esas olmak üzere peyzaj çalışmaları gerçekleştirilecektir. Tüm yapılar çevreye ve tarihsel dokuya duyarlı olarak inşa edilecektir. Böylece proje alanında yeşil alanları koruyarak çevre açısından sürdürülebilirlik sağlanacaktır. Şehir merkezine yaklaşık 5 km mesafede olan proje alanı, eski Zonguldak Ankara karayolu üzerinde yer almaktadır. 5 km'lik güzergah üzerinde Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Maden Müzesi, Üzülmüş sanayi sitesi, 5000 konutlu TOKİ evleri, 5 adet mahalle ve Gökgöl mağarası bulunmaktadır. Proje alanı İlin en hareketli bölgesi olmaya adaydır ve karayolu ana arteri üzerinde, toplu taşıma araçları ile kolayca ulaşılabilir bir noktada yer almaktadır. Proje süresince yapacağımız etkin tanıtım faaliyetleri ile ulusal düzeyde farkındalık sağlanacak, kamuoyu bilgilendirilecektir. Batı Karadeniz Bölgesinin en büyük İli olan Zonguldak'ın çevresinde Bartın, Karabük ve Düzce gibi gelişmekte olan iller bulunmaktadır.

Gerek yakın iller gerekse Zonguldak'ın genç ve eğitimli nüfusu Üzülmüş Kültür Vadisi projesi içerisinde yer alan sosyal ve kültürel donatılardan uzun yıllar fayda sağlayabilecek hedef kitledir. Zonguldak İlinin komşu illerle olan fiziki ve sosyokültürel yakınlığı göz önüne alındığında projemiz yalnızca Zonguldak halkına değil Batı Karadeniz Bölgesinde yaşayan çok sayıda vatandaşın ihtiyacına cevap verecektir.

PROJENİN, GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ KAPSAMINDA DESTEKLENECEK ALANLARLA OLAN İLGİSİ

Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi, GÜDÜMLÜ Projelerin amacı olan bölge plan ve stratejilerine uygun olarak sektörel ihtisaslaşmaya destek sağlayan / özendirilen proje olması açısından önem arz etmektedir. Bölgesel gelişmenin hızlandırılması, bölgenin rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesi ve bölgedeki iş ortamının iyileştirilmesi amacıyla endüstriyel yapıların dönüşümü sağlanacaktır. Bu dönüşüm sonucunda Kent halkı; Jeopark Danışma Merkezi, Müze Restoran ve Sanal Gerçeklik Salonunu (sanal gerçeklikler mağ aralar ve maden ocağı üzerine hazırlanmıştır) ve İl Özel İdaresi ile

TTK Müdürlüğü'nün ortak çalışmaları sonucu turizme kazandırılacak olan Derebaca maden Ocağı kavramları ile tanışacak ve bu bağ lamda sektörel ihtisaslaşmanın adımları atılmış olacaktır. Derebaca Ocağı Türkiye Taş Kömürü Kurumu tarafından uzun yıllar maden ocağı olarak kullanılmış daha sonra TTK tarafından havalandırma olarak kullanılmaya devam etmiş başka bir deyişle hem yaşamış hem yaşatmış Zonguldak maden tarihine tanıklık etmiş önemli bir Ocaktır. Bu ocağın bir kısmı halen TTK tarafından havalandırma olarak kullanılmaktadır. Ancak proje alanında bulunan ocak ağı kapatılmıştır. Ocağın proje alanında bulunan 100 m si için TTK ile görüşmeler sağ lanmış ve proje sonrasında İl Özel İdare ve TTK iş birliği ile turizme açılması planlanmıştır. Söz konusu Derebaca Ağı Maden Ocağı'nın turizme açılması İl Özel İdaresi ve TTK öz kaynakları ile yapılacak olup projeye dahil edilmemiştir.

Proje sonrasında Turizme açılması planlanan bu alanda ziyaretçiler; kömür işleme deneyimini izlenebileceği, orijinal ray hattı üzerinde ilerleyen dekovillerle kömür ocağına girebilecekleri ayrıca ocak içerisinde bir dizi endüstriyel makine ve aletleri inceleyebilecekleri bir deneyim yaşayacaklardır.

Zonguldak'ta Jeoparklaşma sürecinin başlatılması, endüstriyel mirasın turizme kazandırılmasına yönelik projelerin geliştirilmesi, bölgede geleneksel kültürün etkilerinin artırılması aynı zamanda yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesi yönünde hazırlanan bu projeler turizm sektörünün tamamlayıcı unsurlarıdır ki bu noktada en önemli ve itici güç Üzülmüş Kültür Vadisi Projesidir. Kültür ve Turizm içerikli her proje bölgemizin kalkınmasına hizmet edecek özellikte olup bölge turizmi açısından topyekûn bir sinerji oluşturmaktadır. Şüphesiz ki Batı Karadeniz bölgesinde bulunan illerin birbirine yakın olması; faaliyete geçen turizm değ erlerinde domino etkisi yaratacak ve bölgede sosyal ve kültürel paylaşımların artmasında büyük bir sinerjinin açığa çıkmasını sağlayacaktır.

Proje ile Zonguldak; var olan kültür ve turizm potansiyeli kullanılarak bölge kültür turizmi açısından cazibe merkezine dönüştürülecektir. Güdümlü proje desteği kapsamında desteklenen faaliyetler başlığı altında; sosyal dayanışmayı ve sorumluluk bilincini güçlendirecek, kültürel değerleri koruyacak ve geliştirecek şekilde; dezavantajlı grupların sosyal, kültürel ve fiziksel hizmetlere erişebilirliklerini kolaylaştıracak altyapının tesis edilmesi; göçün olumsuz etkilerinin önlenmesi, sosyal hayatın kolaylaştırılması, somut olmayan kültürel mirasın yaşatılması esastır vurgusuna yer verilmiştir. Endüstriyel mirasımız olan mekanizasyon atölyesi ve lavuar binası restore edilmek suretiyle yeniden işlevsellik kazandırılacak bu yolla kültürel değ erlerimiz koruma altına alınmış olacaktır. Bu yapıların kent hayatına kazandırılması ile sosyal hayat canlanacak gençlerin ve çocukların sosyal, kültürel ve fiziksel hizmetlere erişebilirliklerini kolaylaştıracaktır. Aynı zamanda geçmişten günümüze gelen

ancak genç kuşakların yabancı olduğu maden ve madenci kültürü genç kuşaklara aktarılması olacaktır.

PROJENİN KATMA DEĞER YARATACAK UNSURLARI

Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi ile Turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesi, Yerleşmelerin yaşam ve mekan kalitesinin artırılması, Sosyal kalkınmanın sağlanması, sağlıklı ve dengeli bir çevre oluşturulması hedeflenmektedir. Proje hedeflerimiz doğrultusunda projemizde; Lavuar binası jeopark ziyaretçi merkezine, Mekanizasyon atölyesi müze - restorana dönüştürülecektir. Mekanizasyon atölyesi zemin katında Kafeterya , Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi, wc, mutfak ve buna bağlı servis alanı, ofis odası, çalışan soyunma odaları ile depo planlanmıştır. Mekanizasyon atölyesi 1. Kat üst meydan katında Ek Giriş Yapısı, Hol, WC, Ana Salon Müze Restoran ve Teras bulunmaktadır. Asma katta ofis odaları oluşturulacaktır. Lavuar Binası Zemin Kat Alt Meydan Katında Jeopark Ziyaretçi Merkezi girişi ve Hediyelik Eşya Satış Alanı, Bilet satış, kasa ve danışma deski, ofis, vestiyer alanı, depo, WC, 1. Kat Üst Meydan Katı ve asma kat ise jeopark ziyaretçi merkezi olarak kullanılacaktır. Giriş nizamiye yapısı, açık otopark alanı, Kent parkı, giriş karşılama yolu, bitkisel peyzaj alanları, kamusal meydan, yapısal tünel, Üst Meydan ve Etkinlik Alanı, Avlu, Derebaca Deneyim Ocağı oluşturulacaktır. 2014- 2023 Batı Karadeniz Bölge Planının vizyonu "BAĞ IMLI EKONOMİK YAPISINI KIRMIŞ VE YAŞAM KALİTESİNİ YÜKSELTİMİŞ BİR BÖLGE OLMAK" olarak belirlenmiştir. Bu vizyona ulaşılması aşamasında esas alınan üç temel ilke şunlardır:

- Çok Sektörlülük
- Katılımcılık
- Sürdürülebilir Kalkınma

Plan kapsamında "SÜRDÜRÜLEBİLİR SOSYAL KALKINMA" ve "YENİLİKÇİLİK VE GİRİŞİMCİLİKLE DESTEKLENEN SEKTÖREL ÇEŞİTLİLİK" olmak üzere iki temel gelişme eksenini belirlenmiştir. Bu eksenlere bağlı oluşturulan öncelikler ise şu şekildedir:

- Sektörel Çeşitliliğin Sağlanması
- Mevcut Sanayi Faaliyetlerinin ve Rekabet Güçlerinin Arttırılması
- Ulaşım, Altyapı ve Lojistik İmkanlarının Güçlendirilmesi
- Turizmin Çeşitlendirilerek Geliştirilmesi
- Yerleşmelerin Mekan ve Yaşam Kalitesinin Arttırılması
- Sosyal Kalkınmanın Sağlanması

- Kırsalda Kalkınmanın Sağlanması
- Sağlıklı ve Dengeli Bir Çevre Oluşturulması

Proje ile dezavantajlı grupların kullanımına yönelik sosyal kalkınmaya destek olacak kültürel bir altyapı sağlanacaktır. Eğitim çağındaki öğrencilere, çocuklara ve gençlere yönelik kendi yaşadıkları kentin kültürel mirasına ilişkin bilgiler veren, kentlilik bilinci, sahiplilik, katılım kültürü ve kent kimliği olgusu kazandırılacak çeşitli alanlar oluşturularak etkinlik programlarının hazırlanması desteklenecek ve böylece sosyal kalkınma sağlanacaktır.

Zonguldak'ta faaliyet göstermiş olan endüstriyel tesisler ve eklentilerinin turistik alan olarak organize edilmeleri teknoloji tarihi meraklıları ve bu tesislerde çalışmış olanlar ya da yakınlarının ilgisini çekmektedir. Çünkü bu tesisler Türkiye'nin sanayi geçmişine ayna tutmasının yanı sıra toplumsal bellek, yaşam tarzı ve yerel kültürü tanımlayan öğeleri de bünyesinde barındırmaktadır. Endüstriyel mirasın değer kazanması, bölgede yerel kimlik kazanımı sağlayarak bölgeyi yeniden canlandıracak ve Turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Üzülmez Kültür Vadisi projesi ile; Kent belleği için büyük önem arz eden endüstri miraslarının kültürel kullanımlara ev sahipliği yapması ve halka doğrudan hizmet eden işlevleri barındırması ile kamusal kullanımlar teşvik edilecek ve yaşam kalitesinin artışına doğrudan fayda gösterecektir.

Tarihi yapıların, insan ve çevre sağlığını tehdit eden risklerden arındırılmış, güvenli, kaliteli ve uluslararası standartlara uygun bir biçimde inşa edilmesi ile sağlıklı ve dengeli bir çevre oluşturulmasına katkı sağlanacaktır.

Proje, Zonguldak ve TR 81 Bölgesinde kültür turizmini canlandıracak, beraberinde istihdam olanaklarını da arttıracaktır. Sonuç olarak; bölgenin kalkınması ve rekabet gücünün artırılması ile bağımlı ekonomik yapısını kırmış ve yaşam kalitesini yükseltmiş bir il olmak hedeflenmektedir.

8. İŞLETME GELİR ve GİDERLERİ

8. İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ

İşletme döneminde ortaya çıkacak gelir ve giderler bu bölümde belirtilecektir. İşletme geliri sunulan mal ya da hizmetin satışı sonucunda kullanıcılardan alınacak ücrettir. Başlıca işletme giderleri ise aşağıda belirtilmiştir:

- Malzeme alımları
- Personel harcamaları
- İdari harcamalar
- Bakım – Onarım
- Elektrik, su vb. ödemeleri

İşletme döneminde projeye konu olan yapılar müstecirlere kiralanacağından bu dönemde ortaya çıkacak giderler kiracılarından oluşacak yönetim biriminin yine kiracılarından tahsil edeceği aidatlar ile karşılanacaktır.

İşletme döneminde kiralanabilir alanların metrekareleri ve birim fiyatları ile ilgili hesaplamalar ve işletme dönemi kira gelir tablosu aşağıda verilmiştir.

	Alan Büyüklüğü(m ²)	Aylık Metrekare Birim Fiyatı(₺)	Aylık Kira Geliri(₺)	Yıllık Kira Geliri(₺)
Dükkan 1	85	₺40,00	₺3.400,00	₺40.800,00
Dükkan 2	87	₺40,00	₺3.480,00	₺41.760,00
Dükkan 3	18	₺40,00	₺720,00	₺8.640,00
Kafeterya	135	₺40,00	₺5.400,00	₺64.800,00
Müze, Restoran	570	₺40,00	₺22.800,00	₺273.600,00
1. Yıl Sonuna	Alan Büyüklüğü(m²)	Aylık Metrekare Birim Fiyatı(₺)	Aylık Kira Geliri(₺)	Yıllık Kira Geliri(₺)
Dükkan 1	85	₺48,82	₺4.150,70	₺49.808,40
Dükkan 2	87	₺48,82	₺4.257,84	₺51.094,08
Dükkan 3	18	₺48,82	₺878,76	₺10.545,12
Kafeterya	135	₺48,82	₺6.590,70	₺79.088,40
Müze, Restoran	570	₺48,82	₺27.831,40	₺333.976,80
10. Yıl Sonuna	Alan Büyüklüğü(m²)	Aylık Metrekare Birim Fiyatı(₺)	Aylık Kira Geliri(₺)	Yıllık Kira Geliri(₺)
Dükkan 1	85	₺62,06	₺5.275,10	₺63.301,20
Dükkan 2	87	₺62,06	₺5.399,32	₺64.792,72
Dükkan 3	18	₺62,06	₺1.117,08	₺13.404,96
Kafeterya	135	₺62,06	₺8.278,20	₺99.338,40
Müze, Restoran	570	₺62,06	₺35.385,40	₺424.624,80
15. Yıl Sonuna	Alan Büyüklüğü(m²)	Aylık Metrekare Birim Fiyatı(₺)	Aylık Kira Geliri(₺)	Yıllık Kira Geliri(₺)
Dükkan 1	85	₺79,20	₺6.732,00	₺80.784,00
Dükkan 2	87	₺79,20	₺6.909,60	₺82.915,20
Dükkan 3	18	₺79,20	₺1.425,60	₺17.107,20
Kafeterya	135	₺79,20	₺10.692,00	₺128.304,00
Müze, Restoran	570	₺79,20	₺45.132,00	₺541.584,00
20. Yıl Sonuna	Alan Büyüklüğü(m²)	Aylık Metrekare Birim Fiyatı(₺)	Aylık Kira Geliri(₺)	Yıllık Kira Geliri(₺)
Dükkan 1	85	₺102,00	₺8.670,00	₺104.040,00
Dükkan 2	87	₺102,00	₺8.874,00	₺106.488,00
Dükkan 3	18	₺102,00	₺1.836,00	₺22.032,00
Kafeterya	135	₺102,00	₺13.770,00	₺165.240,00
Müze, Restoran	570	₺102,00	₺58.140,00	₺697.680,00

Tablo 20. Kira Gelir Tablosu

Kira Fiyatları;

- Dükkan kira fiyatlarında metrekare birim fiyatı ilk 5 yıl için 40 TL alınmıştır.
- Kafeterya ve lokanta kira fiyatlarında metrekare birim fiyatı ilk 5 yıl için 80 TL alınmıştır.
- Yıllık kira artış oranları TÜFE artış oranlarının tahmini artış ortalaması olarak % 5 artış hesaplara dahil edilmiştir.

9. PROJENİN FİNANSMANI

9. PROJENİN FİNANSMANI

ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ MALİ YAPISI

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi güdümlü desteği için başvuru sahibi Zonguldak İl Özel İdaresinin son 3 yıllık döneme ait mali yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Ciro veya Eşdeğeri	Net Kazanç veya Eşdeğeri	Bilanço	Özkaynaklar veya Eşdeğeri	Orta ve Uzun Vadeli Borçlar	Kısa Vadeli Borçlar (1 yıldan az)
2017	178.302.616,41 TL	0,00 TL	0,00 TL	178.302.616,41 TL	0,00 TL	0,00 TL
2016	164.730.228,31 TL	0,00 TL	0,00 TL	164.730.228,31 TL	0,00 TL	0,00 TL
2015	178.574.687,28 TL	0,00 TL	0,00 TL	178.574.687,28 TL	0,00 TL	0,00 TL

Tablo 21. Zonguldak İl Özel İdaresi Mali Yapısı

FİNANSMAN YÖNTEMİ (ÖZKAYNAK, DIŞ KREDİ, HİBE, YİD VB.)

Üzülmez Kültür Vadisi Projesinin toplam uygun maliyeti, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Güdümlü Proje Desteği (hibe) ve Zonguldak İl Özel İdaresinin bu proje için ayracağı özkaynak toplamı ile karşılanacaktır.

FİNANSMAN KAYNAKLARI VE KOŞULLARI

Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmaksızın; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Ajans, fizibilitesi Bakanlık tarafından onaylanmış güdümlü projelere destek sağlayabilir.

Bu projelerde, bölge plan ve stratejilerine uygun sektörel ihtisaslaşmalar özendirilir. Güdümlü proje desteğini (GPD) diğer mali destek yöntemlerinden farklı kılan esas unsur, ajansın öncülüğü ile başlatılmış olmasıdır. Projeler, ajansın öncülüğünde geliştirilir. Bu kapsamda; Ajans, ilk fikri oluşturma aşamasından itibaren genel çerçevesini ortaya koymuş olduğu projeyi uygulayacak muhtemel aktörleri belirlemek için gerekli koordinasyonu yürütür.

Bu çerçevede Ajans, çalışma programında açıkça belirtmek kaydıyla, bölge planlarında ya da saha çalışmaları sonucunda belirlenen alanlar için ekonomik ve sosyal nitelikli güdümlü projeleri destekler.

GPD kapsamında, Ajans, toplam proje maliyetinin en fazla yüzde yetmiş beşi oranında mali destek sağlayabilir. Ancak bu oran yönetim kurulunun onayı ile en fazla %90'a kadar artırılabilir. Bu oran, projenin hayata geçirilmesinde proje uygulayıcısı Zonguldak İl Özel İdaresi ile Ajans arasında imzalanacak sözleşmede belirlenir. Kalan kısım, Zonguldak İl Özel İdaresi tarafından karşılanır.

FİNANSMAN MALİYETİ

Beklenen Finansman Kaynakları		
	Tutar (TL)	Toplamın Yüzdesi %
Başvuru Sahibinin Mali Katkısı	9.717.515,98	49,28
Bu Başvuruda Talep Edilen Destek Miktarı	10.000.000,00	50,72
Diğer Kurumlarca Yapılan Katkılar		
Zonguldak Belediyesi	0,00	0,00
Zonguldak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	0,00	0,00
Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü	0,00	0,00
Toplam Katkı		
Projeden Elde Edilen Doğrudan Gelir	0,00	
Genel Toplam	19.717.515,98	100,00

Tablo 22. Beklenen Finansman Kaynakları Tablosu.

FİNANSMAN PLANI

24 aylık yatırım dönemi süresince iç ve dış kaynakların proje giderleri ile paralel olacak şekilde dağıtılması sağlanacaktır. İlk 12 aylık dönemde kaynakların %60'ı, ikinci 12 aylık dönemde ise kaynakların %40'ı kullanılacak şekilde finansman planı yapılmıştır (Proje maliyetlerine göre güncellenecektir).

10. PROJE ANALİZLERİ

EKONOMİK ANALİZ

Yapılacak yatırımın ekonomik açıdan ne kadar karlı, verimli ve mantıklı olduğunun araştırılması bu bölümde anlatılmıştır. Projenin genel olarak kamuya ve Zonguldak'a getirdiği fayda ve maliyetleri hesaplanmıştır.

Projenin kamu açısından faydaları ikiye ayrılmaktadır. İlki projeden elde edilen finansal getirilerdir. Bu yatırım tamamlandıktan sonra, yatırım kapsamındaki getiriler kira gelirlerdir. Kamu açısından ikinci fayda ise ekonomik fayda olarak adlandırılan yatırımın bölge ekonomisine katkısını gösteren faydadır.

Ekonomik fayda hesaplanırken çeşitli varsayımlar üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. Burada iki önemli varsayım bulunmaktadır:

1) "Bu yatırım Zonguldak dışından kaç kişinin bölgeye ziyaret etmesini sağlayacak?"

Talep Analizi kapsamında 2021 yılında toplam talebin 512.239 kişi olacağı öngörülmüştür. Söz konusu talebin 209.484 kişilik bölümü dışında geriye kalan bölümünün turistlerden oluşacağı varsayılmaktadır. Dolayısıyla, kültür vadisi ziyareti için 302.754 kişinin şehir dışından Zonguldak'a geleceği öngörülmüştür.

2) "Gelen şehir dışı ziyaretçiler günlük ne kadar harcama yapacaklar?"

2017 yılı gelen turistlerin kişi başı günlük ortalama harcamasının 79 Dolar olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2018). Zonguldak'a gelecek turistlerin turist başına ortalama 380 TL harcama yapacağı varsayılmıştır. Yukarıda belirtilen iki önemli varsayım çerçevesinde ziyaretçi sayılarından yola çıkılarak projenin ekonomik ömrü süresince (20 Yıl) elde edilecek ekonomik yarar hesaplanmıştır.

Ekonomik Yarar					
Yıl	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
Zonguldak Dışından Gelen Sayısı	302.754	314.864	327.459	340.557	354.179
Kişi Başı Ortalama Harcama (TL)	380	380	380	380	380
Toplam Ekonomik Yarar	115.046.520	119.648.381	124.434.316	129.411.689	134.588.156
Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl
Zonguldak Dışından Gelen Sayısı	368.347	368.347	368.347	368.347	368.347
Kişi Başı Ortalama Harcama (TL)	380	380	380	380	380
Toplam Ekonomik Yarar	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682
Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Zonguldak Dışından Gelen Sayısı	368.347	368.347	368.347	368.347	368.347
Kişi Başı Ortalama Harcama (TL)	380	380	380	380	380
Toplam Ekonomik Yarar	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682
Yıl	16. Yıl	17. Yıl	18. Yıl	19. Yıl	20. Yıl
Zonguldak Dışından Gelen Sayısı	368.347	368.347	368.347	368.347	368.347
Kişi Başı Ortalama Harcama (TL)	380	380	380	380	380
Toplam Ekonomik Yarar	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682	139.971.682

Tablo 23. Projenin Ekonomik Ömrü Süresince (20 Yıl) Elde Edilecek Ekonomik Yarar

Ekonomik Yararlar ile İlgili Varsayımlar

- Toplam ziyaretçi sayısının %60'nın şehir dışından Zonguldak'a geldiği varsayılmıştır.
- Zonguldak İli Konaklayan Turist Sayısı Projeksiyonu hesaplamaları referans alınarak yıllara göre ziyaretçi sayısı artırılmıştır.
- Şehir dışı ziyaretçilerinin kişi başı harcaması 380 TL olarak alınmıştır.
- Gelen ziyaretçilerin hepsinin günlük ziyaretçi olduğu varsayılmıştır. Bu nedenle konaklama gideri kişi başı harcamaya eklenmemiştir.
- Projenin ekonomik ömrü 20 yıl olarak hesaplanmıştır.

Projenin sağladığı ekonomik yararlar çerçevesinde hazırlanan nakit akımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır

Dönem	Yatırım Dönemi				İşletme Dönemi								
	Yıllar	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
A. Nakit Girişleri (Toplam)	9.464.407,67	6.309.605,11	88.555.620,00	92.067.566,40	95.719.990,66	99.518.511,88	103.468.973,96	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52		
1. İşletme Gelirleri	0	0	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00		
1.1. Kira Gelirleri	0	0	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00		
1.1.1. Dükkan 1 (65 m ²)	0	0	31.200,00	31.200,00	31.200,00	31.200,00	31.200,00	34.320,00	34.320,00	34.320,00	34.320,00		
1.1.1. Dükkan 2 (67 m ²)	0	0	32.160,00	32.160,00	32.160,00	32.160,00	32.160,00	35.376,00	35.376,00	35.376,00	35.376,00		
1.1.1. Dükkan 3 (65 m ²)	0	0	16.800,00	16.800,00	16.800,00	16.800,00	16.800,00	18.480,00	18.480,00	18.480,00	18.480,00		
1.1.4. Kafeterya (135 m ²)	0	0	129.600,00	129.600,00	129.600,00	129.600,00	142.560,00	142.560,00	142.560,00	142.560,00	142.560,00		
1.1.5. Müze, Restoran (570 m ²)	0	0	547.200,00	547.200,00	547.200,00	547.200,00	601.920,00	601.920,00	601.920,00	601.920,00	601.920,00		
2. Proje Bütçesi	9.464.407,67	6.309.605,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.1. Devlet Destekleri (Güdümlü Proje Desteği, BAKKA, vb.)	6.000.000,00	4.000.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.2. Ökaynak (İ Özet İdarisi)	5.830.509,59	3.887.006,39	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ekonomik Yarar	0	0	87.798.660,00	91.310.606,40	94.963.030,66	98.761.551,88	102.712.013,96	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52		
B. Nakit Çıkışları (Toplam)	8.401.549,66	8.481.549,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1. Yatırım Harcamaları	8.401.549,66	8.481.549,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1. İnşaat Dönemi Yatırımları	10.501.937,08	10.601.937,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.1. Proje İnşaat İşleri	10.501.937,08	10.601.937,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.1.1. Üzülmez Kültür Vadisi, Lovsar Ve Atölye	6.401.083,01	6.401.083,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.1.2. Mekonik Tesistat	2.136.147,18	2.136.147,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.1.3. Elektrik Tesistat	1.964.706,9	1.964.706,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.2. Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri	0	0	100.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.2.1. Tanıtım Kiosku	0	45.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.2.2. Tanıtım Filmi Çekilmesi	0	10.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.2.3. Broşür	0	10.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.1.2.4. Açılış Organizasyonu Hizmet Alımı	0	35.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.2. İşletme Dönemi Yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2. İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.1. Personel Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.2. Bakım Onarım Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.3. Diğer İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3. Vergi ve Stopajlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Net Nakit Akımı (A-B)	1.062.858,01	-2.171.944,55	88.555.620,00	92.067.566,40	95.719.990,66	99.518.511,88	103.468.973,96	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52		
Yımsal Nakit Akımı	88.555.620,00	180.623.186,40	180.623.186,40	276.343.177,06	375.861.688,94	479.330.662,90	586.983.813,41	694.636.963,93	802.290.114,44	909.943.264,96	1.017.596.415,47		
Net Bugünkü Değer	975.099,09	-1.828.082,27	68.381.186,83	63.222.985,16	62.211.406,22	59.339.637,06	56.601.672,03	54.027.486,14	49.566.501,05	45.473.854,17	41.719.132,27		
Yımsal Net Bugünkü Değer	975.099,09	-1.828.082,27	68.381.186,83	133.628.171,99	195.815.598,21	255.155.235,27	311.756.307,30	365.783.793,45	415.350.294,50	460.824.148,67	502.543.280,94		
Nakit Akım (Ökaynaklar)	-8.401.549,66	-8.481.549,66	88.555.620,00	92.067.566,40	95.719.990,66	99.518.511,88	103.468.973,96	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52	107.653.150,52		
İç Kararlılık Oranı	1,78	2,26	2,37	2,41	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42		

* Hesaplama (Yapım maliyetleri ile işletme gelir ve giderleri vergi vb. dış etkenlerden arındırılmak amacıyla 0,8 ile çarpılmıştır.)

* İndirgeme oranı (i) = 9,0%

Dönem	İşletme Dönemi											
	Yıllar	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A. Nakit Girişleri (Toplam)	107.653.150,52	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65
1. İşletme Gelirleri	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
1.1. Kira Gelirleri	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
1.1.1. Dükkan 1 (65 m ²)	34.320,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	45.679,92	45.679,92	45.679,92	45.679,92	45.679,92	45.679,92
1.1.1. Dükkan 2 (67 m ²)	35.376,00	38.913,60	38.913,60	38.913,60	38.913,60	38.913,60	47.085,46	47.085,46	47.085,46	47.085,46	47.085,46	47.085,46
1.1.1. Dükkan 3 (65 m ²)	18.480,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	24.596,88	24.596,88	24.596,88	24.596,88	24.596,88	24.596,88
1.1.4. Kafeterya (135 m ²)	142.560,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	189.747,36	189.747,36	189.747,36	189.747,36	189.747,36	189.747,36
1.1.5. Müze, Restoran (570 m ²)	601.920,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	801.155,52	801.155,52	801.155,52	801.155,52	801.155,52	801.155,52
2. Proje Bütçesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Devlet Destekleri (Güdümlü Proje Desteği, BAKKA, vb.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Ökaynak (İ Özet İdarisi)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekonomik Yarar	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52	106.820.494,52
B. Nakit Çıkışları (Toplam)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Yatırım Harcamaları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1. İnşaat Dönemi Yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1. Proje İnşaat İşleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.1. Üzülmez Kültür Vadisi, Lovsar Ve Atölye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2. Mekonik Tesistat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3. Elektrik Tesistat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2. Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.1. Tanıtım Kiosku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.2. Tanıtım Filmi Çekilmesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.3. Broşür	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.4. Açılış Organizasyonu Hizmet Alımı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. İşletme Dönemi Yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Personel Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Bakım Onarım Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3. Diğer İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Vergi ve Stopajlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Net Nakit Akımı (A-B)	107.653.150,52	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.736.416,12	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65	107.928.759,65
Yımsal Nakit Akımı	1.017.596.415,47	1.125.332.831,59	1.233.069.247,71	1.340.805.663,82	1.448.542.079,94	1.556.278.496,05	1.664.207.255,71	1.772.136.015,36	1.880.064.775,01	1.987.993.534,66	2.095.922.294,31	2.203.851.054,06
Net Bugünkü Değer	38.274.433,28	35.141.318,43	32.239.741,68	29.577.744,66	27.135.545,56	24.894.995,93	22.880.221,43	20.991.028,83	19.257.824,62	17.667.729,01	16.208.925,69	14.820.292,37
Yımsal Net Bugünkü Değer	540.817.714,22	575.959.032,64	608.198.774,32	637.776.518,98	664.912.064,54	689.807.060,46	712.687.281,89	733.678.310,73	752.936.135,34	770.603.864,35	786.812.790,05</	

Dönem	Yatırım Dönemi		İşletme Dönemi									
	Yıllar	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A. Nakit Girişleri (Toplam)	9.464.407,67	6.309.605,11	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00
1. İşletme Gelirleri	0,0	0,0	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00
1.1. Kiral Gelirleri	0,0	0,0	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00
1.1.1. Dükkan 1 (65 m ²)	0,0	0,0	31.200,00	31.200,00	31.200,00	31.200,00	31.200,00	31.200,00	34.320,00	34.320,00	34.320,00	34.320,00
1.1.2. Dükkan 2 (67 m ²)	0,0	0,0	32.160,00	32.160,00	32.160,00	32.160,00	32.160,00	32.160,00	35.376,00	35.376,00	35.376,00	35.376,00
1.1.3. Dükkan 3 (35 m ²)	0,0	0,0	16.800,00	16.800,00	16.800,00	16.800,00	16.800,00	16.800,00	18.480,00	18.480,00	18.480,00	18.480,00
1.1.4. Kafeterya (135 m ²)	0,0	0,0	129.600,00	129.600,00	129.600,00	129.600,00	129.600,00	129.600,00	142.560,00	142.560,00	142.560,00	142.560,00
1.1.5. Müze, Restoran (570 m ²)	0,0	0,0	547.200,00	547.200,00	547.200,00	547.200,00	547.200,00	547.200,00	601.920,00	601.920,00	601.920,00	601.920,00
2. Proje Bütçesi	9.464.407,67	6.309.605,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Devlet Destekleri (Güdümlü Proje Desteği, BAKKA, vb.)	6.000.000,00	4.000.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Özkaynak (İ Özel İdare)	5.830.509,59	3.887.006,39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Nakit Çıktıları (Toplam)	8.401.549,66	8.481.549,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Yatırım Harcamaları	8.401.549,66	8.481.549,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1. İnşaat Dönemi Yatırımları	10.501.937,08	10.601.937,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1. Proje İnşaat İşleri	10.501.937,08	10.501.937,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.1. Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar Ve Atölye	6.401.083,01	6.401.083,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2. Mekanik Tesiilat	2.136.147,18	2.136.147,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3. Elektrik Tesiilat	1.964.706,90	1.964.706,90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2. Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri	0,00	100.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.1. Tanıtım Kiosku	0,00	45.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.2. Tanıtım Filmi Çekilmesi	0,00	10.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.3. Broşür	0,00	10.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.4. Açılış Organizasyonu Hizmet Alımı	0,00	35.000,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. İşletme Dönemi Yatırımları	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. İşletme Giderleri	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Personel Giderleri	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Bakım Onarım Giderleri	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3. Diğer İşletme Giderleri	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Vergi ve Stopajlar	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Net Nakit Akımı (A-B)	1.062.858,01	-2.171.944,55	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00
Yıñnsal Nakit Akımı	756.960,00	756.960,00	1.513.920,00	2.270.880,00	3.027.840,00	3.784.800,00	4.617.456,00	5.450.112,00	6.262.768,00	7.115.424,00	8.000.000,00	8.912.656,00
Net Bugünkü Değer	948.980,36	-1.731.460,90	538.789,18	481.051,76	429.519,43	383.999,49	342.401,16	306.295,79	269.092,95	239.368,70	215.811,45	192.811,45
Yıñnsal Net Bugünkü Değer	8.401.549,66	8.481.549,66	538.789,18	1.019.850,94	1.449.370,37	1.832.869,87	2.175.280,13	2.511.575,92	2.811.840,02	3.079.932,97	3.319.301,67	3.533.023,73
Nakit Akım (Özkaynaklı)	-8.401.549,66	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	756.960,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00	832.656,00

*Hesaplama (Yapım maliyetleri ile işletme gelir ve giderleri vergi vb. dış etkenlerden arındırılmak amacıyla 0,8 ile çarpılmıştır.)

*İndirgeme oranı (i)= 12,0%

Dönem	İşletme Dönemi											
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
A. Nakit Girişleri (Toplam)	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
1. İşletme Gelirleri	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
1.1. Kiral Gelirleri	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
1.1.1. Dükkan 1 (65 m ²)	34.320,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	37.752,00	45.679,92	45.679,92	45.679,92	45.679,92	45.679,92
1.1.2. Dükkan 2 (67 m ²)	35.376,00	38.913,60	38.913,60	38.913,60	38.913,60	38.913,60	38.913,60	47.085,46	47.085,46	47.085,46	47.085,46	47.085,46
1.1.3. Dükkan 3 (35 m ²)	18.480,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	20.328,00	24.596,88	24.596,88	24.596,88	24.596,88	24.596,88
1.1.4. Kafeterya (135 m ²)	142.560,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	156.816,00	189.747,36	189.747,36	189.747,36	189.747,36	189.747,36
1.1.5. Müze, Restoran (570 m ²)	601.920,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	662.112,00	801.155,52	801.155,52	801.155,52	801.155,52	801.155,52
2. Proje Bütçesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Devlet Destekleri (Güdümlü Proje Desteği, BAKKA, vb.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Özkaynak (İ Özel İdare)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Nakit Çıktıları (Toplam)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Yatırım Harcamaları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1. İnşaat Dönemi Yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1. Proje İnşaat İşleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.1. Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar Ve Atölye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2. Mekanik Tesiilat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3. Elektrik Tesiilat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2. Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.1. Tanıtım Kiosku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.2. Tanıtım Filmi Çekilmesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.3. Broşür	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.4. Açılış Organizasyonu Hizmet Alımı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. İşletme Dönemi Yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. Personel Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Bakım Onarım Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3. Diğer İşletme Giderleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Vergi ve Stopajlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Net Nakit Akımı (A-B)	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14
Yıñnsal Nakit Akımı	7.948.080,00	8.864.001,60	9.779.923,20	10.695.844,80	11.611.766,40	12.527.688,00	13.635.953,14	14.744.218,27	15.852.483,41	16.960.748,54	18.069.013,68	19.177.278,82
Net Bugünkü Değer	213.722,06	209.905,59	187.415,71	167.335,45	149.406,65	133.398,80	144.118,34	128.677,09	114.890,26	102.580,59	91.589,81	81.589,81
Yıñnsal Net Bugünkü Değer	3.533.023,73	3.742.929,32	3.930.345,03	4.097.680,48	4.247.087,13	4.380.485,93	4.524.604,27	4.653.281,37	4.768.171,63	4.870.752,22	4.962.342,03	5.033.023,73
Nakit Akım (Özkaynaklı)	832.656,00	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	915.921,60	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14	1.108.265,14

*Hesaplama (Yapım maliyetleri ile işletme gelir ve giderleri vergi vb. dış etkenlerden arındırılmak amacıyla 0,8 ile çarpılmıştır.)

*İndirgeme oranı (i)= 12,0%

Tablo 25. Finansal Analiz
Nakit Akım Tablosu
(Vergisiz)

GERİ DÖNÜŞ SÜRESİ

Bu değerlendirmede yatırımın net akışı ile ne kadar sürede geri döneceği hesaplanmaktadır.

Geri dönüş süresi aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

I = Toplam yatırım

P = Geri dönüş süresi

F1 = t yılındaki net kar

D1 = t yılındaki amortisman

F1+D1= t yılındaki net nakit akışı

$$I = \sum_{t=0}^P F_t + D_t$$

Yatırım tutarının yüksek olması ve bina restorasyon ağırlıklı bir yatırım olması nedeniyle yatırımın geri dönüş süresi 18 yılda tamamlanmaktadır. Ancak bu geri dönüş süresinin ilk yatırım bedeli büyük bir kamu tesisi ve kültür yapıları için normal olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

NET BUGÜNKÜ DEĞER

Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.

NBD

İÇ KARLILIK ORANI

Literatürde “iç karlılık oranı”, “iç getiri oranı”, “sermayenin marjinal verimliliği”, “yatırımın marjinal verimliliği” olarak da adlandırılan iç verim oranı (İVO), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde kullanılan bir orandır. İç verim oranı, bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanmaktadır. İç verim oranı aynı zamanda yatırımın ne oranda katma değer yaratacağını ifade etmektedir.

T: projenin ekonomik ömrü

CF: Projeden sağlanacak yıllık net nakit akımı

IRR: İç verim oranı

Yapılan mali analiz sonucunda projenin Mali İç Karlılık Oranı (FIRR) %3 olarak bulunmuştur.

İndirgeme oranı olarak %12 belirlenmiştir. Projenin ekonomik ömrü ise 20 yıldır.

$$\sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1 + IRR)^t} = 0$$

FAYDA / MALİYET ORANI

Fayda / maliyet oranı, projenin yarattığı indirgenmiş faydaların maliyetlere bölünmesiyle elde edilmekte olup, bu oranın birin üstünde olması beklenmektedir. Yapılan değerlendirmede projenin mali Net Yarar/Maliyet Oranı (FNB/C)'nin 1.48'e ulaştığı saptanmıştır.

RİSK ANALİZİ

Projenin yapım aşamasında ortaya çıkabilecek risklerin başlıcaları şunlardır:

I. Restorasyon projelerinin uzun soluklu olması sebebiyle proje süresinin yeterli olmaması,

II. Restorasyon işinde kullanılan inşaat malzemelerinin özellik arz etmesi sebebiyle inşaat maliyetlerinin yükselmesi,

III. Ekonomide oluşabilecek ani değişimler,

IV. Proje uygulama aşamasında paydaşların projeye yeterli ilgiyi göstermemesi,

V. Kamuoyunun projeye beklenen ilgiyi göstermemesi proje riskleri arasında görülmektedir.

VI. Projenin sürdürülebilirliğinin sağlanamaması,

VII. Proje bitiminde ihale yöntemiyle kiraya verilecek ticari birimlerin istekli bulunamaması sebebiyle binaların atıl vaziyette kalması,

VIII. Üzülmüş Kültür Vadisi Yönetim Modelinin başarılı olmaması ve beklenen ticari gelirin elde edilememesi ön görülen riskler arasındadır.

Söz konusu risklere karşı alınacak önlemler şunlardır:

Risk I'in gerçekleşmesi halinde alınacak önlem zeyilname talebinde bulunularak 6 ay süre uzatımı istenecektir.

Risk II'nin gerçekleşmesi halinde proje yükselen proje maliyetleri İl Özel İdare tarafından karşılanacaktır.

Risk V, VI, VII ve VIII'in gerçekleşmemesi için Kamuoyunda etkin bir tanıtım yapılarak halkın ilgisi her daim canlı tutulacaktır.

Bakioğlu, E. (2018). Zonguldak Merkez Lavuarı. Zonguldak Merkez Lavuarı.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı. (2013). 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planı-Cilt 1 Mevcut Durum Analizleri. Zonguldak: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı. (2013). Batı Karadeniz Bölge Planı Cilt 1 Mevcut Durum Analizi. Zonguldak.

BUDA Mimarlık. (2018). Müdahale ve Restorasyon Rapor Özeti. İstanbul: BUDA Mimarlık.

BUDA Mimarlık. (2019). Üzölmez Kültür Vadisi Lavuar ve Atölye Binası Restorasyon ve Uygulama Projelerinin Hazırlanması ve İhaleye Esas Yaklaşık Maliyetin Hazırlanması İşi. İstanbul: BUDA Mimarlık.

Gehl, J., & Gemzøe, L. (1996). Public Spaces - Public Life. Copenhagen: Copenhagen: Danish Architectural Press and the Royal Danish Academy of Fine Arts, School of Architecture.

ICOMOS. (2011). Endüstri Mirası Sitleri, Yapıları, Alanları ve Peyzajlarının korunması için ICOMOS-TICCIH Ortak İlkeleri "Dublin İlkeleri". Z. Ahunbay (Dü.), ICOMOS 17. Genel Kurulu içinde (s. 1). Paris: ICOMOS. Ağustos 2018 tarihinde http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_0437197001518162239.pdf adresinden alındı

Kahraman, N. (2010). Turizm Yatırım Projeleri Analizi. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Karabük Üniversitesi. (2018, Aralık 20). Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Web Sitesi Hakkında Sayfası. Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Web Sitesi: <http://tip.karabuk.edu.tr/icerikGoster.aspx?K=S&id=29&BA=index.aspx> adresinden alındı

Kazancı, N., & Ürün, Ş. (2018). Jeoparklar ve şehir kimliklerinin geliştirilmesine etkileri. Zonguldak Mağaraları. Zonguldak: Zonguldak Valiliği.

TÜİK. (2018). Türkiye İstatistik Kurumu Web Sitesi: <http://www.tuik.gov.tr> adresinden alındı

Van Kamp, I., Marsman, G., Leidelmeijer, K., & De Hollander, A. (2003). Urban Environmental Quality and Human Well-being Towards a Conceptual Framework and Demarcation of Concepts; a Literature Study. Landscape and Urban Planning(65), 5-18.

World Health Organization QoL Group. (1995). The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL). Social Science and Medicine(41), 1403-1409.

Zaman, E. M. (2012). Zonguldak İnsan Mekan Zaman. Ankara: TMMOB Maden Mühendisleri Odası.

Zaman, E. M. (2017). Kozlu – Zonguldak – Üzölmez Demiryolu Hattının Turizm Amaçlı Kullanılması Projesi. Zonguldak: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı.

EK – 1 VAKA İNCELEMELERİ:
FONKSİYON DÖNÜŞÜMÜ İŞLEV
DÖNÜŞÜMÜ ETKİNLİKLER

EK – 1 VAKA İNCELEMELERİ: FONKSİYON DÖNÜŞÜMÜ İŞLEV DÖNÜŞÜMÜ ETKİNLİKLER

1. BOMONTİ BİRA FABRİKASI (BOMONTİADA), İSTANBUL, TÜRKİYE- 1890

Fabrika, 1890 yılında Feriköy'de İsviçreli Bomonti kardeşler tarafından kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nde modern bira üretim teknikleri kullanılarak üretim yapılan ilk bira fabrikası olma özelliğini taşıyan tesis, daha sonra bulunduğu semte de adını vermiştir. 1938 yılında Tekel'e geçen ve Cumhuriyet Dönemi'nde uzun yıllar 'Tekel Birası' adı altında üretimini sürdüren fabrika, daha sonra Efes'e geçip bir süre faaliyetten sonra 1991 yılında tamamen boşaltılmıştır. Çalışmalarına 2006 yılında başlanan projenin misyonu, sanayi yapılarına 1800'lü yılların sonundan beri ev sahipliği yapan hem konumu hem de dokusu itibari ile İstanbul için önemli bir değer olan Bomonti'yi canlandırarak ana fikri kültür-sanat olan bir alternatif kent merkezi haline getirmek.

İlk Yapım Fonksiyonu: Bira Fabrikası (1890)

Dönüşüm: Kültür-Sanat-Eğlence Kampüsü (2006)

1.1. FONKSİYONLARI

Gece Hayatı: Performans alanı (Babylon)

Yeme İçme: Farklı konseptlerde restoranlar

Sanat: Sergi, müze ve galeri alanları (Leica Gallery, Ara Güler Müzesi)

Ortak Çalışma Alanı: Atölye (Kiralananabilir çalışma alanları)

Kamusal Alan: Tüm birimlerin ortasındaki avlu (Burada oturabileceğiniz masalar ve çimler var)

1.2. BUGÜN BOMONTİADA

- Farklı zevklere ve yaş guruplarına hitap eden kendine has tarzı olan mekanları ile her yaşta ziyaretçisi olan bir kültür-sanat ve eğlence merkezi,
- Bölgedeki konut ve iş merkezi projelerinin kullanıcıları için kaliteli bir sosyalleşme alanı,
- Bölgeye mali değer katan bir yapı,
- Çürümeye yüz tutmuş ve belki de unutulacak bir bira fabrikasını tekrar yaşama dahil eden bir proje.

1.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Atıl durumda, kriminal alan oluşturan Tarihi Bomonti Bira Fabrikası'nın yeniden hayata kazandırılması ile proje bölgenin imajını geliştirdi.
- Konsepti ile 'bir araya getirme' misyonunu üstlenen proje, yeni oluşan üst gelir grubundan semt sakinlerinin ve semt dışı misafirlerinin sosyalleşme alanı oldu.
- Proje bünyesinde oluşturulan sanat galerisi ile yapı ulusal ve uluslararası sergilere ev sahipliği yaparak bölgenin tanınırlığına katkı sağladı.
- İsminde özünü barındırması sebebi ile, semtin tarihine dair merak uyandırdı.
- Farklı kesimlere ve gelir guruplarına hitap eden mekân ve etkinlikleri ile sosyalleşme alanı oluşturdu.

1.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Alternatif mekân yaratma isteği, rekabeti ve gelişimi arttırdı.
- Bölgede yaşayan gelir grubunun beklentilerine karşılık vermeyi başaran yerleşik esnaf, işlerinde dönüşüm ve gelişim yaşadı.
- Konut yatırımı anlamında zaten popüler olan bölgede oluşturduğu cazibe ile genel bir fiyat artışı sağladı.
- Bölgede gıda perakendeciliği alanında yeni girişimler yapılmasını sağlamıştır.

2. TÜRKİYE SELÜLOZ VE KAĞIT FABRİKALARI (SEKA FABRİKASI), KOCAELİ, TÜRKİYE- 1934

1934- 1945 yılları arasında İzmit Kağıt Fabrikası'nın temeli atıldı. SEKA Fabrikası kentin Roma Dönemi kalıntılarının üzerine inşa edilmiştir. 1. ve 2. Kağıt Fabrikaları'nın inşa sürecinde kalıntılara rastlanmıştır. Alan 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edilmiştir. Yıllar içerisinde yeni yapılar eklenmiştir. Öncelikle (1946-1955 yılları arasında) katlı lojmanlar, yeni üretim ve depo yapıları eklendi, daha sonra kooperatif evleri ve yeni üretim-depo yapıları eklendi (1956-1961).

1993 yılında İzmit SEKA Odun Selülozu Fabrikası üretimine son verildi. 1998 yılında özelleştirme Yüksek Kurulu İzmit SEKA'nın kapatılması kararını aldı. 2003 yılında alanın küçük bir kısmı 1. derece, kalanı 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edildi. 2005 yılında ise Koruma Amaçlı İmar Planı (KAİP) onaylandı.

2009-2017 yılları arasında fabrika kıyısı parka dönüştürüldü. 1. ve 2. Kağıt Fabrikaları Bilim Müzesi ve Kağıt Merkezi olarak yeniden işlevlendirildi. Eski SEKA Kağıt Fabrikası'nın lojmanı, dokümantasyon merkezine dönüştürüldü. Merkezde, cumhuriyetin ilk sanayi kuruluşlarından Kocaeli'ndeki SEKA Kağıt Fabrikası'na ait belgeler yer almaktadır.

İlk Yapım Fonksiyonu: Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları (SEKA) (1934)

Dönüşüm: Bilim Merkezi-Kağıt Müzesi-Kent Parkı (2009)

- Koruma Onarım ve Yeniden İşlevlendirme Projeleri:
Kağıt Fabrikası- Kağıt Müzesi ve Bilim Merkezi
Taşlı Değirmen- Kağıt Müzesi Ek Yapısı
Mekanik Atölye- Bilim Merkezi Ek Yapısı
- Sergileme Tasarımı ve İç Mimari Projesi; Kurumsal Kimlik Çalışmaları
SEKA Kağıt Müzesi ve Kocaeli Bilim Merkezi
- Çevre Düzenleme Projesi
SEKA Kağıt Müzesi ve Kocaeli Bilim Merkezi Güney ve Doğu Meydanı

2.1. FONKSİYONLARI

Sanat: Sergi, müze alanları (Kağıt Müzesi)

Yeme İçme: Park alanı içerisinde kafe ve restoranlar bulunmaktadır.

Kamusal Alan: Sekapark adı verilen alanda spor, dinlenme ve yeşil alanlar yer almaktadır.

Gece Hayatı: Konser alanı

Konaklama: Sekapark otel

Kültürel merkez: SEKA'nın eski lojmanları kültür evlerine dönüştürülmüştür, alanda ayrıca film platosu kurulmuştur. Kağıt fabrikasının bulunduğu alanda Bilim Merkezi açıldı.

2.2. BUGÜN SEKA FABRİKASI

- Kocaeli'nin sanayi şehrine dönüşmesindeki ilk adım olan SEKA Kağıt Fabrikası uzun yıllar İzmit için bir sembol ve cazibe merkezi olurken, şimdi müze, bilim merkezi ve kent parkı olarak hizmet vermektedir.
- Fabrika alanında makineler, yapılan yazışmalar, üretim raporları, fabrikada yaşananları aktaran SEKA Postası, kağıt üretim sürecinde kullanılan makine ve ekipmanlar, Roma Dönemi sikkeleri, SEKA tarihine ait belgesel video, kağıttan ve geri dönüşüm malzemelerinden üretilen heykeller yer almaktadır.
- Atölyelerde elde kağıt yapımı ziyaretçilere anlatılarak, ziyaretçilerin kendi kağıtlarını imal etmeleri sağlanmaktadır. Ziyaretçiler elde kağıt yapım atölyesinde yaptıkları kağıtları hatıra olarak alabilmektedir.
- Park alanı içerisinde yer alan sosyal-kültürel alanlar ile sosyalleşme alanı olarak kullanılmaktadır.

2.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Atıl durumda olan alanın yeniden hayata kazandırılması ile bölgenin imajı ve işlevi geliştirdi.
- Küçük bir kasaba görünümünde olan İzmit'in büyük bir sanayi kentine dönüşmesinin en önemli simgelerinden olan SEKA, şehre ve insana her anlamda büyük katkılar sağlıyordu. Müzeye dönüştürülen kısmı şehrin o tarihini de yaşama imkanı sunmaktadır.
- Müzede geleneksel yöntemle kağıt yapma atölyeleri, ebru gibi kağıt sanatlarına ilişkin atölye ve sergiler yer almaktadır. Bu etkinlikler sayesinde üretim deneyimlenerek bağlamdan kopulmaması sağlanmaktadır.
- Farklı yaşlara ve gelir gruplarına hitap eden mekân ve etkinlikleri ile sosyalleşme alanı oluşturmaktadır.

2.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Kent içerisinde var olan ve zamanla ekonomik ömrünü yitirmiş, işlevini kaybetmiş endüstriyel alanların farklı fonksiyonlar ile değerlendirilerek ekonomik anlamda üretim sürecini canlandırmıştır.
- Atılıktan kurtulan ve çevre düzenlemeleri yapılan alanda konut yatırımı anlamında zaten bölgede oluşturduğu cazibe ile genel bir fiyat artışı sağladı.

3. SAMSUN TEKEL TÜTÜN FABRİKASI, SAMSUN, TÜRKİYE

Samsun kenti, çevresinde tütün ekiminin yaygınlaşması ile 19. yüzyılda ticaret merkezi olmuştur. Bunun sonucunda kentte tütün alımı ve işlemesi ile ilgili kuruluşlar, bankalar, sigorta şirketleri, okullar açılmış ve deniz ticareti artmıştır. Ülkemizin ilk sigara üretim tesislerinden biri olan Samsun Tekel Tütün Fabrikası ise bu dönemde kentin en önemli endüstri yapısı konumundadır.

Samsun'un 19 Mayıs Bulvarı üzerinde bulunan yerleşke, yaklaşık 9321 metrekarelik bir alan üzerinde konumlanmaktadır. Batısında Samsun Kültür Müdürlüğü, doğusunda Ordu Evi, kuzeyinde Sosyal Sigortalar İş Hanı, güneyinde ise Merkez Site Camisi, Samsun Vergi Dairesi Başkanlığı ve Merkez Çarşısı bulunmaktadır. Samsun Tekel Yerleşkesi, bulunduğu yer itibarıyla, kent merkezinde yer almakta ve kentin ulaşım ağı da bu yerleşkeye yakın noktalardan geçmektedir. Yapı, kent dokusu ile ilişkilendirildiğinde, çevresinde eğitim, kültür, alışveriş, askerî, dini ve kamusal olmak üzere çok çeşitli yapı blokları, ayrıca kuzeyinde de çeşitli etkinliklerin ve gösterilerin düzenlendiği Cumhuriyet Meydanı bulunmaktadır. Bu nedenle yerleşke, konumu nedeniyle sosyal ve kültürel bağlamda kentin önemli bir noktasında yer almaktadır.

Samsun Tekel Tütün Fabrikası Yerleşkesi'nde binalar, betonarme ve kâgir yapı sistemleri ile inşa edilmiştir. Yerleşke 6 bloktan oluşmaktadır: A Blok, sigara üretim; B Blok, sigara üretim, ofis, güvenlik, yemekhane ve kreş; C, D, E Bloklar, tütün deposu; F Blok ise Tekel Başmüdürlük binasıdır.

Yaklaşık bir yüzyıla yakın bir süre hizmet veren ve 1994 yılında kapatılan fabrika, uzun süre boş ve bakımsız durumda kaldıktan sonra 2006 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yenileme alanı olarak ilan edilmiştir.

İlk Yapım Fonksiyonu: Samsun Tekel Tütün Fabrikası (1897)

Dönüşüm: Kültür ve Alışveriş Merkezi

6 bloktan oluşan yapı, proje kapsamında İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü binası da eklenerek 7 blok haline gelmiştir.

3.1. FONKSİYONLARI

A Blok: Mağaza, dükkân, konferans salonu ve ofisler

B Blok: Restoran, kafe ve kitabevi

C, D ve E Bloklar: Mağaza ve dükkân

F Blok: Restoran, Kafe

G Blok: Mağaza ve dükkân

3.2. BUGÜN SAMSUN TEKEL TÜTÜN FABRİKASI

- Yerleşkede işlevsel olarak ticaret mekânlarının ağırlıklı olarak yapılmasına karşın yapı çevresinde düzenli olarak sosyal ve kültürel aktivitelerin gerçekleşmektedir.
- 23.000 m² alan içerisinde Bulvar Samsun Projesi, çevre düzenlemesinin yapıldığı meydan ve cadde arasında, açık oturma alanlarının bulunduğu, restoran ve kafelerin, dükkân ve mağazaların olduğu, kültür ve sergi alanlarının, ofislerin yer aldığı geniş kullanıma olanak veren bir yerleşim olmuştur.
- Dükkân ve mağazaların bulunduğu alan içinde yerli ve yabancı 45 marka yer almaktadır.

3.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- En az müdahale ile dönemin mimari özelliklerinin korunarak yaşatılmaya çalışıldığı fabrikanın eski dış cephe görüntüsüne sadık kalınmasıyla dönemin izleri hala yaşatılmaktadır.
- Bu dönüşüm ile düşünülen ve uygulanan kültür ve sergi alanları, kentin sosyal ve ticari dinamikleri canlandırılarak bulunduğu yerleşim bölgesine kültürel ve sosyal bakımdan katkı sağladığı saptanmıştır.
- Yapıya kentten ve kent dışından gelen ziyaretçiler, “tarihî mekân içerisinde” çeşitli kültürel etkinliklere katılma ve izleme olanağı bulmuştur.
- Bu endüstri yapısının korunması ve yeniden işlevlendirilmesi ile bir taraftan tarihî bir yapının çağdaş yaşama yeniden kazandırıldığı ve böylece kent yaşamına nitelikli katkılar sağlandığı görülmektedir.

3.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Mağaza, restoran, ofis alanları, kentin ticari dinamikleri canlandırılarak bulunduğu yerleşim bölgesine ekonomik bakımdan katkı sağladığı saptanmıştır.

Olumlu etkilerin yanı sıra projede özellikle mekânsal olarak göz ardı edilen birtakım noktalar olmuştur. Bunların en önemlileri şu şekilde sıralanabilir:

- Fabrikanın, dönemin üretim teknolojisini yansıtan bir endüstri yapısı olmasına karşın, bu dönüşüm projesinde buna dikkat edilmediği görülmektedir. Örneğin, üretim makinelerinin sergilenebileceği bir mekân düşünülmemiştir.
- Kültürel süreklilik bağlamında herkes tarafından rahatlıkla görülebilen ve ulaşılabilen bir mekân düşünülebilir ve eski işlevini hatırlatan, tarihini yansıtan yazılar, resimler, fotoğraflar ve benzeri yer alabilirdi.
- Yerleşkede, sigara üretim ve depolama gibi geniş alanlara sahip mekânlar, bölünerek mağaza haline getirilmiş ve bunun sonucunda ise bu mekânın bütünü algılanamaz duruma gelmiştir.
- İç mekânlarda gerçekleştirilen dönüşümlerde, birçok tarihî yapı malzemesi çağdaş yapı malzemeleri ile kapatılmıştır. Böylece birçok yapı bloğunda mekânın içine girildiğinde tarihî bir yapı yerine, modern bir yapının içerisinde geziniyormuş izlenimi oluşmaktadır.

4. SAKARYA OFİS SANAT MERKEZİ, SAKARYA, TÜRKİYE

Sakarya'da Semerciler Mahallesi'nde bulunan Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ait atıl durumda ki alan 2010 yılında belediyeye tahsis edilmiştir. 5230 metrekairelik arazi üzerinde eski TMO binası ile silolar bulunmaktaydı.

TMO binası, 'tahıl ambarından sanat merkezine' sloganı ile restore ederek, şehrin kültür sanat hayatına yeni bir hizmet olarak kazandırdı. Sakarya'nın ilk sanat merkezi olarak açılışı 17 Haziran 2013 tarihinde yapılan Ofis Sanat Merkezi, 5 bin 230 metrekairelik alanda inşa edildi.

İlk Yapım Fonksiyonu: Toprak Mahsulleri Ofisi

Dönüşüm: Ofis ve Sanat Merkezi (2013)

4.1. FONKSİYONLARI

Sanat: Sinema, tiyatro salonu ve sergi salonu

Yeme-İçme: Kafeterya

Kültürel alan: Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK) satış ofisi, Kitapevi

4.2. BUGÜN SAKARYA OFİS SANAT MERKEZİ

- Yıl boyunca düzenlenen kültür, sanat programlarına ev sahipliği yapıyor.
- Güncel kitapların yanı sıra başyapıtlar ve son çıkan eserleri okuyucu ile buluşturan kitapevi, haftanın 6 günü merkezde hizmet sunmaktadır.
- Kitapevi zaman zaman imza günü etkinliklerine de ev sahipliği yapmaktadır.
- SAMEK' ten mezun olan kursiyerlerin el emeği eserleri de merkezde satışa sunulmaktadır.
- Konferans, söyleşi ve sinema gösterimlerinin olduğu cep sineması bulunmaktadır.
- Sergi alanı yıl boyunca değişik sergilere ev sahipliği yapıyor.
- Ziyaretçilerin soluklanabileceği ve yemek yiyebileceği bir restoran yer almaktadır.

4.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Sakarya'nın ilk sanat merkezi olan OSM, ev sahipliği yaptığı kültür ve sanat programları ile halka kültürel etkinliklere katılma ve izleme olanağı sunmuştur.
- Yapı bünyesinde oluşturulan sergi salonu ile ulusal ve uluslararası sergilere ev sahipliği yaparak bölgenin tanınırlığına katkı sağlamıştır.
- Atıl durumda olan alanın yeniden hayata kazandırılması ile proje bölgenin imajını geliştirmiştir.
- Farklı kesimlere hitap eden mekân ve etkinlikleri ile sosyalleşme alanı oluşturmuştur.

4.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Alternatif mekân yaratma isteği, rekabeti ve gelişimi arttırdı.
- SAMEK kursiyerleri ürünlerini sergile ve satma imkânı bularak, bütçelerine katkı sağladı.

5. EGEA ZEYTİNCİLİK MÜZESİ, AKHİSAR/MANİSA, TÜRKİYE

Akhisar'ın en eski ticaret bölgelerinden biri olan ve çeşitli meslek gruplarını içinde barındıran tarihi merkez çarşıda yer alan bir yapı. 1928 yılında Bulgar ustalar tarafından yapılan bina ilk zamanlarında türlü sergi ve toplantıların gerçekleşmiş, daha sonraki yıllarda kasaplara verilmiş. O dönemlerde Akhisar'da başka hiçbir yerde kasap dükkanı açılmamıştır. İlçenin büyüyüp gelişmesi üzerine belediye tarafından mahallelerde kasap açılmasına izin verilmesinin ardından kasaphane işlevini kaybetmiştir.

1970'li yıllarda kasapların binadan çıkmasıyla birlikte, binaya ilave bölmelerle dükkanlar oluşturulmuş ve esnafa tahsis edilmiştir.

2011 Yılında Akhisar Belediyesi, 650 metrekarelik kapalı alana sahip, yüksekliği 20 metreyi bulan kasaphane İzmir 2 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulundan alınan izinle restore edilmiştir.

2013 yılında bir gıda şirketine 'Zeytin ve Zeytinyağı müzesi' yapılması şartı ile ihale edilmiştir. Restorasyondan geçen bir yapı, düşünülen projeye uygun bir düzenle daha önceden planlanarak gerçeğine uygun olarak düzenlemeden geçmiştir. Orta bölümde, teşhir ve satış reyonları, restoran alanı, yan bölümlerinde de tarihi gözler önüne seren müze bölümü yer almaktadır.

İlk Yapım Fonksiyonu: Kasaphane (1900)

Dönüşüm: Zeytin ve zeytinyağı müzesi (2013)

5.1. FONKSİYONLARI

Sanat: Müze (Zeytin ve Zeytinyağı Müzesi)

Yeme-İçme: Kafeterya

Kültürel alan: Ürün satış alanı (Zeytin, zeytinyağı, reçel, doğal ürün)

5.2. BUGÜN EGEA ZEYTİNCİLİK MÜZESİ

- Yapıda Türkiye'de konsept olarak ilk olan, içerisinde 300 yıllık tarihi ile zeytinyağı işlemede kullanılan aletlerin bulunduğu müze yer almaktadır.
- Kronolojik bir sırayla zeytinciliğin tarihine tanıklık edebildiğimiz mekânda aynı zamanda kafede farklı lezzetler tadılabiliyor.
- Akhisar'da yetişen zeytinlerden elde edilen çeşitli ürünlerin satışı için satış alanı bulunmaktadır.

5.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Yaklaşık 100 yıllık bir tarihe sahip görkemli Kasaphane binası, yaşayan müze konseptiyle Akhisar kent yaşamına renk katıyor.
- Zeytincilik Müzesi, müze olmanın dışında kafe ve alışveriş hizmetini de içinde bulundurması nedeniyle Türkiye'de konsept olarak ilk olmanın avantajını Akhisar'a kazandırıyor.
- Akhisar zeytin ürünü ile tanınırlığını arttırdı.

5.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Fiziki olarak ömrünü tamamlayan kasap halini tekrar restore ederek, alanın ekonomik ivmesi hareketlendirilmiştir.
- Getirdiği yeni konsept ile bölgede aynı durumda bulunan ticaret merkezlerinin alternatif mekân yaratma isteğini, rekabetini ve gelişimini arttırdı.

6. RAHMI M. KOÇ MÜZESİ, İSTANBUL, TÜRKİYE

Haliç'in kuzey yakasındaki Hasköy semtinde olan tersane, Osmanlı Deniz Hatları Şirketi (Şirket-i Hayriye) tarafından yaptırılmıştır. İçerisinde gemi bakımı, onarımı ve küçük gemi yapımı olmuştur. Hasköy Tersanesi, 1861 yılında Şirket-i Hayriye tarafından kendi gemilerinin bakım-onarımı için kurulmuştur. Başlangıçta atölye düzeninde birkaç binadan oluşan tersane, zamanla olanaklar oranında genişletilmiştir.

Müzenin özel tarihi ise 1991 yılında tarihi Lengerhane binasının Rahmi M. Koç Müzecilik Vakfı tarafından satın alınmasıyla başlar. Vakıf tarafından, Dr. Bülent Bulgurlu koordinasyonunda yürütülen restorasyon çalışmalarının ardından Aralık 1994'te müze ziyarete açılmıştır.

Yaklaşık 2 bin 100 metrekarelik dikdörtgen biçimli arsada tarihi Lengerhane binası, ahşap çatılı küçük bir bina ve taş duvarlar yer alır. Bunların oluşturduğu iç avlunun ve dış mekânın özüne dokunulmadan gerçekleştirilen müze tasarımında, sergilenecek objelerle birlikte binaların dokusunun ziyaretçilere hissettirilmesi amaçlanmıştır.

Lengerhane binasının karşısında bulunan; endüstriyel arkeoloji açısından, en az Lengerhane kadar büyük önem taşıyan tersane, 11 bin metrekarelik bir alana yayılmaktadır. 1996 yılında da Hasköy Tersanesi Vakfı tarafından satın alınmıştır. Arsanın üç tarafını büyük bir U biçiminde çevreleyen 14 bina, asıllarına sadık kalınarak restore edilmiştir. 2001 senesinde müzeye dahil edilmiştir.

İlk Yapım Fonksiyonu: Tersane (1861)

Dönüşüm: Sanayi Müzesi (1994)

Günümüzde yaklaşık 27 bin metrekarelik alana yayılan müze, iki ana bölümden oluşmaktadır: Lengerhane Binası ve Hasköy Tersanesi

6.1. FONKSİYONLARI

Gece Hayatı: Organizasyon ve konser alanı

Yeme İçme: Restoran, kafe

Sanat: Sergi, müze ve galeri alanları (Açık hava sergileri, Sanayi Müzesi)

Ortak Çalışma Alanı: Atölye, eğitim alanları

Kamusal Alan: Tüm birimlerin ortasındaki avlu

6.2. BUGÜN RAHMI M. KOÇ MÜZESİ

- Eski İstanbul'un merkezinde ve Haliç Kıyısı'nda, yaklaşık 27.000 metrekarelik bir alan üzerine kurulan Rahmi M. Koç Müzesi, ülkemizin ilk ve tek sanayi müzesidir.
- Eserlerin çoğu Rahmi M. Koç'un özel koleksiyonundan oluşmakta, çeşitli kurum, kuruluş ve kişiler tarafından yapılan bağışlar ve süreli olarak verilen eserler de müzeye farklı bir boyut katmaktadır.
- Rahmi M. Koç Müzesi koleksiyonunun bir kısmı da Hasköy Caddesi'ndeki ana girişten Haliç'e uzanan açık hava sergileme alanında ziyaretçilerin ilgisine sunulmakta. Klasik otomobiller, devasa Turgut Alp Vinçi, B-24 Liberator ve diğer uçaklar ve daha fazlası müze koleksiyonunun parçası olarak Haliç'e demirli durumdaki Fenerbahçe Vapuru ve TCG Uluçalreis Denizaltısı'na dek uzanmakta.
- Bölgeye mali değer katan bir yapıdır.
- Çürümeye yüz tutmuş ve belki de unutulacak bir tersaneyi tekrar yaşama dahil eden bir proje.

6.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Hem eğlendirici hem de eğitici özellikleriyle yaşayan bir sosyal mekân niteliği taşımaktadır.
- 'Müzedede Eğitim' başlığı altında; ilkokul-ortaokul, anasınıfı, fen ve teknoloji atölyesi eğitim projeleri, renkli matematik dünyası, meslek liselerine yönelik atölye eğitimi, hafta sonu eğitim atölyeleri, astronomi atölyesi, DNA atölyesi, Enerji atölyesi ve matbaa atölyesi ile her yaşta insana eğitim ve sosyal imkân tanımaktadır.
- Atatürk bölümü, karayolu ve demiryolu ulaşımı, denizcilik, havacılık, iletişim, makineler, bilimsel aletler ve oyuncak koleksiyonları ile eğitici ve öğretici özellik taşımaktadır.
- Doğum günü kutlamaları ve çeşitli fotoğraf, film çekimlerine imkan tanıyarak mekan için farklı sosyal alternatifler sunmaktadır.

6.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Kent içerisinde var olan ve zamanla ekonomik ömrünü yitirmiş, işlevini kaybetmiş endüstriyel alanların farklı fonksiyonlar ile değerlendirilerek ekonomik anlamda üretim sürecini canlandırmıştır.
- Alternatif mekân yaratma isteği, rekabeti ve gelişimi arttırmıştır.

7. İZMİR ALSANCAK HAVAGAZI FABRİKASI

1859 yılında İstanbullu gazeteci A. Edwards İzmir'de havagazı fabrikası kurmak için Osmanlı Devleti'ne başvurur. Başvuru, 40 yıllık imtiyazla onaylanır. Fabrikanın yapımı 1862 yılında başlar. Havagazı üretim tesisi, merkezi Glasgow'da bulunan "Lanloux and Sons" fabrikası tarafından kurulur. Fabrikanın kuruluş çalışmaları sürerken kent içi nakil şebekesi de hazırlanmıştır. Fabrikanın kuruluşu sırasında kent içi aydınlatma için 600 fener öngörülmesine karşın kentin hızlı büyümesiyle bu sayı 3000'e ulaşacaktır. Bu nedenle fabrikada zaman zaman kapasite artırımı için ekler inşa edilmiştir. Fakat 1900'lü yılların başında elektrik kullanımının yaygınlaşmaya başlamasıyla, 1904 yılından itibaren İzmir'in aydınlatılmasının elektriğe dönüşüyle, havagazı kullanımı mutfaklar sınırlanmış. 1.Dünya Savaşı başlarına kadar hem gaz hem elektrikle aydınlanmaya devam edilmiş ancak daha sonra havagazı ile aydınlanma terkedilmiştir. Cumhuriyet döneminde yabancı şirketlerin imtiyazları uzatılmadığından belediyeye devredilmiş ve havagazı mutfaklarda kullanılmaya uzun süre devam etmiştir.

İzmir Alsancak ilçesinde bulunan Havagazı Fabrikası yaklaşık 23 dönüm üzerine kurulmuş Endüstri Yapı miraslarımızdan biridir. 2006-2007 yıllarında komplekste 8 adet tescilli yapı bulunmaktaydı. ESHOT ve İZULAŞ tarafından da kullanılmıştır.

1902 yılından itibaren şehrin havagazı ve aydınlatma sisteminin temelini oluşturan Alsancak'taki havagazı fabrikası, 2007-2008 tarihlerinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından restore ettirilerek kültür merkezine dönüştürülmüştür.

Alandaki binalar sosyal ve kültürel merkez olarak kullanılması için yapılan çalışmalar kapsamında kafeterya (625 m²), idari bina (135 m²), okuma salonu (228 m²), sanat üniteleri satış binası (303 m²), atölye binası (227 m²), bilet satış yeri (22 m²) ve baca (46,30 m yüksekliğinde) restore edildi.

Çevre düzenleme çalışmaları çerçevesinde beş adet asırlık zeytin ağacı dikildi, yeşil alan düzenlemeleri çeşitli ağaç ve bitkilerle gerçekleştirildi. Alanda, 122 araçlık otopark, 1800 m² lik açık hava seyir alanı (oturabilir çim alan), meydanlar, beş süs havuzu oluşturuldu.

İlk Yapım Fonksiyonu: Havagazı Fabrikası (1862)

Dönüşüm: Kültür Merkezi (2008)

7.1. FONKSİYONLARI

Gece Hayatı: Organizasyon ve konser alanı

Yeme İçme: Kafeterya

Sanat: Sanat üniteleri, sergi salonu, çok amaçlı salon

Ortak Çalışma Alanı: Atölye binaları, okuma salonu

Kültürel alan: Sanat üniteleri satış binası, Bilet satış

Kamusal Alan: Açık hava seyir alanı (oturabilir çim alan), meydanlar, otopark, süs havuzu

7.2. BUGÜN İZMİR ALSANCAK HAVAGAZI FABRİKASI

- Fabrika sahasındaki dökümhane binası kafeterya, depo binaları da sergi salonu ve sanat atölyeleri şeklinde düzenlenmiştir.
- Diğer tescilli yapılar ise okuma salonu satış birimi ve idari bina olarak kullanılmak üzere restore edilmiştir.
- Çevre düzenleme çalışmaları çerçevesinde beş adet asırlık zeytin ağacı dikilmiş, yeşil alan düzenlemeleri yapılarak kamusal alanlar oluşturulmuştur.
- Tarihi Havagazı Fabrikası Aralık 2008 itibarıyla sanat atölyeleri olarak kullanılmaktadır.

7.3. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLERİ

- Havagazı Fabrikası Endüstri kompleksin bütüncül yapısını, şemasını kaybetmeden, kentin dışında kalmış dışlanmış olan bu alanın kent ve kentinin yaşamına girmesini sağlamıştır.
- Birçok sergi, konser, sempozyumun düzenlendiği kompleks tarihi değerini kaybetmeden yaşam içine alınmıştır.
- Farklı kesimlere ve gelir gruplarına hitap eden mekân ve etkinlikleri ile sosyalleşme alanı oluşturdu.

7.4. EKONOMİK ETKİLERİ

- Kent içerisinde var olan ve zamanla ekonomik ömrünü yitirmiş, işlevini kaybetmiş endüstriyel alanların farkı fonksiyonlar ile değerlendirilerek ekonomik anlamda üretim sürecini canlandırmıştır.
- Alternatif mekân yaratma isteği, rekabeti ve gelişimi arttırdı.

Giderler	Birim	Miktar	Birim Maliyet (TL)	Toplam Maliyet (TL)
1. İnsan Kaynakları				
1.1. Maaşlar				
1.1.1. Teknik				
1.1.2. İdari/Destek Personeli				
1.2. Maaşlar(brüt tutarlar, yabancı personel)				
1.3. Gündelikler				
1.3.1. Yurt dışı (proje personeli)				
1.3.2. Yurt içi (proje personeli)				
1.3.3. Seminer/konferans katılımcıları				
İnsan Kaynakları Alt Toplamı				0,00
2. Seyahat				
2.1 Yurt dışı (proje personeli)				
2.2 Yurt içi seyahat				
Seyahat Alt Toplamı				0,00
3. Ekipman ve Malzeme				
3.1 Araç satın alımı veya kiralanması				
3.2 Mobilya, bilgisayar donanımı				
3.2.1 Laptop		3	11.741,00	35.223,00
3.3 Makineler, teçhizat				
3.4 Makineler için yedek parça, ekipman, aletler				
3.5 Diğer				
Ekipman ve Malzeme Alt Toplamı				35.223,00
4. Yerel ofis maliyetleri				
4.1 Araç maliyetleri				
4.2 Ofis kirası				
4.3 Tüketim malzemeleri - ofis malzemeleri				
4.4 Diğer hizmetler (tel/faks, elektrik/ısıtma, bakım)				
Yerel Ofis Maliyetleri Alt Toplamı				0,00

Giderler	Birim	Miktar	Birim Maliyet (TL)	Toplam Maliyet (TL)
5. Diğer maliyetler, hizmetler				
5.1 Yayınlar				
5.2 Etüt, araştırma				
5.3 Denetim maliyetleri				
5.3.1 YMM Denetimi		1	10.000,00	10.000,00
5.4 Değerlendirme maliyetleri				
5.5 Tercüme, tercümanlar				
5.6 Mali hizmetler (banka teminatı maliyetleri vb.)				
5.7 Konferans/seminer maliyetleri				
5.8 Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri				
5.8.1 Broşür		5.000	2,95	14.750,00
5.8.2 Tabela		5	1.770,00	8.850,00
5.9 İnşaat (Küçük ölçekli yapım) İşleri				
5.9.1 Üzülmez Kültür Vadisi Uygulama işi hizmet alımı		1	19.618.692,98	19.618.692,98
5.10 Kontrolörlük işleri ve diğer				
Diğer Maliyetler, Hizmetler Ara Toplamı				19.652.292,98
6. Diğer				
6.1 Açılış Organizasyonu		1	30.000,00	30.000,00
Diğer Alt Toplamı				30.000,00
7. Projenin Uygun Doğrudan Maliyetleri				
Projenin Uygun Doğrudan Maliyetleri Alt Toplamı				19.717.515,98
8. İdari maliyetler				
İdari Maliyetler Alt Toplamı				0,00
9. Toplam uygun proje maliyeti				
				19.717.515,98

Mantıksal Çerçeve				
	Proje Mantığı	Objektif Olarak Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları ve Araçları	Varsayımlar
Genel Amaç	<p>Güdümlü proje desteği almak üzere sunulan projemiz bölgemizde Turizmin Çeşitlendirilmesi, Markalaşma ve Bütüncül Turizmin Geliştirilmesi SOP kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetleri kapsamaktadır. Bunu yaparken kullanacağımız en güçlü enstrümanımız Üzülmez Mekanizasyon Atölyesi ve Eski Lavuar Binasına işlev kazandırılarak, İlde faaliyet göstermiş olan endüstriyel tesisler ve eklentilerinin turistik alan olarak organize edilmesi ile endüstri miraslarının korunması, bu yöntemle turistler için ilgi çekici odak noktalarının oluşturulması, söz konusu lokasyonda kapalı - açık alanlar yaratmak suretiyle kent hayatına ivme kazandırılması ve Zonguldak halkı ile TR 81 Bölgesinin yaşam kalitesinin artırılmasıdır. Sonuç olarak Proje teklifimiz 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planında da belirtildiği gibi Sürdürülebilir Sosyal Kalkınma gelişme ekseninde kapsamında yerleşmelerin mekan ve yaşam kalitesinin artırılması önceliği ile Kentsel alanların yaşanabilir hale getirilmesi tedbirleri ile ilgilidir.</p>	<p>- Endüstriyel mirasın turistik alan olarak organize edilmesi sonucu Üzülmez Lavuar binasının Jeopark Ziyaretçi Merkezine, Mekanizasyon Atölyesinin ise Müze Restorana dönüştürülerek bölgenin turizm potansiyelini arttıracak mekan sayısının artması</p> <p>- Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satışı yapılan tesislerin sayısı.</p>	<p>- Zonguldak İl Özel İdaresi</p> <p>Müdürlüğünün proje çıktıları</p> <p>- İl Kültür Turizm Müdürlüğü Verileri</p> <p>- Turizm Acentaları Verileri -İlgili Sivil Toplum Kuruluşları, Birlik ve Kooperatif kayıtları</p> <p>- Esnaf ve sanatkarlar odası verileri</p> <p>- Yazılı ve Görsel Medyada çıkan haberler.</p> <p>- Bölge Raporları.</p>	

Mantıksal Çerçeve				
	Proje Mantığı	Objektif Olarak Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları ve Araçları	Varsayımlar
Özel Amaç (lar)	<p>Bölgemizin sahip olduğu kültürel ve sosyal donatı yapısı, sayısı bakımından ülke ortalamasının altında kalmaktadır. Bu durum Batı Karadeniz Bölge Planında da Zonguldak ve çevre illerde bulunan müze, tiyatro ve çok amaçlı gösteri salonları yetersizdir şeklinde vurgulanmıştır. Kültürel ve sosyal donatı alanının yetersizliği ile bölgenin demografik yapısı aynı orantıda değildir. Zira; bölge halkının sosyokültürel özellikleri, Bülent Ecevit, Bartın ve Karabük Üniversitelerinin kurulması, zamanla büyüyerek gelişmesi ile değişime uğramış, canlılık kazanmıştır. Üniversitelerle bölgeye gelen genç ve eğitimli nüfus; festival, sinema ve müze gibi sosyal ve kültürel aktivitelere ilgi duymaktadır. Projemiz ile yapılacak donatılar Zonguldak halkının, öğrencilerin, yerli ve yabancı turistlerin ve çevre illerin turizm ve kültür lokomotifleri olacaktır. Üzülmez Kültür Vadisi Projesi ile bölgenin kültürel yelpazesi çeşitlenirken Bölgenin alternatif turizm potansiyeli ile ekonomisi canlanmış olacaktır.</p>	<p>Üzülmez Kültür Vadisinde oluşturulan Jeopark Ziyaretçi Merkezi, Müze Restoran, Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi ve kamusal alanların sayısı.</p>	<p>- TÜİK kayıtları</p> <p>- Yöresel Ürünler üzerine hizmet veren Kooperatif ve birliklerin yıllık satış raporu.</p> <p>- Esnaf ve Sanatkarlar Odası Kayıtları.</p> <p>- Yazılı ve Görsel Medyada çıkan haberler.</p> <p>- İnternet sitesinin ziyaretçi sayısı.</p>	<p>I. Restorasyon projelerinin uzun soluklu olması sebebiyle proje sürenin yeterli olmaması,</p> <p>II. Restorasyon isinde kullanılan inşaat malzemelerinin özellik arz etmesi sebebiyle inşaat maliyetinin yükselmesi,</p> <p>III. Ekonomide oluşabilecek ani değişimler,</p> <p>IV. Proje uygulama aşamasında paydaşların projeye yeterli ilgiyi göstermemesi,</p> <p>V. Kamuoyunun projeye beklenen ilgiyi göstermemesi proje riskleri arasında görülmektedir.</p>

Mantıksal Çerçeve				
	Proje Mantığı	Objektif Olarak Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları ve Araçları	Varsayımlar
Beklenen Sonuçlar	Lavuar binası Jeopark Ziyaretçi Merkezine, Mekanizasyon atölyesi müze-restorana dönüştürüldü.	- Açık Otopark Alan Sayısı - Çocuk Oyun Parkı Sayısı - Yapısal Tünel Sayısı	- Proje kapsamında alınacak malzemelerin listesi. - Tanıtım ve Görünürlük materyalleri örnekleri.	- Başvuru sahibi, ortak ve iştirakçilerin projedeki rollerine engel olabilecek olağanüstü bir durumun gerçekleşmemesi.
	- Müze-restoranın alt katında Kafeterya , Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi oluşturuldu.	- Üst Meydan ve Etkinlik Alanı Sayısı - Müze Restoran ve Ek Alanları Sayısı	- Yazılı ve görsel medya çıktıları. Davetiye listesi. Açılış katılımcı listesi, Fotoğraflar.	- Projeye Kamuoyunun beklenen ilgiyi göstermemesi.
	- Müze restoranın zemin katında 1 adet kafeterya oluşturuldu	- Sanal gerçeklik salonu sayısı - Ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi sayısı	- Güvenlik kamera görüntüleri, resmi yazışmalar. Dijital Anket, Katılımcı listesi.	
	- Kent parkı, çocuk oyun alanı, Üst Meydan ve Etkinlik Alanı - (Çok amaçlı) açık alan, Açık Teras Alanı, Yapısal tünel, Giriş-Nizamiye yapısı, Açık Otopark, Giriş Karşılama Yolu, Bitkisel Peyzaj Alanları, Kamusal Meydan, Avlu, Derebaca Deneyim Yolu, WC, Yönetim ofisleri, Personel giyinme kabini, Z. Merkezi girişi ve hediyelik eşya satış alanı ve Bilet satış, kasa ve Danışma deski, depo oluşturuldu. Zonguldak ilinde turizm potansiyelini ortaya çıkaran yeni kentsel alan oluşturularak cazibe merkezi haline geldi.	- Hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi sayısı - Kafeterya Sayısı - WC Sayısı	- Yatırım alanı büyüklüğü - Yatırımdaki tesis sayısı	
	- TR 81 bölge genelinde çok fonksiyonlu turizm merkezi oluşturuldu.	- Ana Salon, Çok Amaçlı Sergi Salonu Sayısı - İdari Ofis Sayısı	- Proje uygulama raporları	
	- Oluşturulan ticari birimlerle istihdam yaratıldı.	- Jeopark Ziyaretçi Merkezi Sayısı - Hediyelik Eşya Satış Alanı Sayısı - Bilet Satış, Kasa ve Danışma Deski Sayısı - Bay Bayan Personel Soyunma ve Duş Alanları Sayısı	- Yatırımdaki satış, sergi alanlarının fotoğrafları.	

Mantıksal Çerçeve				
	Proje Mantığı	Objektif Olarak Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları ve Araçları	Varsayımlar
Faaliyetler	1- Proje ekibinin Kurulması; projenin yürütülmesi ve kontrolörlük işlerinin yapılması	Faaliyet- 1: Proje Sorumlusu, 1 Proje Sorumlu Yrd., 1 Muhasebe Yetkilisi, 1 Mimar, 1 İnşaat Mühendisi, 1 Makine Mühendisi, 1 Elektrik Mühendisi, KUDEB uzmanları, projeyi yürütecektir. Proje Alanına 5 adet tabela konuşlandırılacaktır. Ayrıca proje süresince halkın bilgileneceği amacıyla 5 bin adet broşür bastırılacak tüm ilçelerde ve şehir merkezinde dağıtımı sağlanacaktır. Son olarak Kamuoyunun katılımının sağlandığı Açılış Organizasyonu gerçekleştirilecektir.	Laptop 3 adet : 35.223,00 TL El Broşürü 5 bin adet: 14.750,00 TL Proje Görünürlük Tabelası 5 adet: 8.850,00 TL Açılış Organizasyonu: 30.000,00 TL Denetim Maliyeti: 10.000,00 TL İnşaat İmalatları: 19.618,692,98 TL TOPLAM: 19.717.515,98 TL	Risk I'in gerçekleşmesi halinde alınacak önlem zeyilname talebinde bulunularak 6 ay süre uzatımı istenecektir.
	2- Üzülmüş Kültür Vadisi lavuar ve Atölye Binası yapım işi İhale dosyasının hazırlanması.			
	3- Yüklenici firmaya yer tesliminin yapılması. Zonguldak Belediyesinden inşaat ruhsatının alınması.			
	4-İnşaat Uygulama projesine başlanması.			
	5-Üzülmüş Kültür Vadisinin Proje Alanının Açılışı			
	6-Proje ara ve sonuç raporlarının hazırlanması			
Ön Koşul	Projeyi gerçekleştireceğimiz alanın tahsisi Zonguldak İl Özel İdaresine verilmiştir ve destekleyici belgelerde sunulmuştur. Dolayısıyla projemizin başlamasını etkileyecek ön koşul bulunmamaktadır			

Giderler	Birim	Açıklama
1. İnsan Kaynakları		
1.1. Maaşlar		
1.1.1. Teknik		
1.1.2. İdari/Destek Personeli		
1.1.2.1. İdari Personel		
1.1.2.2. Proje Koordinatörü		
1.1.2.3. Proje Koordinatör Yrd.		
1.1.2.4. Proje Koordinatör Yrd.		
1.2. Maaşlar(brüt tutarlar, yabancı personel)		
1.3. Gündelikler		
1.3.1. Yurt dışı (proje personeli)		
1.3.2. Yurt içi (proje personeli)		
1.3.3. Seminer/konferans katılımcıları		
İnsan Kaynakları Alt Toplamı		
2. Seyahat		
2.1 Yurt dışı (proje personeli)		
2.2 Yurt içi seyahat		
Seyahat Alt Toplamı		
3. Ekipman ve Malzeme		
3.1 Araç satın alımı veya kiralanması		
3.2 Mobilya, bilgisayar donanımı		
3.3 Makineler, teçhizat		
3.4 Makineler için yedek parça, ekipman, aletler		
3.5 Diğer		
3.5.1 Üzülmüş Kültür Vadisi Projesi Tefrişat alımı		Projemiz kapsamında oluşturulacak kent müzesi ve çok amaçlı sergi salonu ile yapılacak diğer birimlere ait tefrişat alımı gerçekleştirilecektir. Söz konusu alım Zonguldak İl Özel İdaresinin Ayni katkısı olacaktır.
Ekipman ve Malzeme Alt Toplamı		
4. Yerel ofis maliyetleri		
4.1 Araç maliyetleri		
4.2 Ofis kirası		
4.3 Tüketim malzemeleri - ofis malzemeleri		
4.4 Diğer hizmetler (tel/faks, elektrik/ısınma, bakım)		

Yerel Ofis Maliyetleri Alt Toplamı		
5. Diğer maliyetler, hizmetler		
5.1 Yayınlar		
5.2 Etüt, araştırma		
5.3 Denetim maliyetleri		
5.4 Değerlendirme maliyetleri		
5.5 Tercüme, tercümanlar		
5.6 Mali hizmetler (banka teminatı maliyetleri vb.)		
5.7 Konferans/seminer maliyetleri		
5.8 Tanıtım (Görünürlük) Faaliyetleri		
5.8.1 Tanıtım Kiosku ile ilgili tanıtım filmleri, el broşürleri ve katalogların dijitallerinin yayımlanmasını sağlayacaktır.		Yerel halk nezdinde itibar kazanmak için yapılacak iletişim çalışmalarında kullanılmak üzere Tanıtım Kiosku konumlandırılacaktır. 22" dokunmatik ekrana sahip, 1 metre boyunda içinde kendine ait yazılımı bulunan ve Zonguldak tanıtımı
5.8.2 Tanıtım Filmi Çekilmesi		Üzülmüş Kültür Vadisinin proje sürecini anlatan Batı Karadeniz Kalkınma ajansının Görünürlük kurallarına uygun 3 dakikalık kısa film yapılması.
5.8.3 Broşür broşürü basılacaktır.		Projenin görünürlüğünü sağlamak amacıyla el
5.8.4 Açılış Organizasyonu Hizmet Alımı Alanın süslenmesi, catering ikramları, hostes hizmeti, sunucu, ses düzeni hazırlanması, resim ve video çekimi gibi hizmetlerin tamamı organizasyon şirketi tarafından sağlanacaktır.		Kamuoyunun katılımının sağlandığı açılış organizasyonu gerçekleştirilecek olup söz konusu organizasyon hizmet alımı yöntemi ile sağlanacaktır.
5.9 İnşaat (Küçük ölçekli yapıım) İşleri		
5.9.1 Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binaları Koruma ve Yeniden İşlevlendirmesi Projesi Uygulaması İnşaat İmalatları Koruma ve Yeniden İşlevlendirmesi Projesi İnşaat İmalatları Uygulaması yapılacaktır.		Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binaları
5.9.2 Mekanik Tesisatı Koruma ve Yeniden İşlevlendirmesi Projesi Mekanik İmalatları Uygulaması		Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binaları
5.9.3 Elektrik Tesisatı Koruma ve Yeniden İşlevlendirmesi Projesi Elektrik İmalatları Uygulaması		Üzülmüş Kültür Vadisi, Lavuar ve Atölye Binaları
5.10 Kontrolörlük isleri ve diğer		

Diğer Maliyetler, Hizmetler Ara Toplamı		
6. Diğer		
Diğer Alt Toplamı		
7. Projenin Uygun Doğrudan Maliyetleri Toplamı		
8. İdari maliyetler İdari Maliyetler Alt Toplamı		
9. Toplam uygun proje maliyeti		

Kodu	Gösterge	Birim	Mevcut	Hedef
A1	Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	Adet	0	5
A5	Düzenlenen veya Rehabilite Edilen Çevre Alanı Büyüklüğü	Metrekare	0	9500
GP44	Ticari Kullanım Alanı	Metrekare	0	2850
GP26	Kurulan/Restore Edilen Meydan Alanı	Metrekare	0	11000
GP21	Bahçe Peyzaj Alanı	Metrekare	0	1000
GP5	Ortak Kullanım Alanı	Metrekare	0	9500
K51	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet	0	1
S19	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekan/Merkez Sayısı	Adet	0	1
T12	Restorasyonu Yapılan Yapı Sayısı	Adet	0	2
T15	Restore Edilen Tarihi, Kültürel veya Sosyal Açık Alan Büyüklüğü	Metrekare	0	8500
T17	Turizme Kazandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Sayısı	Adet	0	2
T20	Tanıtım ve Yönlendirme Araçları (İşaret/Tanıtım Levhası, Aydınlatma Elemanı, Kiosk vb.) Sayısı	Adet	0	4

ÜZÜLMEZ KÜLTÜR VADİSİ PROJESİ KAPSAMINDA YAPILACAK OLAN HİZMETLERE DAİR İŞ BİRLİĞİ PROTOKÜLÜ

1. TARAFLAR

Bu protokolde taraflar; Zonguldak İl Özel İdaresi, Zonguldak Belediyesi, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü (TTK), Zonguldak Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ZONTAB) ve Zonguldak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü olarak yer almıştır.

2. İMZA YETKİSİ

Bu protokolü imzalamaya, Zonguldak İl Özel İdaresi adına Genel Sekreter Recep DEMİRTAŞ, Zonguldak Belediye Başkanı Dr. Ömer Selim ALAN, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü (TTK) adına Genel Müdür Kazım EROĞLU, Zonguldak Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ZONTAB) adına Birlik Müdürü-Vali Yardımcısı Nevzat TAŞDAN ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü adına İl Müdürü Hayrettin ŞAHİN yetkilidir.

3. YASAL DAYANAK

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
5393 sayılı Belediye Kanunu
4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun,
233 sayılı Kamu İktisadi Teşekkülleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

4. PROTOKOLÜN KONUSU

Üzülmez Kültür Vadisi projesi kapsamında 10641,37 m² arazi içerisinde 8.500 m² Açık Peyzaj Alanı yapılması, Nitelikli Kapalı Alan yapılması, tescilli eski Atölye Binasının Müze-Restorana dönüştürülmesi (alt katlarında Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi gibi ticari alanların kurulması), tescilli eski Lavuar Binasının Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezine dönüştürülmesi, Teknik Ek Yapıların inşası, proje alanında çevre ve peyzaj çalışmalarının yapılması, temizlik hizmetleri gibi diğer kamusal hizmetlerin gerçekleştirilmesi, Üzülmez Kültür Vadisi Proje alanına ulaşım hizmetlerinin artırılması(Özel) Halk otobüsleri ek seferlerinin konulması), Üzülmez Kültür Vadisinin ilgili Bakanlıklar ve Turizm şirketleri nazarında etkin tanıtımının sağlanması, Zonguldak İline gelen Tur operatörlerinin tur güzergahına eklenmesi hususlarında gerekli çalışmaların yürütülmesi, Müze restoran olarak hizmet verecek yapının içinde ve açık alanda sergilenen Maden ekipmanları ve sergilemeye değer her türlü materyalin temini, Mülkiyeti TTK Genel Müdürlüğüne ait Derebaca Ocağının yaklaşık 200 metresine kadar olan kısmının ziyarete açılarak turizme kazandırılması ile bakım, onarım ve iş sağlığı hizmetlerinin sağlanması işidir.

5. PROJE ALANININ MÜLKİYET DURUMU

Zonguldak İli, Merkez İlçe, Asma Mahallesinde tapınun F27-B-02-C-4-D Paftasında 1619 Ada ve 18 Parselinde bulunan ve imar planında resmi kurum alanı olarak belirlenen 10641,37 m² lik taşınmaz Zonguldak Millî Emlak Müdürlüğüne Zonguldak İl Özel İdaresine tahsis edilmiştir.

6. ÜZÜLMEZ KÜLTÜR VADİSİ İŞLETME MODELİ

Üzülmez Kültür Vadisi projesi kapsamında restorasyonu gerçekleştirilecek olan Müze-Restoran, Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, ahşap oymacılığı ve ahşap hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi olarak hizmet verecek ticari birimler 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununa göre müstecirlere kiraya verilecek, Zonguldak Jeoparkı Ziyaretçi Merkezi

İl Özel İdaresinin ve ilimizde 17 Belediyenin ortağı olduğu ZONTAB (Zonguldak Turizm Altı Yapı Birliği) tarafından yönetilecektir.

Jeopark Ziyaretçi Merkezine İl Özel İdaresi veya ZONTAB tarafından personel görevlendirilmesi yapılacaktır, ZONTAB Birlik Tüzüğü'nün 25. maddesinde "Üye Mahalli İdareler ve Belediyeler her yıl Gelir kesin hesabının %0,2(binde iki) birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler" denildiğinden söz konusu birliğin Kültür Vadisini mali bakımdan sürdürülebilirliği ve kapasitesi mevcuttur. Ayrıca ticari birimleri kiralayarak işletmelerden yönetim oluşturmaları istenecek kiracıların oluşturacağı yönetim ile Üzülmez Kültür Vadisine ait ortak alanlarda temizlik, elektrik, su, ısınma ve benzeri cari giderlerin karşılanması sağlanacaktır. Tüm kiracı işletmeler teknik sürdürülebilirlik açısından Zonguldak İl Özel İdaresi'nin denetiminde olacaktır.

7. ORTAK KULLANIM ALANLARI

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi kapsamında rehabilite edilen ve/veya yeniden inşa edilen ortak kullanım alanları şunlardır: Giriş / Nizamiye Yapısı (Brüt 57,12m²), Açık Otopark Alanı (2170 m²), Kent Parkı, Çocuk Oyun Alanı (1710 m²), Giriş / Karşılama Yolu (475 m²), Birkisel Peyzaj Alanları (1100 m²), Kamusal Meydan (1030 m²), Yapısal Tünel, Gezi Tüneli (270m²), Üst Meydan ve Ekinlik Alanı(1050 m²), Müze Avlusu (665 m²), Derebaca Deneyim Yolu (720 m²)

Ortak kullanım alanları gerek Kültür Vadisini ziyaret eden vatandaşlar gerekse proje iştirakçileri ve ticari işletmeler tarafından eşit olarak kullanımına açık olacaktır. Söz konusu alanların bakım ve temizliğinden Zonguldak Belediyesi Temizlik Hizmetleri Müdürlüğü sorumlu olacak, peyzaj ve çevre düzenlemesi yine Zonguldak Belediyesinin sorumluluğunda olacaktır. Derebaca Maden Ocağının turizme kazandırılması Zonguldak İl Özel İdaresi ve TTK Genel Müdürlüğüne gerçekleştirilecek turizme açıldıktan sonra bakım, onarım ve işletme sorumluluğu TTK Genel Müdürlüğüne gerçekleştirilecektir. Ortak alanların aydınlatma giderleri oluşturulan yönetim modelince toplanan asıllardan karşılanacaktır.

8. ES FİNANSMAN

22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 6.maddesinde "Belediyelere katkı payı olarak tahsil olunan tutarlar, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar İl Özel İdarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılır" denilmektedir. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına ait Katkı Payı Tescilli Kültür Varlıklarının bakım, onarım, röleve, restorasyon ve restitüsyonunda kullanılmaktadır.

Üzülmez Kültür Vadisi Projesi kapsamında restore edilerek yeniden işlevsel hale getirilecek olan eski lavuar binası ve eski mekanizasyon atölye binası Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 17.02.2009 tarih ve 1189 sayılı kararı ile 2. grup tescilli kültür varlığı olarak tescillenmiştir. Dolayısıyla yapıların restorasyonun da İl Özel İdare hesaplarında toplanan Taşınmaz Kültür Varlıkları Katkı payı ile İl Özel İdaresinin 2020 Yılı Bütçesinden eş finansmanı sağlanacaktır.

9. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

9.1.Zonguldak İl Özel İdaresi Yükümlülükleri:

- Açık Peyzaj Alan Fonksiyonlarının Yapımı: Nizamiye Yapısı, Açık Otopark Alanı, Kent Parkı, Karşılama Yolu, Birkisel Peyzaj Alanları, Kamusal Meydan, Yapısal Tünel-Gezi Tüneli, Üst Meydan Ekinlik Alanı, Avlu gibi alanların yapımı

- Nitelikli Kapalı Alan Fonksiyonlarının Yapımı: Atölye Yapısı, Lavuar Binası (toplamı 2850,29 m²) restorasyonu.

- **Atölye Binası (Müze-Restoran Kültür Atölyesi)** Müze-Restoran, Kafeterya, Sanal gerçeklik salonu, alışveriş oymacılığı ve alışveriş hediyelik eşya satış birimi, hediyelik eşya ve yöresel ürün gıda satış birimi, wc, mutfak, servis alanı, ofis odası, kuru ve soğuk hava depoları, yıkama-hazırlama-pişirme alanları, çalışan soyunma odaları, depo, açık teras, bebek odası yapılması
- **Lavuar Binası Jeopark Ziyaretçi Merkezi:** Hediyelik Eşya Satış Alanı, bilet satış, kasa ve danışma deski, ofis, vestiyer alanı, depo, wc, yapılması
- **Teknik Ek Yapılar:** Atölye Deposu, Nizamiye Yapısı, Kazan Dairesi, Ana Dağıtım Odası, Yangın ve Yağmur Suyu Deposunun yapılması.

9.2. Zonguldak Belediyesi Yükümlülükleri :

- Çevre ve peyzaj çalışmalarının yapılması,
- Temizlik hizmetleri,
- Çocuk Parkı ve Oyun Alanları ile Yeşil Alanların bakımı,
- Üzülmüş Kültür Vadisi Proje alanına ulaşım hizmetlerinin artırılması (Özel Halk otobüsleri ek seferlerinin konulması),

9.3 ZONTAB Yükümlülükleri:

- Zonguldak Jeoparka Ziyaretçi Merkezi için tahsis edilecek eski lavuar binasında Jeopark ile ilgili iş ve işlemleri yürütülmesi, binanın işletilmesi ile ilgili tüm giderleri karşılanması,

9.4 Zonguldak İl Kültür Turizm Müdürlüğü Yükümlülükleri :

- Üzülmüş Kültür Vadisi Projesinin ulusal ve/veya uluslararası alanlarda tanıtımının yapılması,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı ve ilgili Bakanlıklar nezdinde tanıtımın sağlanması,
- Zonguldak iline gelen Tur operatörlerinin güzergahına Üzülmüş Kültür Vadisinin eklenmesi hususlarında gerekli çalışmaların yürütülmesi,
- Kültür ve Turizm Müdürlüğünün Web-sitesinde Üzülmüş Kültür Vadisi projesi hakkında bilgiler verilmesinden sorumludur.

9.5 TTK Genel Müdürlüğü Yükümlülükleri :

- Müze restoran olarak hizmet verecek yapının içinde ve bahçesinde sergilenen maden ekipmanları ve sergilemeye değer her türlü materyalin temini.
- Mülkiyeti Türkiye Taş Kömürü Kurumuna ait olan Proje alanının içinde bulunan Derebaca Maden Ocağının İl Özel İdare ve TTK iş birliği ile turizme açılmasının sağlanması. Derebaca maden ocağı uzun yıllar maden ocağı olarak kullanılmış daha sonra TTK tarafından havalandırma olarak kullanılmaya devam etmiştir.
- Derebaca Ocağının bir kısmı halen TTK tarafından havalandırma olarak kullanılmakta olup proje alanında bulunan ocak ağı kapalıdır. (Ocak'ın proje alanında bulunan giriş kısmının 200 m sinin turizme açılması için TTK ile görüşmeler sağlanmıştır. Ancak söz konusu Derebaca Maden Ocağının turizme açılması İl Özel İdare ve TTK öz kaynakları ile yapılacak olup maliyeti proje bütçesine dahil edilmemiştir). Proje ile eş güdümlü zamanda Turizme açılması planlanan maden ocağında ziyaretçiler, kömür işleme deneyimini izlenebileceği, orijinal ray hattı üzerinde ilerleyen dekavillerle kömür ocağına girebilecekleri ayrıca ocak içerisinde bir dizi endüstriyel makine ve aletleri inceleyebilecekleri bir deneyim yaşayacaklardır. Derebaca ocağının işletmesi (maden ocakları hususunda deneyim sahibi olması ve iş sağlığı ve güvenliği anlamında yeterli donanımı bulunması sebebiyle) TTK Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecektir.
- Derebaca Maden Ocağının turizme açılmasından sonra Ocağın bakım, onarım ve iş sağlığı hizmetlerinin sağlanmasından sorumludur.

10. ÖZEL HÜKÜMLER

- 10.1. Taraflar 6. maddede belirtilen işleri Kurum imkanlarıyla veya ihaleli olarak yaptırabilecektir.
- 10.2. İleride, bu protokolde yer verilmeyen durumlar oluşması halinde, taraflar anlaşarak ek protokol tanzim edebileceklerdir.

11. PROTOKOLÜN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞİ VE SÜRESİ

İş bu protokol, Zonguldak Valisinin onayına müteakip GÜDÜMLÜ Proje Desteği kapsamında Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ile İl Özel İdaresi arasında yapılacak sözleşmenin imzalanmasından sonra yürürlüğe girer ve süresizdir.

12. ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu protokolün uygulanmasından doğabilecek her türlü anlaşmazlığın çözümünde Zonguldak Valisi yetkilidir.

13. İş bu protokol, 13 maddeden ibaret olup **49/11** / 2019 tarihinde düzenlenmiş ve imza altına alınmıştır.

TTK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Kazım ERGÖLÜ
Genel Müdürü

ZONGULDAK BELEDİYESİ
Ömer Selim ALAN
Belediye Başkanı

ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ
Recep DEMİRTAŞ
Genel Sekreter

İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ
Hayrettin ŞAHİN
İl Müdürü V.

ZONGULDAK TURİZM ALTYAPI
HİZMET BİRLİĞİ
Nevzat TAŞDAN
Vali Yardımcısı V.
Büyük Müdürü

ONAY
19/11/2019
Erdoğan BEKTAŞ
Vali

ÇALIŞMA EKİBİ

KİVİ STRATEJİK PLANLAMA A.Ş.

KOORDİNATÖR:

Ömer YILMAZ, oy@kivi.com.tr

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ:

Cansu ÇEKİLİ, cc@kivi.com.tr

ÇALIŞMA EKİBİ:

İlayda BÜYÜKGAGA, ib@kivi.com.tr

Fırat SEYMEN, fs@kivi.com.tr

